

Primăria Municipiului Timișoara

Prof. Univ. Dr. Ing. Nicolae Robu - Primar

Coordonare: Direcția Dezvoltare

Ing. Magdalena Nicoară – Director

Colectiv de elaborare:**Serviciul Generare și Management Proiecte cu Finanțare Internațională, Națională și Locală**

Claudiu Dragomir

Bogdana Olaru

Ramona Popa

Cristina Prodan

Floriana Ștefan

Colaboratori:

Direcția Dezvoltare

Direcția Comunicare - Relaționare

Direcția Generală Drumuri, Poduri, Parcaje și Rețele Utilitare

Direcția de Mediu

Direcția Fiscală a Municipiului Timișoara

Direcția Clădiri, Terenuri și Dotări Diverse I Est

Direcția Clădiri, Terenuri și Dotări Diverse II Vest

Direcția Generală Urbanism

Direcția de Asistență Socială a Municipiului Timișoara

Direcția Economică

Serviciul Școli-Spitale Baze Sportive

Serviciul Unitatea de Implementare Proiecte de Infrastructură pentru Cultură

Biroul Promovare Culturală și Turistică

Compartimentul Sport

Biroul Salubritate

Casa de Cultură a Municipiului Timișoara

Materiale documentate de:

AQUATIM S.A.

Compania Locală de Termoficare COLTERM S.A.

Rapoarte activitate regii: AQUATIM S.A, COLTERM S.A, PIEȚE S.A, S.T.P.T S.A, DRUMURI MUNICIPALE S.A, HORTICULTURA S.A

Brantner Servicii Ecologice S.R.L

Delgaz Grid S.A

E- Distribuție Banat S.A

Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații

S.C Regio Călători S.R.L

Direcția Regională de Drumuri și Poduri Timișoara

Aeroportul Internațional Traian Vuia Timișoara

Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători „CFR Călători SA” Sucursala Regională de Transport Feroviar de Călători Timișoara

Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă „CFR Marfă SA” Centrul Zonal de Marfă Timișoara

DRUMURI MUNICIPALE S.A.

Oficiul Național al Registrului Comerțului - Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Timiș

Direcția Regională de Statistică Timiș

Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă Timiș

Agenția pentru Protecția Mediului Timiș

Administrația Națională "Apele Române"- Administrația Bazinală de Apă Banat

Direcția de Sănătate Publică Județeană Timiș

Inspectoratul Școlar Județean Timiș

Universitatea de Vest din Timișoara

Universitatea „Politehnica” Timișoara

Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara

Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României”

Universitatea „Tibiscus” din Timișoara

Universitatea „Ioan Slavici” Timișoara

Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” - Facultatea de Management Turistic și Comercial din Timișoara

CUPRINS

I. POZIȚIA GEOPOLITICĂ A MUNICIPIULUI TIMIȘOARA	4
1. POZIȚIA GEOGRAFICĂ.....	4
2. TIMIȘOARA – SCURT ISTORIC.....	6
3. DEZVOLTARE URBANĂ.....	8
II. POPULAȚIA ȘI FORȚA DE MUNCĂ	13
1. EVOLUȚIA DEMOGRAFICĂ.....	13
2. FORȚA DE MUNCĂ. ȘOMAJUL.....	19
3. FORMAREA PROFESIONALĂ.....	25
III. PATRIMONIUL	28
1. PATRIMONIUL PUBLIC ȘI PRIVAT AL MUNICIPIULUI TIMIȘOARA.....	28
1.1. INFRASTRUCTURA ȘCOLARĂ, MEDICALĂ, SPORTIVĂ ȘI CULTURALĂ AFLATĂ ÎN PROPRIETATEA/ADMINISTRAREA MUNICIPIULUI TIMIȘOARA:.....	28
1.2. SPAȚII CU ALTĂ DESTINAȚIE.....	36
IV. INFRASTRUCTURA TEHNICĂ	38
1. CĂILE DE COMUNICAȚII, TRANSPORTUL.....	38
1.1. DRUMURI, TRANSPORTUL RUTIER.....	38
1.2. CĂI FERATE. TRANSPORTUL FERVIAR.....	45
1.3. CĂI AERIENE, TRANSPORTUL AERIAN.....	48
1.4. CĂI NAVIGABILE.....	51
2. TRANSPORT PUBLIC URBAN.....	55
3. REȚELE TEHNICO – EDILITARE ȘI ENERGETICE.....	61
3.1. REȚELE DE APĂ – CANAL.....	61
3.2. REȚELE ENERGETICE.....	63
3.3. ALIMENTAREA CU ENERGIE TERMICĂ.....	66
3.4. ALIMENTAREA CU GAZE NATURALE.....	68
3.5. TELECOMUNICAȚII.....	69
V. MEDIUL DE AFACERI	72
1. ADMINISTRAȚIA.....	72
1.1. SISTEMELE INFORMAȚIONALE ÎN ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ.....	72
1.2. DEMOCRAȚIA PARTICIPATIVĂ.....	75
1.3. PUBLICAȚII: MONITORUL PRIMĂRIEI.....	77
2. COOPERAREA INTERNĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ.....	78
2.1. COOPERAREA INTERNĂ.....	78
2.2. COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ.....	78
3. TAXE ȘI PROCEDURI LOCALE.....	80
4. FACILITĂȚI ADMINISTRATIVE.....	82
4.1. STIMULENTE FISCALE ACORDATE ÎN ANUL 2019.....	82
4.2. SISTEME INFORMAȚIONALE DE PLATĂ A TAXELOR ȘI IMPOZITELOR EXISTENTE/NOI IMPLEMENTATE ÎN ANUL 2019.....	83
4.3. ALTE MĂSURI LUATE CARE AU DUS LA SIMPLIFICAREA MODULUI DE COLECTARE A IMPOZITELOR ȘI TAXELOR LOCALE.....	84
5. STRUCTURI DE AFACERI ȘI PARCURI INDUSTRIALE.....	85
6. INVESTIȚII STRĂINE.....	88
VI. SITUAȚIA ECONOMICĂ	91
1. EVOLUȚIA SITUAȚIEI ECONOMICE A SOCIETĂȚILOR ÎN MUNICIPIUL TIMIȘOARA ÎN PERIOADA 2015-2018.....	91
1.1. EVOLUȚIA NUMĂRULUI SOCIETĂȚILOR PE RAMURI DE ACTIVITATE ÎN PERIOADA 2015- 2018.....	91
1.2. EVOLUȚIA NUMĂRULUI MEDIU DE SALARIAȚI PE RAMURI DE ACTIVITATE ÎN PERIOADA 2015-2018.....	91
1.3. CIFRA DE AFACERI ȘI PONDEREA SECTOARELOR ECONOMIEI LA REALIZAREA CIFREI DE AFACERI.....	92
2. SITUAȚIA ECONOMICĂ PE RAMURI DE ACTIVITATE.....	95
2.1. INDUSTRIA.....	95
2.2. SERVICII.....	97
2.3. CONSTRUCȚII.....	99

2.4. AGRICULTURA	99
VII. MEDIUL SOCIO – CULTURAL	101
1. EDUCAȚIA ȘI ÎNVĂȚĂMÂNTUL.....	101
1.1. ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR.....	101
1.2. ÎNVĂȚĂMÂNTUL UNIVERSITAR.....	109
2. CULTURA.....	112
2.1. PATRIMONIUL ISTORIC ȘI CULTURAL AL TIMIȘOAREI.....	114
2.2. OFERTA CULTURALĂ.....	114
2.3. ALȚI „ACTORI CULTURALI”	116
3. SĂNĂTATEA	126
4. ASISTENȚA SOCIALĂ	141
VIII. HABITATUL	152
1. MEDIUL ÎNCONJURĂTOR.....	152
1.1. RESURSE NATURALE REGENERABILE	152
1.2. GESTIONAREA DEȘEURILOR.....	161
1.3. PROTECȚIA ȘI CONSERVAREA BIODIVERSITĂȚII.....	163
2. SPAȚIILE VERZI ȘI ZONELE DE AGREMENT	172
3. LOCUIREA	172
4. INFRASTRUCTURA TURISTICĂ.....	178
5. PRINCIPALII FURNIZORI DE SERVICII DE UTILITĂȚI.....	186

Starea economică, socială și de mediu a Municipiului Timișoara a fost elaborată la începutul anului 2020, pe baza datelor și materialelor documentate aferente perioadei 2015-2019, respectiv ultimele date disponibile în situația în care nu există date disponibile pentru anul 2019, cu precizarea că responsabilitatea asupra conținutului acestora aparține fiecărei surse în parte. Municipiul Timișoara nu este responsabil de eventualele erori ce pot apărea datorită caracterului preliminar/provizoriu al datelor primite.

I. POZIȚIA GEOPOLITICĂ A MUNICIPIULUI TIMIȘOARA

1. POZIȚIA GEOGRAFICĂ

Municipiul Timișoara este localizat în partea de sud-est a Bazinului Panonic, la intersecția paralelei de 45°47' latitudine nordică, cu meridianul de 21°17' longitudine estică, aflându-se, ca poziție matematică, în emisfera nordică, la distanțe aproape egale de polul nord și de ecuator și în emisfera estică, în fusul orar al Europei Centrale. Ora locală a orașului (considerată după meridian) este în avans cu 1h 25' 8" față de ora meridianului 0, Greenwich, dar se află în întârziere cu 34'52" față de ora oficială a României (ora Europei Orientale).

Poziția geografică îi conferă orașului elemente specifice de potențial natural și antropoc, accentuându-i personalitatea, și influențează relațiile sale cu celelalte orașe din România și cu principalii poli urbani ai continentului european. Astfel, municipiul Timișoara se află la mai puțin de 700 km distanță de 13 capitale europene, iar prin interacțiunea cu acestea poate fi stimulată dezvoltarea sa social-economică.

Datorită poziționării municipiului Timișoara de-a lungul a 2 coridoare europene din rețeaua de transport transeuropean (Trans European Networks – Transport - TEN-T, Coridorul Orient/Mediterana de Est și Coridorul Rin-Dunăre), există premiza unei bune accesibilități a regiunii față de principalele capitale europene.

Municipiul Timișoara, alături de București, este menționat ca centru nodal pe rețeaua de bază. Totodată, municipiul Timișoara, alături de București și Craiova, este terminal rutier – cale ferată pe rețeaua de bază, în timp ce Brașov, Cluj - Napoca, Turda și Suceava apar ca terminale rutier – cale ferată pe rețeaua extinsă.

Pentru modul rutier, rețeaua TEN-T de bază se suprapune traseului autostrăzii A1: București – Pitești – Sibiu – Timișoara – Nădlac, care constituie o importantă axă de transport regională în contextul în care odată cu terminarea acesteia va fi asigurată o mai bună conectivitate atât cu capitala București, cât și cu Europa Centrală, prin Ungaria.

Pentru modul de transport feroviar, rețeaua TEN-T de bază se suprapune magistralei principale 900 Timișoara – Băile Herculane, a magistralei secundare 217 Timișoara – Arad, cât și a magistralei secundare 922 Timișoara – Moravița. Municipiul Timișoara, cu cele 4 stații feroviare Timișoara Nord, Timișoara Est, Timișoara Sud și Timișoara Vest, este cel mai important nod de cale ferată din partea de vest a țării.

Pentru modul de transport aeroportuar, Aeroportul Timișoara face parte din rețeaua de bază TEN-T, legătura cu aeroportul fiind asigurată de DJ 609D. Aeroportul Timișoara asigură atât curse regulate, cât și curse charter de pasageri și marfă, legând Timișoara de București și de alte importante orașe ale lumii: München, Roma, Dortmund, Frankfurt, Barcelona, Madrid, Paris, Londra, Bruxelles, Milano (Bergamo) și altele.

Avantajele create prin poziția favorabilă sunt amplificate și de posibilitatea accesului, prin intermediul Canalului Bega, la culoarul european (navigabil), Dunăre – Main – Rin, diagonală fluvială ce leagă nord-vestul de sud - estul Europei (Marea Nordului de Marea Neagră). În acest context, se explică și inițiativa administrațiilor publice municipale și județene de a reactiva circulația pe acest canal, exploatat comercial până la mijlocul secolului XX (1954).

Grație poziției sale favorabile, cu multiple posibilități de interconectare prin căi de comunicație terestre, aeriene și navale, la care se adaugă plasarea pe traseul uneia dintre cele mai importante linii europene de telecomunicație prin fibră optică, Timișoara este, în prezent, principala poartă de intrare în România, dinspre Europa Centrală și de Vest.

La nivel național, situat la 571 km de capitala țării, municipiul Timișoara, capitala județului Timiș, este cel mai mare oraș din partea de vest a României, cu o populație după domiciliu, la 01.07.2018, de 329.003¹ locuitori, reprezentând 43,75% din populația Județului Timiș, 16,43% din populația Regiunii Vest și 1,48% din populația totală a țării. Conform datelor de la recensământul din 2011, 81,36% din totalul populației municipiului Timișoara este de etnie română.

Prin caracterul său deschis, prin valorile sale culturale și de civilizație, dezvoltate de-a lungul istoriei, orașul Timișoara s-a putut manifesta ca unul dintre cele mai performante sisteme integratoare din

¹ Date provizorii, conform Direcției Regionale de de Statistică Timiș

România, generatoare de echilibru social-politic, de dinamism economic și spiritual, cu caracter exemplar.

Aceste trăsături sunt ilustrate și de pluralitatea etnică și confesională a populației Timișoarei. Conform recensământului din 2011, locuitorii orașului erau grupați în peste 21 de etnii și 18 religii, ceea ce reflectă două trăsături majore ale populației și anume **interculturalitatea și gradul ridicat de toleranță**.

2. TIMIȘOARA – SCURT ISTORIC

De-a lungul întregii sale istorii, poziția geografică a influențat dezvoltarea Timișoarei. Orașul s-a dezvoltat în Câmpia Timișului, câmpie străbătută de cursurile râurilor Timiș, Bega și de unii afluenți ai acestora. Înainte de marile lucrări de desecare din secolul al XVIII-lea, aceste râuri își uneau albiile printr-o mulțime de brațe și mlaștini. Orașul a apărut la marginea dintre mlaștina, care se întindea în lungul râurilor Timiș și Bega, și zona uscată, aflată la nord de mlaștină.

Cunoscută ca Cetate (din 1212) - Castrum Temesiense - situată la răscrucea drumurilor comerciale și militare, devenind obiectiv principal al disputei dintre turci și austrieci și mai apoi râvnită de burghezia și aristocrația maghiară - Timișoara s-a dezvoltat urbanistic în jurul nucleului fortificat începând din sec. XVIII.

Timișoara a primit un impuls deosebit în timpul domniei regelui Carol Robert de Anjou, care, în urma vizitei sale din 1307, a ordonat construirea aici a unui palat regal. În timpul anarhiei feudale, acesta va muta capitala Ungariei la Timișoara.

Numirea lui Iancu de Hunedoara în funcția de comite de Timiș, în 1440, marchează un capitol aparte din istoria Timișoarei. Iancu de Hunedoara va fi cunoscut în întreaga regiune pentru reputata victorie de la Belgrad asupra otomanilor, fiind considerat în acea vreme apărător al creștinătății. El va transforma orașul într-o tabără militară permanentă, cetatea rămânând în posesia Corvineștilor până în 1490.

Din 1552, pentru aproape 200 de ani, Timișoara s-a aflat sub dominație otomană. Cetatea a cunoscut importante transformări; bisericile sunt transformate în moschei, numeroși musulmani s-au stabilit aici, fortăreața s-a transformat în funcție de necesitățile strategice otomane. Cu toate acestea, ocupația turcească a fost o perioadă de relativă pace, Timișoara fiind folosită de turci mai ales ca punct strategic de plecare pentru campaniile militare din nord-vest.

După repetate tentative, Eugeniu de Savoia cucerește cetatea în 1716, deschizând calea dominației austro-ungare pentru mai mult de 200 de ani. O dată cu atenția sporită acordată de Curtea de la Viena, Timișoara, ca centru economic și politic al Banatului, cunoaște după 1718 - 1734 o dublă dezvoltare a lucrărilor de fortificare a Cetății (după noul plan din 1723) și se începe secarea mlaștinilor. Se construiesc poduri și construcții publice, astfel încât în jurul anului 1765 se încheie fortificarea cetății, iar în 1774, apeductul din Fabric pentru alimentarea cu apă și rețeaua de canale subterane din preajma „Cazărmii ardelene” și de pe amplasamentul Pieței Sfântul Gheorghe.

Pe baza unor proiecte executate la planșetă s-au realizat, aproximativ între anii 1725 – 1765, rețeaua stradală principală - o tramă stradală rectangulară, și numeroase clădiri ale cartierului Cetate. Cartierul era organizat în jurul a trei piețe, actualele Piața Unirii, Piața Libertății și parțial Piața Sfântul Gheorghe.

Planul din 1750 arată că, în jurul cetății se afla Esplanada, un câmp lat de 948 m, pe care era interzis a se construi, pentru ca un eventual inamic să nu se poată ascunde după clădirile ce s-ar fi construit. De aceea cartierele Fabric, Mehala, Iosefin și Elisabetin au fost construite în exteriorul Esplanadei.

În anul 1868, Esplanada - câmpia din jurul cetății, pe care era interzisă construirea, este redusă la 569 m. Această reducere permite dezvoltarea cartierelor exterioare cetății spre centru, mai ales după anul 1890, în lungul unor bulevarde, care există și astăzi.

În anul 1892 se decide anularea caracterului de fortăreață militară al cetății. Începând din 1899 se trece la demolarea fortificațiilor. Funcțiunile principale ale orașului devin cele economice, mai ales cele comerciale și bancare. Se dezvoltă și producția industrială, cu precădere ramurile industriei ușoare. Se întocmesc proiecte de urbanism, care prevăd unirea cartierului central, Cetatea, cu cartierele din jurul ei. În lungul canalului Bega se prevede realizarea unei salbe de parcuri, înconjurând parțial cartierul Cetate. Se proiectează construirea unor bulevarde largi, dinspre cartierul central spre celelalte cartiere și străzi pe traseu circular în jurul cetății (bulevardele Diaconovici Loga și Eminescu).

În 1902 se proiectează traseul actual al canalului Bega în cartierul Fabric, canal executat împreună cu podurile aferente pentru străzile care îl traversau, până în 1910.

Între anii 1905 – 1913 are loc o dezvoltare constructivă dinamică în toate cartierele. Construcțiile formează de regulă fronturi continue de clădiri cu două sau trei niveluri. Uneori, trotuarele sunt despărțite de suprafața carosabilă prin fâșii plantate verzi. În această perioadă se definitivează bulevardul 16 Decembrie 1989, care leagă cartierele Iosefin și Elisabetin cu Cetatea. În Fabric se realizează bulevardul

3 August 1919, înspre Cetate. În Elisabetin se construiesc trei fronturi ale Pieței Plevna. Pe terenurile eliberate prin demolarea fortificațiilor se realizează Complexul Liceului Piarist și majoritatea clădirilor din Piața Victoriei, de la Operă până la catedrală.

Clădirile acestei perioade au o factură monumentală, la scara unor metropole europene contemporane lor. Ele sunt subliniate prin acoperișuri înalte, care au compoziții caracterizate prin volume mari, impozante. Fațadele au o decorație ornamentală bogată. În această perioadă se realizează parțial și salba de parcuri din lungul Canalului Bega.

Din punct de vedere arhitectonic, orașul are un amplu patrimoniu de monumente istorice, întregul ansamblu de clădiri din centru și cele din cartierele Iosefin și Fabric fiind considerate monumente istorice. Acesta este rezultatul unei tradiții îndelungate de planificare urbanistică modernă, începută încă din secolul al XVIII-lea, o dată cu venirea austrieților. Una dintre cele mai vechi clădiri este fosta clădire a „generalatului”, a comendurii garnizoanei, în Piața Libertății. Din această perioadă datează și cele mai vechi biserici – monumente istorice, din oraș: Biserica episcopală romano-catolică, Domul, construit între 1736 – 1774, în Piața Unirii; Biserica episcopală ortodoxă (sârbească, dar de care aparțineau și credincioșii români), astăzi Catedrala Sârbească, clădită între 1744 – 1748 în Piața Unirii; Biserica Franciscanilor, actuala biserică parohială romano-catolică din Cetate, construită între 1747 - 1755, pe str. Bolyai.

3. DEZVOLTARE URBANĂ

Structura urbană este rezultatul evoluției în timp a dezvoltării orașului, având o configurație relativ clară. În centrul aglomerației urbane se află CETATEA, în jurul căreia gravitează, ca „subsisteme urbane”, celelalte cartiere. Datorită dezvoltării lor independente acestea prezintă caracteristici distincte atât funcțional cât și plastic, conferind sistemului urban un caracter polinuclear. Această descentralizare permite „decongestionarea” funcțională a nucleului central. Concomitent, există însă tendința ca nucleele sus-menționate să-și piardă identitatea, generând o textură urbană relativ unitară.

Rolul principal în încheierea și organizarea aglomerației urbane îl deține rețeaua arterelor de circulație, construită în sistem radial - concentric încă din perioadele anterioare. Un prim inel de circulație s-a realizat în jurul Cetății. Urmând aproximativ conturul interior al vechilor fortificații, acesta marchează o continuitate firească între evoluția istorică și cea contemporană, iar din punct de vedere al organizării spațiale a cartierului istoric, joacă același rol ordonator pe care l-a avut cândva centura de fortificații. Din inelul central pornesc radial, spre celelalte cartiere, mai multe artere conectate la extremitățile teritoriului intravilan, cu rețeaua rutieră interurbană.

În anul 1989 acest prim inel își pierde continuitatea prin întreruperea circulației din Piața Operei. Al doilea inel de circulație, concentric cu primul, este realizat parțial (bulevardele Circumvalațiunii, Pârvan, Splaiul T. Vladimirescu). Acest inel, ca și celelalte trasate în exteriorul său având ca centru Cetatea, îndeplinește funcțiuni complexe: deviază traficul greu decongestionând centrul și creează legături rapide între celelalte cartiere. Traseul acestor artere circulare ar indica întotdeauna poziția centrului aglomerației urbane - Cetate, în câmpul de gravitație al căruia evoluează celelalte cartiere, sporind coerența sistemului urban.

Necesitatea satisfacerii unor funcțiuni diferite a determinat apariția unor tipuri distincte de morfologie urbană.

Deși acestea diferă de la cartier la cartier și în cadrul aceluiași cartier, de la o zonă funcțională la alta, totuși etapele evolutive parcurse de aglomerația urbană au marcat existența a patru tipuri morfologice principale.

Tipologia constituită în sec. XVIII-lea și în prima jumătate a celui următor predomină în Cetate, caracteristică acestuia fiind străzile relativ înguste, fără vegetație, cu clădiri cu două niveluri, formând fronturi stradale continue. La periferia celorlalte cartiere istorice se mai păstrează unele construcții parter, așezate cu fațada îngustă la stradă, cu aspect rural, datând din perioada sus-menționată.

Tipul morfologic caracteristic pentru a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul secolului nostru, reprezentat prin clădiri multietajate formând, de cele mai multe ori, fronturi continue, se întâlnește compact în ansamblurile executate în vederea unirii Cetății cu Fabricul și Iosefinul și răsfirat, în cadrul tuturor zonelor istorice ale orașului.

Cartierele de vile, datând din prima jumătate a secolului al XX-lea, în special din perioada interbelică, predomină în spațiile interstițiale dintre cartierele istorice, conferind zonelor respective aspectul de „oraș rădăcină”. Însă, la periferia aglomerației urbane, acest tip morfologic degenerază într-un țesut cu aspect semirural, cu parcele mari, având grădini și case izolate, lipsite de dotările tehnice edilitare corespunzătoare confortului modern.

Al patrulea tip morfologic îl prezintă realizările din perioada anilor 1960 - 1989, constituite din clădiri de locuit înalte, dotări socio-culturale și ansambluri de producție, executate cu tehnologii industrializate. Acestea apar fie în forma unor mari ansambluri în zonele slab construite în perioadele anterioare, fie izolat, în cadrul texturii urbane istorice (str. Văcărescu, Bărnățiu, etc.).

Fizionomia specifică Timișoarei este generată de întrepătrunderea nu totdeauna fericită a celor patru tipuri morfologice principale. Datorită evoluției sale specifice, există azi relativ puține monumente istorice izolate, iar cele mai vechi dintre acestea, exceptând Castelul Huniade, datează din secolul al XVIII-lea. Timișoara prezintă în schimb zone istorice declarate rezervații de arhitectură protejată, reflectând evoluția acestuia din perioada barocă și până la cea a curentului cubist interbelic.

Caracterul polinuclear al acestuia, descentralizarea funcțională apărută în cursul istoriei devin cu atât mai necesare cu cât sporește gradul de complexitate al funcțiilor urbane. Este evident că o rețea uniformă, ordonată, permite o servire egal repartizată în teritoriu, și deci rațională, a organismului urban, din toate punctele de vedere: transport în comun, alimentare cu energie, canalizare, etc.

Comunele periurbane, rezultate prin așezarea unor comunități etnice compacte în jurul Timișoarei, după același principiu polinuclear, au cunoscut în decursul timpului, și vor manifesta în continuare, o expansiune teritorială mare.

Situarea în partea de vest a României, în apropierea graniței cu Serbia și Ungaria, i-a conferit orașului, în permanență, rolul de punte de legătură interculturală și economică între cele trei țări învecinate. Perspectivele acestei funcții s-au amplificat o dată cu instituirea, în anul 1994, a Euroregiunii Dunăre – Criș – Mureș – Tisa (DKMT), regiune transfrontalieră ce se întinde pe 77.456 km² și include o populație de cca 6 milioane de locuitori.

Prin poziționarea centrală în cadrul euroregiunii, fiind, totodată, și cel mai mare centru economic din cuprinsul acesteia, centru universitar renumit, centru multicultural și fiind bine deservit sub raportul infrastructurilor tehnico - edilitare, de comunicare și circulație, Timișoara are perspective certe de afirmare ca centru polarizator euroregional.

Studii efectuate de Comisia Europeană privind dezvoltarea policentrică a Europei (ESPON – European Spatial Planning Observation Network) confirmă potențialul de polarizare socio-economică al Timișoarei asupra jumătății de vest a României, a părții de est a Ungariei și a celei de nord-est a Serbiei.

Probabil cel mai complet studiu cu privire la dezvoltarea policentrică a UE este ESPON 1.1.1, finalizat în august 2004 și revizuit în martie 2005. Acest studiu a introdus și definit mai multe concepte cheie la nivelul UE: zone urbane funcționale (ZUF), zone metropolitane de creștere europeană (MEGA), orizonturi strategice urbane potențiale (PUSH) și zone de integrare policentrice (ZIP).

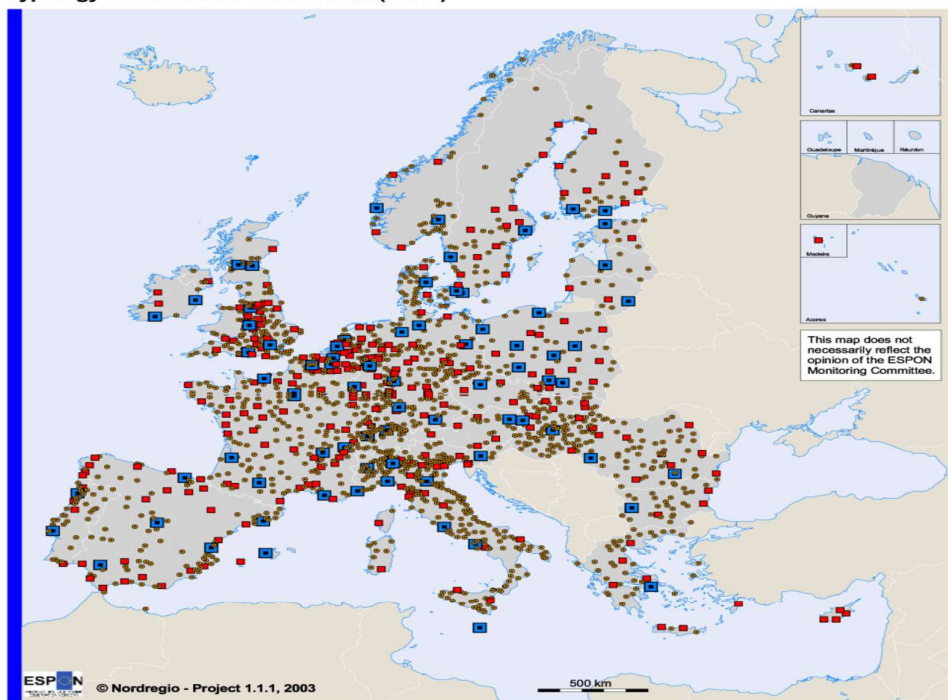
În primul rând, în țările mai mari, de peste 10 milioane de locuitori, zonele urbane funcționale sunt definite ca „având un centru urban de cel puțin 15.000 de locuitori și o populație totală de peste 50.000 de locuitori”.

În al doilea rând, ESPON 1.1.1 clasifică diferitele zone urbane funcționale din UE pe baza a șapte indicatori: populație; transport/conectivitate; turism; producție; cunoștințe; procese decizionale în sectorul privat; procese decizionale în sectorul public.

Primele 76 de zone urbane funcționale au fost desemnate ca zone metropolitane de creștere europeană (MEGA). Există patru categorii de zone metropolitane de creștere europeană, în funcție de următoarele criterii: masă, competitivitate, conectivitate și cunoștințe. Bucureștiul și Timișoara sunt singurele zone metropolitane de creștere europeană și sunt încadrate în categoria 4 (ultima).

ZONA METROPOLITANĂ TIMIȘOARA (ESPON)

Typology of Functional Urban Areas (FUAs)

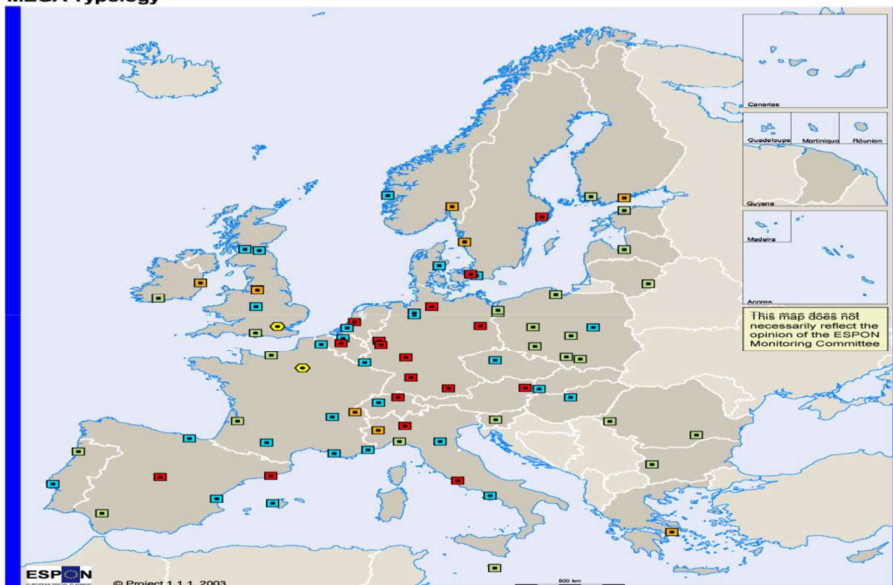
Geographical Base: Eurostat GISCO

- Metropolitan European Growth Areas (MEGAs)
- Transnational / national FUAs
- Regional / local FUAs

Origin of data: EUROSTAT, National Statistical Offices, National experts

Source: Nordregio

MEGA Typology

- Global node
- Category 1 MEGA
- Category 2 MEGA
- Category 3 MEGA
- Category 4 MEGA

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries
Origin of data: Eurostat, National Statistical Offices, National Experts
Source: ESPON Database

La nivel național, Timișoara a fost recunoscută ca cel mai mare centru polarizator în regiunea Vest. Acest fapt a fost consemnat prin H.G nr. 998/27.08.2008 pentru desemnarea polilor naționali de creștere în care se realizează cu prioritate investiții din programele cu finanțare comunitară și națională, Timișoara fiind declarată Pol de Creștere în regiunea Vest.

Delimitarea „Polului de creștere Timișoara” a fost gândită în baza unui **set de principii** relevante pentru dezvoltarea regională și amenajarea teritoriului, și anume principiile subsidiarității, procesualității și sustenabilității deciziilor de amenajare a teritoriului. Analiza diagnostic realizată pe baza unui set de criterii atent selectate a scos în evidență faptul că influența urbanizatoare a orașului Timișoara se desfășoară deocamdată asupra primului inel de comune din jurul său.

Din punct de vedere administrativ-teritorial, polul de creștere Timișoara cuprinde un centru urban (Municipiul Timișoara) și arealul său de influență, respectiv 14 unități administrativ-teritoriale rurale (Becicherecu Mic, Bucovăț, Dudeștii Noi, Dumbrăvița, Ghiroda, Giarmata, Giroc, Moșnița Nouă, Orțișoara, Pișchia, Remetea Mare, Săcălaz, Sînmihaiu Român, Șag), iar delimitarea zonei de influență a Polului de Creștere Timișoara a fost aprobată prin HCL nr. 387/2008.

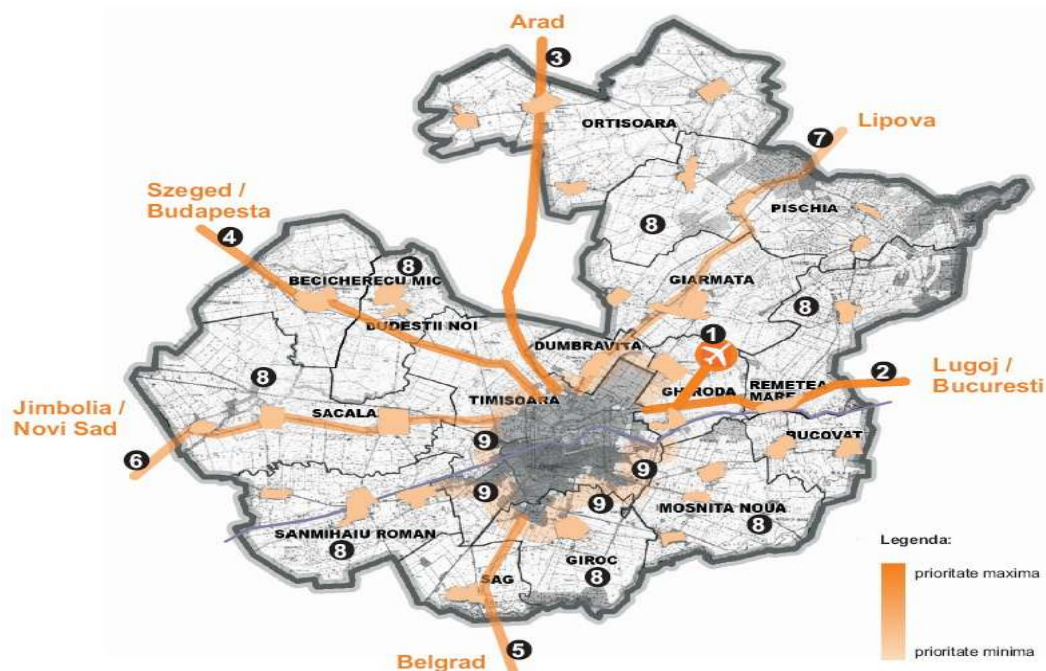

Fig. 1 Ariile de intervenție la nivelul zonei de influență, în ordinea priorităților

Polul de creștere Timișoara s-a conturat ca **a doua mare aglomerație urbană a României** din punct de vedere al performanțelor social-economice înregistrate în ultimele două decenii.

Situată în mijlocul Banatului, Timișoara a cunoscut de timpuriu industrializarea folosindu-și din plin avantajele poziției sale în vecinătatea granițelor. În prezent, economia orașului Timișoara este caracterizată prin diversitate, evidentă fiind dezvoltarea tradițională a activităților industriale și comerciale.

Municipiul Timișoara este spațiul urban dezvoltat istoric prin interacțiunea dintre tehnologie, cultură și mediu. Prin funcțiunile sale complexe, orașul Timișoara polarizează un teritoriu mai larg, fiind cel mai mare centru economic, științific și cultural din Regiunea Vestică de Dezvoltare a României.

Studiul „Smart Cities, Ranking of European Medium-Sized Cities”, *studiu elaborat de un consorțiu format din Centre of Regional Science (SRF) – Viena University of Technology, Departament of Geography-University Ljubljana, Research Institute for Housing, Urban and Mobility Studies (OTB)-Delft University of Technology, octombrie 2007* plasează Timișoara într-un context urban inteligent din punct de vedere al tehnologiilor de transport, al industriilor informatice, al educației și cercetării, al protecției mediului și al unei bune guvernări.

În acest context, viziunea de dezvoltare spațială se structurează pe două axe tematice majore:

- viață urbană / cultură / educație și cercetare – est-vest;
- productivitate și inovație tehnologică / educație și cercetare – nord-sud;

Intersecția celor două axe de dezvoltare devine punct de transbordare regional și metropolitan și facilitează accesul rapid către aeroport, calea ferată și puncte de interes de pe raza municipiului.

În prezent, noul Plan Urbanistic General al municipiului Timișoara este în curs de elaborare. Viziunea de dezvoltare a municipiului în contextul Planului Urbanistic General susține orientarea comunității către o permanentă cunoaștere și performanță, ca formă de adaptare la provocările competiției tehnologice, petrecute într-un mediu urban cultural protejat și valorificat.

Premierele Timișoarei

- 1718 - atestarea celei mai vechi fabrici de bere din România;
- 1728 - începutul canalizării Begăi, primul canal navigabil din România;
- 1760 - primul oraș al monarhiei cu străzile iluminate cu lămpi;
- 1771 - editarea primului ziar din România și totodată primul ziar german din sud-estul Europei: „Temeswarer Nachrichten”;
- 1854 - primul serviciu telegrafic din România;
- 1855 - primul oraș al monarhiei habsburgice cu străzile iluminate cu gaz;
- 1881 - prima rețea de telefonie din România;
- 1884 - primul oraș de pe continentul european cu străzile iluminate electric, cu 731 de lămpi;
- 1886 - prima stație de salvare din Ungaria și România;
- 1895 - prima stradă asfaltată din România;
- 1897 - primele proiecții cinematografice din România;
- 1899 - primul tramvai electric din România;
- 1953 - singurul oraș european cu trei teatre de stat în română, maghiară și germană.

Dezvoltare economică

Timișoara s-a afirmat ca puternic centru economic în secolul XVIII, odată cu instalarea administrației habsburgice. Colonizarea cu germani, diversitatea etnică și religioasă, reconstrucția cetății dar și sistemul legislativ favorabil proprietății private, au determinat formarea unui puternic țesut de meșteșugari și comercianți. Acest țesut de meșteșugari a constituit pentru mai bine de 200 de ani secretul dezvoltării economice de aici.

Când Revoluția industrială a început să se manifeste, Timișoara prezenta toate condițiile favorabile pentru adoptarea ei. Rând pe rând au fost introduse cele mai moderne inovații ale vremii. Un al doilea atu important l-a constituit Canalul Bega. Acesta a fost un factor competitiv necesar dezvoltării comerțului, permițând traficul de mărfuri pe apă, legătura pe Dunăre și comerțul atât cu Europa dar și cu restul lumii, prin porturile de la Marea Neagră. În 1857 la Timișoara a ajuns și calea ferată, completând astfel toate premisele necesare dezvoltării economiei industriale moderne. Însă acest model economic specific, dezvoltat în mod organic de-a lungul a aproape 250 de ani, a luat sfârșit în 1948 odată cu naționalizarea, suprimarea proprietății individuale și instaurarea economiei de stat planificate. Timișoara a fost succesiv masiv industrializată, urmărind însă criterii diferite de dezvoltarea precedentă. Au fost creați coloși industriali în diverse domenii, în special în domeniile industriei chimice și mecanice, coloși a căror forță de muncă a fost furnizată prin migrarea masivă a populației rurale din zonă și din restul țării.

Servicii financiar-bancare

Primele instituții de credit din Timișoara au apărut la sfârșitul secolului XVIII. În secolul următor numărul lor a crescut exponențial. Printre primele instituții se numără Prima Casă de Economii din Timișoara, Banca de Industrie și Comerț a Banatului, Casa de Economii Timișoara, prima instituție de credit românească din Banat, fondată la 12 august 1885 de elita românească a Banatului. Aceasta acorda credite preferențiale românilor. Totuși, majoritatea covârșitoare a capitalului bancar era deținută de capitalul maghiar, german și austriac. Această situație s-a menținut și după instalarea administrației române la Timișoara, deși pe piața timișoreană au intrat și marile bănci din Vechiul Regat, perioada interbelică cunoscând cea mai mare expansiune a domeniului bancar.

II. POPULAȚIA ȘI FORȚA DE MUNCĂ

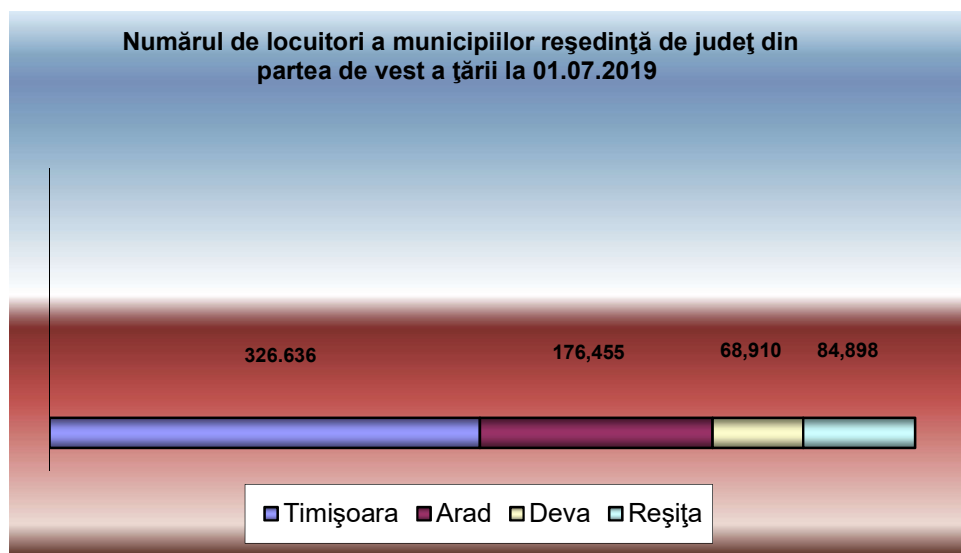
1. EVOLUȚIA DEMOGRAFICĂ

NOTĂ: Datele utilizate în acest subcapitol sunt furnizate de către Direcția Regională de Statistică Timiș prin adresa nr. 299/16.01.2020, înregistrată la Municipiul Timișoara cu nr. CDD2020-64/20.01.2020. Conform adresei sus-menționate, informațiile furnizate sunt cele disponibile, anumite date având caracter provizoriu. Municipiul Timișoara nu este responsabil de eventualele erori ce pot apărea datorită caracterului provizoriu al datelor primite.

Precizăm că, în conformitate cu informațiile primite de la Institutul Național de Statistică, indicatorul „populație stabilă” nu se mai utilizează. La nivel de UAT se utilizează indicatorul „populația după domiciliu”, care reprezintă numărul persoanelor cu cetățenie română și domiciliu pe teritoriul României, delimitat după criteriile administrativ-teritoriale. Astfel, toate datele statistice din acest capitol reflectă situația populației în funcție de indicatorul „populația după domiciliu”.

Din punct de vedere demografic, Timișoara se definește (conform legii Zipf) ca oraș de rangul 2 la nivel național, alături de Iași, Cluj-Napoca, Constanța și Galați, cu funcții macro-teritoriale și având cea mai întinsă zonă de influență directă (cu excepția capitalei), de circa 5.000 km².

Populația Timișoarei – 326.636 locuitori la 01.07.2019² - reprezintă 43,19% din populația Județului Timiș, 16,35% din populația Regiunii Vest și 1,47% din populația totală a țării. Raportat la populația urbană, populația municipiului Timișoara reprezintă 73,15% din populația urbană a județului Timiș, 26,09% din cea a Regiunii de Vest și 2,6% din cea urbană a țării³.

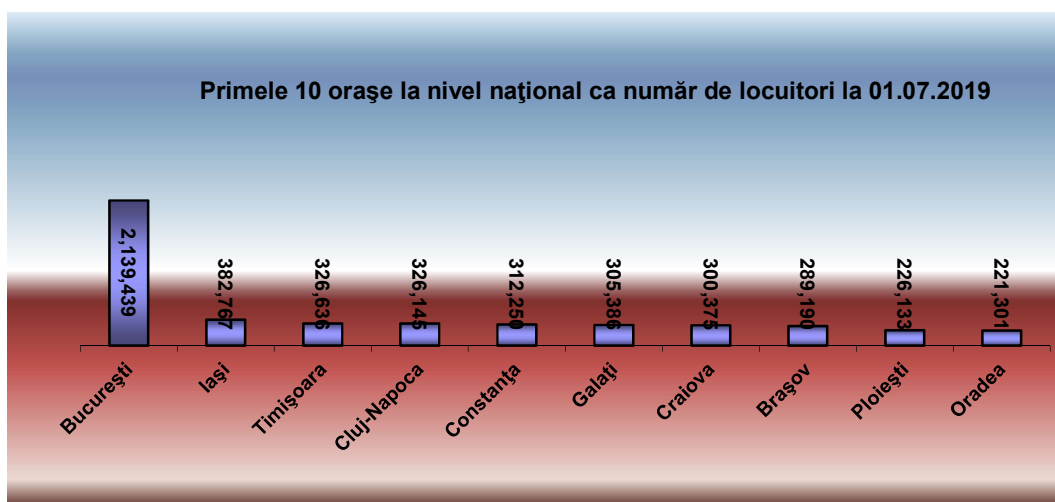

Sursa: Direcția Regională de Statistică Timiș

Municipiul Timișoara, capitala Județului Timiș, este al treilea oraș pe țară ca număr de locuitori (326.636 locuitori).

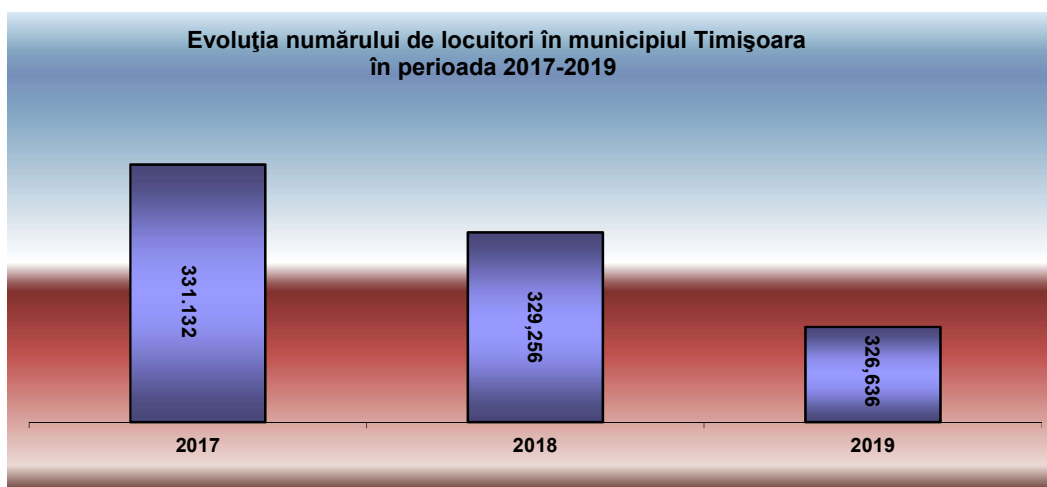
² Date provizorii, conform Direcției Regionale de de Statistică Timiș

³ Date provizorii, conform Direcției Regionale de de Statistică Timiș

Sursa: Direcția Regională de Statistică Timiș⁴

Municipiul Timișoara s-a manifestat, aproape în permanență, ca important centru polarizator al forței de muncă pentru alte regiuni ale țării, cu excedent demografic, îndeosebi pentru județele din nordul Moldovei, nord-vestul Transilvaniei (Apușeni, Maramureș) și Oltenia. La aceasta au contribuit, în primul rând, deosebitul său dinamism economic, dar și faptul că, în mod tradițional, bilanțul demografic în spațiul Banatului este negativ, inclusiv cel din mediul urban. Municipiul Timișoara reprezintă un puternic centru polarizator și în cadrul județului Timiș. Astfel, în vreme ce suprafața sa reprezintă 1,5% din suprafața județului, orașul concentrează 43,19% din populația totală a acestuia.

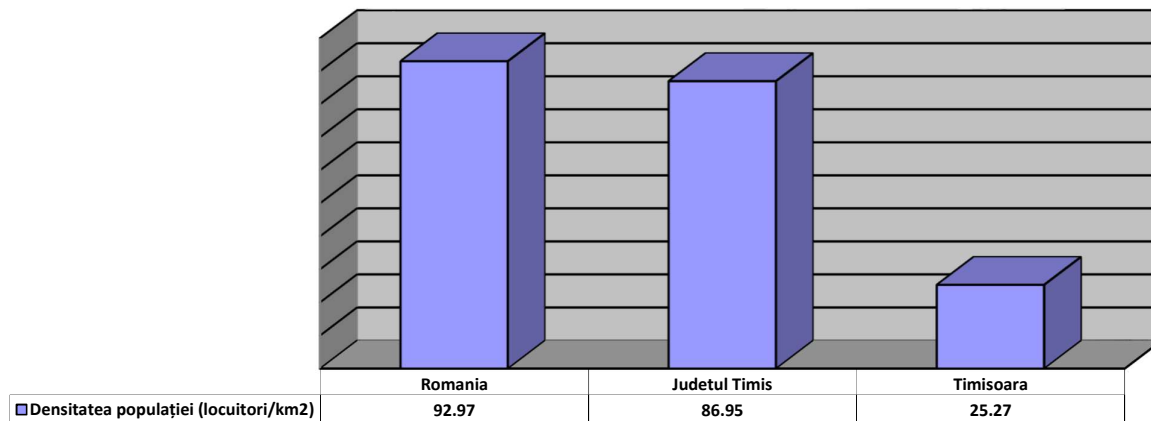
Sursa: Direcția Regională de Statistică Timiș

Din figura de mai sus se poate observa că evoluția numărului de locuitori la nivelul municipiului Timișoara în perioada 2017-2019 este una descendentă. Astfel, dacă în anul 2017, populația orașului este de 331.132 locuitori, în anul 2018 numărul acestora este în scădere, fiind de 329.256 locuitori. În anul 2019 se înregistrează din nou o evoluție descendentă a populației, până la 326.636 locuitori.

Densitatea populației cunoaște și ea o evoluție descendentă în perioada 2017-2019 (25,62 locuitori/km² în anul 2017, 25,39 locuitori/km² în anul 2018, respectiv 25,27 locuitori/km² în anul 2019), urmare firească a scăderii numărului de locuitori, densitatea medie pentru această perioadă fiind de 25,43 locuitori/km².

⁴ Date provizorii, conform Direcției Regionale de de Statistică Timiș

Densitatea populației la nivelul anului 2019

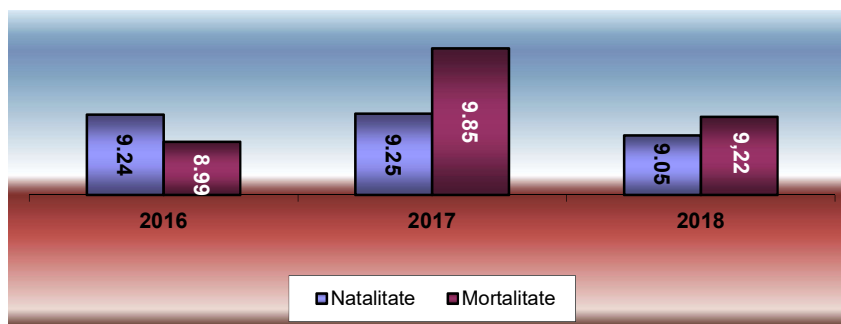
Municipiul Timișoara formează cea mai densă zonă locuită din Județul Timiș (care are o medie de 86,95 locuitori/km²) și una dintre cele mai populate la nivel național (densitate medie 92,97 locuitori/km²). Valoarea indicatorului suprafață/locuitor, în anul 2019, este de 0,04 ha/locuitor în Municipiul Timișoara.

În ceea ce privește evoluția celor două componente ale **mișcării naturale** a populației Timișoarei – natalitate și mortalitate – acestea au evoluții diferite, astfel:

- Natalitatea înregistrează în perioada 2016-2018 o tendință fluctuantă: de la 9,24‰ în 2016, în anul 2017 crește la 9,25‰, pentru ca în 2018 să scadă până la 9,05‰.
- Mortalitatea manifestă o tendință fluctuantă în perioada 2016-2018: de la 8,99‰ în anul 2016, crește apoi în 2017 la 9,85‰, pentru ca în anul 2018 să scadă până la 9,22‰.

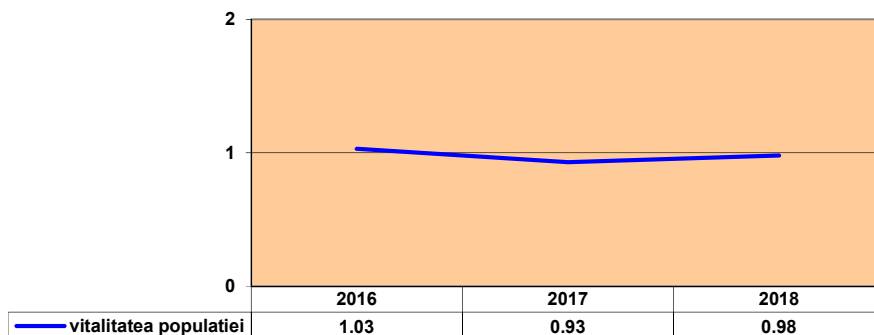
Comparativ cu anul 2016 când sporul natural este pozitiv, în anii 2017 și 2018, acesta a înregistrat valori negative.

Mișcarea naturală a populației

Sursa: Direcția Regională de Statistică Timiș

Vitalitatea populației 2016 – 2018

În ceea ce privește mișcarea naturală a populației municipiului Timișoara, situația se prezintă în felul următor:

Mișcarea naturală a populației

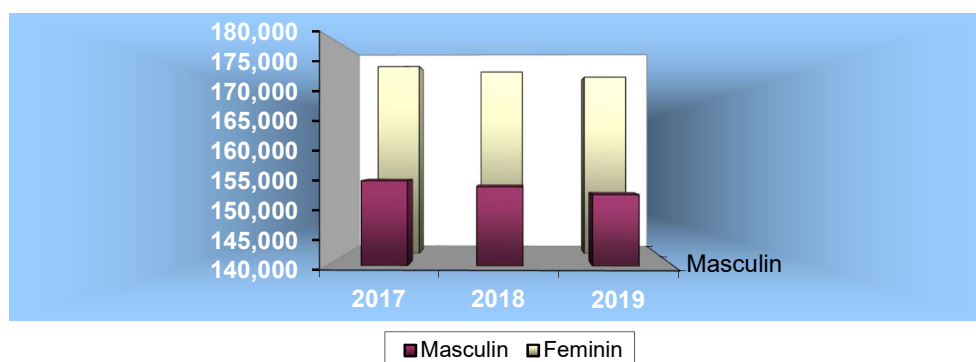
	2016	2017	2018
• născuți vii	3.068	3.043	2.980
• decedați	2.985	3.242	3035
• spor natural	83	-199	-55
• stabiliri cu domiciliul	6.449	6.569	6811
• plecări cu domiciliul	8.138	8.400	8734
• soldul schimbărilor de domiciliu	-1.689	-1.831	-1.923
• imigranți definitivi	248	250	274
• emigranți definitivi	758	785	818
• soldul mișcării externe	-510	-535	-544
• bilanț natural	0,25	-0,60	-0,17
• bilanț migratoriu	-1,53	-1,62	-1,66
• bilanț demografic general	-427	-734	-599

Sursa: Direcția Regională de Statistică Timiș

În perioada 2016-2018 bilanțul demografic general reflectă o tendință cu valori negative, datorată în principal bilanțului migratoriu, care prezintă în mod constant valori negative. În aceeași perioadă, bilanțul natural cunoaște valori fluctuante. Astfel, în anii 2017 și 2018, bilanțul natural atinge valori subunitare, anul 2016 fiind singurul an în care bilanțul natural a înregistrat valori pozitive.

Structura pe sexe a populației municipiului Timișoara în perioada **2017- 2019** este favorabilă populației de sex feminin, mai numeroasă decât populația de sex masculin.

Structura populației pe sexe

Sursa: Direcția Regională de Statistică Timiș

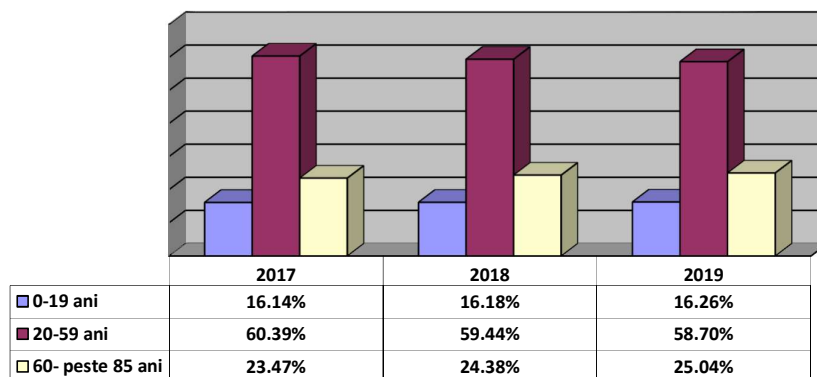
În anul 2019, populația masculină numără 152.408 persoane (46,66%) din total iar cea feminină 174.228 persoane (53,34%), raportul de masculinitate fiind de aprox. 877 persoane de sex masculin la 1.000 persoane de sex feminin.⁵

Structura populației pe sexe la 1 iulie 2017-2019⁶

An	Populația total	Masculin	% față de total populație	Feminin	% față de total populație
2019	326.636	152.408	46,66	174.228	53,34
2018	329.256	153.881	46,74	175.375	53,26
2017	331.132	154.784	46,74	176.348	53,26

Sursa: Direcția Regională de Statistică Timiș

Structura populației pe grupe mari de vârstă

Sursa: Direcția Regională de Statistică Timiș (date provizorii pentru anul 2019)

Grupa de vârstă cuprinsă între 20 și 59 de ani deține un procent de 58,70% din totalul populației municipiului Timișoara în anul 2019, în scădere comparativ cu anul 2017 (60,39%). În perioada analizată în graficul de mai sus, se observă că în 2019 ponderea populației tinere (grupa de vârstă 0-19 ani) rămâne relativ redusă (16,26%), în timp ce populația vârstnică (grupa de vârstă 60 - peste 85 de ani) înregistrează o creștere constantă, de la 23,47% în 2017, ajungând la 25,04% în 2019.

Vârsta medie a populației stabile a municipiului Timișoara la 1 iulie 2019 este 42,6 ani (40,9 ani - masculin, 42,6 ani - feminin), conform datelor provizorii primite de la Direcția Regională de Statistică Timiș⁷.

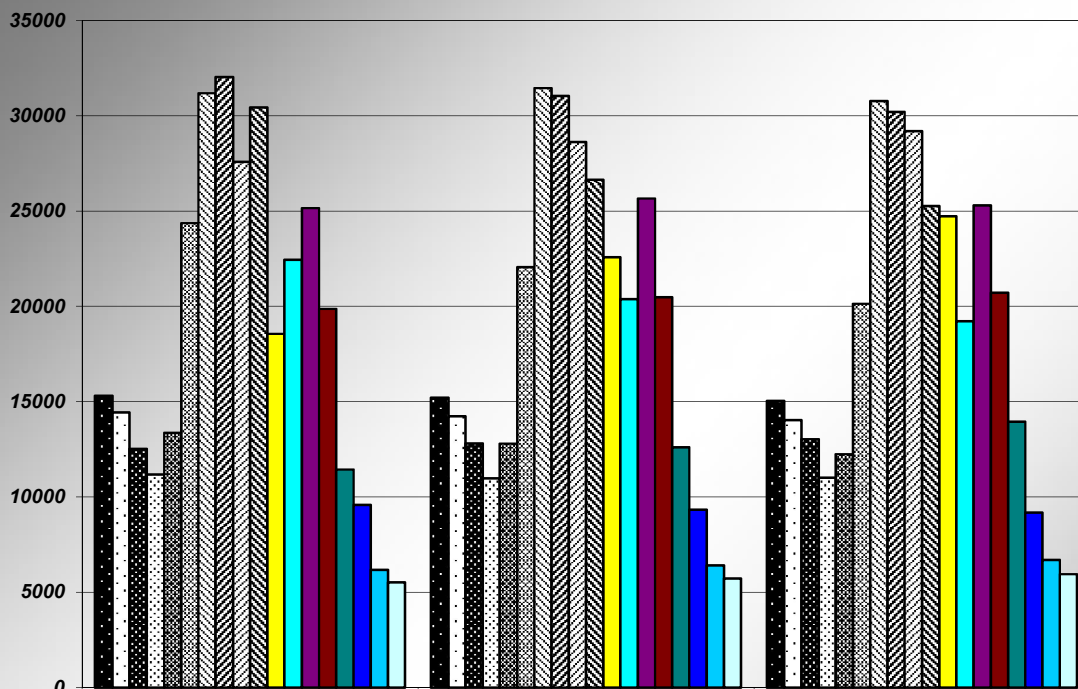
Evoluția populației în funcție de **structura pe grupe de vârste** este redată în figura următoare:

Structura populației pe grupe de vârste la 1 iulie în perioada 2017-2019

⁵ Date provizorii, conform Direcției Regionale de de Statistică Timiș

⁶ Date provizorii pentru anul 2019, conform Direcției Regionale de de Statistică Timiș

⁷ Date provizorii pentru anul 2019, conform Direcției Regionale de de Statistică Timiș

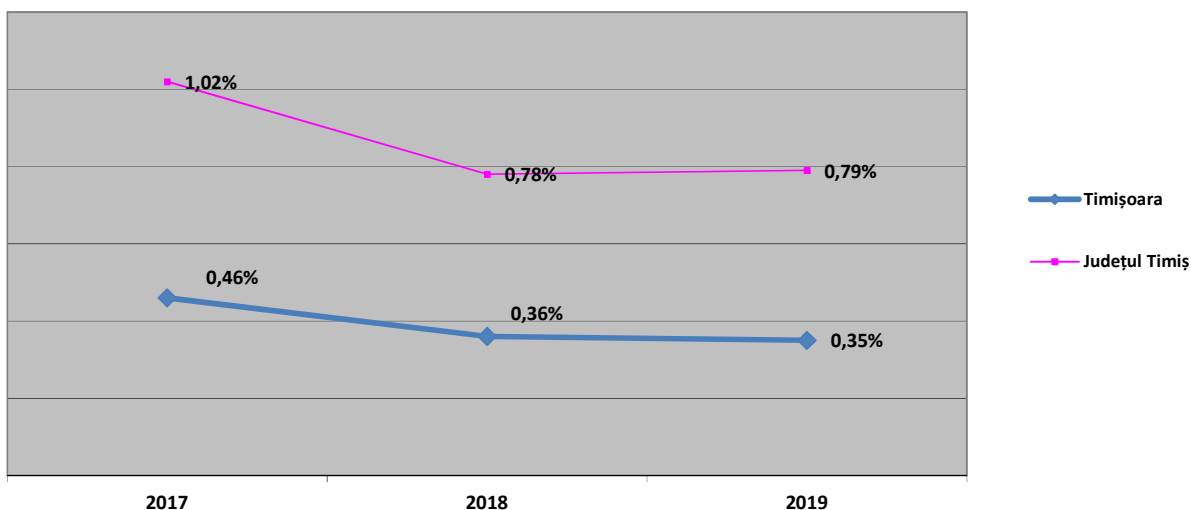
	2017	2018	2019
0-4 ANI	15311	15208	15041
5-9 ANI	14432	14237	14023
10-14 ANI	12531	12809	13035
15-19 ANI	11164	10985	11015
20-24 ANI	13364	12801	12240
25-29 ANI	24358	22064	20129
30-34 ANI	31189	31443	30778
35-39 ANI	32034	31041	30200
40-44 ANI	27589	28620	29186
45-49 ANI	30438	26637	25267
50-54 ANI	18563	22583	24726
55-59 ANI	22444	20374	19211
60-64 ANI	25147	25660	25298
65-69 ANI	19871	20481	20725
70-74 ANI	11441	12612	13948
75-79 ANI	9574	9320	9182
80-84 ANI	6170	6401	6693
85 ANI SI PESTE	5512	5727	5939

Sursa: Direcția Regională de Statistică Timiș (date provizorii pentru anul 2019)

2. FORȚA DE MUNCĂ. ȘOMAJUL

Rata oficială a șomajului în județul Timiș se menține la unul dintre cele mai scăzute niveluri din România, fiind de **0,79% în anul 2019**.

Raportându-ne la aceeași perioadă, în Municipiul Timișoara ponderea șomerilor față de populația stabilă cu vârsta de 18-62 ani cunoaște o evoluție descendentă. De la 0,46% în 2017, în anul 2018 numărul șomerilor scade la 0,36%; trendul descendent a continuat și în 2019, la finalul anului ponderea șomerilor față de populația după domiciliu cu vârsta între 18-62 ani fiind de **0,35%**.

Ponderea șomerilor în perioada 2015-2017

Sursa: Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Timiș (AJOFM Timiș)

Numărul șomerilor înregistrați la 31.12.2019 în Municipiul Timișoara

Total șomeri, din care:	2017	2018	2019
		1.032	796
femei	648	503	477
1. Șomeri indemnizați	628	423	326
din care: femei	410	285	164
2. Șomeri neindemnizați	404	373	479
din care: femei	238	218	313

Sursa: Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Timiș (AJOFM TIMIȘ)

Structura șomerilor în funcție de gradul de instruire (studii) la nivelul Municipiului Timișoara

	31.12.2019
Total șomeri, din care:	805
femei	477
cu nivel de instruire primar, gimnazial, profesional	193
din care: femei	108
cu nivel de instruire liceal și postliceal	303
din care: femei	185
cu nivel de instruire universitar	309
din care: femei	184

Sursa: Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Timiș (AJOFM TIMIȘ)

Structura șomerilor în funcție de vârstă la nivelul Municipiului Timișoara

	31.12.2019
Total șomeri, din care:	805
femei	477
sub 25 ani	93
din care: femei	44
25 - 29 ani	79
din care: femei	51
30 - 39 ani	179
din care: femei	102
40 - 49 ani	230
din care: femei	153
50 - 55 ani	128
din care: femei	84
peste 55 ani	96
din care: femei	43

Sursa: Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Timiș (AJOFM TIMIȘ)

Numărul total al șomerilor la sfârșitul anului 2019 a fost de 805 persoane, fiind ușor mai ridicat comparativ cu anul 2018 (796 persoane). Cele mai multe persoane fără loc de muncă au vârste cuprinse între 40 și 49 de ani și au un nivel de instruire universitar. În perioada 2017-2019, șomajul este mai ridicat în rândul femeilor; astfel, în anul 2019, 477 de femei sunt fără loc de muncă, față de 328 de bărbați.

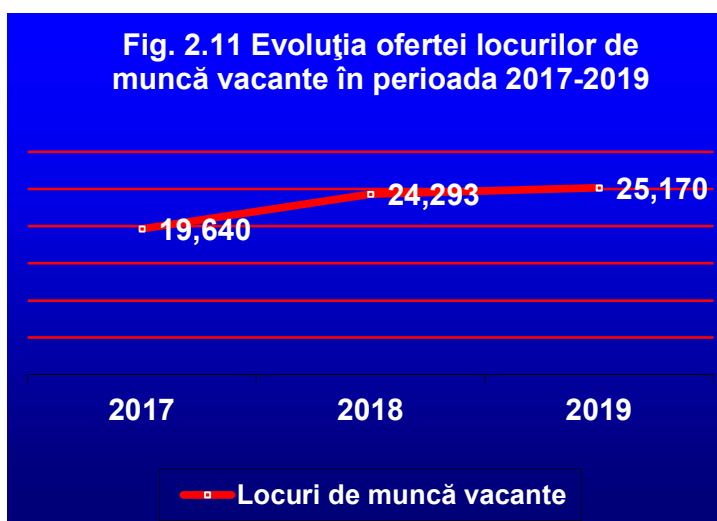
În anul 2019, 1640 persoane și-au pierdut locul de muncă în urma disponibilizărilor colective. Ramurile de activitate cele mai afectate în urma disponibilizărilor colective din cursul anului 2019 au fost:

√	Fabricarea încălțămintei	746	persoane
√	Fabricarea produselor din cacao, a ciocolatei și a produselor zaharoase	320	persoane
√	Activități de alimentație (catering) pentru evenimente	158	persoane
√	Fabricarea de articole tehnice și industriale din textile	120	persoane
√	Fabricarea subansamblurilor electronice (module)	90	persoane
√	Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	47	persoane
√	Activități de realizare a soft-ului la comandă (software orientat client)	29	persoane

Persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă dispun de mai multe modalități de informare privind ofertele existente pe piața forței de muncă: la sediul AJOFM Timiș, prin intermediul mass-mediei locale, accesând site-urile ANOFM (www.anofm.ro) și AJOFM Timiș (www.timis.anofm.ro), sau participând în bursa locurilor de muncă, organizată de 2-3 ori pe an.

În cadrul AJOFM Timiș funcționează un Centru de consiliere și informare privind cariera, acesta furnizând diverse servicii persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, precum: informații privind piața muncii și evoluția ocupațiilor; evaluarea și autoevaluarea personalității în vederea orientării profesionale prin stabilirea compatibilității dintre dorințele, aspirațiile, resursele persoanei și condițiile formării profesionale și posibilitățile de ocupare pe piața forței de muncă, stabilirea profilului psihoprofesional al persoanei consiliate și recomandarea unui curs de formare profesională la care aceasta să participe; instruire în metode și tehnici de căutare a unui loc de muncă; dezvoltarea abilității și încrederii în sine a persoanei consiliate și menținerea unui nivel acceptabil a imaginii de sine în urma numeroaselor eșecuri în căutarea unui loc de muncă. În anul 2019 au beneficiat de informare și consiliere 12.279 persoane, din care 6.452 femei și 5.827 bărbați. În funcție de vârstă, au fost consiliate 981 persoane sub 25 de ani, 2.993 persoane între 25-34 de ani, 4.003 persoane între 35-45 de ani, respectiv 4.302 persoane cu vârsta peste 45 de ani. În urma disponibilizărilor colective, 428 persoane au beneficiat de consiliere în cursul anului 2019.

În perioada 2017-2019, oferta locurilor de muncă disponibile la AJOFM Timiș prezintă o evoluție ascendentă. Astfel, în anul 2017 locurile de muncă vacante sunt în număr de 19.640. În anul 2018 numărul acestora crește la 24.293, în timp ce în anul 2019 sunt disponibile 25.170 de locuri de muncă. Cele mai multe oferte provin din mediul privat (23.198 locuri); în funcție de studii, cele mai multe posturi vacante se adresează muncitorilor (12.834 locuri). În funcție de domeniile de activitate, cele mai numeroase oferte de locuri de muncă sunt în industria prelucrătoare (6.373 locuri), în domeniul activităților de servicii administrative și activități de servicii suport (3.421 locuri), și în cel al comerțului cu ridicata și cu amănuntul (3.215 locuri).

Oferta locurilor de muncă vacante în anul 2019

	Total locuri de muncă vacante, din care:	25.170
din care: în funcție de studii	√ studii superioare	3.069
	√ studii medii	9.267
	√ muncitori	12.834
în funcție de proveniență	√ din sector particular	23.198
	√ din sector de stat	1.972

Sursa: Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Timiș (AJOFM Timiș)

Oferta de locuri de muncă vacante pe ramuri de activitate în Timișoara - anul 2019

Domeniul de activitate (secțiunea CAEN)	Număr lmv
Secțiunea A - Agricultură, silvicultură și pescuit	1.004
Secțiunea B - Industria extractivă	30
Secțiunea C - Industria prelucrătoare	6.373
Secțiunea D - Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă	88
Secțiunea E - Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor	471
Secțiunea F - Construcții	2.828
Secțiunea G - Comerț cu ridicata și cu amănuntul	3.215
Secțiunea H - Transport și depozitare	1.886
Secțiunea I - Hoteluri și restaurante	2.139
Secțiunea J - Informații și comunicații	811
Secțiunea K - Intermedieri financiare și asigurări	55
Secțiunea L - Tranzacții imobiliare	188
Secțiunea M - Activități profesionale, științifice și tehnice	656
Secțiunea N - Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	3.421
Secțiunea O - Administrare publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public	21
Secțiunea P - Învățământ	310
Secțiunea Q - Sănătate și asistență socială	1.096
Secțiunea R - Activități de spectacole, culturale și recreative	232
Secțiunea S - Alte activități de servicii	344
Secțiunea T - Activități ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic	2
Secțiunea U - Activități ale organizațiilor și organismelor extrateritoriale	0
T otal LMV în cursul anului 2019 în Municipiul Timișoara	25.170

Sursa: Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Timiș

În cursul anului 2019, Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Timiș a organizat mai multe burse a locurilor de muncă, la care au participat 132 de agenți economici, au fost oferite 2.404 locuri de muncă, fiind selectate 1.384 persoane.

Bursa locurilor de muncă în cursul anului 2019

ANUL	BURSĂ / PERIOADA DE ORGANIZARE	NR. FIRME	NR. LOCURI DE MUNCĂ OFERITE	NR. PERSOANE SELECTATE
2019	Bursa generală - 12.04.2019	52	1174	676
	Bursa pentru absolvenți - 18.10.2019	62	1073	622
	Bursa pentru persoane aflate în risc de excludere socială - 21.06.2019	18	157	86
	TOTAL	132	2404	1384

Sursa: Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Timiș

În cursul anului 2019, AJOFM Timiș a participat în calitate de partener la următoarele acțiuni:

ACȚIUNI IMPLEMETATE ÎN PARTENERIAT ÎN ANUL 2019				
Nr. crt.	Organizator	Data	Locația	Proiect
1	UNIVERSITATEA POLITEHNICA TIMIȘOARA	25-26.03.2019	TIMIȘOARA	Zilele carierei
2	UNIVERSITATEA POLITEHNICA TIMIȘOARA	30-31.10.2019	TIMIȘOARA	Zilele carierei
3	PRIMĂRIA MUNICIPIULUI TIMIȘOARA	19.10.2019	TIMIȘOARA	Ziua Serviciilor Publice
5	MINISTERUL ROMÂNILOR DE PRETUDINDENI	09.04.2019; 03.08.2019	TIMIȘOARA	Campania "Informare acasă! Siguranță în lume!"
6	CAMERA DE COMERȚ, INDUSTRIE ȘI AGRICULTURĂ TIMIȘ	21.03.2019	TIMIȘOARA	„Soluții pentru rezolvarea crizei forței de muncă”
7	AJOFM TIMIȘ	26.08.2019	TIMIȘOARA	Informații utile pentru cetățenii români care sunt în căutarea unui loc de muncă în străinătate

În ceea ce privește *rata de activitate* a persoanelor cu vârsta între 18-62 de ani, în perioada 2017-2019, evoluția a fost una ascendentă. Astfel, de la un procent de 71,03% în 2017, rata de activitate a crescut ușor în 2018 până la 71,67%, pentru ca în 2019 să înregistreze din nou o creștere până la **76,89%**, după cum reiese din tabelul următor.

Rata de activitate a persoanelor cu vârsta între 18-62 ani la nivelul județului Timiș în perioada 2017-2019

	2017	2018	2019
Populația după domiciliu 18-62 ani, total (mii persoane)	489,9	488,1	457,3
din care: femei	247,9	246,5	231,4
Populația activă civilă (mii persoane)	348	349,8	351,6
din care: femei	152,1	156,3	152,8
Rata de activitate, total (%)	71,03	71,67	76,89
din care pentru: femei (%)	61,35	63,40	66,01

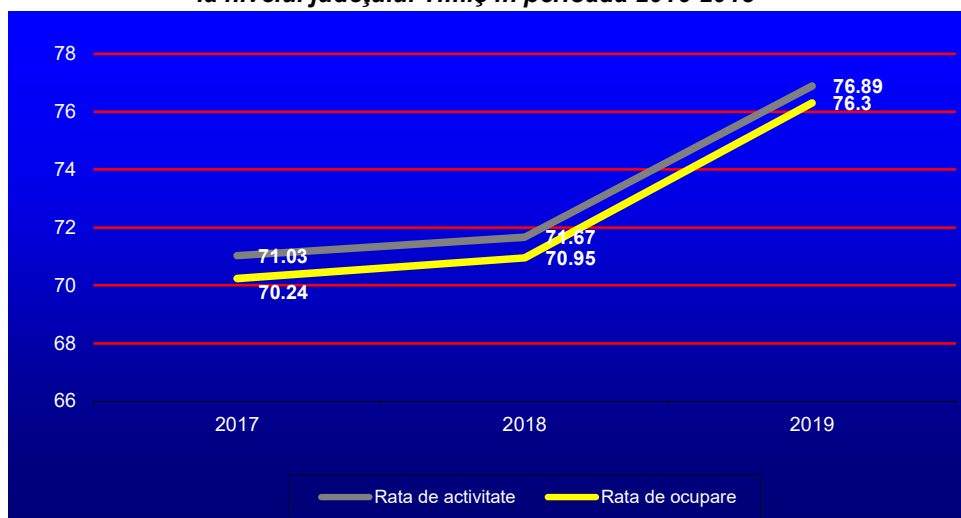
Sursa: Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Timiș (AJOFM TIMIȘ)

Rata de ocupare a forței de muncă reflectă modul în care sectorul economic reușește să includă resursele locale de forță de muncă. Evoluția ratei de ocupare în perioada 2017-2019 a fost una ascendentă: de la un procent de 70,24% în anul 2017, în anul 2018 a crescut până la 70,95%, în timp ce în 2019 a înregistrat o nouă creștere, ajungând la 76,30%.

**Rata de ocupare a persoanelor cu vârsta între 18-62 ani
la nivelul județului Timiș în perioada 2017-2019**

	2017	2018	2019
Populația stabilă 18-62 ani, total (mii persoane)	489,9	488,1	457,3
din care: femei	247,9	246,5	231,5
Populația ocupată civilă, (mii persoane)	344,1	346,3	348,9
din care: femei	150,1	154,4	151,3
Rata de ocupare, total (%)	70,24	70,95	76,30
din care pentru: femei (%)	60,55	62,63	65,37

Sursa: Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Timiș (AJOFM TIMIȘ)

**Rata de activitate și rata de ocupare a persoanelor cu vârsta între 18-62 ani
la nivelul județului Timiș în perioada 2016-2018**

Sursa: Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Timiș (AJOFM TIMIȘ)

3. FORMAREA PROFESIONALĂ

La nivel național, în România există o legislație corespunzătoare privind protecția socială și formarea profesională a șomerilor. În scopul instituționalizării formelor de pregătire, perfecționare și reconversie profesională, a fost creată Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, cu filiale județene, cu strategii și obiective concrete, care acoperă întregul areal al pieței muncii, la nivel național, județean și local.

În vederea realizării unei concepții și metodologii unitare privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă a fost aprobată de Parlamentul României Legea 76/2002, care reglementează măsurile pentru realizarea strategiilor și politicilor elaborate în vederea protecției persoanelor pentru riscul de șomaj, asigurării unui nivel ridicat al ocupării și adaptării forței de muncă la cerințele pieței muncii, modificată și completată prin Legea 107/2004. Printre măsurile prevăzute de prezenta lege, un capitol important îl constituie măsurile pentru stimularea ocupării forței de muncă, iar dintre acestea formarea profesională constituie una din cerințele de moment și de perspectivă ale pieței muncii, de a sprijini prin diversele forme de pregătire profesională (cursuri, stagii de practică și specializare), accesul tuturor persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă la o formă corespunzătoare de pregătire profesională funcție de aptitudini și abilități. Pentru implementarea prevederilor Legii 76/2002 au fost elaborate Normele Metodologice de aplicare a Legii nr. 76/2002 aprobate prin H.G. nr. 174/2002 și „Procedurile privind accesul la măsurile pentru stimularea ocupării forței de muncă, modalități de finanțare și instrucțiunile de implementare ale acestora” aprobate prin H.G. nr. 377/2002. În cuprinsul acestor proceduri, de la articolul 23 la 58 inclusiv sunt prevăzute condițiile legale ale beneficiarilor serviciilor de formare profesională cât și a modalităților de desfășurare a programelor de formare profesională pentru ocupații și meserii prevăzute în „Clasificarea ocupațiilor în România” (COR).

Pentru a întregi cadrul legislativ al măsurilor de stimulare a ocupării forței de muncă au apărut: Ordonanța Guvernului 129/2000 privind formarea profesională a adulților, Hotărârea de Guvern 522/2003 Normele metodologice de aplicare a prevederilor O.G. 129/2000 și Ordinul comun 353/5202/2003 al ministrului muncii, solidarității sociale și familiei și al ministrului educației, cercetării și tineretului pentru aprobarea Metodologiei de autorizare a furnizorilor de formare profesională a adulților.

AJOFM Timiș organizează periodic cursuri de inițiere, perfecționare, specializare, calificare și recalificare a forței de muncă. Astfel, în anul 2019, compartimentul de formare profesională al AJOFM Timiș, prin furnizorii de formare profesională autorizați, a organizat un număr de 25 de cursuri de formare profesională pentru șomerii înregistrați, la care au participat 399 de persoane, din care 282 au absolvit cursurile respective.

Se constată o atenție sporită din partea firmelor privind potențialul de pregătire profesională din zonă, o din ce în ce mai atentă pregătire a managerilor privind politica resurselor umane și avantajelor formării profesionale continue a personalului angajat.

În prezent pe raza județului Timiș sunt autorizate un număr de 46 de firme care acordă servicii publice specializate pentru stimularea ocupării forței de muncă (informare, consiliere, mediere și plasare a forței de muncă), și anume:

Firme acreditate pentru servicii de ocupare a forței de muncă din Timișoara în anul 2019

Nr. crt.	Firma	Servicii de ocupare acreditate
1	ACTIVE POWER LIFE	Informare, consiliere și mediere
2	ACTIVE SITTING SRL	Informare, consiliere și mediere
3	ADECCO RESURSE UMANE SRL – Sucursala Timișoara	Informare, consiliere și mediere
4	AGENȚIA DE SERVICII PROFESIONAL SRL – Punct de lucru Timișoara	Informare, consiliere și mediere
5	AIMS TIMIȘOARA	Informare, consiliere și mediere
6	ALETHEIA MANAGEMENT SRL	Informare, consiliere și mediere
7	ASOCIAȚIA CLUB ECOTUR DORA D'ISTRIA - Sucursala Timișoara	Informare, consiliere și mediere
8	ASOCIAȚIA DE CONSULTANȚĂ SOCIALĂ ȘI FORMARE PROFESIONALĂ VEST	Informare, consiliere și mediere
9	ASOCIAȚIA PENTRU DEZVOLTARE COMUNITARĂ BLUMENTHAL-MAȘLOC	Informare, consiliere și mediere
10	ASOCIAȚIA PENTRU PROMOVAREA FEMEII DIN ROMÂNIA	Informare, consiliere și mediere
11	ASOCIAȚIA TIMAR	Informare, consiliere și mediere
12	A&C CONSULTING CENTRE SRL	Informare și consiliere
13	A & M WEST JOBS	Informare, consiliere și mediere
14	CATALEYA 3P SERVICES	Informare, consiliere și mediere
15	CENTRUL DE AFACERI ȘI MESERII EUROTRAINING SRL	Informare, consiliere și mediere
16	CLARISMART CONSULTING SRL	Informare, consiliere și mediere
17	CONSULTING SW	Informare, consiliere și mediere
18	DIRECȚIA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ A MUNICIPIULUI TIMIȘOARA	Informare, consiliere și mediere
19	FUNDAȚIA PENTRU CULTURĂ ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT "IOAN SLAVICI"	Informare, consiliere și mediere
20	FUNDAȚIA PENTRU VOI	Informare, consiliere și mediere
21	FUNDAȚIA ROMÂNNO-GERMANĂ DE PREGĂTIRE ȘI PERFECTIONARE PROFESIONALĂ ÎN DOMENIUL CONSTRUCȚIILOR	Informare, consiliere și mediere
22	FUNDAȚIA SERVICIILOR SOCIALE BETHANY	Informare, consiliere și mediere
23	GAPA SRL	Informare, consiliere și mediere
24	HOME CARE AGENCY	Informare, consiliere și mediere
25	HRO SERVICE PROVIDER SRL	Informare, consiliere și mediere
26	HUMAN GATEWAY INTERFACE	Informare, consiliere și mediere
27	IHM TOTAL CONSULT SRL	Informare, consiliere și mediere
28	KANNE & JOOS VERDE ENERGIES	Informare, consiliere și mediere
29	MANPOWER ROMÂNIA SRL - Sucursala Timișoara	Informare, consiliere și mediere

30	LEGES HR SRL	Informare, consiliere și mediere
31	LIFEIN JOB	Informare, consiliere și mediere
32	LUGERA & MAKLER SRL – Punct de lucru Timișoara	Informare, consiliere și mediere
33	MANPOWER ROMANIA SRL - Sucursala Timișoara	Informare, consiliere și mediere
34	OMEGA JOBS SRL	Informare, consiliere și mediere
35	ORGANIZAȚIA CENTRALĂ A FAMILIILOR KOLPING DIN ROMANIA	Informare, consiliere și mediere
36	PHENOMENAL CAREER	Informare, consiliere și mediere
37	P.L. RESOURCES DEVELOPMENT SRL	Informare, consiliere și mediere
38	PSIHO PROFIL SRL	Informare, consiliere și mediere
39	PSIHOLOGIC SRL	Informare, consiliere și mediere
40	R&B CONSULTING SRL	Informare, consiliere și mediere
41	QUANTA RESURSE UMANE – Punct de de lucru Timișoara	Informare, consiliere și mediere
42	STEP UP SRL	Informare, consiliere și mediere
43	TERRAMARA CONSULTING SRL – Punct de lucru Timișoara	Informare, consiliere și mediere
44	TRENKWALDER SRL – Punct de lucru Timișoara	Informare, consiliere și mediere
45	UNIVERSITATEA DE ȘTIINȚE AGRICOLE ȘI MEDICINĂ VETERINARĂ A BANATULUI „REGELE MIHAI I AL ROMÂNIEI”	Informare, consiliere și mediere
46	VGM 200 INTERIM SRL	Informare, consiliere și mediere

Sursa: Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Timiș

III. PATRIMONIUL

Suprafața totală a teritoriului administrativ al Municipiului Timișoara este de 12.927 ha, din care 7.600 ha în intravilan și 5.327 ha în extravilan. În prezent, aproximativ 33% din suprafața totală a orașului este teren agricol (4.341ha), ceea ce constituie o rezervă însemnată de teren pentru dezvoltarea viitoare a acestuia.

1. PATRIMONIUL PUBLIC ȘI PRIVAT AL MUNICIPIULUI TIMIȘOARA

Pe parcursul ultimilor ani s-au constatat diminuări semnificative ale patrimoniului privat al statului român, precum și modificări reprezentative ale patrimoniului public și privat al Municipiului Timișoara. Aceste modificări patrimoniale sunt rezultate firește ale aplicării reglementărilor legale specifice, după cum urmează:

- Imobilele preluate în mod abuziv de către Statul Român în regimul comunist au fost retrocedate în conformitate cu prevederile Legii nr. 10/2001 și a Hotărârilor Judecătorești;
- Vânzarea de locuințe din fondul privat al statului, aflate în administrarea Consiliului Local al Municipiului Timișoara, către locatari s-a efectuat în conformitate cu prevederile Decretului - Lege nr. 61/1990 privind vânzarea de locuințe construite din fondurile statului către populație, modificată și completată de Legea nr. 85/1992, republicată, privind vânzarea de locuințe și spații cu altă destinație construite din fondurile statului și din fondurile unităților economice sau bugetare de stat, precum și în conformitate cu prevederile Legii nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului;
- Vânzarea spațiilor cu altă destinație a fost efectuată în conformitate cu prevederile Legii nr. 550/2002 privind vânzarea spațiilor comerciale proprietate privată a statului și a celor de prestări de servicii, aflate în administrarea consiliilor județene sau a consiliilor locale, precum și a celor din patrimoniul regiilor autonome de interes local.

1.1. INFRASTRUCTURA ȘCOLARĂ, MEDICALĂ, SPORTIVĂ ȘI CULTURALĂ AFLATĂ ÎN PROPRIETATEA/ADMINISTRAREA MUNICIPIULUI TIMIȘOARA:

1.1.1 Infrastructura școlară

Infrastructura școlară constă din imobilele - clădiri și terenuri - care fac parte din domeniul public al Municipiului Timișoara, și este compusă din:

- 28 imobile în care se desfășoară activitatea de învățământ a 27 de licee și colegii;
- 24 imobile în care se desfășoară activitatea de învățământ a 19 școlii gimnaziale;
- 44 imobile în care se desfășoară activitatea a 41 de grădinițe.

1.1.2 Infrastructura medicală

Infrastructura medicală constă din imobile care fac parte din domeniul public al Municipiului Timișoara, în care se desfășoară activitatea medicală a celor trei spitale, al căror ansamblu de atribuții și competențe, exercitate de Ministerul Sănătății, a fost transferat către Municipiul Timișoara, în baza O.U.G nr. 162/2008.

Aceste unități sanitare sunt:

- **Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Louis Turcanu”**, care își desfășoară activitatea medicală în 6 imobile aflate în proprietatea publică a Municipiului Timișoara;
- **Spitalul Clinic de Boli Infecțioase și Pneumoftiziologie „Dr. V. Babeș”**, care își desfășoară activitatea medicală în Str. Gheorghe Adam nr. 13, într-un complex de 12 clădiri aflate în proprietatea publică a Municipiului Timișoara;
- **Spitalul Clinic Municipal de Urgență** își desfășoară activitatea medicală în 15 imobile aflate în proprietatea publică a Municipiului Timișoara.

Unitățile sanitare prezente în Timișoara, pe categorii de unități, la nivelul anului 2018 sunt prezentate în tabelul următor:

Unități sanitare pe categorii					
Categoriile de unitati sanitare	Forme de proprietate	2015	2016	2017	2018
Spitale	Proprietate publică	7	7	7	7
Spitale	Proprietate privată	3	4	9	7
Ambulatorii de specialitate	Proprietate publică	4	3	3	3
Ambulatorii de specialitate	Proprietate privată	:	1	2	3
Ambulatorii integrate spitalului	Proprietate publică	7	6	7	7
Ambulatorii integrate spitalului	Proprietate privată	1	1	1	1
Policlinici	Proprietate publică	:	1	:	:
Dispensare medicale	Proprietate publică	:	1	1	1
Centre de sanatate mintala	Proprietate publică	3	2	2	2
Centre medicale de specialitate	Proprietate publică	1	1	1	1
Centre medicale de specialitate	Proprietate privată	1	1	3	1
Centre medicale de specialitate cu paturi de spital	Proprietate privată	:	:	:	5
Puncte de lucru ale centrelor de dializa	Proprietate privată	:	:	:	2
Cabinete medicale scolare	Proprietate publică	32	32	31	32
Cabinete medicale studentesti	Proprietate publică	6	6	6	6
Cabinete medicale de familie	Proprietate privată	246	243	239	243
Societate medicala civila	Proprietate privată	9	9	9	10
Cabinete stomatologice	Proprietate privată	607	618	634	653
Societate stomatologica civila medicala	Proprietate privată	24	24	24	24
Cabinete medicale de specialitate	Proprietate publică	:	:	:	1
Cabinete medicale de specialitate	Proprietate privată	601	615	644	681
Societate civila medicala de specialitate	Proprietate privată	25	25	25	24
Farmacii	Proprietate publică	8	8	8	8
Farmacii	Proprietate privată	167	166	162	159
Puncte farmaceutice	Proprietate publică	:	:	3	5
Puncte farmaceutice	Proprietate privată	1	1	1	2
Depozite farmaceutice	Proprietate privată	32	32	32	32
Laboratoare medicale	Proprietate publică	35	33	39	43
Laboratoare medicale	Proprietate privată	33	34	38	43
Laboratoare de tehnica dentara	Proprietate publică	1	1	1	1
Laboratoare de tehnica dentara	Proprietate privată	69	71	74	73
Centre de transfuzie	Proprietate publică	1	1	1	1
Alte tipuri de cabinete medicale	Proprietate publică	7	8	7	7
Alte tipuri de cabinete medicale	Proprietate privată	5	4	3	3

Sursa: Institutul Național de Statistică, date prelucrate

Pe parcursul anului 2019, pentru îmbunătățirea infrastructurii școlare și medicale, aflate în proprietatea Municipiului Timișoara, au fost executate următoarele categorii de lucrări:

a. Lucrări de reparații curente complexe:

Nr. crt.	Unități de învățământ/categoriile lucrări	Valoare (inclusiv TVA)
Grădinițe, din care:		44.018,38
1.	Lucrări reparații Grădinița PP 53 – demisol, bucătărie, hol	22.627,39
2.	Lucrări reparații la grădinița PP29 – construcții interioare	21.390,99
Școli Gimnaziale, din care:		126.409,74
3.	Lucrări reparație Școala Gimnazială nr. 30 – instalații: alimentare cu apă, energie electrică, canalizare pentru containere modulare	24.452,85
4.	Lucrări reparație fostă Școala Gimnazială nr. 26 (pentru Șc. Gimnazială nr. 24) grupuri sanitare et.I și II	72.779,31
5.	Lucrări de reparații sala sport Școala Gimnazială nr. 4	29.177,58
Licee/colegii, din care:		1.814.846,01
6.	Lucrări de reparații Colegiul Tehnic Emanuil Ungureanu (continuare 2018), clădire ateliere interior	46.601,32
7.	Lucrări de reparații Liceul Teoretic W.Shakespeare - teren sport (corp Piața Romană)	326.951,66
8.	Lucrare de reparație Liceul Teoretic Grigore Moisil – platforma containere	133.889,77
9.	Lucrări reparații la Liceul Teoretic Nikolaus Lenau - clădire Piața Unirii	107.123,09
10.	Lucrări reparații la Liceul Teoretic Nikolaus Lenau (fost Mincu) – lucrări construcții continuare 2018	2.371,11
11.	Lucrări de demolare clădire anexă Lic.J.L.Calderon	72.482,17
12.	Lucrări de demolare clădire fostă grădiniță PP 14	72.500,65
13.	Lucrare de reparație Liceu de Arte Plastice – acoperiș cantină	142.417,74
14.	Lucrări reparație la Liceul de Artă Ion Vidu – interior cămin et. II și III	293.670,71
15.	Lucrări de reparații la Liceul Tehnologic Energetic Regele Ferdinand I - atelier	466.246,72
16.	Lucrări de reparații la Colegiul Național Pedagogic Carmen Sylva – sala de sport, vestiare	150.591,07
Spitale, din care:		1.288.696,86
17.	Lucrări de reparații Spitalul Dr. V. Babeș – incintă fosta bibliotecă	44.504,72
18.	Lucrări reparație Spital V. Babeș - lucrări construcții: pereți, pardoseli; instalații: termice, sanitare, electrice (clădire spital secția pneumoftiziologie et.I și II - etapa III)	1.185.525,74
19.	Lucrări reparație Spital V. Babeș – casa scării	58.666,40

b. Lucrări în regim de avarie:

În perioada ianuarie–decembrie 2019 s-a intervenit pentru realizarea a peste 90 de lucrări/intervenții în regim de urgență (avarii), atât la unitățile de învățământ, cât și la cele de sănătate. În aceste cazuri s-a intervenit în urma solicitărilor directorilor de grădinițe, școli gimnaziale, colegii/licee, spitale, pentru defecțiunile apărute cu preponderență la instalațiile de apă, încălzire și canalizare. Valoarea lucrărilor executate în regim de urgență (avarii) este de 385.636,92 lei.

Propuneri de obiective noi de investiții aferente unităților de învățământ și sanitare pentru anul 2020:

65.02.03.01. Învățământ preșcolar
Achiziționare imobil situat în str. Odobescu nr. 56 în care funcționează Grădinița cu program prelungit nr. 14
Expertiza +DALI Reabilitare corp clădire GRĂDINIȚA PP nr.1, Timisoara, str. Alunis nr. 41 A
Expertiza +DALI Reabilitare corp clădire GRĂDINIȚA PP NR.10 Timișoara, Str. Iuliu Maniu nr 42
Expertiza+DALI reabilitare la Școală Generală nr. 19 - corp clădire str. Avram Iancu nr. 5
Expertiză+ DALI+PT - Refuncționalizarea atelierelor școală ale Colegiului Tehnic I.C. Brătianu, situate în str. Cuvin nr. 2, în spații pentru învățământul preșcolar

Avize, acorduri, autorizații
65.02.04.01. Învățământ secundar inferior
Spații modulare de învățământ pentru realizarea a 20 săli de clasă pentru unități de învățământ din municipiul Timișoara
Expertiza +DALI Reabilitare Corp Școală Generală nr. 2, str. Izlaz, nr. 44-46
Documentație pentru avizare și autorizare ISU, clădiri Școală cu clasele I-IV, nr 11, Timișoara str. Războieni nr.2
Avize, acorduri, autorizații
65.02.04.02. Învățământ secundar superior
Achiziționarea imobilului situat în Timișoara Bv. 16 Decembrie 1989 nr. 30 în care funcționează cantina Colegiului Tehnic de Vest
Achiziție spații modulare de învățământ pentru realizarea a 6 Săli de clasă pe amplasamentul Liceului Waldorf, str. Uranus nr.10, Timișoara, jud. Timiș
Avize pentru realizarea investiției: "Creșterea eficienței energetice prin reabilitare termică construcții și instalații; amenajare mansarda în pod existent la Liceul Teoretic "Grigore Moisil"-pentru corp de clădire situat în Piața N.Balcescu, Nr.2-3, Timisoara
Avize pentru realizarea investiției: " Reabilitare fațade existente Corp A și B, mansardare și extindere corp clădire B existent cu doua corpuri de clădire în regim de înălțime maxim D+P+2E și amenajare incintă, la Liceul Teoretic Grigore Moisil, corp Ghe. Doja, Timișoara
Expertiză+DALI+PT Realizare șarpantă, reabilitare finisaje corp școală Liceul de Arte Plastice, TIMIȘOARA, str. Lorena nr.25, jud. Timiș
ET+DALI+PT – Reabilitare acoperiș tip șarpantă la Căminul internat al Liceului Teoretic "Nikolaus Lenau, situat în Timișoara str. Dr. Iosif Nemoianu nr. 5
Documentație pentru avizare și autorizare ISU, clădiri LICEUL TEORETIC „WILLIAM SHAKESPEARE” – Timișoara, Str. Moise Nicoară
Documentație pentru avizare și autorizare ISU, clădire internat - Colegiul de Silvicultură și Agricultură "CASA VERDE" – Timișoara, Str. Aleea Pădurea Verde nr. 5
Avize, acorduri, autorizații
66.02.06. Spitale
Documentație pentru avizare și autorizare ISU, clădiri Secție Chirurgie – Ortopedie Pediatrică și ATI care aparțin de Spitalului Clinic de Urgență L. Țurcanu, Timișoara - str. I.Nemoianu nr.2
Documentație pentru avizare și autorizare ISU, clădiri Secție Chirurgie – Ortopedie Pediatrică și ATI care aparțin de Spitalului Clinic de Urgență L. Țurcanu, Timișoara - str. I.Nemoianu nr.2
Avize, acorduri, autorizații

1.1.3 Infrastructura sportivă

1.1.3.1 Municipiul Timișoara are în proprietate și administrează, prin compartimentul de specialitate, 4 baze sportive, aflate în stare de funcționare, iar în ceea ce privește datele imobilelor, suprafețe teren și construcții, acestea au fost actualizate în urma lucrărilor topocadastrale finalizate în anul 2019 și anume:

► **Sala Polivalentă „Constantin Jude”(„Olimpia”)** situată pe B-dul Eroilor, CF nr.416905, cu o suprafață a parcelei de teren de 7.952 mp și o suprafață construită de 2398 mp compusă din: terenul de joc omologat pentru jocuri de handbal, baschet, futsal, volei; o tribună cu capacitate 1500 locuri, anexe vestiare/grupuri sociale pentru sportivi; anexe vestiare arbitri /oficiali; cabinet medical; grup de recuperare; anexe-birouri/magazii. Sala a beneficiat de lucrari de reparatii curente și vopsire pardosea suprafață joc;

► **Complexul Sportiv „Bega” Timișoara** situat pe str. Zânelor nr.2, având CF nr.408969, cu o suprafață a parcelei de teren de 4002 mp și o suprafață construită de 1803 mp compusă din: un bazin de înot de dimensiuni reduse-semiolic cu lungime 25 m, având o capacitate maximă de 60 persoane/oră; o sală de gimnastică; anexe vestiare/grupuri sociale pentru sportivi; cabinet medical; grup de recuperare; anexe-birouri/magazii.

► **Stadion Rugby „Gh. Rășcanu”** situat pe str. Pictor Aman nr. 11, avand CF nr. 432583, cu o suprafata a parcelei de teren de 25.795 mp, cuprinde: un teren de joc cu suprafata din iarbă, suprafata 8.398 mp; un teren secundar pentru antrenament, o tribună cu structură metalică pentru spectatori, cu capacitate de 1000 locuri, anexe vestiare/grupuri sanitare pentru sportivi, anexe vestiare arbitri /oficiali.

► **Baza sportivă "Adrian Stoicov"** situată pe str. Aleea FC Ripensia. În prezent această bază nu mai funcționează, deoarece în această locație a fost demarat obiectivul de investiții aferent construcției unei săli polivalente.

1.1.3.2 Municipiul Timișoara a întocmit evidența bazelor sportive care se află pe domeniul municipiului, dintre care amintim:

- **Baza Club Sportiv Banatul** situată pe str. Bv. Vasile Parvan nr.1-3, terenul în suprafață de 3.863 mp este în proprietatea Municipiului Timișoara, conform CF nr. 404945-top.9515;
 - **Baza CSS 1 Timișoara** situată pe str. Bv. Vasile Pârvan nr.5, conform CF nr. 426769, terenul în suprafață de 1.092 mp este în proprietatea Municipiului Timișoara; CF nr. 426770, terenul în suprafață de 2.371 mp și construcția C1- sunt în proprietatea Municipiului Timișoara, iar celelalte construcții sunt în proprietatea Statului Român (drept de administrare Clubul Sportiv Școlar Nr. 1);
 - **Baza Sportivă Constructorul** situată pe str. Splaiul Tudor Vladimirescu nr.16A, conform CF nr. 432971, terenul în suprafață de 134 mp este în proprietatea PMT și CF nr.432972, terenul în suprafață de 4.776 mp, este în proprietatea PMT, iar construcțiile sunt în proprietatea SC A-INVEST SRL;
 - **Baza sportivă „Autoturisme”** situată pe str. Recoltei nr.1, conform CF nr. 433317, terenul în suprafață de 18.000 mp este în proprietatea Municipiului Timișoara (drept de administrare în favoarea Clubului Sportiv Autoturisme), iar construcțiile sunt în proprietatea Municipiului Timișoara (clădirea P+1E construită la sol: 102mp);
 - **Stadion „Dacia”** situat pe str. Mircea cel Batrân nr.114, conform CF nr. 414559-top.19154, terenul în suprafață de 8.927 mp în proprietatea Primăriei Municipiului Timișoara;
 - **Teren Rugby** zona stadion Dan Pălnișanu situat lângă baza de antrenament a stadionului Dan Paltinisanu, terenul în suprafață de 17.050 mp este în proprietatea Municipiului Timișoara - domeniu public-, intabulare drept de folosință S.C. Electrometal S.A., iar construcțiile sunt în proprietatea S.C. Electrometal S.A. Timișoara;
 - **Baza Sportivă „Tudor Vladimirescu”** situată pe str. Splaiul Tudor Vladimirescu nr.17A, terenul în suprafață de 4.280 mp și construcțiile sunt în proprietatea Municipiului Timișoara;
 - **Baza Sportivă „Voința”** situată pe Splaiul Tudor Vladimirescu nr.19/A cuprinde un teren cu suprafața de 5.738mp, în proprietatea Mun. Timișoara – domeniu public;
 - **Sala de Sport nr. 2** - funcționează Teatrul Național Mihai Eminescu;
 - **Stadionul "Dan Pălnișanu"**, dat în administrare Consiliului Județean Timiș;
 - **Stadion CFR**, situat pe str. Nera 2, teren proprietatea Municipiului Timișoara, construcții proprietate SNCFR, este dat în administrarea Clubului Sportiv CFR Timișoara.
- Parte a infrastructurii sportive a Municipiului Timișoara, alături de cele 31 de baze sportive amintite mai sus sunt și cele 23 terenuri de sport amenajate de Primăria Timișoara pe domeniul public.

1.1.3.3 Proiecte desfășurate în anul 2019 pentru dezvoltarea infrastructurii sportive a Municipiului Timișoara :

- Documentații tehnice constituire Carte Tehnică/avizare și autorizare pentru securitate la incendii la Sala Sporturilor "Constantin Jude";
- Reabilitare Baza sportivă "Adrian Stoicov";
- DALI+PT Reabilitare Baza sportivă rugby str Pictor T. Aman 11.

Pentru anul 2020 au fost propuse următoarele obiective de investiții in infrastructura sportivă:

Capitolul 67.02.05.01. Sport
Lucrări rest de executat la Sala Polivalentă Universitatea Politehnica 2500 locuri", str. Prof. Dr. Aurel Păunescu Podeanu nr. 4, Timișoara
Aspirator umed pentru mochete/tapițerii la Sala Polivalentă „Constantin Jude” Timișoara
Banc de lucru la Sala Polivalentă „Constantin Jude” Timișoara
Consolă de comandă principală, consolă de comandă fault și consolă de comandă start/stop pentru Sala Polivalentă “Constantin Jude” Timișoara
Generator de curent electric la Sala Polivalentă „Constantin Jude” Timișoara
Panouri de baschet omologate FIBA pentru Sala Polivalentă “Constantin Jude” Timișoara
Sistem sonorizare la Sala Polivalentă „Constantin Jude” Timișoara
Aparat fotometru 6 în 1 și reactivi
Echipamente pentru terenuri multifuncționale
Achiziție ring de box olimpic

Achiziție "Protecție panou baschet din spumă de înaltă densitate, pentru panou baschet din sticla securizată-culoare albastră"
Achiziție Set ceasuri atac (1 pereche) baschet SC 24 Timer SuperPro – EL FIBA și Euroleague; Benzi led Strip Stramatel în 2 culori (roșu și galben)
Aspirator profesional umed-uscat+accesorii - Complex Sportiv Bega
Sistem de dozare-control Clor și PH din apă - Complex Sportiv Bega
Sistem încălzire a apei din bazinul de înot - Complex Sportiv Bega
Sistem filtrare a apei - Complex Sportiv Bega
Studii de fezabilitate – amenajare terenuri de sport multifuncționale de minifotbal, baschet, handbal în Timișoara
ET+DALI+PT – Reabilitare acoperiș Complex Sportiv Bega, str. Intrarea Zânelor nr. 22, Timișoara
ET+DALI+PT – Reabilitare acoperiș și fațade clădire Sala Polivalentă Constantin Jude, str. F.C. Ripensia nr. 11, Timișoara
ET+DALI+PT - „Reabilitarea terenului de sport din Parcul Regina Maria (fost Parcul Poporului), Timișoara”
SF – Amenajare terenuri de sport - „Construire stadion pe structură metalică”
SF – „Reabilitare și refuncționalizare, inclusiv utilități, baza sportivă în Timișoara, Splaiul Tudor Vladimirescu nr.17
SF – „Amenajare teren de fotbal în Timișoara, str. Mircea Cel Batrân nr.114
Studiu de Fezabilitate pentru obiectivul: „Amenajare terenuri de sport multifuncționale de minifotbal/baschet/handbal Calea Bogdăneștilor/Ion Rațiu”
SF – „Realizare anexe sportive, inclusiv utilități, în Timișoara str. Pictor Aman nr.11
Studiul Geotehnic cu referat Af pentru realizarea investiției „Construire bază sportivă TIP 1, Str. Costică Rădulescu, nr. 6, Timișoara, județul Timiș”

1.1.4 Infrastructura pentru cultură

1.1.4.1 Infrastructura pentru cultură, aflată în proprietatea/administrarea Municipiului Timișoara, cuprinde:

- ▶ **Filarmonica „Banatul”**, funcționează în imobilul situat pe B-dul C. D. Loga nr. 2 (Sala Capitol și Grădina de vară), imobil asupra căruia aceasta are drept de administrare, în baza H.C.L. nr. 73/2007 și H.C.L. nr. 349/2011; suprafața totală a clădirii și terenului aferent este de 10.277 mp; sunt în proces de realizarea lucrărilor de reabilitare a Filarmonicii și s-a semnat contractul pentru faza DALI + PT;
- ▶ **Palatul Culturii**, situat pe Str. Mărășești nr. 2, în care funcționează Opera Română, Teatrul Național „Mihai Eminescu”, Teatrul de Stat German și Teatrul de Stat Maghiar „Csiky Gergely”, în baza H.C.L. nr. 369/2011, cu o suprafață de 2.635,15 mp; a fost emis avizul Ministerului Culturii privind reabilitarea fațadei placate cu travertin - faza DTAC; obiectivul „Reabilitare termică și reamenajare parțială nivel parter corpuri A1, A2 și B ale Palatului Culturii”: este în curs finalizarea PT și achiziția lucrărilor de execuție;
- ▶ **Casa de Cultură a Municipiului Timișoara** își desfășoară activitatea în imobilul situat pe B-dul 16 Decembrie 1989 nr. 8, care are o suprafață construită de 490 mp și o suprafață utilă desfășurată de 675 mp; clădirea, retrocedată parțial, are fațada degradată.

Cinematografe

▶ Prin Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Timișoara nr. 559/20.12.2017, a fost asumat de către Consiliul Local al Municipiului Timișoara Protocolul de predare-primire a imobilelor cu destinația de săli și grădini de spectacol cinematografic din Municipiul Timișoara, încheiat între R.A.D.E.F. „RomâniaFilm” și Municipiul Timișoara, pentru:

- Cinematograf „ARTA”, situat pe Str. Văcărescu nr. 18;
- Grădina de vară „ARTA”, situată pe str. Văcărescu nr. 18;
- Cinematograf „DACIA”, situat pe Str. Burebista nr. 7;
- Cinematograf „TIMIȘ”, situat în Piața Victoriei nr. 7;
- Cinematograf „FREIDORF”, situat pe Str. N. Andreescu nr. 97;
- Cinematograf „UNIREA”, situat pe Str. Mureș nr. 3;
- Cinematograf „VICTORIA”, situat pe Str. C. Porumbescu, nr. 2 - Piața N. Bălcescu nr. 7-8;
- Cinematograf „FRATELIA”, situat pe Str. Izlaz nr. 40.

- Cinematograful Fratelia va deveni un centru multifuncțional pentru activități culturale. Este în stadiul de proiectare pentru reabilitare și refuncționalizare.

- Au fost inițiate și demarate execuția documentațiilor topo-cadastrale și de apartamentare la 3 obiective: Cinema „Arta”, „Fratelia”, „Freidorf”;
- Cinematograful „Arta” a fost dat în administrare către Teatrul Maghiar de Stat „Csiky Gergely” Timișoara;
- A fost inițiată procedura de achiziții pentru realizarea documentației tehnico-economice - faza DALI/PT;
- S-a finalizat procedura de achiziții privind servicii de salubritate, curățenie și igienizare a imobilelor cinematografe.

Unitățile de cult cuprind 41 de biserici pentru cultul Ortodox, 8 biserici pentru cultul Romano-Catolic, 3 biserici pentru cultul Greco-Catolic și 28 biserici aparținând altor culte.

► **Biserica Romano-Catolică „Sfânta Ecaterina”** - situată pe Str. Janos Bolyai nr. 6 (fosta Str. Pietrosu), înscrisă în CF nr. 404157; terenul în suprafață de 536 mp și construcțiile sunt în proprietatea Municipiului Timișoara; prin H.C.L. nr. 660/12.12.2018 s-a aprobat darea în folosință gratuită, pe o perioadă de 25 ani, către Parohia Romano-Catolică Timișoara - Cetate și încheierea contractului de comodat;

► **Biserica Romano-Catolică „Sf. Maria”** - situată în Piața Romanilor (fosta Piața Roosevelt) nr. 16, imobil cuprins la poziția 62 cod TM-II-m-A-06097 în Lista Monumentelor Istorice, conform CF nr. 410210; terenul în suprafață de 1.893 mp și construcțiile sunt în proprietatea Municipiului Timișoara și prin H.C.L. 661/12.12.2018 s-a aprobat darea în folosință gratuită, pe o perioadă de 25 ani, către Parohia Romano-Catolică Timișoara II Fabric și încheierea contractului de comodat;

► **Biserica „Sfânta Cuvioasă Paraschiva”** - situată pe B-dul Take Ionescu nr. 83; conform CF nr. 435116, emis în data de 06.11.2018, CF 406530 și CF 435117, terenul - în suprafață de 7.500 mp, respectiv 2.810 mp, 333 mp și 4.357 mp - este dat în folosință gratuită Parohiei Ortodoxe Române Zona Tipografilor Timișoara, pe o perioadă de 49 ani; atribuirea în folosință gratuită a terenului mai sus menționat Parohiei Ortodoxe Române Zona Tipografilor Timișoara, a fost realizată în baza H.C.L.M.T nr.75/27.03.2007 și H.C.L.M.T nr.198/23.11.2012; teren pe care este construită biserica și Complexul Social Educațional Parohial;

► **Biserica Romano-Catolică „Preasfânta Inimă a lui Isus”** - situată în Piața Bălcescu nr. 4; conform CF nr. 437305, terenul în suprafață de 1.530 mp și construcțiile sunt în proprietatea Municipiului Timișoara; prin H.C.L. 662/12.12.2018 s-au aprobat darea în folosință gratuită, pe o perioadă de 25 ani, către Parohia Romano-Catolică Timișoara III Elisabetin și încheierea contractului de comodat;

► **Biserica - Capela ortodoxă** - situată în Piața 700; conform CF nr. 434477-C2, terenul în suprafață de 642 mp și construcțiile sunt în proprietatea Municipiului Timișoara; în baza H.C.L.M.T nr. 202/13.07.1999 s-a atribuit în administrarea Garnizoanei Municipiului Timișoara imobilul „Capelă Ortodoxă”.

În ceea ce privește acordarea unor forme de sprijin financiar de la bugetul local pentru unitățile de cult aparținând cultelor religioase recunoscute în România și având în vedere că prin HCL nr. 248/07.05.2019 privind aprobarea bugetului local pe anul 2019, la capitolul bugetar „Servicii religioase”, s-a prevăzut suma de 1.337 mii lei, din care 1.275,45 mii lei reprezintă sume angajate prin protocoalele de finanțare încheiate în anul 2017 și 2018 și care nu au fost achitate în exercițiile bugetare anterioare, a rezultat o sumă disponibilă de 61,5 mii lei. Prin HCL nr. 386/25.07.2019 bugetul a fost suplimentat cu suma de 649 mii lei, rezultând un disponibil de 710,55 mii lei.

1.1.4.2 Proiecte desfășurate în anul 2019 pentru dezvoltarea infrastructurii culturale a Municipiului Timișoara și care continuă în prezent:

► MultipleXity este o secțiune centrală a dosarului de candidatură, comună cu cea din Strategia Culturală a Municipiului Timișoara, un proiect care va fi implementat de Primăria Municipiului Timișoara și care presupune dezvoltarea unui centru pentru arte, tehnologie și experiment. Încă de acum doi ani a avut loc la Timișoara primul atelier de lucru la care au participat reprezentanții Ars Electronica din Linz, cei ai ATCCE2021, un grup de specialiști timișoreni de la Universitatea de Vest din Timișoara, Universitatea Politehnica Timișoara, Ordinul Arhitecților din România – Filiala Teritorială Timiș, Ambasada, Smart City Timișoara, Simultan Festival și alți specialiști din domeniile IT, știință și inovare, în vederea elaborării conceptului acestui centru. Următorul pas a fost alegerea locației potrivite. MultipleXity va revitaliza unul dintre cele mai mari spații care face parte din istoria orașului Timișoara și patrimoniul său industrial: Muzeul de Transport Public „Corneliu Miklosi” și atelierele de lucru aferente. Datorită complexității programului, a mizei ridicate, ținând cont de contextul social și cultural, proiectul ce urmează a fi implementat trebuie să răspundă unui set mare de nevoi ale orașului cu un concept sustenabil, inovator și integrator.

Așadar, s-a ales concursul de soluții pentru proiectul de arhitectură, care este o unealtă potrivită în livrarea acestui tip de proiect. Împreună cu Ordinul Arhitecților din România, municipalitatea este în faza lansării concursului și sunt semnale că acest proiect este suficient de provocator ca să atragă o participare consistentă din rândul arhitecților. Între timp, municipalitatea lucrează în continuare cu

Asociația TM2021 și cu STPT pentru definitivarea conceptului și conturarea programului cultural al MultipleXity, care este în desfășurare.

► Cinematograful Studio – prin HCL 634/28.11.2018, Consiliul Local al Municipiului Timișoara a aprobat funcțiunea de cinematograful dedicat filmului european, românesc și filmului de artă și independent pentru Cinematograful Studio. Astfel, în urma mai multor discuții s-a format un grup de lucru constituit din Primăria Municipiului Timișoara, Institutul Francez din România, Asociația Pelicula Culturală, Asociația Marele Ecran, Asociația Documentor, Asociația Română a Filmului Independent (Timishort), având ca scop promovarea culturii cinematografice în rândul cetățenilor Timișoarei.

S-a ales cinematograful Studio ca fiind cel mai potrivit și au urmat o serie de întâlniri de lucru pentru trasarea principalelor direcții pentru reabilitarea cinematografului. A fost ales biroul de arhitectură Atelier 21 pentru realizarea proiectului. Așadar, după evenimentul de lansare a conceptului de arhitectură, proiectul a fost definitivat și în decembrie 2019 a fost donat Municipiului Timișoara și a fost aprobat prin HCL 615/10.12.2019. Va urma realizarea proiectului tehnic și reabilitarea construcției.

► Cinematograful Arta – prin HCL nr. 399/27.07.2018 Consiliul Local a aprobat transmiterea în administrare către Teatrul Maghiar de Stat "Csiky Gergely" Timișoara a sălii de spectacole și a grădinii de vară aparținând cinematografului Arta. Pentru demararea proiectului de reabilitare, s-a format un grup de lucru format din angajați ai Primăriei Municipiului Timișoara și ai Teatrului Maghiar. Biroul de arhitectură SDAC Studio a fost ales pentru a face studiile și proiectul de arhitectură în vederea reabilitării cinematografului. Proiectul se află într-o fază avansată de elaborare și va fi depus pentru a obține autorizația de construire, care va da startul lucrărilor de reabilitare.

► Cinematograful Fratelia - imobilul a fost cuprins ca obiectiv în bugetul de dezvoltare–investiții. S-a încheiat licitația pentru contractarea proiectantului ce va face reabilitarea și refuncționalizarea cinematografului Fratelia și acum suntem în stadiul de proiectare. S-a emis ordinul de începere a serviciilor de proiectare și asistența tehnică în data de 19.09.2019 și urmează să se predea expertiza tehnică, studiu geotehnic și releveu. Cinematograful Fratelia va deveni un centru multifuncțional pentru activități culturale. Reabilitarea vine împreună cu dotările ce vor permite utilizarea acestuia nu numai pentru proiecții de film, dar și pentru spectacole, concerte, conferințe, dezbateri, întâlniri cu cetățenii etc. În prezent se lucrează la predarea etapei a doua, conform contractului de prestări - servicii.

► Cinematograful Timiș - imobilul a fost cuprins ca obiectiv în bugetul de dezvoltare – investiții și este în faza de proiectare. Ordinul de începere a fost emis în data de 06.09.2019. Prima etapă - expertiza tehnică, studiu geotehnic și releveu - a fost predată conform contractului. În prezent se lucrează la etapa a doua, D.A.L.I. Cinematograful Timiș va deveni un centru cultural modern, unde vor avea loc proiecții de film, dar și spectacole.

► Centrul Multifuncțional Kuncz – imobilul a fost cuprins ca obiectiv în bugetul local și este în faza de proiectare. În prezent se lucrează la prima etapă, și anume, studiul de fezabilitate, studiul topografic, studiul geotehnic, avize și acorduri prevăzute în Certificatul de Urbanism. Centrul Multifuncțional Kuncz va deveni un centru cultural modern, unde vor avea loc diverse activități socio-educative, recreative și culturale menite să combată marginalizarea socială.

► Cinematograful Freidorf - imobilul a fost cuprins ca obiectiv în bugetul de funcționare – reparații curente și va fi supus unor lucrări de reparații pentru viabilizarea acestuia. Se afla în derulare faza de antemăsurători, realizare deviz estimativ pentru lucrările de reparații necesare. Cinematograful Freidorf va deveni un centru cultural de cartier, expresie a importanței pe care noi o acordăm cartierelor, locul unde trăiește majoritatea covârșitoare a populației.

► Cinematograful Unirea – imobilul a fost cuprins ca obiectiv în bugetul de funcționare – reparații curente, se află în stare de funcționare, în incinta sa derulându-se activități educative și religioase. Lucrările de reparații curente vor fi demarate în anul 2020. Se află în derulare faza de antemăsurători, realizare deviz estimativ pentru lucrările de reparații necesare. Cinematograful Unirea va deveni un centru cultural de cartier.

Prin HCL nr. 481/26.09.2019, s-a aprobat alocarea unui sprijin financiar către două culte religioase ale căror proiecte au o deosebită importanță în promovarea orașului ca și Capitală Europeană a Culturii 2021, și, prin urmare s-au încheiat două protocoale de finanțare:

► Cultul Mozaic: 425.000 lei pentru Proiectul de reabilitare a Sinagogii din Cetate (str. Mărășești nr.6), care reprezintă un monument istoric național, imobil în care se vor organiza activități culturale și artistice. În Manualul de licitație – candidatura Timișoara 2021, Capitală Europeană a Culturii (Bid Book TM 2021), la capitolul „Intervenții de infrastructură culturală”, „Centrul Cultural Sinagoga” este unul dintre principalele obiective asumate în calitate de oraș - Capitală Europeană a Culturii 2021.

► Cultul Romano-Catolic: 235.550 lei pentru Proiectul de refacere a sistemului centralizat de încălzire la Biserica Millennium (Piața Romanilor nr. 2), imobil care se află în patrimoniul municipalității și reprezintă un simbol emblematic al acestui oraș, fiind cea mai mare biserică romano-catolică din Timișoara, care face parte din Ansamblul urban "Fabric" – cod TM II-a-A – 06097, poziția 62 în Lista Monumentelor Istorice.

Conform obiectivelor municipalității pentru anul 2020, precum și a direcțiilor trasate în Strategia culturală a municipiului Timișoara, aprobată prin HCL nr. 535/2014 privind aprobarea Strategiei culturale a municipiului Timișoara pentru perioada 2014-2024, SUIPIC va continua promovarea imaginii și creșterea prestigiului municipiului Timișoara prin monitorizarea proiectelor de infrastructură asumate în Bid Book TM 2021.

1.2. SPAȚII CU ALTĂ DESTINAȚIE

În proprietatea/administrarea Municipiului Timișoara, la data de 31.12.2019, figurează:

- ▶ 2691 de locuințe;
- ▶ 351 spații cu altă destinație decât aceea de locuință;
- ▶ 21 mijloace fixe reprezentând alte imobile din domeniul public;
- ▶ 14 cabinete medicale;
- ▶ 12 piețe - concesionate către Societatea PIETE S.A. Timișoara - Piața Iosefin, Piața Timișoara 700, Piața Badea Cârțan, Piața Giroc, Piața Dacia, Piața Doina, Piața Bălcescu, Piața De Gros, Piața Soarelui, Piața Verde, Piața de Producători - Mehala, Piața Volantă - Stadion în care pot comercializa produse doar producătorii particulari, în zilele de miercuri și sâmbătă, cu un număr total de 230 locuri;
- ▶ 6 cimitire:

Cimitirul din str. Sever Bocu (fostă Calea Lipovei) + Cimitirul Eroilor;

Cimitirul din str. Stan Vidrighin (fostă Calea Buziașului + str. Torac);

Cimitirul din str. Rusu Șirianu;

Cimitirul din Bld. 16 Decembrie 1989 (Calea Șagului);

Cimitirul din str. Stuparilor;

Cimitirul Săracilor din str. Amurgului.

Administrarea acestor cimitire se face în baza Legii nr. 102/2014 privind cimitirele, crematoriile umane și serviciile funerare și a normelor metodologice aprobate prin H.G. nr. 741/12.10.2016 pentru aprobarea Normelor tehnice și sanitare privind serviciile funerare, înhumarea, incinerarea, transportul, deshumarea și reînhumarea cadavrelor umane, cimitirele, crematoriile umane, precum și criteriile profesionale pe care trebuie să le îndeplinească prestatorii de servicii funerare și nivelul fondului de garantare, precum și în baza Regulamentului de funcționare a cimitirelor și crematoriilor aparținând Primăriei Municipiului Timișoara, aprobat prin Hotărârea nr. 227/24.04.2018. Serviciile funerare, de curățenie, lucrările și bunurile necesare realizării serviciilor funerare din cimitire sunt preluate prin Contracte de concesiune/lucrări și servicii, atribuite prin licitație deschisă.

În anul 2019 s-au înhumat 1684 decedați, s-au preluat și soluționat 831 solicitări primite prin Serviciul de Relaționare Directă cu Cetățenii al Primăriei Municipiului Timișoara, din care 501 solicitări au fost pentru transcrierea concesiunii locului de veci, 48 solicitări au fost pentru acordarea de gratuitate a locului de veci conform legilor în vigoare, 5 adeverințe pentru transportul din străinătate a urnelor cu cenușa defuncțiilor, 176 permise de lucru pentru executarea de lucrări funerare, 40 cereri-sesizări și 61 alte solicitări legate de locuri de veci din cimitirele aparținând Primăriei Municipiului Timișoara.

- ▶ Poduri, pasarele, pasaje, porticuri de intrare în oraș;

- ▶ 12 wc-uri publice, la care accesul cetățenilor este gratuit, aflate în următoarele locații: Piața Victoriei, Piața Unirii, Piața Traian, Parcul Botanic, Piața Țepeș Vodă, Parcul Central, Str. Ciprian Porumbescu, Str. Iuliu Maniu, Parcul Uzinei, Parcul Carmen Sylva, Parcul Copiilor, Parcul Rozelor.

Accesul gratuit și orarul de funcționare au fost stabilite prin H.C.L. nr. 109/27.03.2007 și prin H.C.L. nr. 130/31.03.2017 cu modificările prevăzute în H.C.L. nr. 293/25.05.2019.

De asemenea s-a efectuat întreținerea și curățenia la cele 28 toalete ecologice amplasate în cadrul Proiectului realizat cu fonduri europene "Reabilitarea infrastructurii publice urbane a malurilor canalului Bega".

- ▶ Refugii de călători, amenajări stradale, ceasuri radio și ceasuri mecanice;

- ▶ Fântâni publice și puțuri forate;

- ▶ Locuri de joacă pentru copii, parcuri, statui și monumente;

- ▶ 4.160 garaje, aflate pe terenurile din domeniul public sau privat al Municipiului Timișoara, din care:

- 2738 garaje construite de către persoane fizice/juridice care au în derulare contracte de închiriere/concesiune pentru terenul de sub construcție;
- 840 de contracte expirate care nu se vor mai prelungi deoarece urmează a fi demolate;
- 319 garaje construite de către persoane fizice/juridice care au în procedură de reînnoire contracte de închiriere pentru terenul de sub construcție;
- 263 garaje construite de către persoane fizice care nu au contracte de concesiune/închiriere pentru terenul de sub construcție, dar care achită chirie care este stabilită la nivelul taxei de concesiune, deoarece terenul este revendicat în baza Legii 1/2000, Legii 247/2005, Legii 8/1991 și a Legii 10/2001, dosare de revendicare nesoluționate până în prezent.

În cursul anului 2019 au fost reînnoite un număr de 1785 contracte de închiriere pentru terenul aferent garajelor .

În cursul anului 2019 au fost demolate un număr de 448 garaje edificate pe teren aflat în proprietatea Municipiului Timișoara pentru care s-a declarat interes public local.

Se află în derulare procedura de demolare pentru 78 de garaje situate în Zona Soarelui, pentru 77 de garaje în zona Strazii Martir Dumitru Jugănar, pentru 8 garaje în zona Dacia - str. Zborului și pentru 81 de garaje în Zona Mircea cel Bătrîn, fiind transmise notificări pentru demolare, aceste garaje fiind propuse pentru demolare.

Au fost reziliate 548 de contracte de închiriere/concesiune pentru terenul pe care au fost edificate garaje.

► Bunuri de natura domeniului public care deserveșc transportul urban (clădiri, linii de cale, linii de contact etc), date în administrare la SOCIETATEA DE TRANSPORT PUBLIC TIMIȘOARA S.A (S.T.P.T.);

► Bunuri de natura domeniului public care asigură alimentarea cu apă și canalizare a Municipiului (rețele de apă și canalizare și construcții speciale), date în administrare la AQUATIM S.A;

► Bunuri de natura domeniului public care asigură alimentarea cu energie termică a Municipiului (rețele de termoficare, centrale termice, construcții speciale etc.), date în concesionare la COLTERM S.A.

Cadastrul imobiliar informatizat al municipiului - GIS (Geographical Informational System) este o bază de date, care constă din:

- Planul Urbanistic General, monumente, imagini satelitare;
- Cadastrul Cimitirelor - prin inventarierea tuturor mormintelor;
- Planul de carte funciară;
- Planul de bază al Municipiului Timișoara la scara 1:500;
- Cadastrul Verde - inventariază parcurile din Municipiul Timișoara;
- Cadastrul Rutier - inventariază toate indicatoarele și marcajele rutiere cu fazele semafoarelor.

Datele sunt introduse în conformitate cu actele emise de Primăria Municipiului Timișoara, referitoare la întabulare construcții, dezmembrări terenuri, planul cadastral cu parcele atribuite conform Legii nr. 18/1991.

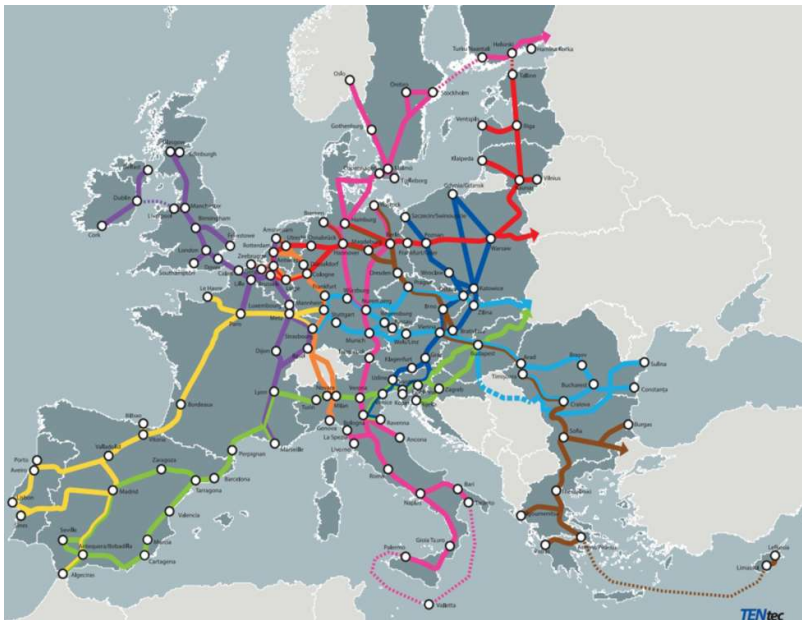
IV. INFRASTRUCTURA TEHNICĂ

1. CĂILE DE COMUNICAȚII, TRANSPORTUL

1.1. DRUMURI, TRANSPORTUL RUTIER

Transporturile reprezintă un sector vital pentru economia europeană. În acest sens, politica Uniunii Europene în domeniul infrastructurii de transport va transforma mozaicul existent de drumuri europene, căi ferate, aeroporturi și canale navigabile într-o rețea de transport transeuropean (Trans European Networks – Transport TEN-T) care va contribui și la obiectivele privind reducerea emisiilor de CO₂, generate de mijloacele de transport.

Noua hartă a transporturilor europene, aprobată de Parlamentul European este traversată de nouă coridoare majore, respectiv: două coridoare Nord-Sud, trei coridoare Est-Vest și patru coridoare diagonale, care vor acționa ca o coloană vertebrală pentru susținerea mobilității pe piața unică europeană. Fiecare coridor trebuie să conțină trei moduri de transport, trei state membre și două secțiuni transfrontaliere. Rețeaua centrală va elimina blocajele, va îmbunătăți ritmul de modernizare a infrastructurii și eficientizare a operațiunilor de transport transfrontalier de pasageri și mărfuri în întreaga UE.

Harta coridoarelor europene

TEN-T este un instrument esențial care contribuie la atingerea de către politica în domeniul transporturilor a obiectivului global de reducere cu 60% a emisiilor provenite din sectorul transporturilor până în 2050. În esență, rețeaua TEN-T este o rețea de transport multimodal, facilitând în mod substanțial trecerea călătorilor și a mărfurilor de la transportul rutier la cel feroviar și la alte moduri de transport.

Rețeaua TEN-T este compusă din două niveluri: o rețea centrală care urmează să fie finalizată până în 2030 și o vastă rețea fluentă care aduce trafic în aceasta și care urmează să fie finalizată până în 2050. Rețeaua fluentă globală va asigura acoperirea completă a UE și accesibilitatea tuturor regiunilor. Rețeaua centrală va acorda prioritate celor mai importante legături și noduri ale TEN-T, astfel încât acestea să devină pe deplin funcționale până în 2030. Ambele niveluri includ toate modurile de transport: rutier, feroviar, aerian, pe căi navigabile interioare și transportul maritim, precum și platformele intermodale. Scopul este ca treptat, până în 2050, cea mai mare parte a cetățenilor și întreprinderilor din Europa să se afle la cel mult 30 minute distanță, ca timp de deplasare, de această rețea globală.

Harta coridoarelor europene care traversează teritoriul României

Infrastructura Regiunii Vest este unică în România, din perspectiva prezenței culoarelor europene TEN-T: Rhin – Dunăre și Orient/ Mediterana de Est.

Coridorul Orient/Mediterana de Est conectează porturile germane Bremen, Hamburg și Rostock prin Republica Cehă și Slovacia, cu o ramificație prin Austria, mai departe prin Ungaria, prin portul românesc Constanța, portul bulgar Burgas, cu o legătură către Turcia, până la porturile grecești Salonic și Piraeus, cu o legătură prin „Autostrada Mării” spre Cipru. El cuprinde căi ferate, căi rutiere, aeroporturi, porturi, terminale feroviar-rutiere și căile navigabile interioare ale râului Elba. Principalul sector cu trafic îngreunat este calea ferată Timișoara – Craiova - Sofia.

Coridorul Orient/Mediterana de Est

Coridorul Rhin-Dunăre oferă principala legătură est-vest în Europa continentală. Urmărind traseul de-a lungul fluviului Dunărea, acesta leagă Strasbourg și Germania de Sud de orașele centrale din Europa, Viena, Bratislava și Budapesta, înainte de a trece prin capitala română, București, până la punctul culminant al portului Constanța. O a doua ramură a coridorului urmărește o cale de la Frankfurt până la granița slovacă / ucraineană, care leagă Munchen, Praga, Zilina și Kosice. Proiectele-cheie situate de-a lungul coridorului includ îmbunătățiri ale stării de navigație a Dunării în toate țările riverane.

Coridorul Rhin – Dunăre

Datorită poziționării municipiului Timișoara de-a lungul celor 2 coridoare europene și a 2 drumuri europene, există premiza unei bune accesibilități a regiunii față de principalele capitale europene. Cu toate acestea, nivelul de accesibilitate al regiunii este redus față de cel întâlnit în UE, întrucât multe din sectoarele de cale ferată și drumuri rutiere care fac parte din coridoare sunt în construcție sau nu întrunesc standardele necesare pentru deplasarea în condiții de siguranță cu viteze ridicate.

Municipiul Timișoara, alături de București, este menționat ca centru nodal pe rețeaua de bază. Totodată, municipiul Timișoara, alături de București și Craiova, este terminal rutier – cale ferată pe rețeaua de bază, în timp ce Brașov, Cluj Napoca, Turda și Suceava apar ca terminale rutier – cale ferată pe rețeaua extinsă.

Pentru modul rutier, rețeaua TEN-T de bază se suprapune traseului autostrăzii A1: București – Pitești – Sibiu – Timișoara – Nădlac, care constituie o importantă axă de transport regională în contextul în care odată cu terminarea acesteia va fi asigurată o mai bună conectivitate atât cu capitala București, cât și cu Europa Centrală, prin Ungaria.

1.1.1. Rețeaua de drumuri

1.1.1. Rețeaua de drumuri

Municipiul Timișoara este traversat de două drumuri europene, unul principal E70 Serbia - Moravița - Timișoara – Craiova – București – Giurgiu - Bulgaria și unul secundar E671 Timișoara - Arad. Rețeaua de drumuri a județului Timiș, spre deosebire de județele din interiorul țării deservește atât traficul intern cât și importante fluxuri de trafic internațional.

Configurația rețelei de drumuri naționale este radială având în centru Municipiul Timișoara, principalul pol de dezvoltare al județului și al regiunii de vest. Rețeaua de drumuri secundare se țese pe suportul drumurilor naționale asigurând relațiile de trafic local către orașele, comunele și satele din județ. Întrucât Timișoara nu are o centură ocolitoare, cele două drumuri europene străbat municipiul Timișoara și introduc în traficul local disconfort și aglomerări suplimentare prin traficul greu de tranzit.

Conform analizei MPGT (Master Plan General de Transport), problemele sectorului rutier sunt complexe: *înreținerea inadecvată, deficitul de infrastructură, siguranța traficului și guvernanta.*

Deficitul de infrastructură se reflectă într-o mobilitate redusă, conectivitate insuficientă la nivelul anumitor regiuni, trafic de tranzit ridicat la nivelul a numeroase localități, timpuri mari de așteptare la trecerea frontierei.

O serie de tronsoane aferente rețelei TEN-T rutiere nu sunt construite la standarde corespunzătoare nivelului de trafic și conexiunii pe care trebuie să o asigure, ceea ce face ca principalele rute de transport să fie caracterizate de *timpuri mari de parcurs*. Aceasta conduce la o slabă interconectare a principalelor centre economice și urbane și cu alte noduri de transport intermodal. Anumite zone prezintă o

accesibilitate deficitară la rețelele de transport, fiind necesare investiții în continuare la nivelul drumurilor naționale și pentru construcția variantelor de ocolire pentru devierea tranzitului prin localități.

Din perspectiva *governanței transportului rutier*, se constată că nu există o capacitate instituțională adecvată de gestionare a problemelor sectorului rutier, ca urmare a modificărilor organizaționale frecvente, nivelului de pregătire inadecvat al personalului și absența unor oportunități reale de formare profesională.

În zona municipiului Timișoara, rețeaua de drumuri naționale aflate în administrarea Direcției Regionale de Drumuri și Poduri Timișoara constă în:

Nr. crt.	Drum național
1	DN 6 Remetea Mare - Timișoara – Becicherecu Mic
2	DN 59 Timișoara - Șag
3	DN 59A Timișoara - Săcălaz - Beregsău Mare
4	DN 69 Timișoara – Orțișoara
5	VTM Timișoara - Timișoara

Pe aceste drumuri DRDP Timișoara nu a realizat în cursul anului 2019 (conform adresei nr. 40/37/21.01.2020) investiții și intervenții în zona Timișoara, decât lucrări de întreținere, respectiv:

- covor asfaltic pe DN 59A (km 4+400 — 12+000): 56.070,00 m², în valoare de 1.569.395,20 lei, fără TVA;
- straturi bituminoase foarte subțiri pe DN 69 (km 6+400 — km 8+038): 32.000 m², în valoare: de 543.229,00 lei, fără TVA;
- straturi bituminoase foarte subțiri pe DN 69 (km 18+363 - km 45+200): 240.840 m², în valoare de 4.293.350,65 lei, fără TVA;
- tratare tasări locale (burdușiri) pe DN 59A (km 4+400 — km 47+873): 825 m², în valoare de 129.384,75 lei fără TVA;
- colmatare fisuri și crăpături cu mastic bituminos pe DN 59A (km 4+400 — km 47+873): 15.000 m², în valoare de 106.500,00 lei, fără TVA;
- reparații cu BA 16 pe DN 59 (km 10+000 — km 63+428): 500 m², în valoare de 16.785,00 lei fără TVA.

Stadiul lucrărilor la Varianta de Ocolire a Municipiului Timișoara Vest între DN 69 — DN 6 — DN 59A — strada Polonă (DJ 591) la finele anului 2019:

- lucrarea a fost propusă în Lista de investiții cu finanțare din venituri proprii pentru perioada 2017 — 2020. Pentru anul 2019 nu au fost identificate surse de finanțare.

Stadiul lucrărilor la Varianta de Ocolire Sud a Municipiului Timișoara între DJ 591 — DN 59 — DN 6, km 0+000 — 25+690 la finele anului 2019:

Contractul are ca obiect "Proiectare și execuție", conform condiții Fidic Galben, în anul 2019, antreprenorul aflându-se în perioada activității de proiectare;

A fost aprobată Declarația de Proiectare a Antreprenorului, cât și modificarea intersecțiilor de pe traseul Variantei de Ocolire de către Beneficiar. În prezent, Antreprenorul întocmește documentația tehnică pentru obținerea autorizației de construire, Proiectul Tehnic și Detaliile de Execuție, urmând să fie transmisă spre aprobare către Beneficiar - Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere S.A.

A fost emisă Hotărârea de Guvern privind declanșarea procedurii de expropriere — H.G. 933/13.12.2019, publicată în Monitorul Oficial nr. 1016/17.12.2019; se estimează că expropriatorul va putea emite Decizia de Expropriere care reprezintă dovada proprietății asupra coridorului de expropriere până la sfârșitul lunii februarie 2020.

Sumele individuale estimate de expropriator, aferente despăgubirilor pentru imobilele proprietate privată, sunt în cuantum total de 31.883,12 mii lei și se alocă de la bugetul de stat, prin bugetul ministerului, în conformitate cu Legea bugetului de stat pe anul 2019 nr. 50/2019, cu modificările și completările ulterioare.

Pentru obiectivul Proiectare și execuție Varianta de Ocolire Sud a Municipiului Timișoara între DJ 591 — DN 59 — DN 6, km 0+000 — 25+690, pentru anul 2020 a fost alocată suma de 40.555 mii lei.

Stadiul **realizării Coridorului IV**, respectiv a autostrăzii A1 în zona Timișoarei, cu perspective în perioada următoare:

documentația pentru obiectivul „Drum de legătură Autostrada A1 Arad — Timișoara — DN 69” (faza de proiectare: studiu de fezabilitate), pentru realizarea descărcării traficului din A1 în DN 69, la intersecția cu DJ 692 (Sânandrei), a fost depusă la Ministerul Transporturilor.

Având în vedere că au fost alocate fonduri în valoare de 30.493 mii lei, pe parcursul anului 2020 va fi demarată procedura de achiziție a serviciilor de proiectare și execuție.

Autostrada Timișoara — Moravița (faza „studiu de fezabilitate”), care va fi parte a autostrăzii Timișoara—Belgrad, este în procedură de achiziție a serviciilor de proiectare. Ofertele pentru elaborarea Studiului de Fezabilitate au fost depuse la finalul anului 2019, fiind încă în evaluare. Pentru anul în curs, în buget sunt prevăzuți 1.132 mii lei.

Proiecte de investiții și intervenții pentru anul 2020 :

În programul pentru anul 2020 au fost propuse următoarele lucrări în zona adiacentă municipiului Timișoara:

- Drum de legătură Autostrada A1 Arad — DN 69;
- Varianta Sud de Ocolire a Municipiului Timișoara între DJ 591 — DN 59, km 0+000 - 25+690;
- Pasaj denivelat peste CF pe DN 6 km 564+718, la Timișoara;
- Sporire capacitate trafic DN 59 km 14+230 — km 63+428 Timișoara — Moravița;
- Consolidare pod pe DN 59 km 16+385 la Șag.

1.1.2. Rețeaua de străzi

Lungimea totală a străzilor din Timișoara este de 655 km, din care:

- 2,65 km – străzi de categoria I;
- 56,8 km – străzi de categoria II ;
- 555,55 km – străzi de categoria III;
- 40 km – străzi de categoria IV.

În cursul anului 2019 s-au executat lucrări:

- de modernizare: strada Grigore Antipa, strada Margaretelor, strada Petuniei și strada Toporașilor (tronson cuprins între str. Gr. Antipa și str. Margaretelor) Lungime= 739,46 m; Suprafață = 4.402 mp; Valoare = 1.529.846,21
- de reparații: Suprafață = 195.482,47 mp, Valoare = 31.716.725,74 lei

Străzile neasfaltate existente în Municipiu în 2019 au o lungime de 5,68 km. Cartierele Timișoarei care mai aveau străzi neasfaltate sunt: Freidorf, Ciarda Roșie, Fratelia, Torontalului, Câmpului, Plopi, Aradului și Zona Mureș-Musicescu.

La trotuare au fost executate următoarele lucrări în anul 2019:

- de reparații: Suprafață = 43.685,91 mp, Valoare = 7.423.442,96 lei

Lungimea pistelor pentru bicicliști la sfârșitul anului 2019 a fost de 87,92 km, din care 0,2 km au fost amenajați în anul 2019.

În anul 2019 au fost modernizate 2 poduri: Podul Ștefan cel Mare (Dragalina) și Podul Eroilor.

Sursa: www.opiniatimisoarei.ro

Sursa: www.ziudevest.ro

Proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii. Rezultate obținute în anul 2019

S-au întocmit documentații standard pentru pregătirea și organizarea în mod unitar a licitațiilor privind lucrările din domeniul drumurilor:

- referat de necesitate și oportunitate, notă conceptuală, recomandări pentru elaborarea strategiei de contractare, caiet de sarcini/temă proiectare, propunere de angajare a unei cheltuieli, angajamentul bugetar global, propunere pentru comisie evaluare oferte, model contract de execuție / servicii pentru:

1. Prestarea serviciului de întocmire a documentațiilor tehnico-economice pentru obiectivele de investiții:

- Pasarela Îndragostiților (Parcul Copiilor);
- Viabilizare zona de locuințe Ovidiu Balea;
- Amenajare zona Emmanuel de Martonne;
- Amenajare zona Torac-Rudolf Walter-Canal Bega;
- Amenajare zona Procopiu (strada S. Procopiu, E. Coșeriu, T.Tzara, H. Hulubei);
- Amenajare Inel IV tronsonul Malul stâng al Canalului Bega - Calea Lugoșului;
- Amenajare INEL IV tronsonul CaleaBuziașului–Malul stâng al Canalului Bega.

2. Prestarea serviciului de asistență tehnică din partea dirigintei de șantier:

- Serviciu aferent lucrărilor de investiții;
- Execuție utilități bloc locuințe ANL str. I.I. de la Brad 1/E etapa I – pentru specialiști în sănătate, HCL 384/2017;
- Modernizare și extindere Bulevardul Sudului;
- Amenajare drum de legătură între Calea Moșniței și DC 149;
- Modernizare str. Grigore Alexandrescu, tronson Calea Torontalului – Calea Aradului;
- Modernizare și extindere la 4 benzi str. Mareșal C-tin Prezan (Lidia) – Venus;
- Serviciu aferent lucrărilor de întreținere și reparare.

3. Execuția lucrărilor:

Execuția următoarelor obiective de investiții:

- Modernizare și extindere B-dul Sudului;
- Amenajare drum de legătură între Calea Moșniței și DC 149;
- Modernizare str. Grigore Alexandrescu, tronson Calea Torontalului – Calea Aradului;
- Modernizare și extindere la 4 benzi str. Mareșal C-tin Prezan (Lidia) – Venus;
- Realizarea drumurilor de legătură și a utilităților aferente, între Popa Șapcă, Calea Aradului și strada Oituz.

Proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii în anul 2020:

Pentru dezvoltarea infrastructurii – Transportul în comun, sunt propuse a se realiza următoarele obiective de investiții, cu finanțare din bugetul local:

- SF+PT și execuție proiect „M16a.Amenajarea rețelei urbane de piste de biciclete - etapa a II-a”;
- PT și execuție “Reabilitarea liniilor de tramvai și modernizarea tramvelor stradale în Municipiul Timișoara, Traseul 4, B-dul Cetății”;
- PT și execuție "Linie nouă de tramvai: Solventul - Gara de Nord”;
- PT și execuție "Reabilitarea liniilor de tramvai și modernizarea tramvelor stradale în Municipiul Timișoara, Traseul 2, Calea Stan Vidrighin”;
- Amenajare parcare P+4E+etaj retras;
- SF+PT „Amenajare centru administrativ, spații întreținere și depozitare, piste pentru Atelier biciclete STP Timișoara”, situat în str. Gării, nr. 17;
- SPF privind realizarea unui sistem de transport în comun de tip metrou;
- SPF - Amenajare autostradă pentru biciclete în Municipiul Timișoara pe relația E-V, respectiv pe relația N-S.

În anul 2020, se va continua implementarea proiectelor europene pentru care s-au semnat contractele de finanțare, proiecte nominalizate în cadrul secțiunii aferente proiectelor realizate în anul 2019 și se vor întreprinde activități pentru identificarea de noi programe naționale/regionale/internaționale adecvate pentru accesarea de fonduri în vederea implementării proiectelor locale privind construirea, reabilitarea, consolidarea și dezvoltarea infrastructurii edilitare pe raza municipiului Timișoara.

În ceea ce privește infrastructura de Drumuri și Poduri, sunt propuse următoarele investiții, finanțate din bugetul local:

Lucrări în continuare :

- Drumuri și poduri: Reabilitare Podul Eroilor, Reabilitare Podul Ștefan cel Mare;
- Străzi: Amenajare Inel IV, sector str. Măcin – str. Constructorilor și racord la str. Demetriade; Amenajare drum de legatură între Calea Moșniței și DC149; PT+Execuție utilități bloc locuințe ANL str. I.I. de la Brad1/E etapa I pentru specialiști în sănătate; PT+Execuție Bulevardul Sudului .

Lucrări noi

- Drumuri și poduri: Construire Pod peste Bega-str. Jiul; Reabilitare Podul Iuliu Maniu; Reabilitare Podul Mihai Viteazul; Pasarelă str. Gelu – str. Crizantemelor; Pasaj inferior Solventul;

- Străzi: Realizarea drumurilor de legătură și a utilităților aferente, între str. Popa Șapca, Calea Aradului și str. Oituz; Modernizare str. Gr. Alexandrescu, tronson C.Torontalului-C. Aradului; Modernizare și extindere la 4 benzi str. Mareșal C-tin Prezan (Lidia) – Venus; Modernizare străzi din piatră cubică; Inelul II: închidere estică cu intersecții la nivel (Str.A.Demetriade-Splaiul Nistrului-Str. J.H.Pestalozzi); Modernizare străzi zona Orăștie – Alpiniștilor; Amenajare str. Spătar Milescu; Extindere la 4 benzi str. Pictor Zaicu – Demetriade; Extindere Calea Buziașului.

Studii și proiecte

- Drumuri și poduri: SF Pasarela Îndragostiților (Parcul Copiilor);
- Străzi: SF+PT Viabilizare zona de locuințe Ovidiu Balea; SF+PT Amenajare zona Torac- R.Walter - Canal Bega; SF Inel IV tronson Calea Lugojului - str. Măcin; SF Inel IV tronson Calea Sever Bocu - Calea Aradului; SF Inel IV tronson Calea Torontalului - Str. Cloșca; SF Inel IV tronson str. Cloșca - Calea Bogdăneștilor; SF+PT Amenajare zona Paul Constantinescu; SF+PT.

Amenajare drum de legătură între str. Aurel Pop și Calea Torontalului; SF Amenajare strada Ștefan Szonyi; SF Amenajare zona Azaleelor-Anemonelor; SF Modernizare strada Ovidiu Cotruș; SF+PT Viabilizare zona de locuințe ANL str. Chișodei; SF+PT Zona Calea Urseni; SF+PT Amenajare zona Kuntz; DALI Reabilitare pasaj Slavici Polona; DALI Amenajare străzi Crizantemelor, Capitan Damsescu, Barac.

Societatea de Drumuri Municipale Timișoara S.A

Pentru anul 2020 se are în vedere elaborarea proiectului tehnic pentru realizarea unei parcuri supraterane în regim P+2E – Str. Ulmului – Calea Circumvalațiunii (studiu de fezabilitate în curs de elaborare).

1.1.3. Măsurile și lucrările pentru fluidizarea traficului rutier în anul 2019

În vederea asigurării unui climat de siguranță a traficului rutier și pietonal au fost executate marcaje rutiere pe o suprafață de 66.268 m² și au fost montate 4.343 indicatoare rutiere.

Au fost amenajate noi treceri pentru pietoni în următoarele locații:

- Str. Mureș la intersecția cu Str. Tosca;
- Str. Martir C-tin Radu în zona parcului;
- Str. Moise Doboșan la intersecția cu Str. Vadul Crișului;
- Str. Vălișoara la pasarela pietonală peste Canalul Bega;
- Str. Frunzei la intersecția cu Str. Gorniștilor.

Numărul de intersecții semaforizate: 155 intersecții, din care semaforizate în anul 2019: 3 buc.

1.1.4. Sistemul de parcare din Municipiul Timișoara

În luna septembrie 2013 SC Drumuri Municipale Timișoara SA a fuzionat prin absorbție cu SC Administrarea Domeniului Public. De la data respectivă SC Drumuri Municipale Timișoara SA administrează sistemul de taxare a staționării și parcării autovehiculelor în municipiul Timișoara „TimPark”, introdus prin H.C.L.nr.63/26.02.2013.

După anul 1990, numărul vehiculelor a crescut foarte mult, iar parcare a devenit o problemă mare pentru fiecare posesor de vehicul, în particular în centrul orașului.

Studiile de trafic evidențiază creșterea semnificativă a valorilor de trafic, nu numai pe trasa majoră, ci și pe drumurile de legătură, cele de importanță locală, care până acum nu au contat semnificativ în desfășurarea traficului, ca elemente componente ale grafului asociat rețelei.

Din studii rezultă că un autoturism este în mișcare aproximativ 45 min/zi (valoare medie) în restul timpului acesta este staționar. Astfel staționările și parcarile în zonele centrale și în cartierele de locuit au devenit tot mai dificile.

Creșterea urbanizării, a densității populației și a mobilității acestora a condus la apariția unor noi probleme de ordin economic, ecologic și de sănătate pentru orașe și locuitorii acestora, ca urmare a utilizării în mod excesiv a automobilelor, prin producerea de aglomerări și poluare.

Ținând cont de aceste aspecte s-a impus aprobarea unui nou Regulament de funcționare a sistemului de parcare a autovehiculelor în Municipiul Timișoara care să asigure eficient îndeplinirea tuturor obiectivelor

pe care și le propune un sistem de parcare și de asemenea, să aibă efect direct sau indirect, asupra calității vieții și asupra calității mediului prin reducerea poluării.

Propunerile de modificare și completare au vizat, în principal:

- reconfigurarea sistemului de parcare prin zonificarea acestuia pentru o mai bună administrare a locurilor de parcare existente pe raza municipiului și pentru crearea de venituri la bugetul local;
- modernizarea sistemului de plata pentru parcare prin SMS;
- utilizarea cât mai eficientă a locurilor de parcare existente;
- oferta de taxare prin mijloace moderne: telefonie mobilă;
- înăsprirea legislației locale privind parcarile ilegale și angrenarea în aplicarea acestora a Poliției Locale.

Conform Regulamentului de funcționare a sistemului de parcare a autovehiculelor (TIMPARK), Municipiul Timișoara este împărțit în trei zone tarifare – zona I roșie, zona II – galbenă și zona III – albastră. Astfel, în funcție de cele trei zone tarifare au fost stabilite tipuri de abonamente pentru fiecare zonă în parte.

Situație /abonamente și valoare	2017	2018	2019
Nr. abonamente parcare eliberate(buc)	42.598	47.877	47.572
Valoare abonamente eliberate(fără TVA) mil.lei	3,346	3,779	3.908

Sursa: Direcția G.D.P.P.R.U. din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara

Numărul total de locuri de parcare (locuri special amenajate) și numărul de locuri staționare existente în total: 65.838 locuri de parcare, din care în anul 2019 : 763 locuri de parcare noi .

Numărul de parcări supravegheate și nr. locuri aferente: 1 parcare supravegheată cu un total de 520 locuri de parcare.

1.2. CĂI FERATE. TRANSPORTUL FEROVIAR

Pentru modul de transport feroviar, rețeaua TEN-T de bază se suprapune magistralei principale 900 Timișoara – Băile Herculane, a magistralei secundare 217 Timișoara – Arad, cât și a magistralei secundare 922 Timișoara – Moravița.

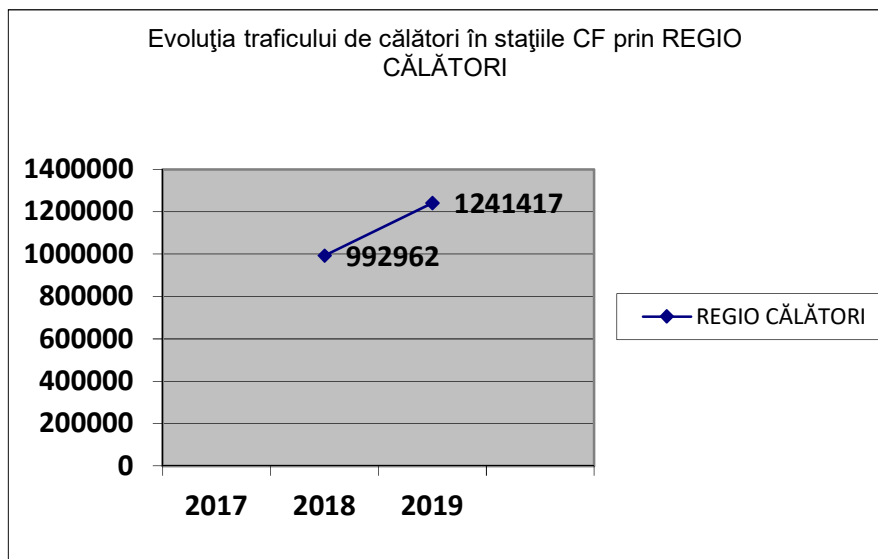
Județul Timiș are cea mai veche și cea mai densă rețea de căi ferate din România, având 91,9 km cale ferată/1000 km² de teritoriu (față de 47,9 km/1000 km², media națională). Pe cuprinsul județului Timiș, calea ferată însumează 1069 km de linie simplă din care 795,231 km reprezintă linie curentă (între stații), iar pe 186 de km calea ferată este electrificată.

Municipiul Timișoara, cu cele 4 stații feroviare Timișoara Nord, Timișoara Est, Timișoara Sud și Timișoara Vest, este cel mai important nod de cale ferată din partea de vest a țării.

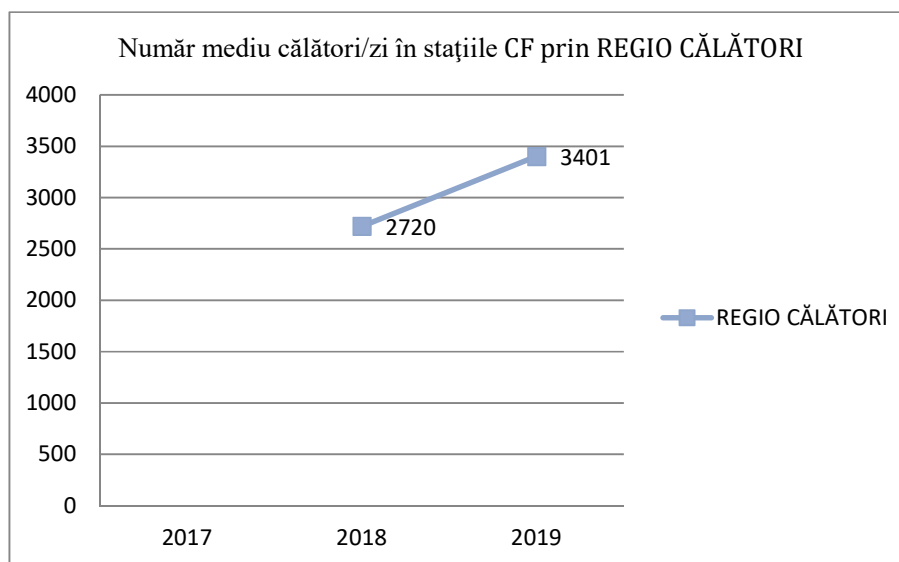
Din municipiul Timișoara se ramifică 9 linii de cale ferată: magistrala 900 (București – Craiova – Timișoara), linia principală 310 (Timișoara – Arad – Oradea) și alte 7 direcții secundare. Legăturile feroviare internaționale se asigură prin tronsoanele: Timișoara – Arad – Curtici (spre Budapesta – Ungaria), Timișoara – Jimbolia (spre Kikinda – Serbia), Timișoara – Stămora Moravița (spre Belgrad – Serbia).

1.2.1. Transportul feroviar de călători

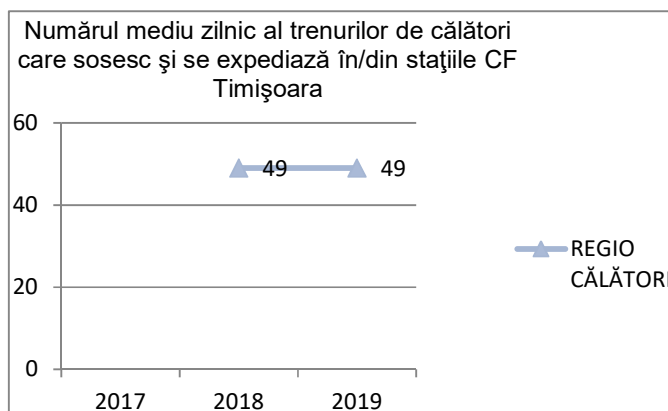
Evoluția traficului de călători în perioada 2018-2019, a numărului mediu de călători/zi precum și numărului mediu zilnic de trenuri care sosesc și se expediază în/din stațiile CF din Municipiul Timișoara sunt prezentate în figurile de mai jos, conform datelor furnizate de SC Regio Călători SRL:

Sursa: SC Regio Călători SRL

Sursa: SC Regio Călători SRL

Sursa graficelor: SC Regio Călători SRL

Comparativ cu anul 2018, în anul 2019 se constată o creștere a numărului de călători care utilizează transportul feroviar prin Regio Călători SRL, numărul de călători sosiți în stațiile CF Timișoara fiind de 621578 iar cei plecați de 619839.

Numărul mediu zilnic de trenuri de călători care sosesc și se expediază în/din stațiile CF Timișoara a scăzut de la 103 în anul 2016 la 102 în anul 2018, iar în 2019 a ajuns la 49 pentru CFR. În ceea ce privește Regio Calatori, numărul mediu zilnic al trenurilor de călători care sosesc și se expediază în/din stațiile CF Timișoara a rămas constant în perioada 2016-2017, respectiv 37 iar pentru Regio Călători numărul mediu zilnic al trenurilor de călători care sosesc și se expediază în/din stațiile CF Timișoara pentru anul 2018 a fost 49, iar pentru 2019 au fost 49 trenuri.

Sucursala Regională de Transport Feroviar de Călători Timișoara a efectuat în anul 2019 următoarele lucrări de investiții: Amenajare spații emiteri bilete stații Timișoara Nord 67500+TVA.

Pentru anul 2020 nu sunt prevăzute investiții.

1.2.2. Transportul feroviar de mărfuri

Comparativ cu alte țări, România este poziționată pe locul 6, cu aproximativ 28% (în anul 2011) dintre mărfuri transportate pe calea ferată. Această proporție este cu aproximativ 10% mai mare comparativ cu media UE-27, de 18,4%. Această pondere ar putea să scadă dacă transportul rutier va fi îmbunătățit și va deveni mai eficient sau dacă industria feroviară nu va fi modernizată. (Sursa MPGT)

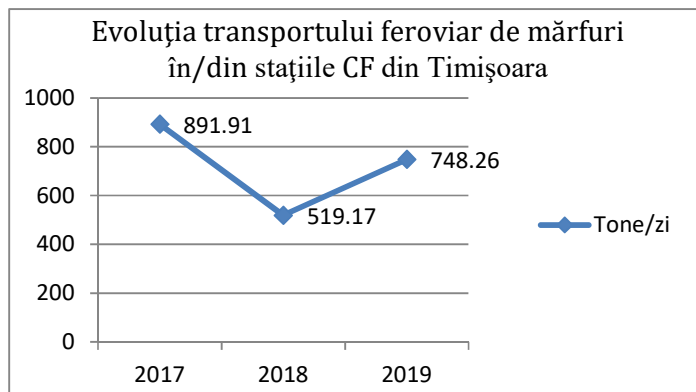
Similar pieței de transport pasageri, piața de transport feroviar de mărfuri s-a restrâns de asemenea datorită declinului multor industrii tradiționale grele, cum ar fi industria de extragere a cărbunelui, de prelucrare a metalelor, care furnizau cea mai mare cerere pe piață. Centralele electrice pe bază de cărbune sunt înlocuite treptat prin surse de energie regenerabilă, precum parcurile eoliene unde România este al 5-lea mare producător din UE. Volumul de mărfuri transportate pe cale ferată a scăzut treptat din 2004 (de la 72 milioane tone în 2008 la 56 milioane tone în 2012). Acest declin are loc în contextul creșterii transportului rutier de mărfuri- în 2012, transportul rutier de mărfuri a crescut cu 4%, iar transportul feroviar a scăzut cu cca.4%. (Sursa MPGT)

Această scădere este și rezultatul faptului că investițiile în infrastructura de transport pe calea ferată au fost extrem de mici față de cele în șosele, străzi și drumuri, respectiv în 2000 investițiile în șosele, străzi și drumuri au fost de 1256,8 milioane lei, cele în infrastructura de cale ferată au fost de doar 85,6 milioane lei, iar decalajul se menține și în continuare, fapt ce afectează atât transportul de persoane cât și cel de marfă.

Numărul de agenți economici care au utilizat serviciul de transport mărfuri în anul 2019 în stațiile CF din Timișoara au fost 5.

Nr. Mediu Trenuri/zi în stațiile CF din Timișoara pentru transport marfa în anul 2019 : **0,1 trenuri /zi**

Evoluția volumului de mărfuri transportate pe calea ferată în/din stațiile CF Timișoara este prezentată în figura de mai jos. După cum se poate observa, volumul de mărfuri înregistrează o scădere în anul 2018 de cca. 42%, respectiv de la 891,91 tone mărfuri/zi în 2017 la 519,17 tone mărfuri/zi în anul 2018, iar în 2019 o creștere de cca. 31%, respectiv de 748,26 tone mărfuri/zi.

Sursa: Centrul zonal de marfă Timișoara

Tone mărfuri transportate (zi/an) în/din stațiile CF din Timișoarei (Stația CF Timișoara CET, Timișoara Sud, Timișoara Nord, Timișoara Vest , Timișoara Est) în anul 2019:

Indicator	Sosite 2019	Expediate 2019	Medie/zi	An 2019
Osii convenționale	5458	49	15.09	5507
Tone mărfuri transportate	272900	216	748	273116

1.3. CĂI AERIENE, TRANSPORTUL AERIAN

Pentru modul de transport aeroportuar, Aeroportul Timișoara face parte din rețeaua de bază TEN-T, legătura cu aeroportul fiind asigurată de DJ 609D.

Aeroportul Internațional Timișoara - Traian Vuia, amplasat la nord-estul municipiului, la o distanță de aproximativ 12 km de centrul orașului, este unul din cele 4 aeroporturi internaționale din România, fiind aeroport alternativ, de importanță strategică pentru Aeroportul Internațional Otopeni, cu posibilități de deservire pentru Regiunea V, Vest și Euroregiunea DKMT.

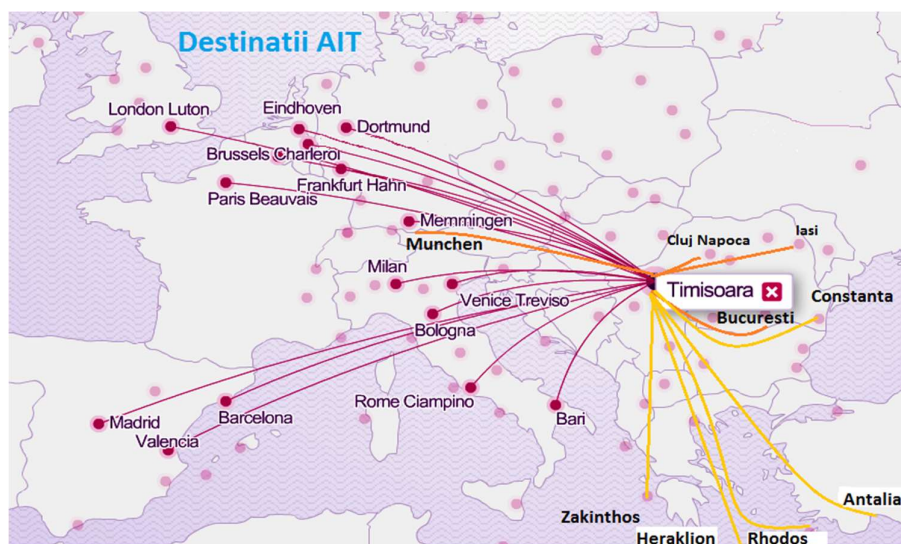
Factorul zonal conferă Aeroportului Internațional Timișoara un mediu prielnic de dezvoltare, Zona de Vest fiind una dintre cele mai dinamice și dezvoltate ale României, oferind o gamă largă de servicii și produse care se adresează atât consumatorilor interni, cât și consumatorilor externi.

Aeroportul Internațional Timișoara este una din principalele porți de intrare în zona de Vest a țării și este tranzitat de mulți oameni de afaceri, investitori români și străini, care își desfășoară activitatea în zonă.

Aeroportul Internațional "Traian Vuia" este conectat cu rețeaua de autostrăzi ce leagă Szegedul, Aradul, Timișoara, Lugoj, Deva, Hunedoara, prin culoarul IV paneuropean.

Acesta prezintă accesibilitate ridicată atât pentru locuitorii Municipiului Timișoara, fiind deservit de o linie de transport public local, cât și pentru utilizatorii din afara Municipiului Timișoara, prin legătura directă la rețeaua de drumuri naționale din județ și la varianta de ocolire Nord a Municipiului Timișoara.

Companiile românești și străine de transport aerian operează pe Aeroportul Timișoara și asigură atât curse regulate, cât și curse charter de pasageri și marfă, legând Timișoara de București și de alte importante orașe ale lumii: München, Roma, Dortmund, Barcelona, Madrid, Londra, Bruxelles, Bergamo, Milano, Frankfurt, Treviso, Paris, Barcelona, Valencia, Bari, Memmingen, Dortmund, Bologna, Tel Aviv, Nurnberg, Karlsruhe, Stuttgart și altele.

Sursa: Aeroportul Internațional Traian Vuia Timișoara

Traficul de pasageri

Companiile aeriene care au operat în anul 2019 pe Aeroportul Timișoara curse regulate de pasageri:

- TAROM (Compania Națională Transporturi Aeriene Române TAROM S.A.)
- LUFTHANSA (Deutsche Lufthansa AG)
- WIZZAIR (Wizz Air Hungary Kft.)
- RYANAIR (Ryanair Ltd.)
- EUROWINGS (Eurowings GmbH)

Curse regulate de pe aeroportul Timișoara – destinații, operatori, frecvență

De pe aeroportul Timișoara pasagerii au la dispoziție rute directe către 22 de destinații, operate de către 5 companii aeriene. În total, în decursul unei săptămâni sunt operate 128 curse.

RUTA	OPERATOR	CURSE/ SĂPT	L	M	M	J	V	S	D
MÜNCHEN	Lufthansa	21	3	3	3	3	3	3	3
FRANKFURT MAIN	Lufthansa	7	1	1	1	1	1	1	1
BUCUREȘTI	Tarom	26	4	4	4	4	4	3	3
IAȘI	Tarom	3	1			1			1
BUCUREȘTI	Ryanair	16	3	2	2	2	3	2	2
BERGAMO	Ryanair	5	1	1		1	1	1	
BERGAMO	Wizz Air	5	1		1	1	1		1
LONDRA-LUTON	Wizz Air	7	2		1	1	1	1	1
ROMA	Wizz Air	3		1		1		1	
MEMMINGEN	Wizz Air	5		1	1	1		1	1
DORTMUND	Wizz Air	3	1		1		1		
BOLOGNA	Wizz Air	2			1				1
TEL AVIV	Wizz Air	1						1	
VALENCIA	Wizz Air	2	1				1		
TREVISO	Wizz Air	2			1				1
MADRID	Wizz Air	2	1				1		
PARIS-BEAUVAIS	Wizz Air	2		1				1	
FRANKFURT HAHN	Wizz Air	2			1				1
BARCELONA	Wizz Air	2	1				1		
BRUXELLES	Wizz Air	2		1				1	
BARI	Wizz Air	2		1				1	
NÜRNBERG	Wizz Air	2		1				1	
KARLSRUHE/BADEN BADEN	Wizz Air	2			1				1
STUTTGART	Eurowings	4	1		1		1		1
Total/săpt		128	21	17	19	16	19	18	18

Sursa: Aeroportul Internațional Traian Vuia Timișoara

Număr pasageri transportați lună/an în 2019

LUNĂ	NUMĂR PASAGERI 2019
Ianuarie	103.906
Februarie	108.635
Martie	122.644
Aprilie	116.439
Mai	126.300
Iunie	136.683
Iulie	145.770

August	166.708
Septembrie	158.127
Octombrie	143.099
Noiembrie	132.075
Decembrie	134.626
TOTAL 2019	1.595.012

Sursa: Aeroportul Internațional Traian Vuia Timișoara

Numărul total de mișcări ale aeronavelor (aterizări, decolări) operate pe aeroport/lună/an în 2019

LUNĂ	MIȘCĂRI AERONAVE 2019
Ianuarie	1.301
Februarie	1.288
Martie	1.332
Aprilie	1.302
Mai	1.367
Iunie	1.503
Iulie	1.546
August	1.692
Septembrie	1.640
Octombrie	1.528
Noiembrie	1.484
Decembrie	1.493
TOTAL 2019	17.476

Sursa: Aeroportul Internațional Traian Vuia Timișoara

În ceea ce privește traficul de marfă, în cursul anului 2019 s-au înregistrat 5167 tone marfă, față de anul 2018 când s-au înregistrat 5.939 tone marfă transportate.

Cantitatea medie de marfă transportată/lună/an în 2019

LUNĂ	TONA MARBĂ 2019
Ianuarie	412
Februarie	406
Martie	446
Aprilie	429
Mai	439
Iunie	415
Iulie	462
August	354
Septembrie	423
Octombrie	465
Noiembrie	486
Decembrie	430
TOTAL 2019	5.167

Sursa: Aeroportul Internațional Traian Vuia Timișoara

Destinații noi introduse în/din 2019:

Au fost introduse 5 noi destinații: Billund(Danemarca),Doncaster/Sheffield (Marea Britanie), Nürnberg, Baden Baden, Stuttgart (Germania).

Investiții în anul 2019

În anul 2019, au fost realizate proiecte importante pentru dezvoltarea și modernizarea infrastructurii aeroportului, cum ar fi: proiectul construcției noului Terminal de Sosiri Curse Externe, în valoare totală de

30.352.721,66 lei (inclusiv TVA). În prezent, această investiție cu termen de finalizare 31.03.2020, se află în stadiul execuției de lucrări la structura de rezistență, lucrări de închidere a structurii, instalații etc.

Investiții considerabile s-au făcut și pentru modernizarea infrastructurii din zona de operațiuni aeriene. S-au investit aproximativ 1,9 milioane de euro în lucrări la pistă, sistemul de balizaj, sistemul de alimentare cu energie electrică.

Au fost organizate proceduri de selecție în vederea achiziției de echipamente speciale pentru siguranța și securitatea zborului finanțate prin POIM, astfel încât să fie posibilă achiziția în semestrul I a anului 2020.

Proiecte pentru dezvoltarea sistemului de transport călători și marfă pentru 2020

- Terminal plecări curse externe
- Achiziție autospeciale PSI și sistem integrat de control de securitate
- Extindere hală cargo

1.4. CĂI NAVIGABILE

Râul Bega are lungimea de 254 km, din care 178 km se află în România și 76 km în Serbia. Acesta are izvorul în munții Poiana Ruscăi, la nord-est de Timișoara, parte a Munților Carpați, și curge spre Tisa în Serbia și apoi spre Dunăre.

Canalul Bega face parte din sistemul Rhin –Dunăre (coridorul de transport pan european Constanța - Canalul Dunăre Marea Neagră –Dunăre –Rhin– Portul Rotterdam), făcând posibilă legătura între Marea Nordului și Marea Neagră.

Canalul Bega navigabil este cuprins între km 118+360 (limita din amonte a municipiului Timișoara) și km 45+000 (ecluza din dreptul localității Klekk pe teritoriul Serbiei). De aici până la km 0 (materializat prin confluența cu Râul Tisa) se naviga pe vechea albie a râului Bega care a fost regularizată și amenajată. Lungimea canalului pe teritoriul românesc este de cca. 44,5 km și de 74 km pe teritoriul sârbesc.

Pe teritoriul administrativ al Municipiului Timișoara, canalul Bega are o lungime de 10,60 km în profil transversal, lățimea canalului la oglinda apei fiind de 30 - 45 m, iar la nivelul fundului de 15 - 20 m.

În anul 1732 Canalul Bega, fiind primul canal navigabil construit pe teritoriul României, inițial pentru asanarea terenurilor inundabile, iar ulterior a fost amenajat pentru navigație Canalul Bega, este una dintre puținele căi navigabile amenajate artificial pe teritoriul României.

În anul 1869 pe canalul Bega se fac primele curse de pasageri, Timișoara devenind astfel primul oraș de pe teritoriul României ce utilizează acest mijloc de transport în comun. Din 1958 transportul de mărfuri a încetat, iar din 1967 au fost retrase și navele de pasageri, o mică parte rămâne navigabilă pe raza municipiului Timișoara pentru un număr mic de nave de agrement.

Canalul străbate întregul oraș pe direcția SV-NE, constituind de-a lungul timpului o coloană vertebrală în jurul căreia s-a dezvoltat așezarea urbană.

Canalul Bega, element definitoriu al Timișoarei, în prezent pe teritoriul românesc, canalul poate fi navigat doar de mici ambarcațiuni pe raza Municipiului Timișoara, în rest, din cauza proastei întrețineri este parțial colmatat și nu poate fi utilizat pentru traficul comercial, până la finalizarea lucrărilor de dragare și ecologizare.

Având în vedere trendul ascendent de dezvoltare socio-economică a zonei, contextul geo – politic favorabil, interesul pentru o cale navigabilă facilă la coridorul pan european de transport Rhin-Dunăre, devine pertinentă și fezabilă ideea reluării navigației pe canalul Bega într-un viitor nu prea îndepărtat.

Pentru valorificarea potențialului cadrului natural, atât din punct de vedere turistic (amenajare peisagistică, zone pentru agrement), cât și din punct de vedere economic (deschiderea navigației pe Bega, transport public) municipalitatea Timișoara a finalizat în decembrie 2018 proiectul „Reabilitarea infrastructurii publice urbane a malurilor canalului Bega”.

Prin implementarea proiectului s-a urmărit reabilitarea infrastructurii publice urbane a malurilor Canalului Bega, prin executarea de:

- Construcții;
- Amenajări peisagistice a malurilor;
- Lucrări de modernizare a mobilierului urban;
- Rețele electrice, iluminat public;
- Rețele de alimentare cu apă și canalizare;
- Lucrări hidrotehnice: stații de vaporetto;
- Lucrări de drumuri;
- Căi de comunicații pietonale și cicliste.

Apărarea împotriva inundațiilor

Administrația Bazinală de Apă Banat este una din sucursalele cu personalitate juridică a Administrației Naționale „Apele Române”, care administrează aproape în totalitate apele a două unități administrativ teritoriale, pe care își desfășoară activitatea Sistemul de Gospodărire a Apelor Timiș (cu sediul în Timișoara) și Sistemul de Gospodărire a Apelor Caraș-Severin (cu sediul în Reșița).

Direcția Apelor Banat are în administrare bazinele hidrografice ale râurilor Aranca, Bega, Bega Veche, Timiș, Bârzava, Moravița, Caraș, Nera, Cerna și a fluviului Dunărea, parțial.

Suprafața totală administrată este de 18.320 km², cu o lungime a rețelei hidrografice de 6.296 km.

Investiții pentru apărarea împotriva inundațiilor în zona Timișoara

În anul 2016 Administrația Bazinală de Apă Banat a realizat prin proiectanți abilitați studiul de fezabilitate “Amenajare râu Bega și afluenți pe sectorul Timișoara - Balinț, județul Timiș” al cărui obiectiv principal este amenajarea cursului de apă Bega, pentru scoaterea de sub efectul inundațiilor a localităților situate pe sectorul Timișoara – Balinț.

În prezent “**Studiul de fezabilitate**” a fost avizat în Consiliile Tehnico – Economice ale A.B.A. Banat și A.N.A.R., fiind în pregătire pentru avizare la Ministerul Apelor și Pădurilor.

Principalele date tehnico – economice ale investiției sunt :

Valoare INV/C+M : 319.543,360 / 272.377,100 mii lei.

Capacități :

- regularizare albie L = 144,357 km
- diguri de apărare L = 24,245 km
- supraînălțări diguri existente L = 31,435 km.

Investiții pe râul Bega realizate în anul 2019

În anul 2019, în cadrul Administrației Bazinale de Apa Banat au fost realizate lucrări de apărare împotriva inundațiilor, pe râul Bega, după cum urmează: "Amenajare râu Bega și afluenți pe sectorul Curtea - Valea lui Liman, județ Timiș", obiectiv de investiție finanțat cu fonduri de la bugetul de stat și din surse proprii ale Administrației Bazinale de Apă Banat.

Principalele date tehnico – economice ale investiției sunt :

Valoare INV/C+M : 24.182 / 21.296 mii lei.

Capacități:

Recalibrare albie L=11,565 km

Consolidari longitudinale din gabioane L=2,75 km

PIF 2020

Lucrările realizate sunt în proporție de 50 %.

Proiecte de dezvoltare pentru utilizarea Canalului Bega ca infrastructură de transport pentru călători și marfă realizate în anul 2019

În anul 2016 Administrația Bazinală de Apă Banat, împreună cu Agenția de Dezvoltare Economico-Socială Timiș, a depus spre aprobare aplicația de finanțare privind „Repararea infrastructurii de navigație pe Canalul Bega”, prin Programul INTERREG - IPA CBC România-Serbia

Axa Prioritară 3: Mobilitate sustenabilă și accesibilitate

Măsura 3.1: Mobilitate și infrastructura transportului și serviciilor

Valoare totală proiect: 13,850,684.41 euro (TVA inclus) investiție al cărui scop este „creșterea competitivității transfrontaliere prin îmbunătățirea accesibilității și conectivității în cadrul regiunii transfrontaliere prin intermediul mării standardelor infrastructurii de transport și mobilitate”, contract de finanțare nr. 90610/21.07.2017. Termen de finalizare a proiectului luna august 2021.

Partenerii acestui proiect sunt:

1. Administrația Bazinală de Apă Banat – lider de proiect
2. Consiliul Județean Timiș – partener 2
3. Secretariatul Provincial pentru Cooperare Interregională Novi Sad – partener 3
4. Intreprinderea de Gospodărire a Apelor "Vode Vojvodine" Novi Sad – Serbia partener 4

Obiectivele proiectului sunt:

1. Refacerea Nodului Hidrotehnic Sânmihaiu Român.

Lucrarea este prevăzută a se realiza în cinci etape, din care 3 în cadrul acestui proiect, etapa 5 urmând a se realiza cu fonduri proprii.

Astfel, în acest scop a fost realizată

- etapa I de punere la uscat a nodului hidrotehnic, ocazie cu care s-a realizat expertizarea tehnică a obiectivului și refacerea studiului de fezabilitate pentru reabilitarea și punerea în siguranță a lucrărilor hidrotehnice.

- etapa II – Reabilitare Baraj Stăvilă

- etapa III – Punerea la uscat a ecluzei

- etapa IV – Reabilitare ecluză

- etapa V – Refacere peisagistică a insulei

2. Achiziție 1 dragă și 2 barje (echipamente)

Valoarea totală a proiectului 6.929.795,25 euro (TVA inclus) ce revine Administrației Bazinale de Apă Banat din care:

- 138,595.91 euro Administrația Bazinală de Apă Banat (2%)

- 900,873.38 euro Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (13%)

- 5,890,325.96 euro Uniunea Europeană (85%)

La sfârșitul lunii decembrie 2017 s-a semnat acordul interguvernamental între Guvernul României și Guvernul Serbiei în vederea deschiderii punctului internațional de trecere a frontierei de stat româno-sârbe.

În decursul anului 2019 au fost finalizate licitațiile prevăzute a fi realizate în cadrul proiectului. Astfel au fost finalizate licitațiile pentru proiectare și execuție lucrări, câștigător fiind desemnat consorțiul format din

SC SOCOT SA + SC LAURENTIU H SRL+ SC AQUAPROIECT SA, subcontractat SC HIDROTIM SA, licitația pentru dirigenție de șantier, contractul fiind semnat cu SC CONSULTVEST SRL, precum și contractul pentru echipamente, semnat cu firma olandeză CONVER BV, echipamente care au fost livrate în cursul lunii octombrie 2019.

În data de 3 iunie 2019 a fost predat amplasamentul și a fost dat ordinul de începere a lucrărilor.

S-au efectuat lucrări la barajul stăvilor, constând din: betoane turnate, anrocamente, pereți zidite, terasamente la depozitul ecologic, au fost livrate echipamentele hidromecanice aferente barajului stăvilor.

Totodată au început lucrările la casa de manevră, (considerat monument istoric categoria II B) ca urmare a obținerii avizului din partea Direcției de Cultură.

Până în prezent lucrările sunt efectuate în proporție de 40%.

Valoarea realizată la 31.12.2019 :

Cheltuieli realizate: Total INV : 10,381,464.98 lei cu TVA + 187,661.18 lei (supraveg . 2019) din care C+M : 7,171,802.33 lei cu TVA

Capacitățile realizate fizic : - Realizări fizice baraj stăvilor : 62 %

- Echipamente hidrom. Baraj : 62%

- Echipamente hidrom ecluză : 0

- Realizări fizice ecluză: 0

Propuneri de dezvoltare pentru anul 2020

În anul 2020 se vor continua lucrările la barajul stăvilor, urmând a se deriva scurgerea prin albia canalului, în vederea punerii la uscat a amprizei ecluzei. Se estimează finalizarea lucrărilor de punere în siguranță a Nodului Hidrotehnic Sânmihaiu Român până la sfârșitul anului.

2. TRANSPORT PUBLIC URBAN

Timișoara deține o rețea dezvoltată de linii de transport în comun, dispunând de trasee care deservește toate cartierele orașului. În oraș transportul în comun se intersectează cu circulația grea, centura ocolitoare nefiind finalizată, ceea ce produce deseori aglomerări de trafic pe porțiuni foarte încărcate și staționări pe trasee, mai ales în centrul orașului. Transportul în comun deservește majoritatea populației, transportul electric fiind majoritar în mod tradițional și concentrat înspre centrul municipiului. Nu există cartiere sau zone de locuințe fără acces la rețeaua de transport public a municipiului, distanța maximă de acces fiind 1 km.

Parcul auto al RATT se compune din 228 vehicule, din care: 105 autobuze, 50 troleibuze și 73 tramvaie, 20 autobuze de capacitate mică, din care achiziționate/modernizate în 2019: 4 tramvaie.

Transportul public de persoane se realizează în prezent pe 44 linii cu un total de 648,92 km lungime trasee, din care:

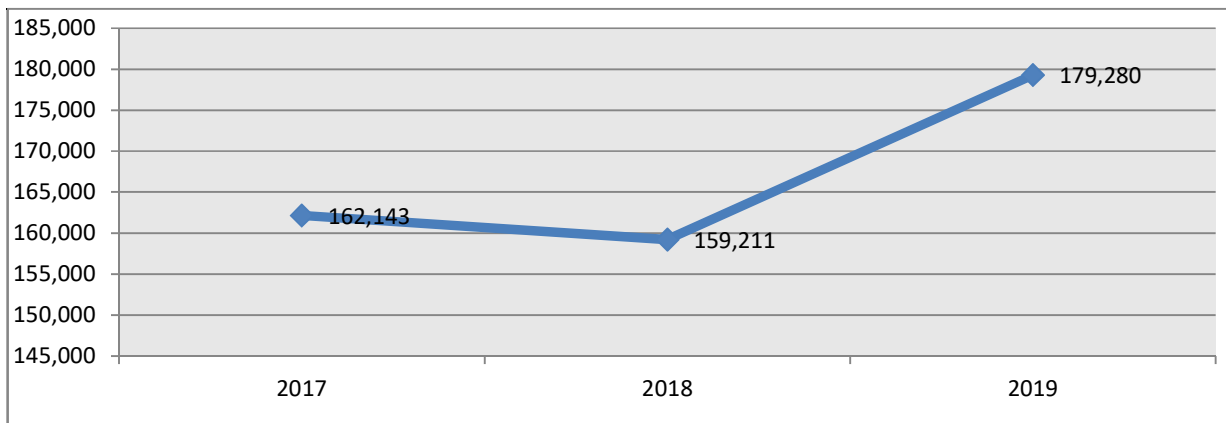
- tramvaie: 7 linii – 109,34km.
- troleibuze: 6 linii – 61,75 km
- autobuze: 31 linii – 477,83 km

Lungimea infrastructurii troleibuzelor este de 122,5 km, iar numărul de stații amenajate a fost de 535, din care noi, realizate în 2019 (inclusiv valori de investiție): 5

Numărul de călătorii în 2019/tip de mijloc de transport, total 179.280 mii călătorii, din care:

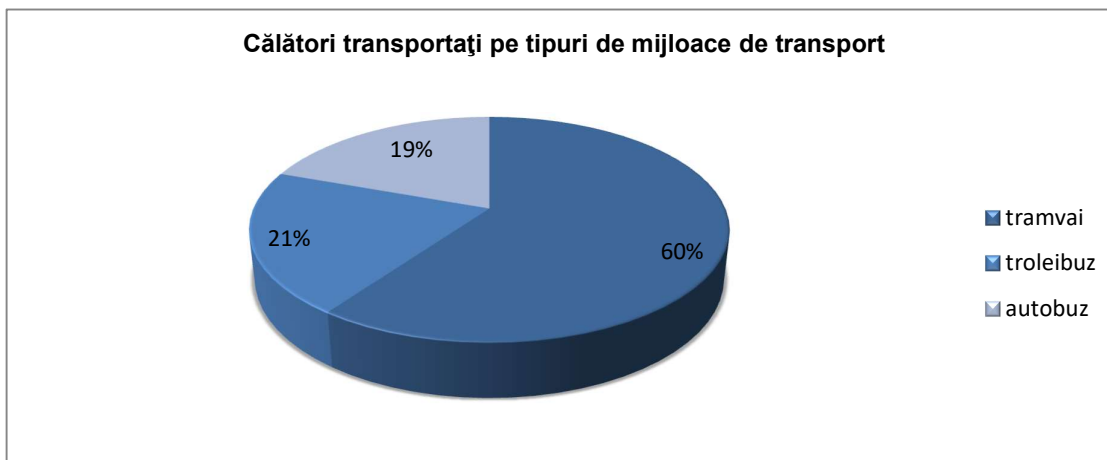
- Autobuze 34.962 mii călătorii;
- Troleibuze 36.900 mii călătorii;
- Tramvaie 107.417 mii călătorii.

Evoluția numărului de călătorii 2016-2019 (mii călătorii)

Direcția G.D.P.P.R.U. din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara

Călători transportați în Municipiul Timișoara, pe tipuri de mijloace de transport, în anul 2019 (mii călători), se regăsesc în figura de mai jos:

Sursa: Direcția G.D.P.P.R.U. din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara

Tramvaiele sunt cele mai populare și mai eficiente mijloace de transport din municipiu. Jumătate din locuitorii care circulă cu mijloace de transport în comun folosesc tramvaiele. Rețeaua de tramvaie este una dintre cele mai extinse din țară, având o lungime de 65,4 km de cale simplă.

Pentru funcționarea integrată a Timișoarei cu localitățile din jur, pentru asigurarea accesibilității tuturor localităților și creșterea gradului de mobilitate în trafic al cetățenilor, municipiul Timișoara a dezvoltat și dezvoltă în continuare, proiecte de infrastructură în scopul extinderii infrastructurii de transport, a extinderii și modernizării sistemului de transport public în comun către comunele din jur, aflate în expansiune, precum și în scopul îmbunătățirii legăturilor între zonele limitrofe sau defavorizate cu zonele bine dezvoltate.

În 2019 au funcționat 12 linii metropolitane de transport cu o lungime a traseelor de 297,99 km care au efectuat 229 curse/zi, respectiv 7.294.362 călători/an din care 4 linii metropolitane de transport au fost realizate în anul 2019 cu o lungime a traseului de 145,85 km/39 curse/zi.

Proiecte accesate pentru dezvoltarea serviciului public implementate rezultate obținute în 2019

- Direcția Generală Drumuri, Poduri, Parcaje și Rețele de Utilități

Serviciul Transport

- În vederea îmbunătățirii condițiilor de transport public local de călători a fost încheiat Acordul cadru de prestări servicii pentru prestarea serviciilor de reparație generală cu reconstrucție și modernizare a vagoanelor de tramvai tip GT4, minim 1 - maxim 30 tramvaie. În baza acestuia a fost încheiate mai multe contracte subsecvente până la data de 31.12.2018 fiind livrat și recepționat un număr de 26 tramvaie. Ultimele 4 tramvaie aferente contractului subsecvent au fost recepționate în luna martie a anului 2019.

Serviciul Proiecte Edilitare

- *Proiectul "Înnoirea flotei de tramvaie"*- propune achiziționarea a minim 16 tramvaie noi articulate cu podea coborâtă, acționate prin invertoare și motoare asincrone de curent alternativ, alimentate de la rețea de contact sau dintr-o unitate de stocare a energiei electrice (montată în tramvai), cu post de conducere la un singur capăt și uși de acces pe partea dreaptă față de direcția de mers înainte.

Procedura de achiziție pentru contractul de furnizare a tramvaielor noi, s-a derulat în perioada februarie - iulie 2019. În data de 26.07.2019 s-a semnat contractul nr. 103 cu BOZANKAYA OTOMOTIV MAK. IML. ITH. VE IHR A.S, pe o perioadă de 4 ani. În data de 05.09.2019 s-a dat ordinul de începere pentru primul tramvai.

Contractul prevede o clauză cu privire la suplimentarea cantității de tramvaie până la 40 de tramvaie noi la același preț, respectându-se termenul de 4 ani.

În vederea obținerii de fonduri nerambursabile din FEDR pentru respectarea valorii maxime eligibile proiectul a fost împărțit în 3 etape pentru care s-au elaborat 3 cereri de finanțare, astfel:

Etapa I

În data de 30.01.2019 s-a depus proiectul cu titlul "Înnoirea flotei de tramvaie - Etapa I" spre finanțare, pentru achiziționarea unui număr de 7 tramvaie noi.

Ca urmare a aplicării mecanismului de contractare din cadrul ghidului specific aferent apelului de proiecte POR/4/2017/4/4.1/1 pentru proiectul cu titlul "Înnoirea flotei de tramvaie - Etapa I", solicitant UAT Municipiul Timișoara, cu nr. de înregistrare V/TM/2017/4/4.1/1/904/30.01.2019, cod SMIS 123654 și după finalizarea tuturor verificărilor necesare, s-a semnat Contractul de finanțare nr. 4586 în data de 23.07.2019.

Etapa II

În data de 04.02.2019 s-a depus proiectul cu titlul "Înnoirea flotei de tramvaie - Etapa II" spre finanțare, pentru achiziționarea unui număr de 7 tramvaie noi.

Ca urmare a aplicării mecanismului de contractare din cadrul ghidului specific aferent apelului de proiecte POR/4/2017/4/4.1/1 pentru proiectul cu titlul "Înnoirea flotei de tramvaie - Etapa II", solicitant UAT Municipiul Timișoara, cu nr. de înregistrare V/TM/2017/4/4.1/1/906/04.02.2019, cod SMIS 129030 și după finalizarea tuturor verificărilor necesare, s-a semnat Contractul de finanțare nr. 4804 în data de 01.10.2019.

Etapa III

În data de 04.02.2019 s-a depus spre finanțare proiectul cu titlul "Înnoirea flotei de tramvaie - Etapa III" pentru achiziționarea unui număr de 7 tramvaie noi, proiect aflat în evaluare.

- *Proiectul "Reabilitarea liniilor de tramvai și modernizarea tramelor stradale în Municipiul Timișoara, Traseu 5, Calea Bogdăneștilor", cod SMIS 123184* - Cererea de finanțare pentru proiect a fost depusă la ADR Vest în data de 18.03.2019.

Prin contractul de finanțare nr. 4805/01.10.2019 a fost aprobată finanțarea realizării obiectivului de investiție "Reabilitarea liniilor de tramvai și modernizarea tramelor stradale în Municipiul Timișoara, Traseu 5, Calea Bogdăneștilor".

- *Proiectul "Achiziție mijloace de transport public - autobuze electrice 18 m Brașov, Timișoara", cod SMIS 128114* - Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice a accesat consultanța JASPERS în vederea pregătirii cererilor de finanțare și a documentațiilor pentru lansarea procedurilor de achiziții publice în vederea dotării unităților administrativ-teritoriale cu tramvaie/troleibuze/autobuze electrice (inclusiv puncte de reîncărcare) și echipamente aferente sistemelor de transport inteligente, utilizate pentru prestarea serviciului de transport public local.

Astfel, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, cu sprijinul JASPERS, a identificat posibilitatea să pregătească cereri de finanțare și documentații de achiziții publice, precum și să deruleze procedurile pentru achiziția de tramvaie/troleibuze/autobuze electrice pentru municipii reședință de județ în cadrul obiectivului specific 4.1.

Ca urmare a solicitărilor Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Municipiul Timișoara a identificat un număr de 44 autobuze existente în prezent în parcul auto, necesar a fi înlocuite cu autobuze electrice.

Consiliul Local al Municipiului Timișoara a aprobat participarea UAT Municipiul Timișoara, ca partener în cadrul proiectului „Achiziție de mijloace de transport public - autobuze electrice”, în vederea depunerii și obținerii finanțării acestuia din cadrul Programului Operațional Regional 2014-2020, Axa prioritară 4, Prioritatea de investiții 4e, Obiectivul specific 4.1, proiect care presupune achiziționarea de către MDRAP în numele UAT Municipiul Timișoara, a unui număr de 44 autobuze electrice, cu lungimea de aproximativ 18 m, a unui număr de 15 stații de reîncărcare rapidă și a unui număr de 44 de stații de reîncărcare normală a autobuzelor electrice. Cererea de finanțare pentru proiect a fost depusă de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice în data de 11.09.2019. Prin Ordinul de finanțare nr. 4812/01.10.2019 a fost aprobată finanțarea realizării obiectivului de investiție „Achiziție mijloace de transport public – autobuze electrice 18 m, Brașov, Timișoara”, cod SMIS 2014+: 128114, finanțat prin Programul Operațional Regional 2014-2020, Axa prioritară 4 – Sprijinirea dezvoltării urbane durabile, Prioritatea de investiții 4e – Promovarea unor strategii cu emisii scăzute de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritorii, în special pentru zonele urbane, inclusiv promovarea mobilității urbane multimodale durabile și a măsurilor de adaptare relevante pentru atenuare, Obiectivul specific 4.1 – Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă.

Proiectul propune achiziția a 44 de autobuze electrice cu lungimea de aproximativ 18 m. Acestea vor fi însoțite de 15 stații de încărcare rapidă și 44 de stații de încărcare lentă. Autobuzele electrice vor avea o capacitate de transport de minim 130 persoane, din care minim 44 de persoane pe scaune.

- *Proiectul "Extindere iluminat public în Parcul Botanic", cod SMIS 126909*

Cererea de finanțare a fost depusă în data de 17.10.2018, pe Programul Operațional Regional 2014-2020, Axa prioritară 3, Prioritatea de investiții 3.1, Operațiunea C. Proiectul a obținut 81 de

puncte. Având în vedere faptul că a obținut un punctaj de peste 70 de puncte, proiectul va putea intra în etapa de precontractare, după finalizarea evaluării de către Organismul Intermediar ADR Vest.

- *Proiectul „Electric, Electronic and Green Urban Transport Systems – eGUTS”*
Municipiul Timișoara este partener strategic asociat al proiectului Electric , Electronic and Green Urban Transport Systems – eGUTS , cod proiect DTP1-1-454-3.1-eGUTS, finanțat în cadrul Programului Transnațional Dunărea 2014-2020.
Proiectul e-GUTS își propune să exploateze potențialul de e-mobilitate în 7 orașe dunărene, regiuni și împrejurimi. Pentru a face acest lucru, rețeaua existentă de 22 de parteneri va dezvolta standarde inovatoare e-GUTS pentru orașele care sprijină e-mobilitatea, iar pe baza studiilor de fezabilitate va elabora și realiza planurile locale de acțiune pentru implementarea lor, va dezvolta și va testa instrumentul inteligent e-GUTS APP, va implementa diferite acțiuni pilot în domeniul politicilor preferențiale rutiere și de parcare, stații de încărcare, locuri de închiriere și multe altele. Clusterul de Energii Sustenabile din România - ROSENC, în calitate de Partener al proiectului “Electric, Electronic and Green Urban Transport Systems-eGUTS”, a susținut conferința finală a proiectului, care a avut loc între 16-18 septembrie 2019, în orașul Zadar, Croația.
În cadrul acestui proiect, cu ocazia Săptămânii Europene a Mobilității, în data de 22.09.2019, Clusterul de Energii Sustenabile din România – ROSENC a inițiat acțiunea Electro-Tura, dedicată promovării e-mobilității, în parteneriat cu Primăria Municipiului Timișoara.
În mod particular, s-a dorit promovarea vehiculelor electrice mici, de tip biciclete electrice, trotinete electrice, skateboard-uri electrice etc., ca alternativă de viitor la autovehiculele convenționale pentru mediul urban. Pe malul Begăi între Podurile Mihai Viteazu și Maria s-au desfășurat următoarele activități:
-ture pe mal cu vehicule electrice mici (personale sau puse la dispoziție de partenerii evenimentului);
-sesiuni de încercare vehicule electrice mici;
-activități pentru copii: ture asistate cu vehicule electrice.
- *Proiectul „SUMP-Us-Up”- Orașul Timișoara are calitatea de membru al proiectului „SUMP-Us-Up”,* în cadrul Grupului de Leadership, iar durata proiectului se întinde pe perioada 15.09.2017 - 29.02.2020. Proiectul CIVITAS SUMP-Us-Up este un proiect finanțat de Uniunea Europeană și care aduce împreună 8 organizații partenere și 7 orașe partenere, al căror scop este ajutarea orașelor europene în demersul lor de a-și elabora, implementa și monitoriza un Plan de Mobilitate Urbană Durabilă incluzând, în acesta, soluții mai curate și mai durabile de mobilitate.
Pe parcursul anului 2019, proiectul a presupus următoarele activități din partea membrilor săi:
•Participarea activă la cinci seminarii online, ce au avut loc în: 05.09.2019, 22.10.2019, 13.11.2019, 03.12.2019, 10.12.2019, seminarii care au avut ca subiect introducerea cursurilor on-line de pe platforma de învățare a proiectului și oferirea de exemple de bune practici ale orașelor avansate din proiect.
•Completarea pe parcursul anului a două cursuri online (care au urmărit etapele procesului elaborării unui plan de mobilitate) care au presupus prezența zilnică pe platforma de învățare și completarea diverselor sarcini și chestionare.
•Participarea la workshopul care a avut loc în Berlin, Germania, în perioada 13-14.11.2019, în cadrul căruia reprezentanții Primăriei din Berlin și-au prezentat Planul de Mobilitate Urbană Durabilă într-o sesiune de două ore, identificând problemele principale, provocările existente și abordările care au fost discutate împreună cu toți participanții, ce au oferit recomandări orașului Berlin. Totodată, în cadrul workshopului, reprezentanții fiecărui oraș participant au avut la dispoziție aproximativ 30 de minute pentru prezentarea stadiului Planurilor de Mobilitate proprii și a cunoștințelor dobândite prin proiect.
•Pregătirea unei prezentări privind stadiul implementării Planului de Mobilitate Urbană Durabilă și pregătirea unei serii de întrebări referitoare la problemele și obstacolele întâmpinate de orașul Timișoara, cu scopul de a învăța de la ceilalți participanți mai avansați, dar și a măsurii în care participarea în proiectul SUMP-Us-Up ne-a ajutat la o mai bună implementare a PMUD.
•Completarea Raportului final de activitate în cadrul proiectului, care a presupus revizuirea tuturor activităților la care Municipiul Timișoara a luat parte de-a lungul proiectului, prezentarea lecțiilor învățate din proiect, dar și a măsurilor cheie pe care le-a realizat Municipiul Timișoara în timpul participării în proiect.
- *Proiectul SUMI – Sustainable Urban Mobility Indicators*
Proiectul a fost în derulare în perioada 2018-2019, timp în care s-au colectat și interpretat 20 (19+1) de indicatori urbani privind mobilitatea urbană a orașelor implicate.
World Business Council for Sustainable Development (WBCSD) a dezvoltat un set cuprinzător de 19 indicatori de mobilitate urbană sustenabilă, cu intenția de a permite „orașelor să realizeze

o evaluare standardizată a sistemului lor de mobilitate și să-și măsoare îmbunătățirile rezultate din implementarea noilor practici sau politici de mobilitate”. Mai mult, European Cyclists' Federation (ECF) a dezvoltat un indicator adițional de siguranță a modurilor de transport nemotorizate.

Pe parcursul anului 2019, au avut loc următoarele activități:

•Întâlniri: Arad 08.02.2019, Oradea 20.05.2019

•Seminarii online: 12.01.2019, 17.01.2019, 23.01.2019, 11.03.2019, 06.03.2019, 25.06.2019

•Raportare pe tot parcursul anului a indicatorilor ceruți, în urma colectării datelor cerute de mentorul de proiect. Timișoara a raportat 11 din acești indicatori, în măsura disponibilității datelor, completând cu succes proiectul și raportând toți indicatorii obligatorii:

1.Accesibilitatea economică al celui mai sărac grup la transportul public (Affordability of public transport for the poorest group) -raportat

2.Accesibilitatea grupurilor cu deficit de mobilitate (Accessibility for mobility-impaired groups) -raportat

3.Emisii care poluează aerul (Air polluting emissions)

4.Deranjamente de zgomot (Noise hindrance) -raportat

5.Decese (Fatalities) -raportat

6.Acces la servicii de mobilitate (Access to mobility services) -raportat

7.Calitatea zonelor publice (Quality of public area) -raportat

8.Diversitatea funcțională urbană (Urban functional diversity)

9.Timpul de deplasare la navetă (Commuting travel time) -raportat

10.Oportunitățile economice (Economic opportunity)

11.Finanțele publice nete (Net public finances)

12.Folosirea spațiului de mobilitate (Mobility space usage)

13.Emisii de gaze cu efect de seră (Emissions of greenhouse gases)

14.Congestie și întârzieri (Congestion and delays) -raportat

15.Eficiență energetică (Energy efficiency)

16.Oportunitate pentru mobilitatea activă (Opportunity for active mobility) -raportat

17.Integrarea intermodală (Intermodal integration) -raportat

18.Satisfacție privind transportul public (Satisfaction with public transport) –raportat

19.Securitate (Security)

- *Proiectul „Prioritizing low carbon mobility services for improving accessibility of citizens” – PriMaaS” - perioada de implementare este: 01.08.2019-31.12.2023.*

Mobility-as-a-Service (MaaS) este un concept recent al cărui obiectiv principal este schimbarea modului în care oamenii călătoresc și plătesc serviciile de mobilitate. Viziunea principală a PriMaaS este de a promova integrarea modurilor tradiționale de transport colectiv cu cele personale și inovatoare prin crearea echitabilă a serviciilor de mobilitate focalizate cu adevărat pe nevoile cetățenilor.

Proiectul este finanțat prin programul Interreg Europe iar liderul acestui proiect este Universitatea Aveiro din Portugalia. Consorțiul este format din următorii membrii: Universitatea Aveiro (Portugalia) Comunitatea Intermunicipală din Regiunea Coimbra (Portugalia), TTS Italia (Italia), Intelligent Transport Systems Romania (România), Universitatea de Științe Aplicate Erfurt (Germania), Municipality Timișoara (România), Regiunea Liguria (Italia), Universitatea Stockholm-eGovlab (Suedia), Consiliul Regiunii Tampere (Finlanda), Parteneriatul de Transport din Sud-Estul Scoției (Marea Britanie).

În cadrul proiectului, în 13 septembrie 2019, partenerii acestui proiect s-au întâlnit în Aveiro, Portugalia, unde s-au pus bazele colaborării inter-organizaționale și creării încrederii între părțile interesate cheie (autoritățile de transport, operatorii, furnizorii de mobilitate servicii și organizații de protecție a consumatorilor).

De asemenea, în 26 noiembrie 2019 a avut loc workshopul tematic “Promovarea mobilității urbane centrate pe cetățeni” în Bruxelles, Belgia. Acest workshop a urmărit provocările mobilității urbane și respectiv trecerea la un sistem de mobilitate integrat punându-se un accent special pe modernizarea transportului public, încurajând transportul activ precum și integrarea măsurilor de urbanism. La workshop au fost prezenți participanți din mai multe țări, s-a discutat despre cadrele politice și legislative inclusiv note principale ale Comisiei Europene precum și prezentarea exemplelor de bune practici.

- Pe lângă proiectele aflate în derulare, în lista de proiecte de rezervă DJ FESI depuse la finanțare pe POR se află următoarele proiecte: “Reabilitarea liniilor de tramvai și modernizarea tramvelor stradale în municipiul Timișoara, traseul 2, Calea Stan Vidrighin” și “Reabilitarea liniilor de tramvai și modernizarea tramvelor stradale în municipiul Timișoara, traseul 4, B-dul Cetății”.

De asemenea, în anul 2019 au fost depuse pentru finanțare din Fondul de Dezvoltare și Investiții, gestionat de Comisia Națională de Strategie și Prognoză, următoarele proiecte:

- Amenajare Institut de Cercetări în Sisteme Inteligente de Transport (IC-ITS)
- Realizarea drumurilor de legătură și a utilităților aferente, între Str. Popa Șapca, Calea Aradului și Str. Oituz
- Amenajare drum de legătură între Calea Moșniței și DC 149
- Linie nouă de tramvai Solventul- Gara de Nord

Societatea de Transport Public Timișoara:

- Amenajare parcare supraterană pe B-dul Take Ionescu, nr. 56 - proiectul se află în faza finală de obținere a autorizației de construire
- Amenajare centru administrativ, spații întreținere și depozitare, piste pentru atelier biciclete situat în strada Gării nr. 17 – obținut PUD;
- Reabilitarea liniilor de tramvai și modernizarea tramvelor stradale în municipiul Timișoara-Traseul 2, Calea Stan Vidrighin Timișoara – finalizat reactualizare Studiu de Fezabilitate în vederea accesării de fonduri externe nerambursabile;
- Reabilitarea liniilor de tramvai și modernizarea tramvelor stradale în municipiul Timișoara- Traseul 5, Calea Bogdăneștilor – finalizat reactualizare Studiu de Fezabilitate în vederea accesării de fonduri externe nerambursabile;
- Reabilitarea liniilor de tramvai și modernizarea tramvelor stradale în municipiul Timișoara-Traseul 4, Cetății -finalizat reactualizare Studiu de Fezabilitate în vederea accesării de fonduri externe nerambursabile;
- Linie nouă tramvai Pasaj Solventul - Gara de Nord - finalizat Studiu de Fezabilitate în vederea accesării de fonduri externe nerambursabile;
- Execuția și montarea a 2 refugii c ălători în stațiile de transport public Catedrală și Mărăști;
- Achiziția a 100 de trotinete electrice.

Proiecte pentru dezvoltarea serviciului public în anul 2020:

Pentru dezvoltarea serviciului public sunt propuse a se realiza următoarele obiective de investiții, cu finanțare din bugetul local:

- SF+PT și execuție – „Lucrări de energoalimentare a stațiilor de încărcare, rețea de alimentare locală și platformă de garare pentru autobuzele electrice”
- Actualizare SF și elaborare PT pentru proiectul „M4 Amenajare Institut de Cercetări în sisteme inteligente de transport”
- Achiziție autobuze de capacitate mică (21 buc.)+autocar
- Achiziție autobuze hibride (30 buc.)
- Achiziție troleibuze (15 buc. troleibuze articulate și 15 buc. troleibuze scurte)
- Achiziție stații de transport public

De asemenea, în anul 2020, se va continua implementarea proiectelor europene pentru care s-au semnat contractele de finanțare, proiecte nominalizate în cadrul secțiunii aferente proiectelor realizate în anul 2019 și se vor întreprinde activități pentru identificarea de noi programe naționale/regionale/internaționale adecvate pentru accesarea de fonduri în vederea implementării proiectelor locale privind construirea, reabilitarea, consolidarea și dezvoltarea serviciului public pe raza municipiului Timișoara.

Obiective de investiții

- Spălătorie ecologică pentru troleibuze și autobuze în Bv. Dâmbovița, nr.67– elaborare Studiu de fezabilitate + Proiect Tehnic+DE;
- Reabilitare căi de acces și platforme de garare din Bv. Dâmbovița, nr.67- elaborare Studiu de fezabilitate + Proiect Tehnic+DE;
- Reabilitare hală de reparații, revizii tramvaie și hala bază mixtă - elaborare Studiu de fezabilitate + Proiect Tehnic +DE;
- Reabilitare hală de reparații troleibuze - elaborare Studiu de fezabilitate+Proiect Tehnic +DE;
- Execuția și montarea a 47 de refugii călători în stațiile de transport public;
- Achiziția a 75 de trotinete electrice.

3. REȚELE TEHNICO – EDILITARE ȘI ENERGETICE

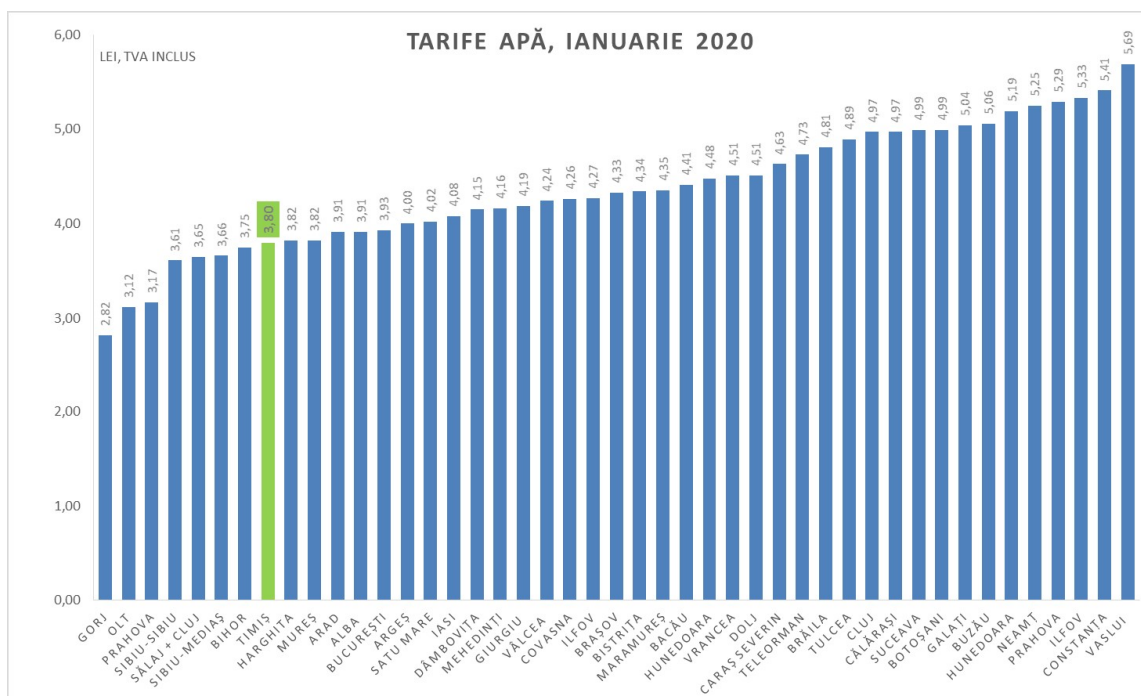
3.1. REȚELE DE APĂ – CANAL

3.1.1. Alimentarea cu apă

Serviciile de alimentare cu apă și de canalizare în municipiul Timișoara sunt asigurate de SC AQUATIM SA, care este operator regional al acestor servicii pe raza județului Timiș din anul 2010.

Aquatim asigură servicii de alimentare cu apă și de canalizare pe raza județului Timiș, din anul 2007. Aria de operare include în prezent municipiul Timișoara și alte 122 localități din județ (8 orașe, 45 comune și 69 sate). Sucursalele din orașele Buziaș, Deta, Făget, Jimbolia și Sănnicolau Mare acoperă cea mai mare parte a activității din județ. Din Timișoara sunt coordonate serviciile din localitățile rurale apropiate.

Tarifele pentru serviciile Aquatim, de 3,80 lei/mc (alimentare cu apă potabilă) și 3,79 lei/mc (canalizare), sunt în vigoare din data de 1 aprilie 2019 și sunt în conformitate cu planul anual de evoluție al tarifelor pentru perioada 2018-2023, aprobat de Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Apă-Canal Timiș, în anul 2018, și aprobat în vederea aplicării, de către Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice în data de 22 martie 2019. În clasamentul național al tarifelor, compania timișeană de apă și canalizare ocupă o poziție bună, după cum se poate vedea din tabelul alăturat. Conform legislației fiscale în vigoare (Legea nr. 175/2018), cota TVA aplicabilă pentru apa potabilă și serviciul de canalizare este de 9%.

Tarife pentru apă potabilă în principalele orașe din România, lei/mc, 31.12.2018

Sursa: Raportul de activitate pentru anul 2019
S.C. Aquatim S.A

Municipiul Timișoara este alimentat cu apă din două surse:

– circa 25% provine din foraje. Apa subterană este captată prin foraje de mare adâncime, situate în partea de est, sud-est și vest a orașului, tratarea și distribuția fiind asigurate de stația de tratare a apei Urseni și stația de tratare a apei Ronaț.

– circa 75% provine din sursa de apă de suprafață, captată din râul Bega, tratată și distribuită de stația de tratare a apei Bega.

Rețeaua de distribuție a apei este inelar-radială.

În Municipiul Timișoara serviciile de alimentare cu apă potabilă sunt asigurate pentru 99,8 % din totalul populației.

Lungimea rețelei de canalizare în Municipiul Timișoara este de 693.01 km, extinse, noi în 2019 : 1.01 km și refacute în totalitate 0.271 km .

Lungime totală rețele de apă (km):709.9 km, din care extinse,noi:4.9 Km, refăcute în totalitate 0.52 Km.

În anul 2019 nr. de locuințe racordate la sistemul de canalizare : 222370.

Număr de racorduri noi: 40.

Număr de locuințe racordate la sistemul de apă: 22357.

Număr de branșamente noi: 18

În anul 2019 consumul de apă a fost de 1.506.135 mc, din care:

- Locuințe:1.039.819

- Agenți economici: 361.806

- Instituții: 104.510

3.1.2. Canalizarea

Sistemul de canalizare al municipiului Timișoara, de tip unitar, deține o rețea de colectare și de transport a apelor uzate și pluviale însumând 693.01 km lungime.

Prin canalizare se colectează și transportă apa uzată și cea provenită din precipitații, denumită și apă pluvială sau meteorică.

În anul 2019, rețeaua de canalizare s-a extins cu 1.01 km și refacută în totalitate :0.271 km.

Populația urbană care beneficiază de canalizare: 99,8%.

În ceea ce privește activitatea de mentenanță a sistemului de canalizare:

- curățarea sistemului de canalizare: 16 km rețea, 2.073 receptori stradali de colectare a apei meteorice

Prin Programul de monitorizare a deversărilor de ape uzate în rețeaua de canalizare, provenite de la operatorii economici din Timișoara, în anul 2019 au fost:

- prelevate și testate lunar 32 de probe de apă uzată (în medie);
- identificați 17 operatori ale căror deversări au prezentat depășiri ale parametrilor de calitate față de limitele maxime admise, prevăzute în normativul NTPA 002/2005;
- transmise 77 de notificări și aplicate 32 de penalități.

În anul 2019, debitul mediu al apelor uzate colectate a fost de 1.390 l/s.

Obiectivele principale ale programului de investiții din surse proprii pentru Municipiul Timișoara, în anul 2020, sunt:

- Înființare Muzeul Apei Timișoara
- Extindere rețele apă-canal, branșamente apă și racorduri canalizare pe străzile:
Lot 2: Aleea Ceferiștilor
- Sectorizarea rețelei de distribuție a apei potabile: Etapa I, sector 2 și 3;
- Preluare și descărcare ape pluviale în situații de urgență în zona Pasajului CFR str. Gh. Lazăr;
- Preluare și descărcare ape pluviale în situații de urgență în zona Pasajului CFR str. Coriolan Brediceanu;
- Execuție stații de pompare ape uzate menajere pe străzile Nicolae Stoica de Hateg și Dimitrie Dinicu;
- Extindere rețea de canalizare Calea Șagului, între Pod Calea Șagului și bifurcație Parța- Șag. Etapa I (Pod Calea Șagului-intersecție str. O. Cotruș);
- Extindere rețele de canalizare și apă pe Calea Șagului, între Pod Calea Șagului și bifurcație Parța, Șag. Etapa II (intersecție str. O. Cotruș – bifurcație Parța, Șag);
- Stația de epurare Timișoara: optimizarea procesului de deshidratare nămol;
- Extindere rețea apă potabilă și canalizare, inclusiv branșamente și racorduri pe str. Aurel Buteanu, Dr. Liviu Cigăreanu, Podgoriei și Maximilian Fremaut;
- Reabilitare rețea canalizare și racorduri canal pe străzile V. Hugo și Izlaz;
- Reabilitare conductă apă și bransamente pe străzile Ana Ipatescu, Victor Hugo, (între Calea Șagului și Emile Zola) și Izlaz (între Victor Hugo și Gavril Musicescu);
- Reamplasare conductă de alimentare cu apă a cartierului Plopi;

- Extindere rețea de apă, pe str. Bobâlna;
- Reabilitarea rețelei de apă pe str Topologului.

Investiții finanțate prin programe internaționale

În luna martie a fost semnat, la Timișoara, în prezența oficialităților, contractul de finanțare pentru „Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată din județul Timiș, în perioada 2014-2020”, parte a Programului Operațional Infrastructură Mare (POIM). Proiectul regional amintit are ca obiectiv dezvoltarea unor sisteme durabile de alimentare cu apă și apă uzată, în peste 40 de unități administrativ teritoriale din județul Timiș, cu finalizare în anul 2023.

Străzile pe care se vor face investiții în modernizarea rețelei de apă, prin proiectul regional POIM:

- Timișoara, zona de nord: Gării, Bârzava, Bv. Cetății, Gheorghe Lazăr, Calea Circumvalațiunii, Calea Torontalului, Calea Aradului, Gheorghe Dima, Sfinții Apostoli Petru și Pavel, Aristide Demetriade, Avram Imbroane, Popa Șapcă, Constantin Brâncuși, Aurel Popovici, Bv. Take Ionescu, Simion Barnuțiu, Lorena;
- Timișoara, zona de sud: Lămâiței, Vulturilor, Calea Șagului, Bv. 16 decembrie 1989, August Treboniu Laurean, Ana Ipătescu, Ulpia Traiana, Mureș, Virgil Onițiu, Victor Babeș, Traian Lalescu, Bv. Corneliu Coposu, Delfinul, Pod Decebal, Aleea FC Ripensia, Surorile Martir Căceu, Bv. Sudului, Orion, Bv. Mareșal Constantin Prezan, Calea Stan Vidrighin, Batania, Căprioarei, Torac, Petru Rareș, Rovine, Paul Iorgovici, Frederin Chopin, Bv. Industriei, Calea Moșniței.

Străzile pe care se vor face investiții în modernizarea rețelei de canalizare, prin proiectul regional POIM:

- Timișoara, zona de nord: Balta Verde, Labirint, Răsăritului, Orșova, Cugir, Liniștei, Aleea Scurtă, Martir Dan Carpin, Aleea Lirei, Aleea Amiciției, Martir Iosub Gheorghe, Leandruțiu, Perlei, Martir Silviu Motohon, Ecolui, Constantin cel Mare, Pomiculturii, Sf. Apostoli Petru și Pavel, Intrarea Sunetului, Horia Măcelariu, Intrarea Aca de Barbu, Gabriela Tako, Alexandru Grama, Verde, Martir Maria Andrei, Calea Lugoșului, Intrarea Topologului;
- Timișoara, zona de sud: Ana Ipătescu, Fructelor, Intrarea Cucului, Intrarea Curcubeului, Intrarea Clopotului, Luceafărului, Hebe, Zarand, Intrarea Martir Octavian Țintaru), Apelor, Joszef Attila, Piața Aron Cotruș, Intrarea Orizont, Dositei Obradovici, Intrarea Vișinului, Nicolae Ilieșu, Martir Constantin Gârjoabă, Intrarea Crangului, Calea Buziașului, Bd. 16 Decembrie 1989, Ghica Ion, Delfinului, Doctor Gheorghe Marinescu, Ștefan Octavian Iosif, Lunei, Baba Dochia, Emilia Lungu Puhalo, Ioan Inocențiu Micu Klein.

Valoarea proiectului este de 180 milioane euro, din care 135,6 milioane euro sunt fonduri nerambursabile de la Uniunea Europeană, 20,7 milioane euro de la bugetul de stat, 3,2 milioane de la bugetul local și 20,5 milioane euro co-finanțare Aquatim. Suma alocată Timișoarei este de 51 milioane de euro.

Principalele obiective de investiții în municipiul Timișoara au în vedere:

- modernizarea stației de tratare a apei potabile Bega;
- reabilitarea rețelei de distribuție apă în lungime de aproximativ 38 km, pe mai multe străzi (detaliat în continuare);
- o linie de valorificare termică a nămolului la stația de epurare a apelor uzate;
- reabilitarea rețelei de canalizare în lungime de aproximativ 16 km, pe mai multe străzi (detaliat în continuare) și aproximativ 13 km racorduri;
- un sistem SCADA regional.

Fântâni publice forate și fântâni publice ornamentale.

Pentru asigurarea cu surse de apă potabilă a locuitorilor orașului, există 93 fântâni publice forate la finele anului 2019. Primaria Municipiului Timișoara are în administrare 24 de fântâni ornamentale și 30 foraje publice de alimentare cu apă industrială pentru irigații zone verzi.

Proiecte, intenții de dezvoltare în 2020:

- Execuția a 12 fântâni de apă potabilă;
- Execuția a 6 fântâni ornamentale.

3.2. REȚELE ENERGETICE

3.2.1. Alimentarea cu energie electrică

Municipiul Timișoara și zona învecinată este alimentată cu energie electrică din sistemul energetic național (SEN), sursele de bază fiind pentru Timișoara, CHE Porțile de Fier și CTE Mintia.

Transportul energiei electrice se realizează de către SC Transelectrica SA prin intermediul liniilor de 220 kV Timișoara - Mintia, Timișoara - Săcălaz, Timișoara - Arad și Timișoara - Reșița.

Alimentarea cu energie electrică din sistemul energetic național, se face prin stațiile de sistem 220/110kV Timișoara și Săcălaz, teritoriul Polului de creștere Timișoara fiind acoperit în totalitate.

Distribuția energiei electrice se face prin linii electrice aeriene (LEA) de 110 kV prin intermediul a 12 stații de transformare de 110 kV: Azur (65MVA), Bucovina (25 MVA), Cetate (51MVA), Fratelia (115 MVA), Freidorf (41 MVA), IMT (32 MVA), Musicescu (25 MVA), Pădurea Verde (50 MVA), Venus (25 MVA), Victoria (80 MVA), Solventul (80 MVA) și CTE Sud (32 MVA). Dintre acestea, stațiile de transformare Azur, IMT, Freidorf și CTE Sud alimentează aproape în exclusivitate platformele industriale.

Distribuția energiei electrice pe *medie tensiune* se realizează prin rețelele de repartiție publică, exploatate de către E-Distribuție Banat SA. Numărul de posturi de transformare: 1034, din care 32 realizate în 2019.

Configurația rețelei electrice aeriene de medie tensiune (20 kV) este "buclată" cu funcționare radială. Fiecare LEA 20 kV are capetele sprijinite cel puțin pe două stații de transformare, cu separatoare din loc în loc pe tronsoane ale liniei, pentru a putea scoate de sub tensiune rapid un tronson defect prin deschiderea acestora, restul liniei putând fi repus în funcțiune.

Rețeaua de distribuție de *joasă tensiune* este preponderent subterană în mediul urban în zona centrală și în zonele de blocuri de locuințe. În restul zonelor este de tip aerian. Rețelele aeriene totalizează 708 km, din care au fost modernizate în anul 2019 - 28,9 km, iar rețelele subterane însumează 1104,89 km din care au fost modernizate în anul 2019 – 28,9 km.

Posturile de transformare care alimentează rețelele de joasă tensiune în mediul urban sunt în majoritate posturile în cabină de zidărie sau incluse în construcții, ele asigurând alimentarea consumatorilor industriali, terțieri sau casnici.

Numărul posturilor de transformare: 1034, din care 32 realizate în anul 2019.

Sunt două tipuri de posturi de transformare, din punctul de vedere al consumatorilor pe care îi deservesc: posturi de transformare de rețea la care sunt racordați consumatori casnici, din sectorul terțiar, iluminatul public și posturi de transformare de abonat care deservesc unități economice, spitale, baze sportive, grupuri școlare, etc.

Gradul de electrificare al municipiului Timișoara este de 99,5%.

Pentru anul 2020 E-Distribuție Banat are următoarele proiecte de dezvoltare:

- Centralizare GDM în vederea montării de smartmeter în localitatea Timișoara, zona Dâmbovița aferentă PT 21706, T31782, T31781, T21720, T21706, T41730, PT 1095, T21719
- Reabilitare rețele aeriene pentru pregătirea Timișoara capitală europeană 2021
- Reabilitare rețele subterane pentru pregătirea Timișoara capitală europeană 2021
- Modernizare LEA jt Timișoara - zona Dorobanți
- Modernizare LEA jt Timișoara zona Dacia, Aradului, Soarelui, Tipografilor, Fabric
- Lucrări de întărire a rețelor pentru crearea condițiilor tehnice necesare racordării noilor utilizatori sau modificării caracteristicilor pentru utilizatorii existenți
- Implementarea sistemelor de măsurare inteligentă - montare contoare Smart Meter
- Modernizare LEA JT Timișoara zona Dacia, Aradului, Soarelui, Tipografilor, Fabric
- Mărirea gradului de siguranță în alimentarea cu energie electrică a consumatorilor din stațiile de transformare 110/20/10 kV Cetate – Trafo. T1
- Trecere la 20kV etapa II Dumbrăvița – Cetate 2018-2019 (PT 1180, 1022, 11077, 11041, 11047, 11067, 1372, 1223)

3.2.2. Iluminatul public

Lumina, fie naturală, fie artificială este acea componentă a vieții fără de care existența și evoluția omului nu ar fi posibilă. În lipsa luminii naturale, continuarea activității oamenilor este facilitată de existența iluminatului artificial atât în interiorul clădirilor, cât și în exteriorul lor.

În tehnica iluminatului, un loc aparte îl ocupă iluminatul public, datorita implicațiilor pe care le are în viața cetățeanului.

Iluminatul public, corespunzător realizat, are efecte benefice atât în ceea ce privește siguranța și securitatea cetățenilor localității, cât și sub aspect economic. Siguranța cetățenilor implică reducerea

numărului de accidente de circulație pe timpul nopții, acest lucru fiind demonstrat prin studii realizate de specialiști din diferite țări, de-a lungul timpului.

Tot din aceste studii rezultă că securitatea cetățenilor unei localități este mai mare, în locurile în care iluminatul public este realizat corespunzător (întinericul favorizând agresiunile asupra persoanelor).

Într-un oraș modern, prin punerea în valoare a ansamblurilor arhitecturale folosind tehnica iluminatului, se pot constitui puncte de atracție pentru numeroși vizitatori, contribuindu-se astfel la dezvoltarea turismului.

Până în anul 1989, în iluminatul urban din România, soluțiile lumino - tehnice adoptate pentru arterele de circulație erau tipizate, fără un control calitativ și cantitativ al acestora, iar sistemele de iluminat decorativ practic nu existau.

După anul 1989, poziția pe care o ocupa iluminatul artificial în viața socială, spirituală și economică a țării a fost reconsiderată, făcându-se remarcată o mai mare preocupare a autorităților locale și centrale față de acest domeniu.

Serviciul de iluminat public cuprinde iluminatul stradal-rutier, iluminatul stradal-pietonal, iluminatul arhitectural, iluminatul ornamental și iluminatul ornamental - festiv.

Sistemele de iluminat public constituie un ansamblu tehnologic și funcțional, alcătuit din construcții, instalații și echipamente specifice, care cuprinde:

- rețelele electrice de joasă tensiune supraterane sau subterane, destinate iluminatului public;
- stâlpi de susținere a rețelei, respectiv a corpurilor de iluminat, destinați exclusiv iluminatului public;
- posturi de transformare și cutii de distribuție aeriene, terane sau subterane, destinate exclusiv iluminatului public;
- echipamente de comandă, automatizare, măsurare și control;
- corpuri de iluminat, console și accesorii.

Iluminatul public are implicații directe în protecția mediului prin mai mulți factori:

- prin utilizarea eficientă a energiei (reducerea consumurilor nejustificate – utilizarea de echipamente performante cu consumuri reduse de energie);
- prin utilizarea echipamentelor cu componente reciclabile (ex.:excluderea utilizării surselor cu vapori de mercur).
- reducerea poluării luminoase prin orientarea aparatelor de iluminat spre suprafața căii de circulație (aparatele de iluminat nu pot fi utilizate pe post de “reflectoare”).

Din punct de vedere social și instituțional, realizarea unui iluminat public de calitate se reflectă în: creșterea gradului de civilizație, a confortului și a calității vieții;

- creșterea gradului de securitate individuală și colectivă în cadrul comunităților locale;
- asigurarea siguranței circulației rutiere și pietonale;
- realizarea unei infrastructuri edilitare moderne;
- funcționarea și exploatarea în condiții de siguranță, rentabilitate și eficiență economico financiară;
- crearea unei personalități urbane atât pe timpul zilei cât și pe timpul nopții, va aduce, cu siguranță mari beneficii în sfera serviciilor, și, de ce nu, bucuria și mândria de a trăi într-un oraș civilizat așa cum locuitorii și-au dorit întotdeauna.

În privința *iluminatului public*, Timișoara deține importante premii la nivel european și național. Astfel, la 15 decembrie 1882 Primăria încheie un contract de concesiune cu societatea Anglo - Austrian Bruch Electrical Company Ltd. pentru iluminarea electrică a străzilor, iar la 12 noiembrie 1884 s-au pus în funcțiune pe străzile Timișoarei 731 de lămpi de iluminat incandescente cu filament de cărbune, în lungime de 59 de kilometri, *Timișoara devenind astfel primul oraș din Europa cu străzile iluminate electric*.

Toate cartierele municipiului Timișoara beneficiază de iluminat public. 98% din străzile municipiului beneficiază de iluminat public.

Lungimea rețelelor de iluminat public este de 648,522 km.

Corpurile de iluminat rutier și pietonal sunt echipate cu lămpi cu sodium și LED-uri.

Numărul punctelor de iluminat public este de 25.887 bucăți.

În 2016, cantitatea de energie electrică consumată pentru iluminat public a fost de 13.571,03 MWh, în 2017 a fost de 13.100 MWh, în 2018 a fost 13.178 MWh, iar în 2019 a fost de 11.500 MWh.

Patrimoniul Timișoarei cuprinde o serie de clădiri istorice, monumente, biserici care sunt emblematice, reprezentând repere importante în viața social - culturală a orașului. Punerea în valoare a podurilor de peste râu, a clădirilor istorice cu arhitectura lor veche și a monumentelor se va realiza prin iluminat arhitectural, evidențiind estetica lor specială. Pentru realizarea iluminatului arhitectural se utilizează în mare măsură aparate de iluminat cu LED-uri, care rezolvă evidențierea detaliilor constructive ale construcției, la un consum de energie electrică redus. Printre monumentele puse în valoare prin iluminat arhitectural sunt: Catedrala Metropolitană, Domul Catolic din Piața Unirii, Podul Tinereții, Biserica Ortodoxă de pe str. Dej, Monumentul Fecioara Maria din Piața Maria, Podul Decebal, Biserica Romano – Catolică din Piața Nicolae Bălcescu, Biserica Ortodoxă de pe str. Ștefan cel Mare, imobilul care adăpostește Biserica Reformata din Piața Maria, de unde a izbucnit Revoluția din Decembrie 89, Monumentul Sf. Nepomuk din Piața Libertății. Un număr de 19 monumente sunt iluminate artistic. Numărul de obiective identificate a fi necesar să beneficieze de iluminat artistic este de 50.

Proiecte, intenții de dezvoltare în 2020:

- Execuție lucrări extindere iluminat public în Parcul Botanic;
- Studiu de fezabilitate - Extindere iluminat public în parcare Calea Buziașului - str. Siemens
- Studiu de fezabilitate Extindere iluminat public zona Calea Aradului Est
- Studiu de fezabilitate - Extindere iluminat public str. Drubeta nr. 97 (parcare în spatele blocului) și str. Iosif Sarbu
- Studiu de fezabilitate - Extindere iluminat public pe str. Radu Tudoran (parțial) și Calea Dorobanților (porțiunea de la Hotel 2000 până la ieșirea din oraș)
- Studiu de fezabilitate - Extindere iluminat public pe str. Grigore Alexandrescu porțiunea cuprinsă între Calea Torontalului și Calea Aradului
- Studiu de fezabilitate - Extinderea iluminatului public pe str.de legătură cuprinsă între Blv.dr.I.Bulbuca până la str. Prof.dr. A Păunescu Podeanu
- Studiu de fezabilitate - Extindere iluminat public cu 1000 puncte luminoase în municipiul Timișoara
- Proiect luminotehnic+deveze - Modernizare iluminat public pe străzile: Mihai Eminescu, C.D.Loga, Acad. Alex.Borza, Michelangelo, I.C. Brătianu, 20 Decembrie 1989

3.3. ALIMENTAREA CU ENERGIE TERMICĂ

Serviciile de producere și distribuție a energiei termice și a apei calde menajere în sistem centralizat sunt asigurate, pentru municipiul Timișoara, de către S.C. Colterm S.A., companie locală de termoficare cu centralele CET Timișoara Centru și CET Timișoara Sud.

Colterm S.A. Timișoara asigură producția, transportul, transformarea, distribuția și furnizarea energiei termice pentru circa 60.000 de abonați persoane fizice, puncte de lucru a agenților economici și instituții.

Compania Locală de Termoficare COLTERM SA are în structură următoarele unități productive:

CET SUD

În anul 1986 s-a pus în funcțiune prima capacitate la CET Sud, și anume un cazan de apă fierbinte de 100Gcal/h. Centrala a fost proiectată să funcționeze cu combustibil solid (lignit), suport de gaze naturale, fiind prevăzută a se realiza în două etape: termică și energetică.

Partea termică cuprinde următoarele capacități:

- Două cazane de apă fierbinte de 100 Gcal/h, utilizând combustibil solid cu suport de gaze naturale;
- Trei cazane de abur industrial de 100 t/h, 15 bar, 250 °C, utilizând combustibil solid cu suport de gaze naturale;
- Partea electrică este asigurată prin montarea unei turbine în contrapresiune, cu putere instalată de 19,7 MW, alimentată de cazanele de abur industrial.

CT Timișoara CENTRU

Acesta a fost pus în funcțiune la 12 noiembrie 1884 sub denumirea de „Uzina Electrică Timișoara”, fiind prima centrală electrică din Europa care a asigurat iluminatul străzilor. În anul 1957 centrala a fost conectată la sistemul energetic național prin LEA de 110 kV Oțelul Roșu Timișoara.

Perioada de după anul 1962 și până în prezent, reprezintă etapa transformării centralei funcționând din ciclul de condensare, într-o centrală cu ciclul de termoficare, concomitent cu realizarea sistemului urban

de termoficare. Pentru acoperirea necesarului de energie termică au fost instalate cinci cazane de apă fierbinte și trei cazane de aburi. Combustibilul utilizat în centrală: gazele naturale și păcura.

- CENTRALA HIDROELECTRICĂ TIMIȘOARA

Este amplasată pe râul Bega, la intrarea acestuia în municipiu. Ea a fost construită între anii 1906-1910 în scopul producerii energiei electrice.

În centrală sunt montate trei grupuri TH de tipul Francis cu puteri unitare de 400 KW, de fabricație Ganz, acționând generatoare bifazice 2 x 2,2 KW, 550 kVA de aceeași fabricație, ce pot realiza o producție anuală de energie electrică de 5 Gwh.

- CENTRALA DE COGENERARE CU MOTOARE TERMICE CET FREIDORF

A fost pusă în funcțiune în 2007, fiind dotată cu două motoare cu ardere internă tip CGC 500-1-NG-50 cuplate cu generatoare electrice de 0,5 MW fiecare. Combustibilul utilizat: gaze naturale.

- SISTEMUL DE TRANSPORT ȘI DISTRIBUȚIE A ENERGIEI TERMICE

Compania Locală de Termoficare COLTERM SA are în administrare și exploatare 117 puncte termice și 5 centrale de cvartal, precum și 54 stații de hidroforizare a apei reci.

Numărul de locuințe, agenți economici, instituții publice racordați la SACET este 57.368 apartamente din care 967 contracte ag.ec. (RTS) și 23 contracte ag.ec.(RTP).

Cantitate energie termică livrată în 2019, din care pentru agenți economici/instituții/locuințe este de 404507 Gcal, din care : - agenți economici și instituții publice 87.202

- populație: 317.305

Cantitatea de apă caldă de consum, livrată în 2019 este 1.972.251 mc, din care:

- agenți economici și instituții publice - 234.546 mc

- populație - 1.737.706 mc.

Furnizarea energiei termice, în anul 2019, a fost realizată din două surse principale: CET Sud și CT Centru, precum și din alte centrale termice de cvartal CET Freidorf, CT Buzias, CT Dunarea, CT Dragalina, CT Polona, CT UMT. Lungimea rețelilor termice set de 315 km. Energia termică din cele două surse principale, prin intermediul rețelei termice de transport este transformată în 117 puncte termice.

Energia termică totală livrată în 2019 este de 404.507 Gcal, din care pentru agenții economici și instituții publice este de 87.202 Gcal și pentru populație de 317.305 Gcal.

Totodată, prin intermediul instalațiilor din cadrul COLTERM a fost furnizată și cantitatea de 1972251 mc apă caldă în 2019 , din care 234546 mc către agenții economici și instituții publice și 1737706 mc către populație.

În anul 2019, consumul de combustibil /categorii pentru producerea agentului termic este de 204.358 tone carbune și 58.662.364 Smc gaze naturale.

Consum combustibil/categorii pentru producerea agentului termic în 2019

cărbune	tone	204.358
gaze naturale	Smc	58.662.364

Sursa: Raport de activitate Colterm pentru anul 2019

Cantitate energie termică livrată în 2019, din care pentru agenți economici/instituții/locuințe este de 404507Gcal, astfel:

agenți economici și instituții publice	Gcal	87.202
populație	Gcal	317.305

Sursa: Raport de activitate Colterm pentru anul 2019

Cantitate apa caldă de consum livrată în 2019 este de 1.972.251mc, din care:

agenți economici și instituții publice	mc	234.546
populație	mc	1.737.706

Sursa: Raport de activitate Colterm pentru anul 2019

Obiectivele majore stabilite de COLTERM S.A pentru anul 2020 sunt:

1. Smart metering și smart invoicing - 20.500.000 lei

2. Reabilitare rețea primară de termoficare în Municipiul Timișoara Etapa I (zona centrală și zona Constantin cel Mare) -22.772.950,72lei

3. Retehnologizarea gospodăriei combustibil CET Sud pentru utilizarea combustibilului alternativ biomasă - 1.905.148,15 lei

4. Retehnologizarea sistemului centralizat de termoficare din Municipiul Timișoara în vederea conformării la normele de protecția mediului privind emisiile poluante în aer și pentru creșterea eficienței în alimentarea cu căldură urbană - Etapa a II-a.

Acest proiect a fost aprobat și este cuprins în cadrul Programului Operațional Infrastructura Mare (POIM) Axa prioritara 7.1.- 134.735.650 lei

3.4. ALIMENTAREA CU GAZE NATURALE

Județul Timiș beneficiază de alimentare cu gaze naturale din mai multe surse:

- gaze naturale din conductele magistrale ce traversează județul venind din Podișul Transilvaniei spre județul Arad, aflate în administrarea SNTGN TRANSGAZ SA;
- gaze de sondă asociate din parcurile situate în partea de nord – vest a județului;
- gaze de sondă libere din parcurile situate în partea de centru – sud – vest a județului.

Gazele naturale sunt utilizate atât pentru încălzirea spațiilor de locuit, social-culturale, industriale, cât și pentru procese tehnologice în industrie.

Alimentarea cu gaze naturale a municipiului Timișoara se face printr-o rețea de repartiție de medie presiune conectată la trei stații de reglare - măsurare – predare, amplasate pe Calea Moșniței, pe Calea Lipovei și la Fabrica de Zahăr. De la rețeaua de repartiție de medie presiune sunt alimentate stațiile de reglare - măsurare ale marilor consumatori și stațiile de reglare - măsurare de sector. Rețeaua de repartiție medie presiune se compune din cinci inele principale - un inel care cuprinde partea centrală a orașului, al doilea care cuprinde partea vestică a orașului, al treilea care cuprinde partea de nord a orașului, al patrulea care cuprinde partea estică a orașului și al cincilea care cuprinde partea de sud. De la aceste inele pornesc diferite ramificații la care sunt racordate stațiile marilor consumatori sau de sector.

CET Sud este alimentată printr-o ramură separată care primește gaze direct de la SRMP - Calea Moșniței și ocolește orașul prin sud. Prin realizarea acestei ramuri, a apărut posibilitatea creării a încă unui inel de medie presiune, prin conectarea acestei rețele cu cea care alimentează I.M.C. de pe strada Bujorilor.

Zona Timișoara dispune de un sistem de distribuție cu două trepte de presiune: presiune medie preponderent pentru agenți economici și instituții și presiune redusă pentru gospodării individuale și asociații de locatari.

În municipiul Timișoara, conductele subterane de repartiție și de distribuție sunt amplasate, în general, în teren public, în zone verzi, trotuare, alei pietonale și în porțiuni carosabile. Consumatorii sunt racordați la rețele de distribuție prin intermediul branșamentelor și posturilor de reglare-măsurare.

Serviciile de distribuție a gazelor naturale sunt asigurate, pentru Municipiul Timișoara de către SC Delgaz Grid. Centrul Operațional Timișoara are reprezentanți permanenți care asigură intervențiile de urgență și alte activități specifice distribuției gazelor naturale.

Datele referitoare la rețeaua de distribuție a gazelor naturale din Municipiul Timișoara:
Lungimea rețelei de distribuție a gazelor naturale de medie/joasă presiune este de 874 km

Stații de reglare – măsurare, industriale și de sector, existente la 31.12.2019: 172 buc.

Număr agenți economici/instituții racordați /racordate la rețea la data de 31.12.2019 : 2965, din care 395 racordați în 2019.

Volume de gaze naturale distribuite în anul 2019

Nr. crt.	Categoria de Consumatori	Consum gaze naturale(mc)	Consum gaze naturale(MWh)
1	Casnici asimilați	1.121.765	12.096.041.199

2	Casnici asoc.prop.	2.358.883	25.459.922.480
3	Casnici individuali	76.406.868	823.944.777.998
4	Clienți comerciali	15.682.628	169.057.708.660
5	Casnici secundari	96.968.318	1.046.488.762.408
	Casnici tertiar	9.480.615	102.194.727.610
	TOTAL	202.019.078	2.179.241.940.355

Sursa datelor: S.C. Delgaz Grid S.A

Propuneri pentru dezvoltare în anul 2020: finalizarea lucrărilor planificate - 13,06 km.

3.5. TELECOMUNICAȚII

Avansul pe care telefonie fixă, mobilă, comunicațiile prin internet și serviciile conexe acestora de internet l-au înregistrat în raport cu anii precedenți, atât în județul Timiș cât și la nivel național, este indiscutabil. Discrepanțele între mediul urban și cel rural în ceea ce privește rata de penetrare a telefoniei fixe s-au diminuat simțitor, fapt determinat în parte și de creșterea pe piață a relațiilor concurențiale între furnizorii de servicii de specialitate. Dacă în urmă cu câțiva ani companiile de telecomunicații ofereau, în marea lor majoritate, servicii într-un singur domeniu – fie în telefonie fixă, fie mobilă, fie asigurau conexiuni internet – în ultimii această politică a fost abandonată. Fenomenul este vizibil în cazul majorității prestatorilor de servicii de telecomunicații. Aceștia se implică în a oferi servicii cât mai variate clienților, adăugând continuu la varietatea propriilor domenii de activitate.

Rețeaua de cabluri în Timișoara s-a modernizat, cuprinzând preponderent rețea de cupru și fibră optică. În vederea realizării unei rețele metropolitane în Municipiul Timișoara și comunele limitrofe, s-au instalat cabluri de fibră optică pentru interconectarea echipamentelor digitale de bandă largă. Conform datelor furnizate de ANCOM, furnizorii de servicii de comunicații sunt:

A) Furnizori de servicii de acces la internet

Nr.crt	DENUMIRE FURNIZOR
1	ANKATEL SOFT S.R.L.
2	BENSOFTELECOM S.R.L.
3	CENTRUL MULTIMEDIA SĂRBO-ROMÂN 'MEDIALINK'
4	INTERLINK BANAT S.R.L.
5	IP-CONTROL S.R.L.
6	LAROIAS COMPUTERS S.R.L.
7	PRINTOPIA S.R.L.
8	RHOMBIC TECHNOLOGIES S.R.L.
9	S.C. AVOLO TELECOM S.R.L.
10	COBRANET S.R.L.
11	COMPUTER WIRED S.R.L.
12	PHOBOS S.R.L.
13	VEL COMMUNICATION S.R.L.

Sursa datelor: ANCOM

B) Furnizori de retransmisie a serviciilor de programe media audiovizuale liniare către utilizatorii finali:

Nr.crt	DENUMIRE FURNIZOR
1	CENTRUL MULTIMEDIA SĂRBO-ROMÂN 'MEDIALINK'
2	INTERLINK BANAT S.R.L.

3	NOVA MEDIA S.R.L.
4	PHOBOS S.R.L.
5	VEL COMMUNICATION S.R.L.

Sursa datelor: ANCOM

C) Furnizori de servicii de telefonie destinate publicului-furnizarea prin intermediul unor rețele publice fixe:

Nr.crt	DENUMIRE FURNIZOR
1	ANKATEL SOFT S.R.L.
2	BENSOFTELECOM S.R.L.
3	INTERLINK BANAT S.R.L.
4	LAROIAS COMPUTERS S.R.L.
5	SAVOLO TELECOM S.R.L.
6	COBRANET S.R.L.
7	PHOBOS S.R.L.

Sursa datelor: ANCOM

D) Furnizori de servicii de acces la internet(la puncte fixe):

Nr.crt	DENUMIRE FURNIZOR
1	ANKATEL SOFT S.R.L.
2	BENSOFTELECOM S.R.L.
3	CENTRUL MULTIMEDIA SÂRBO-ROMÂN 'MEDIALINK'
4	INTERLINK BANAT S.R.L.
5	IP-CONTROL S.R.L.
6	LAROIAS COMPUTERS S.R.L.
7	PRINTOPIA S.R.L.
8	RHOMBIC TECHNOLOGIES S.R.L.
9	AVOLO TELECOM S.R.L.
10	COBRANET S.R.L.
11	COMPUTER WIRED S.R.L.
12	PHOBOS S.R.L.
13	VEL COMMUNICATION S.R.L.

Sursa datelor: ANCOM

E) Furnizori de retransmisie a serviciilor de programe media audiovizuale liniare catre utilizatorii finali-prin rețele terestre cu acces la punct fix (tip CATV):

Nr.crt	DENUMIRE FURNIZOR
1	CENTRUL MULTIMEDIA SÂRBO-ROMÂN 'MEDIALINK'
2	INTERLINK BANAT S.R.L.
3	PHOBOS S.R.L.
4	VEL COMMUNICATION S.R.L.

Sursa datelor: ANCOM

Tabelul de mai jos cuprinde numărul furnizorilor care au furnizat în mod efectiv servicii de comunicații electronice destinate publicului, prin intermediul rețelelor publice terestre la punct fix sau cu mobilitate limitată, în municipiul Timișoara, în perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2019, conform informațiilor raportate de aceștia până la data de 30 septembrie 2019 (cea mai recentă raportare disponibilă).

	Indicator	Valoare
1.	Nr. total furnizori de servicii de comunicații electronice la puncte fixe*, din care:	44
1.1.	- servicii de acces la internet	25
1.2.	- servicii de retransmisie a programelor media audiovizuale liniare furnizate utilizatorilor finali	4
1.3.	- servicii de telefonie destinate publicului	16

Sursa datelor: ANCOM

Internet mobil

ANCOM nu deține informații la nivel de localități privind aria de acoperire a rețelelor radio mobile celulare publice sau privind serviciile de acces la internet furnizate prin intermediul acestora.

Conform datelor furnizate de Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM), situația stațiilor și autorizațiilor în domeniul comunicațiilor, la nivelul municipiului Timișoara, în anul 2019, este următoarea:

-situația stațiilor de bază din Municipiul Timișoara, notificate de către operatori până la sfârșitul anului 2019 (servicii mobile – GSM/UMTS/LTE) se regăsește în tabelul de mai jos :

Tehnologie	GSM 900	GSM 1800	UMTS 900	UMTS 2100	LTE 800	LTE 900	LTE 1800	LTE 2100	LTE 2600	Total
Nr. Stații de baza	225	37	68	315	48	52	215	25	79	1064

Sursa datelor: S.C. ANCOM

- cu privire la serviciul fix terestru:

linii de radiorelee: 553 existente în prezent în total, (din care: 379 de linii de radiorelee cu ambele capete în Timișoara iar 174 de linii de radiorelee au un capăt în Timișoara și un capăt în altă localitate). Din totalul menționat, în anul 2019 au fost instalate 62 de linii de radiorelee (din care: 47 de linii de radiorelee cu ambele capete în Timișoara iar 15 linii de radiorelee au un capăt în Timișoara și un capăt în alta localitate).

- stații de bază MFCN în banda 3400-3800 MHz (utilizată în trecut pentru rețele punct-multipunct): 8 existente în prezent în total, din care 6 stații de bază instalate în anul 2019.

În plus față de cele de mai sus, putem menționa următoarele:

- serviciul fix prin satelit – 3 (2 titulari de licență);
- autorizații servicii radiodifuziune sonoră – 19;
- autorizații servicii televiziune (DVB-T2) – 0.

V. MEDIUL DE AFACERI

1. ADMINISTRAȚIA

O administrație puternică și performantă este o administrație transparentă, informatizată, care reușește să determine implicarea cetățeanului. Doar prin introducerea de noi mijloace de comunicare, care să îmbunătățească relația dintre cetățean și administrație se va eficientiza actul administrativ și va spori încrederea cetățeanului în administrație. În același timp, deosebit de importantă este și relația de colaborare cu parteneri din străinătate, implicarea în proiecte și parteneriate care aduc un surplus de cunoștințe și experiență, dar și de fonduri necesare dezvoltării comunității locale.

Descentralizarea și autonomia locală reprezintă elemente constitutive ale oricărui stat democratic și constituie singura modalitate prin care se garantează asigurarea participării comunităților locale la viața politică, economică și socială a țării. Administrația locală, prin caracterul său descentralizat, trebuie să-și delimiteze și să-și asume competențele exercitate sub proprie răspundere, în favoarea și la dispoziția populației.

În administrația locală s-au produs schimbări majore în ceea ce privește autonomia locală, atât din punct de vedere al deciziei, cât și al resurselor financiare, ca urmare a apariției Legii 215/2001, privind administrația publică locală, dar și a OUG 45/2003 și apoi a Legii 273/2006 privind finanțele publice locale, precum și a OUG 57/2019 privind codul administrativ.

La nivel național se constată în întreaga administrație publică locală existența birocrăției, care se manifestă prin durata mare de procesare și decizie privind rezolvarea petițiilor de toate tipurile. Un studiu efectuat în România în anul 2000 de către USAID (United States Agency for International Development) în colaborare cu IRIS Center România (Center for Institutional Reform and the Informal Sector) a evidențiat faptul că reglementările excesive și birocrăția sunt principalele frâne în dezvoltarea economică națională armonioasă. Plecând de la acest studiu, Ambasada SUA, prin cele două agenții, USAID și IRIS, a lansat programul „Să facem afaceri simplu și rapid” care consta în realizarea de către municipalitatea vizată, a cinci pași. Fiecare pas îndeplinit corespundea acordării câte unei stele.

Crearea unui mediu de afaceri atractiv și moral constituie unul dintre obiectivele prioritare pentru administrația publică locală a municipiului Timișoara. În acest context, în cursul anului 2000, Primăria Municipiului Timișoara s-a angajat în derularea programului de reglementare inițiat de IRIS Center România, împreună cu USAID și Ambasada SUA la București, având drept obiect reducerea birocrăției și încurajarea întreprinzătorilor privați, prin simplificarea procesului de obținere a avizelor și autorizațiilor locale. Timișoara a fost primul oraș care a reușit să parcurgă, înainte de termenul final stabilit, cei cinci pași ai programului, datorită faptului că multe dintre măsurile de îmbunătățire impuse erau implementate deja sau în curs de implementare, anterior acestuia, prin voință și inițiativă locală. Confirmarea și referința pentru sloganul *“să facem afaceri simplu și rapid”* este acordarea, de către Ambasada Statelor Unite ale Americii în anul 2000 a certificatului “Oraș de 5 stele” administrației publice locale Timișoara. Acest document atestă faptul că la nivelul Municipiului Timișoara s-au obținut rezultate pozitive privind reducerea birocrăției în vederea demarării cât mai rapide a afacerilor.

1.1. SISTEMELE INFORMAȚIONALE ÎN ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ

Descentralizarea administrației publice, reducerea birocrăției sau sporirea transparenței actului administrativ ar trebui să fie deziderate pe care orice autoritate publică să încerce să le atingă. Calea cea mai eficientă de a realiza aceste obiective este informatizarea administrației, ceea ce înseamnă, înainte de toate, o mai bună comunicare între cetățeni și administrație, calea cea mai sigură înspre îndeplinirea principiului subsidiarității pe care se bazează autonomia locală.

În momentul de față, Primăria Municipiului Timișoara poate fi luată drept model de către multe din administrațiile publice din alte orașe ale României și din Europa și în ceea ce privește nivelul de informatizare pe care îl are. Acesta permite îmbunătățirea calității și diversificarea serviciilor oferite cetățenilor, maximizarea eficienței, creșterea transparenței activităților desfășurate de către personal, crearea de noi canale de acces și comunicare pentru cetățeni, companii și instituții, cu partajarea și diseminarea rapidă și sigură a informației, odată cu scăderea costului de comunicație.

Un sistem de informatizare implementat într-o instituție publică aduce beneficii majore precum:

- acces direct și instantaneu la informație;
- reducerea birocrăției și descongestionarea serviciilor publice;

- rezolvare rapidă și interactivă a problemelor și cererilor;
- scurtarea timpului procedurilor de rutină;
- reducerea timpului de așteptare și de acces la informație;
- reducerea cozilor și a blocajelor la ghișee;
- standardizarea procedurilor de lucru și consolidarea structurilor de date;
- creșterea încrederii cetățeanului în instituțiile și serviciile publice;
- promovarea culturii informatice în rândul cetățenilor;
- implicarea cetățenilor în actul decizional și procesul democratic;
- reducerea reală a costurilor interne.

Componentele sistemelor informatizate care funcționează în cadrul Primăriei Municipiului Timișoara, și beneficiile pe care acestea le aduc atât administrației publice locale cât și, mai ales, cetățeanului contribuabil sunt următoarele:

1.1.1. Sistemul de informare și comunicare facil pentru cetățeni – panouri informative

Preocuparea permanentă a conducerii Primăriei Municipiului Timișoara este îmbunătățirea serviciilor publice electronice oferite atât cetățenilor municipiului cât și persoanelor care vin sau tranzitează orașul Timișoara și eficientizarea procesului de comunicare. Primăria Timișoara a luat inițiativa amplasării, atât în cartierele cât și în punctele de mare interes ale orașului, a 29 de panouri informative cu afișaj electronic, conținând informații utile despre activitățile din oraș. Amplasarea panourilor informative de afișaj electronic în puncte de mare interes ale orașului, ușor accesibile, vine în completarea elementelor de comunicare și interacțiune pe care municipalitatea le are cu cetățenii și se înscrie în Planul Integrat de Dezvoltare al “Polului de creștere Timișoara”. Măsura vine în sprijinul ideilor promovate de Uniunea Europeană - de îmbunătățire a dialogului cetățenesc, a informării reciproce dintre cetățean și administrația locală. Inițiativa a venit și ca urmare a cererilor din partea mai multor consilii consultative de cartier din Timișoara, care de-a lungul timpului au primit solicitări de la locuitori pentru amplasarea unor asemenea panouri. Valoarea proiectului a fost de 4.522.865 lei (inclusiv T.V.A) din care contribuția Primăriei Municipiului Timișoara a fost de 72.639,00 lei. Locațiile panourilor sunt următoarele:

1. Str. A. Russo intersecție cu str. Măslinului;
2. Str. Taborului intersecție cu Calea Bogdăneștilor;
3. B-dul Regele Carol I (Piața Dragalina);
4. Str. Liege intersecție cu Calea Aradului;
5. Str. Sf. Apostoli Petru și Pavel (Borzești) intersecție cu str. Holdelor;
6. Str. Kogălniceanu intersecție cu B-dul Take Ionescu (vis-a-vis de biserică);
7. Str. Telegrafului nr. 8, intrare de la stradă la Cantina de Ajutor Social;
8. Str. Str. Ion Mihalache intersecție cu str. Baba Dochia;
9. Calea Buziașului – Piața Gh. Domășneanu (în apropierea magazinului Novatim);
10. Str. Sirius colț cu B-dul Sudului;
11. B-dul Iosif Bulbuca intersecție cu str. Arieș;
12. Aleea F.C. Ripensia intersecție cu str. 1 Decembrie;
13. Calea Martirilor intersecție cu str. Naturii;
14. Zona Circumvalațiunii – parcare de la Complexul Sportiv “Bega”;
15. Str. Brediceanu intersecție cu str. Gh. Dima;
16. Intrarea în Parcul Dacia cu intrarea de pe str. Timiș;
17. B-dul Regele Carol I intersecție cu B-dul 16 Decembrie (Piața Mocioni);
18. Parcul Central – stație RATT spre Piața 700 – vis-a-vis de Catedrala Mitropolitană;
19. Calea Torontalului intersecție cu B-dul Cetății;
20. Calea Sever Bocu (Lipovei) penultima stație a troleibuzului 14;
21. B-dul Dâmbovița intersecție cu str. Ion Barac;
22. B-dul Eroilor de la Tisa, în față la Sala Olimpia;
23. Piața Bălcescu – str. Porumbescu, stație RATT;
24. Piața Traian;
25. Intrare în Piața de Gros;
26. Gara de Nord, stația RATT (spre centru);
27. Zona Stadion dinspre str. Arieș;
28. Piața 700;
29. În parcare Primăriei Municipiului Timișoara pe str. C.D.Loga nr.1.

1.1.2. Sistemul informațional de plată a taxelor și impozitelor locale

Primăria Timișoara este cea care a introdus - în premieră pentru România - plata taxelor și a impozitelor locale prin Internet, tocmai pentru a reduce cozile interminabile la ghișeele primăriei. Astfel, în prezent

contribuabilii pot efectua toate operațiunile legate de informare și de achitare a impozitelor și taxelor locale în orice moment al zilei, fără a mai fi necesară deplasarea la sediul Direcției Fiscale a Municipiului Timișoara:

- prin accesarea rubricii de plată on-line pe site-ul Direcției Fiscale a Municipiului Timișoara www.dfmt.ro;
- prin sistemul național electronic de plată on-line a taxelor și impozitelor utilizând cardul bancar – SNEP (site-ul www.ghiseul.ro).

De asemenea, plata impozitelor și taxelor locale poate fi efectuată și în numerar/card la casieriele deschise la sediul Direcției Fiscale a Municipiului Timișoara și prin colaborare cu Poșta Română.

1.1.3. Portalul web al Primăriei Municipiului Timișoara (Portal.connect)

Aplicația Portal.connect e structurată în două componente aplicative distincte: aplicațiile front-office, accesibile utilizatorilor prin interfața portalului pe Internet, și aplicațiile back-office, care includ modulul de administrare (panoul administratorului). În funcție de diverse necesități, alte aplicații și baze de date sunt integrate în portal.

Acesta este constituit din mai multe aplicații online ce au ca scop crearea unui mijloc de informare a cetățenilor, în timp real, despre activitățile administrației locale, oferă servicii online gratuite precum și crearea unei arhive de informații utile despre Timișoara, cetățenilor, turiștilor și oamenilor de afaceri.

Portalul web (partea publică) www.primariatm.ro este structurat pe trei secțiuni mari: Primăria, Monitorul online și Timișoara. Aceste secțiuni conțin o multitudine de informații, dar și modalități de interacționare cu cetățenii: sondaje online, plata taxelor și impozitelor online, formulare online, program de audiențe, informații de contact, hotărârile consiliului local, comunicate de presă, link-uri utile, informații de interes public, motoare de căutare, etc.

Portalul www.primariatm.ro a obținut de-a lungul timpului mai multe premii în domeniul informatizării, dintre care amintim Premiul cel mare "Comunitatea Virtuală 2007" (ANIAP) pentru administrarea și actualizarea permanentă a portalului www.primariatm.ro. Dovada utilității acestui portal, constă în faptul că site-ul www.primariatm.ro ocupă locul 21 în topul audienței la Categoria Regional (conform www.trafic.ro, luna octombrie 2019).

Începând cu anul 2018, s-a procedat la integrarea în portalul oficial al Primăriei Municipiului Timișoara, www.primariatm.ro, a website-ului Centrului de Informare Turistică Timișoara, www.timisoara-info.ro, ca și secțiune, alături de cele trei secțiuni mari: Primăria, Monitorul online și Timișoara.

În contextul de Timișoara 2021 Capitală Europeană a Culturii, Centrul de Informare Turistică Timișoara reprezintă un punct de informare important care pune la dispoziție informații utile, de interes turistic, referitoare la Municipiul Timișoara, în special cele legate de obiective turistice din cartierele istorice Cetate, Fabric și Iosefin, informații privind cazarea, muzeele, galeriile de artă, evenimentele culturale din oraș, harta orașului, accesul și transportul în Timișoara, precum și alte informații utile, fiind o sursă importantă de informații atât pentru timișoreni cât și pentru turiștii care vizitează orașul și zona Banatului.

1.1.4. Sistemul de management al documentelor (Dox.connect)

Dox.connect este o suită de aplicații cu funcționalități complete de management al documentelor și fluxurilor de lucru (workflow). Documentele pot avea diverse forme: documente pe hârtie, fișiere diverse, mail-uri, fax-uri. Acest sistem informatic a fost realizat pe platforma Lotus Notes Domino și urmărește „drumul hârtiilor” în cadrul instituției.

Dox.connect gestionează unitar circuitul documentelor pe întreg parcursul de viață al acestora și asigură toate funcționalitățile standard cerute de un management corect și eficient al documentelor: securitatea și confidențialitatea informației în funcție de dreptul de acces; monitorizarea stării curente a documentelor; gestionarea în mod automat a circuitului acestora pe rute fixe și dinamice; arhivarea în mod automat, după criterii prestabilite, sau manual, prin selectarea documentelor care intră în arhivă. Dox.connect asigură funcționalități specifice de: registratură electronică; circulația și urmărirea documentelor; arhivarea electronică; statistici și rapoarte; audiențe și petiții; reclamații; cereri acces informații publice; hotărâri, dispoziții, etc.

Dox.connect folosește:

- Organigrama, relaționată cu diverse niveluri/drepturi de acces la documente la nivel de grup sau persoană, asigurându-se astfel securitatea și confidențialitatea documentelor;
- Un nomenclator de probleme, care permite stabilirea unor rute / destinații predefinite, tipul de revizii, participanții (revizori) la rezolvarea documentului, termene scadente;
- Nomenclatoare: străzi, adrese, persoane fizice/persoane juridice.

Sistemul de management al documentelor asigură preluarea, gestionarea și eliberarea electronică a documentelor de către Primăria Municipiului Timișoara. Acest lucru înseamnă că orice document (cereri, reclamații, sesizări) care intră în Primărie - prin registratura instituției, portal sau Call Center – se prelucrează unitar, termenele scadente sunt gestionate la nivel de sarcini/rol sau chiar utilizator. Sistemul oferă posibilitatea monitorizării stării curente a documentelor (la ce serviciu/birou/persoană se află documentul la un moment dat). Prin introducerea sistemelor de informatizare de management al documentelor, timpul necesar procesării documentelor a scăzut în medie cu 15-20%, iar timpul necesar utilizatorilor de a rezolva problemele a fost redus cu până la 50%.

Prin intermediul aplicației Dox.connect, se face publicarea în mod automat pe portalul instituției, www.primariatm.ro, a proiectelor de hotărâri a Consiliului Local, a hotărârilor de Consiliu Local, certificatelor de urbanism, autorizațiilor de urbanism, acord comercial.

Toate aceste mecanisme de informatizare ale Primăriei Timișoara au fost premiate atât în țară, cât și în străinătate.

1.2. DEMOCRAȚIA PARTICIPATIVĂ

Democrația participativă permite tuturor cetățenilor să se încadreze activ în procesul decizional. În acest mod, cetățenii au posibilitatea de a controla măsura în care legile adoptate funcționează, gradul de respectare al drepturilor și libertăților fundamentale etc.

Creșterea gradului de participare a cetățeanului îi educă pe indivizi să fie cetățeni eficienți, democratici, le valorizează propriile puteri. Democrația participativă îl poate transforma pe individ din cetățean preocupat doar de problemele sale, în cetățean atent la ceea ce se întâmplă în jurul său, la ceilalți cetățeni cu care împarte orașul.

Acest fapt, al implicării civice, este stipulat inclusiv în documentele oficiale privind organizarea Uniunii Europene, democrația participativă devenind în prezent parte integrantă a modelului european de societate.

Implicarea constantă a cetățenilor Timișoarei în identificarea și rezolvarea problemelor de interes local este un obicei devenit deja tradiție.

Deja de mai mulți ani, la Timișoara funcționează mai multe structuri cu rol consultativ.

1.2.1. Consiliile Consultative de Cartier

Începând din anul 2003, Consilii Consultative de Cartier (CCC) din Timișoara derulează o activitate neîntreruptă. Cunoscute sub numele generic de CCC-uri, cele 20 de structuri consultative timișorene au realizat și în anul 2019 propuneri de îmbunătățire a nivelului de trai din cartiere.

Pentru toate acestea, principalul rol al Direcției Comunicare-Relaționare a fost acela de moderator și catalizator, reprezentând totodată interfața cu toate celelalte departamente ale Primăriei.

Pe parcursul întregului an au avut loc întâlniri ale reprezentanților administrației locale cu cetățenii din cartierele Timișoarei. În cadrul întâlnirilor au fost prezentate atât investițiile și lucrările majore din cartiere, aflate în derulare, cât și lucrările noi.

În procesele verbale de ședință au fost menționate toate problemele ridicate, precum și propunerile cetățenilor. Acestea au fost comunicate spre rezolvare compartimentelor de resort din cadrul Primăriei, petenții primind răspunsuri scrise. În măsura în care acest lucru a fost posibil, solicitările au primit răspuns inclusiv în cursul ședințelor.

Evenimentele realizate în cartiere au beneficiat în mod constant inclusiv de colaborarea și susținerea Casei de Cultură a Municipiului Timișoara.

1.2.2. Consiliul Consultativ al Minorităților Naționale

O altă structură consultativă fără personalitate juridică, care funcționează pe baza dialogului structurat în ceea ce privește elaborarea și monitorizarea aplicării politicilor publice este Consiliul Consultativ al Minorităților Naționale (CCMN). Aceasta funcționează în domeniul minorităților naționale.

Conform statutului, membrii CCMN se întâlnesc lunar, având discuții cu privire la principalele probleme probleme cu care se confruntă minoritățile naționale.

La fel ca și în anii precedenți, în toamnă, Primăria Municipiului Timișoara și Casa de Cultură a Municipiului, cu participarea Consiliului Consultativ al Minorităților Naționale, au organizat Festivalul Minorităților Etnice din Timișoara și Festivalul Gastronomic.

Municipalitatea dorește să păstreze și să promoveze - prin intermediul acestui eveniment - autenticitatea tradițiilor minorităților etnice din Timișoara, conferind totodată un imbold organizării de noi activități cu caracter etnic.

Datorită caracterului său multicultural, precum și bune înțelegeri dintre comunitățile și etniile care o compun: români, germani, maghiari, sârbi, italieni, cehi, evrei precum și alte naționalități, Timișoara a avut dintotdeauna un bun renume.

1.2.3. Consiliul Consultativ pe Probleme de Tineret

Formată din reprezentanți ai organizațiilor de tineret, Consiliul Consultativ pe Probleme de Tineret (CCPT) este o structură consultativă fără personalitate juridică, care funcționează pe lângă Primăria Municipiului Timișoara.

CCPT este organizat în conformitate cu HCL nr. 243/23.04.2013, modificat prin HCL nr. 326/26.06.2014, acesta funcționând pe baza dialogului structurat în ceea ce privește elaborarea și monitorizarea aplicării politicilor publice în domeniul tineretului la nivel local.

La fel ca și până acum, administrația locală timișoreană a susținut activitatea tinerilor timișoreni, ori veniți în orașul de pe Bega, unul dintre rezultate fiind înființarea unui număr de 5 (cinci) noi centre pentru tineret, proiect realizat în colaborare cu Fundația Județeană pentru Tineret Timiș (FITT).

Acesta este încă un obiectiv, menționat în Strategia pentru Tineret a Timișoarei, care a prins viață.

Realizarea celor noi 5 centre pentru tineret s-a datorat în mare parte concluziilor proiectului strategic domeniul tineretului nr. 2016-1-RO01-KA205-024305, „Creating a framework and developing contents for tomorrow's youth centres”. Proiectul a fost aprobat prin intermediul HCL nr. 133/18.10.2016. Municipiul Timișoara a deținut rolul de partener, coordonator fiind Fundația Județeană pentru Tineret Timiș.

Intenția tinerilor timișoreni de a-și găsi identitatea și a stabili legătura necesară cu comunitatea și cu orașul lor a constat în conectarea acestora la spațiul urban, precum și crearea unui sentiment de apartenență la comunitatea locală, realizate prin interacțiune și implicare.

Activitatea tuturor consiliilor consultative au stimulat dialogul în domeniu. Acestea reprezintă un adevărat motor al dezvoltării; orice discuție, fie aceasta pro sau contra derulată în cadrul acestor structuri de dialog contribuie la dezvoltarea orașului în care toți trăim.

1.2.4. Consiliul Consultativ în domeniul Turismului

Consiliul Consultativ în domeniul Turismului (CCDT) reprezintă forul consultativ - pe lângă Primăria Municipiului Timișoara - în ceea ce privește politicile publice în domeniul turismului, la nivel local. Structura nu are personalitate juridică.

La fel ca și în anul precedent, majoritatea ședințelor Consiliului Consultativ în domeniul Turismului au fost prezidate de dl. viceprimar Dan Diaconu și moderate de dl. consilier local Radu Dimeca, secretar al „Comisiei I - pentru studii, prognoze, economie, buget, finanțe, impozite și taxe”.

Lista de adeziuni la CCDT a rămas deschisă pe parcursul întregului an. Înscrierea în această structură cu rol de consultare civică se realizează în conformitate cu prevederile anexei HCL nr. 119/31.03.2017 privind constituirea Consiliului Consultativ în domeniul Turismului și aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare, cu respectarea art. 5, 6.

Turismul local reprezintă un adevărat motor al dezvoltării, orice discuție - fie aceasta pro sau contra derulată în cadrul CCDT - contribuie la dezvoltarea Timișoarei.

Organism fără personalitate juridică, Consiliul Consultativ în domeniul Turismului reprezintă forul consultativ - pe lângă Primăria Municipiului Timișoara - în ceea ce privește politicile publice în domeniul turismului, la nivel local. Pe parcursul întregului an, cu o frecvență de două luni, au avut loc ședințe de plen CCT, precum și numeroase întâlniri în cadrul restrâns, în cadrul comisiilor de lucru ale structurii consultative nou înființate. Strategia de turism la nivelul municipiului Timișoara, dezvoltată într-un mediu participativ, devine obligatorie, ca document de sine stătător, în plus față de capitolele dedicate din cadrul Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană. A fost remarcată implicarea deosebită în domeniul turismului din partea Asociației de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) „Polul de creștere Timișoara”.

Necesitatea dialogului constant cu operatorii de turism și sectorul asociativ din acest domeniu la nivelul municipiului Timișoara este evidentă. Structura Consiliului Consultativ pe domeniu sectorial s-a dovedit a fi una viabilă în acest context. Toate acțiunile ar urma să fie corelate cu strategiile locale deja aprobate,

urmând să se continue apoi pe termen lung (2030, 2040 etc.). Odată constituit, Consiliul Consultativ în domeniul Turismului a stimulat dialogul în domeniu. Se impune un efort susținut pentru dezvoltarea turismului în Timișoara, punct nodal al întregii zone de vest a României. Turismul local reprezintă un adevărat motor al dezvoltării, orice discuție, fie aceasta pro sau contra derulată în cadrul nou înființatului Consiliu Consultativ în domeniul Turismului contribuind la dezvoltarea orașului în care toți cei prezenți trăim.

1.3. PUBLICAȚII: MONITORUL PRIMĂRIEI

În luna decembrie 2002 a apărut primul număr al ziarului Monitorul Primăriei Municipiului Timișoara, reluându-se, astfel, o tradiție de peste 100 de ani. Publicația este distribuită în mod gratuit timișorenilor, bucurându-se de apreciere, conform sondajelor de opinie efectuate. Tipărirea Monitorului Primăriei Municipiului Timișoara a fost demarată în ideea unei mai bune informări a cetățenilor municipiului cu privire la activitățile primăriei, ale serviciilor publice locale și ale Consiliului Local al Municipiului Timișoara. De asemenea, se dorește încurajarea inițiativelor societății civile, cunoașterea istoriei locale și regionale, evenimentele și personalitățile care au marcat evoluția orașului. Progresiv, de la an la an, a fost mărit numărul de pagini și, implicit, volumul informațiilor, precum și tirajul. Formatul ziarului este: A3, alb – negru, hârtie de ziar, 16 pagini, apariție lunară, distribuție gratuită la cetățeni, în cutia poștală. Tirajul este de 125.000 de exemplare.

Monitorul Primăriei Municipiului Timișoara este redactat și paginat de angajați ai Primăriei Municipiului Timișoara, din cadrul Direcției Comunicare-Relaționare. Monitorul Primăriei este editat în conformitate cu legislația actuală, care impune publicarea hotărârilor de consiliu local. De la 1 august 2011, odată cu sărbătorirea apariției numărului 100 din seria nouă a Monitorului Primăriei Municipiului Timișoara, timișorenii pot consulta și varianta online a ziarului pe www.primariatm.ro. În noul format se fac actualizări zilnice cu informații nu doar din administrație, ci și despre viața și activitățile consiliilor de cartier, societății civile, prezentarea unor personalități de marcă ale Timișoarei și a unor momente remarcabile din istoria orașului. Formatul existent oferă o variantă atractivă a ziarului municipalității spre o mai bună informare a acelor care preferă internetul în locul ziarului de hârtie.

2. COOPERAREA INTERNĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ

2.1. COOPERAREA INTERNĂ

Din punct de vedere al cooperării la nivel zonal, județean și regional, elaborarea în larg parteneriat public privat local a Conceptului Strategic de Dezvoltare Economică și Socială a Zonei Timișoara a creat oportunitatea corelării eforturilor făcute în diverse domenii și la diverse niveluri de decizie, pe parcursul implementării strategiilor proprii.

Pe plan local, relațiile de cooperare între Primăria Municipiului Timișoara și Consiliul Județean Timiș, respectiv Prefectura Județului Timiș, sunt active și conforme cu reglementările Legii nr. 215/2001 privind administrația publică locală, republicată și actualizată și ulterior cu OUG 57/3.07.2019 privind Codul administrativ. Primăria Municipiului Timișoara are relații de cooperare, pe subiecte specifice, și cu departamente din cadrul Guvernului României, precum și cu organe și organisme descentralizate ale statului din teritoriu.

Primăria Municipiului Timișoara are relații de cooperare constante cu societatea civilă, inclusiv cu alte instituții, organisme și agenții locale, universități, unități de cercetare, agenți economici, instituții culturale, organizații non guvernamentale, fundații, asociații etc., colaborarea cu acestea concretizându-se prin crearea unei platforme de sprijin pentru autoritatea locală în scopul luării celor mai bune decizii privind dezvoltarea locală.

Aceste demersuri s-au concretizat în elaborarea *Conceptului strategic de dezvoltare economică și socială a zonei Timișoara* pentru perioada 2000-2010, a *Planului Integrat de Dezvoltare – Polul de creștere Timișoara* pentru perioada 2010-2015 și ulterior a *Strategiei Integrate de Dezvoltare a Polului de creștere Timișoara* pentru perioada 2015-2020.

Pentru consolidarea relațiilor existente și stabilirea de noi relații de cooperare s-au promovat acțiuni comune cu agenții economici, instituțiile, asociațiile și organizațiile în vederea accelerării dezvoltării economice locale.

Totodată, Municipiul Timișoara este membru al unor structuri asociative, clustere, inițiative ale societății civile, ale agenților economici sau ale structurilor administrative, al căror scop îl constituie creșterea performanței social-economice și îmbunătățirea calității vieții populației locale.

2.2. COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ

Din anul 1991 și până în prezent Municipiul Timișoara a stabilit relații de cooperare cu mai multe autorități ale administrației publice locale din Europa și de pe alte continente în vederea promovării unor interese comune. În acest cadru Primăria Municipiului Timișoara a desfășurat și desfășoară diverse acțiuni de cooperare internațională care au avut ca efect dezvoltarea și consolidarea relațiilor cu orașele înfrățite și parteneri și au contribuit la promovarea imaginii Municipiului Timișoara în lume.

2.2.1. Cooperarea cu orașele înfrățite și parteneri

Municipiul Timișoara promovează o politică de deschidere în virtutea căreia a încheiat acorduri de înfrățire și cooperare cu mai multe autorități ale administrației publice locale din străinătate, în limitele competenței stabilite prin legislația națională și cu respectarea angajamentelor internaționale asumate de Statul Român. Stabilirea relațiilor de parteneriat, cu unitățile administrativ-teritoriale similare din alte țări, s-a făcut în conformitate cu prevederile Legii nr. 590/2003 privind tratatele și ale Legii nr. 215/2001 privind administrația publică locală, modificată de Ordonanța de urgență nr. 57/2019 privind Codul administrativ.

În acest cadru legislativ, Municipiul Timișoara a semnat acorduri de înfrățire cu 15 orașe din Europa și de pe alte continente: Graz din Austria, Mulhouse din Franța, Faenza din Italia, Karlsruhe din Germania, Rueil-Malmaison din Franța, Szeged din Ungaria, Gera din Germania, Treviso din Italia, Novi Sad din Serbia, Palermo din Italia, Nottingham din Marea Britanie, Cernăuți din Ucraina, Trujillo din Peru, Da Nang din Vietnam, Lublin din Polonia și Porto din Portugalia. De asemenea, a semnat acorduri de cooperare cu orașele: Taizhou din China, Munchen din Germania, Zrenjanin și Pancevo din Serbia.

În contextul acestor acorduri sunt derulate acțiuni concrete de cooperare în diverse domenii de activitate (administrativ, servicii publice, economic, social, cultural, științific, educațional, sportiv etc.) și sunt încurajate relațiile directe între instituții și organizații locale și instituții și organizații similare din orașele parteneri.

2.2.2. Cooperarea cu alte orașe

În afara relațiilor stabilite prin acordurile de înfrățire și cooperare, au fost realizate acțiuni de cooperare cu diverse alte orașe și organizații din Europa și de pe alte continente. Astfel, în ultimii ani, au fost dezvoltate noi relații de cooperare cu o serie de orașe din Europa, America, Orientul Apropiat, Africa și Asia: Banja Luka din Bosnia și Herțegovina, Barcelona din Spania, Benghazi din Libia, Budapesta din Ungaria, Cancun din Mexic, Chișinău din Republica Moldova, Debrecen din Ungaria, Fez din Maroc, Galway din Irlanda, Görlitz din Germania, Grodno din Belarus, Gwangju din Coreea de Sud, Jenin din Palestina, Kikinda din Serbia, Lviv din Ucraina, Mako din Ungaria, Mórahalom din Ungaria, Nancy din Franța, Oslo din Norvegia, Pecs din Ungaria, Reutlingen din Germania, Rijeka din Croația, Trento din Italia, Ulm din Germania, Valencia din Spania, Vârșeț din Serbia etc.

2.2.3. Cooperarea cu diverse asociații și rețele de orașe europene

Municipiul Timișoara a aderat la mai multe asociații și rețele europene pentru a-și proteja și promova interesele, după cum urmează: EUROCITIES - rețeaua principalelor orașe europene; BALCINET - rețeaua orașelor balcanice; CLUBUL DE LA STRASBOURG - o asociere a principalelor orașe din statele care au aderat în anul 2004 și 2007 la Uniunea Europeană și orașul Strasbourg, din Franța, capitala parlamentară a Europei Unite; ALLIANCE OF IOSZEF CITIES - alianța orașelor care au în componență un cartier Iosefin; EUROPEAN CITIES MARKETING - principala rețea europeană a Centrelor de Informare Turistică și a Birourilor de Congrese; LIKE (LES RENCONTRES) - asociația orașelor și regiunilor europene pentru cultură; CITIES FOR SPORTS - rețea care are ca scop promovarea activității fizice și a sportului în orașele europene; EU CORE CITIES - asociație care se adresează orașelor și zonelor metropolitane care pot beneficia de pe urma rețelei feroviare trans-europene; UITP - Uniunea Internațională a Transportatorilor Publici; asociația ENERGY CITIES/ENERGIE CITIES - asociația europeană a autorităților locale care sprijină politicile locale în domeniile eficienței energetice, energiilor regenerabile și reducerii efectelor schimbărilor climatice; ART NOUVEAU EUROPEAN ROUTE - RUTA EUROPEANĂ A MODERNISMULUI - asociație care promovează patrimoniul Art Nouveau și EUniverCities - rețea europeană care reunește orașe și universități cu profil economic, social și tehnologic cu scopul de a favoriza cooperarea și schimburile de cunoștințe, expertiză și experiență între orașe și universități.

2.2.4. Cooperarea transfrontalieră

În anul 1994, a fost creată EUROREGIUNEA DUNĂRE - CRIȘ - MUREȘ -TISA (DKMT), regiune transfrontalieră care include Regiunea Câmpia de Sud Ungaria, Regiunea Voivodina din Serbia și Regiunea de Vest România. Aceasta se întinde pe o suprafață de 77.456 km² și include o populație de cca 6 milioane de locuitori. Timișoara este cel mai mare oraș și cel mai important centru economic din Euroregiune.

În acest context, Timișoara a cultivat relațiile tradiționale de prietenie și bună vecinătate dintre locuitorii din orașele din cele trei state învecinate și a dezvoltat relații transfrontaliere cu orașele din Euroregiune, în special cu orașele Szeged, din Ungaria și Novi Sad, din Serbia, care sunt și capitalele celor două regiuni. Au existat numeroase vizite reciproce și colaborări între autoritățile administrației publice locale. Această apropiere a avut la bază mai multe caracteristici generale similare, istoria comună, probleme comune cu care se confruntă orașele pentru a căror rezolvare o abordare comună și o colaborare strânsă sunt benefice.

Timișoara, Szeged și Novi Sad au stabilit o serie de relații directe de cooperare de ordin cultural, administrativ și economic și în vederea consolidării acestor relații, Timișoara a semnat acorduri de înfrățire cu orașul Szeged, din Ungaria - care la rândul său este cel mai mare oraș din partea maghiară a euroregiunii, și cu orașul Novi Sad, din Serbia - și acesta fiind cel mai mare oraș din partea sârbă a euroregiunii. În cadrul acordurilor de cooperare și înfrățire dintre orașe, au fost inițiate și derulate mai multe proiecte transfrontaliere și acțiuni în diverse domenii, care au favorizat dezvoltarea relațiilor de colaborare dintre autoritățile locale, instituțiile publice, organizațiile civile și locuitorii acestor orașe.

Începând cu anul 2016, în perspectiva anului 2021, an în care atât Timișoara cât și Novi Sad vor fi Capitale Europene ale Culturii, au fost dezvoltate relațiile de cooperare în domeniul cultural cu orașul Novi Sad și Asociația Novi Sad - Capitală Europeană a Culturii, precum și cu orașele Pancevo, Zrenjanin, Vârșeț și Kikinda din Serbia.

3. TAXE ȘI PROCEDURI LOCALE

În România, rolul fiscal al impozitelor se înscrie în tendințele actuale din statele moderne, în general, constituind principala sursă a fondurilor bugetare, nivelul lor fiind unul mediu. Impozitele reprezintă o "plată bănească obligatorie, generală și definitivă (nerambursabilă) efectuată de persoane fizice și juridice la bugetul statului/local, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, fără obligația din partea statului de a presta plătitorului un echivalent direct și imediat, necesar pentru satisfacerea cerințelor societății". Persoanele fizice și persoanele juridice prevăzute de titlul IX din Codul fiscal, în calitatea lor de contribuabili, au obligația să contribuie prin impozitele locale stabilite de consiliile locale, între limitele și în condițiile legii, la cheltuielile publice locale.

În perioada clasică, impozitelor li s-a recunoscut doar funcția fiscală, de contribuție la acoperirea cheltuielilor necesare funcționării autorității locale. Ulterior s-a considerat că impozitul nu trebuie să contravină unei mai bune administrări în economie, dimpotrivă, el trebuie să stimuleze realizarea unei economii mai eficiente și să nu distorsioneze mecanismul prețurilor. În statele dezvoltate, rolul impozitelor a dobândit o dezvoltare semnificativă. Pe lângă funcția lor fiscală (procură bani bugetului), impozitele sunt folosite (alături de alte agregate economice), ca metodă de conducere a economiei, au devenit instrumente de politică economică utilizate pe larg de autoritatea locală în limita competențelor stabilite de lege.

În anul 1999, în baza HG nr.333/29.04.1999 privind aprobarea protocolului de predare-primire, s-a procedat la transferarea activității de colectare a veniturilor proprii de la Ministerul Finanțelor la autoritățile administrației publice locale. Astfel, în anul 1999 și anul 2000, autoritățile administrației publice locale și-au creat compartimente proprii pentru realizarea atribuțiilor respective. Începând cu anul 2000 au fost acordate consiliilor locale libertăți, dar și sarcini privind impozitele și taxele locale, în sensul că acestora le revine sarcina stabilirii, urmării și încasării impozitelor și a taxelor locale. Astfel, anul 2000 a fost primul an fiscal în care autoritățile administrației publice locale și-au colectat prin forțe proprii veniturile.

În anul 2007 a fost înființată Direcția Fiscală, ca un serviciu public cu personalitate juridică, aflat în subordinea Primarului Municipiului Timișoara. Direcția Fiscală a Municipiului Timișoara are atribuții privind stabilirea, constatarea, controlul, urmărirea și încasarea impozitelor și taxelor locale, în conformitate cu reglementările Codului fiscal și Codului de procedură fiscală.

Valoarea veniturilor colectate din impozitele și taxele locale ale agenților economici și respectiv ale persoanelor fizice în perioada 2018 – 2019, în Municipiul Timișoara

Contribuabili	Valoarea veniturilor colectate	Anul 2018	Anul 2019
Venituri colectate de la agenți economici	Impozit/taxa pe clădiri	59.115.919,27	120.775.498,35
	Impozit/taxa pe teren	4.342.064,56	9.517.047,82
	Impozit pe spectacole	16.081,53	13.445,83
	Impozit pe mijloacele de transport	9.087.771,66	12.955.301,66
	Total	72.561.837,02	143.261.293,66
Venituri colectate de la persoane fizice	Impozit pe clădiri	20.201.394,94	24.549.673,37
	Impozit/taxa pe teren	4.133.176,97	7.609.039,24
	Impozit pe mijloacele de transport	15.910.496,06	24.626.449,13
	Total	40.245.067,97	56.785.161,74
Alte venituri a căror evidență nu este ținută separat pe persoane fizice/ juridice	Impozit pe teren extravilan	321.573,57	321.666,46
	Taxa judiciară de timbru și alte taxe	6.907.752,52	7.200.184,19
	Alte impozite și taxe pe proprietate	374.076,00	737.588,30
	Taxe hoteliere	4.103,00	1.971.391,09

	Alte taxe pe servicii specifice	50.517,00	48.315,00
	Venituri din concesiuni și inc.	14.430.779,52	13.317.684,51
	Alte taxe pe utilizarea bunurilor	9.497.649,95	14.141.330,77
	Alte impozite și taxe	1.022.666,78	1.065.235,60
	Amenzi, penalități și confiscări	15.683.630,84	15.052.586,89
	Taxe speciale	3.783.024,10	4.123.049,02
	Alte venituri	2.290.155,03	1.382.867,50
	Total	54.365.928,31	59.361.899,33

Sursa: Direcția Fiscală a Municipiului Timișoara

4. FACILITĂȚI ADMINISTRATIVE

Eficientizarea sistemului administrativ și reducerea birocrăției în vederea accelerării și facilitării accesului pe piață a investitorilor, reprezintă o prioritate a administrației publice locale.

Încă din anii 2000, administrația publică din Timișoara a fost preocupată de îmbunătățirea mediului de afaceri inclusiv prin reducerea procedurilor birocratice și acordarea de facilități pentru investitori în vederea stabilirii și dezvoltării companiilor în Timișoara, prin implementarea programului „Să facem afaceri simplu și rapid”. În urma finalizării acestuia, Timișoara a fost primul oraș din România care a primit calificativul „oraș de 5 stele”, adică „oraș deschis la investiții”.

În conformitate cu clasamentul Top Forbes 40 cele mai bune orașe pentru afaceri din România, care se bazează pe criterii precum: ”Produsul Intern Brut, salariul mediu, stocul de investiții străine directe, rata șomajului, numărul de firme active, cifra de afaceri și profitul net mediu, dar și rețeaua de drumuri publice modernizate și căile ferate, precum și stocul de locuințe sau numărul de unități de învățământ, indicatori ce au fost corelați cu dimensiunea populației și au fost acordate anumite bonificații pentru zonele care aveau unul sau multe aeroporturi în apropiere, dar și pentru cele care aveau în derulare mai multe proiecte de tip smart-city”, Timișoara, rezistă pentru al doilea an pe locul 2 pentru cel mai bun oraș de afaceri din România, după București.

De asemenea, specialiștii revistei Forbes precizează că Timișoara s-a conturat ca a doua mare aglomerație urbană a României din punct de vedere al performanțelor social-economice înregistrate în ultimele decenii.

În conformitate cu platforma de networking dedicată antreprenorilor și managerilor din România, Business Days – ”Timișoara poate fi un exemplu pentru mediul de afaceri din toată țara”, fiind ”considerat cel mai atractiv oraș pentru business din România”.

4.1. STIMULENTE FISCALE ACORDATE ÎN ANUL 2019

STIMULENTE FISCALE ACORDATE AGENȚILOR ECONOMICI ȘI RESPECTIV PERSOANELOR FIZICE ÎN ANUL 2019:

- Ajutor de minimis privind dezvoltarea regională "CLĂDIREA VERDE", în conformitate cu HCLMT nr.131/25.03.2014 privind aprobarea schemei de ajutor de minimis privind dezvoltarea regională "CLĂDIREA VERDE", modificată prin HCLMT nr.230/20.05.2014, HCLMT nr.145/20.03.2015 și HCLMT nr.41/29.07.2016.

Beneficiar al ajutorului de minimis: orice persoană juridică, proprietară a unei clădiri situată pe raza Municipiului Timișoara, pentru care deține, cumulativ:

- un certificat cu recunoaștere internațională, care atestă nivelul de sustenabilitate al clădirii, emis în unul din sistemele de evaluare: BREEAM, DGNB, LEED, GREEN STAR și CASBEE, în schemele/categoriile de certificare și nivelurile prevăzute expres în schema de ajutor de minimis;
- un certificat de performanță energetică clasa A, emis în conformitate cu metodologia de calcul a performanței energetice a clădirilor elaborată în aplicarea Legii nr. 372/2005 republicată privind performanța energetică a clădirilor.

Facilități fiscale prevăzute de schema de ajutor de minimis:

Facilitățile fiscale care se pot acorda beneficiarilor în cadrul schemei de minimis sunt reducerea de la plata impozitului pe clădiri în funcție de nivelul de sustenabilitate al clădirii cu efect asupra creșterii calității vieții în raport cu factorii de mediu, sociali și economici, astfel:

a) Reducere de 50% la plata impozitului pe clădire – se acordă în cazul în care clădirea deține un certificat de performanță energetică clasa A, precum și un certificat care atestă sustenabilitatea clădirii de nivelul:

a.1.În sistemul de certificare BREEAM:

a.1.1.Breem In-Use International (componente obligatorii - Asset și Building Management) - Outstanding, Excellent

a.1.2.Breem 2009 Europe Commercial - Outstanding, Excellent

a.1.3.Breem New Construction 2014 - Outstanding, Excellent

a.1.4.Breem 2010 International - Outstanding, Excellent

a.2. In sistemul de certificare LEED:

a.2.1.Leed for Homes- Platinum

- a.2.2. Leed for Core and Shell - Platinum
- a.2.3. Leed for New Construction - Platinum
- a.2.4. Leed for Existing Buildings - Platinum
 - a.3. În sistemul de certificare DGNB:
 - a.3.1. DGNB: Gold
 - a.4. În sistemul de certificare GREEN STAR:
 - a.4.1. GREEN STAR : 6 STARS
 - a.5. În sistemul de certificare CASBEE
 - a.5.1. CASBEE : S sau A
- b) Reducere de 35% la plata impozitului pe clădire – se acordă în cazul în care clădirea deține un certificat de performanță energetică clasa A, precum și un certificat care atestă sustenabilitatea clădirii de nivelul:
 - b.1. În sistemul de certificare BREEAM:
 - b.1.1. Breeam In-Use International (componente obligatorii -Asset și Building Management) - Very Good
 - b.1.2. Breeam 2009 Europe Commercial - Very Good
 - b.1.3. Breeam New Construction 2014 - Very Good
 - b.1.4. Breeam 2010 International - Very Good
 - b.2. În sistemul de certificare LEED:
 - b.2.1. Leed for Homes- Gold
 - b.2.2. Leed for Core and Shell - Gold
 - b.2.3. Leed for New Construction - Gold
 - b.2.4. Leed for Existing Buildings - Gold
 - b.3. În sistemul de certificare DGNB:
 - b.3.1. DGNB: Silver
 - b.4. În sistemul de certificare GREEN STAR:
 - b.4.1. GREEN STAR : 5 STARS
 - b.5. În sistemul de certificare CASBEE
 - b.5.1. CASBEE : B+
 - c) Reducere de 20% la plata impozitului pe clădire - se acordă în cazul în care clădirea deține un certificat de performanță energetică clasa A, precum și un certificat care atestă sustenabilitatea clădirii de nivelul:
 - c.1. În sistemul de certificare BREEAM:
 - c.1.1. Breeam In-Use International (componente obligatorii -Asset și Building Management) - Good
 - c.1.2. Breeam 2009 Europe Commercial - Good
 - c.1.3. Breeam New Construction 2014 - Good
 - c.1.4. Breeam 2010 International - Good
 - c.2. În sistemul de certificare LEED:
 - c.2.1. Leed for Homes- Silver
 - c.2.2. Leed for Core and Shell - Silver
 - c.2.3. Leed for New Construction - Silver
 - c.2.4. Leed for Existing Buildings - Silver
 - c.3. În sistemul de certificare CASBEE
 - c.3.1. CASBEE : B-

În ceea ce privește certificarea BREEAM In – Use International, pentru acordarea facilităților stabilite prin schema de ajutor de minimis, este obligatoriu ca certificarea să aibe în vedere cel puțin componentele "Asset" și "Building Management", în caz contrar cererea urmând a fi respinsă. Încadrarea în categoriile de acordare a facilităților fiscale, va avea în vedere doar calificativele obținute pentru cele două componente obligatorii "Asset" și "Building Management". În situația în care calificativele obținute pentru cele două componente obligatorii sunt diferite, încadrarea în categoriile de acordare a facilităților fiscale se va face în funcție de calificativul cel mai scăzut.

Având în vedere că durata de aplicare a Schemei de ajutor de minimis vizează perioada 01.01.2014-30.04.2019, în ceea ce privește anul 2019, facilitatea s-a aplicat doar pentru lunile ianuarie–aprilie 2019.

4.2. SISTEME INFORMAȚIONALE DE PLATĂ A TAXELOR ȘI IMPOZITELOR EXISTENTE/NOI IMPLEMENTATE ÎN ANUL 2019

- Sistemul de plată on-line a impozitelor și taxelor locale, prin accesarea rubricii de plată on-line pe site-ul Direcției Fiscale a Municipiului Timișoara www.dfmt.ro;

- Plata prin sistemul național electronic de plată on-line a taxelor și impozitelor utilizând cardul bancar – SNEP (site www.ghiseul.ro).

4.3. ALTE MĂSURI LUATE CARE AU DUS LA SIMPLIFICAREA MODULUI DE COLECTARE A IMPOZITELOR ȘI TAXELOR LOCALE

- Asigurarea posibilității de plată a impozitelor și taxelor la oficiile poștale, plata cu cardul bancar și prin ordine de plată;
- Asigurarea posibilității depunerii declarațiilor fiscale în sistem on-line, depunerea cererii și obținerea certificatului de atestare fiscală în sistem on-line.

5. STRUCTURI DE AFACERI ȘI PARCURI INDUSTRIALE

Infrastructura regională de afaceri și inovare în sectorul IT&C - INCUBOXX

Amplasată în centrul Timișoarei, este un răspuns la necesitatea creării unei infrastructuri regionale de susținere a afacerilor și inovării în domeniul IT&C în Timișoara și în Regiunea Vest. Pentru finanțarea construcției acestui centru de competențe, a fost depus un proiect de finanțare în cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013, Axa prioritară 1, în anul 2011 fiind semnat contractul de finanțare. Pentru înființarea acestei structuri s-au mobilizat resurse importante existente pe plan regional în acest domeniu și în baza unor strategii de dezvoltare comune, s-au coordonat activitățile inovative desfășurate de actorii IT & C din regiune.

Infrastructura dispune de o clădire nouă, modernă, atractivă pentru tinerii investitori, care cuprinde spații pentru start-up-ul microîntreprinderilor și un centru de afaceri pentru consolidarea întreprinderilor mici și mijlocii. Utilizatorii acestor spații dispun de o infrastructură tehnică modernă pentru o utilizare optimă, cu acces la internet, rețea High-speed, centru de copiere ș.a. Mai sunt prevăzute spații pentru seminarii, conferințe, expoziții dar și spații pentru cantină. Clădirea dispune de 30 de spații pentru microîntreprinderi aflate în faza de incubare și 20 de spații pentru întreprinderile IT&C mici și mijlocii în faza de consolidare.

Întreprinzători locali, în special tineri absolvenți ai facultăților de profil IT&C și cadre didactice tinere din cadrul acestora, precum și IMM-uri, inclusiv microîntreprinderi, aflate în faza de incubare/consolidare a afacerilor lor, care desfășoară activități productive sau de prestări servicii în domeniul tehnologiei informației și comunicații și care, neputându-și permite închirierea unor spații de lucru la prețul pieței libere, solicită a fi găzduite în cadrul structurii de sprijinire a afacerilor.

În anul 2019 au fost locat în INCUBOXX 47 de firme din care:

- în faza de incubare 30 de firme
- în faza de consolidare 17 firme

Centrul Regional de Competențe și Dezvoltare a Furnizorilor din Sectorul Automotive – CERC

Centrul de competențe este localizat în Timișoara, în Parcul Industrial Freidorf, și vizează dezvoltarea furnizorilor locali, în vederea creșterii competitivității întreprinderilor românești și a stimulării companiilor multinaționale pentru a-și menține unitățile de producție în zonă. Centrul de competențe asigură condițiile necesare pentru funcționarea firmelor din domeniul Automotive în ceea ce privește prototiparea și producția de serie mică, testarea, măsurarea și certificarea produsului, organizarea de târguri și expoziții, conferințe și seminarii precum și organizarea de cursuri de calificare pentru angajații firmelor din domeniul Automotive din regiune.

Imobilul cuprinde 3 corpuri independente :

- 1 corp cu P+1 nivel;
- 2 corpuri P.

Centrul e mobilat și dotat cu echipamente de specialitate de ultimă generație folosite în industria automotive, dispune de amenajările necesare funcționării optime a centrului. Imobilul construit cuprinde un spațiu administrativ și de informare, un laborator de măsurare/testare, un laborator injecție mase plastice, un laborator mașini cu comandă numerică, precum și sală de conferințe.

Incubatorul de afaceri în Comuna Dumbrăvița

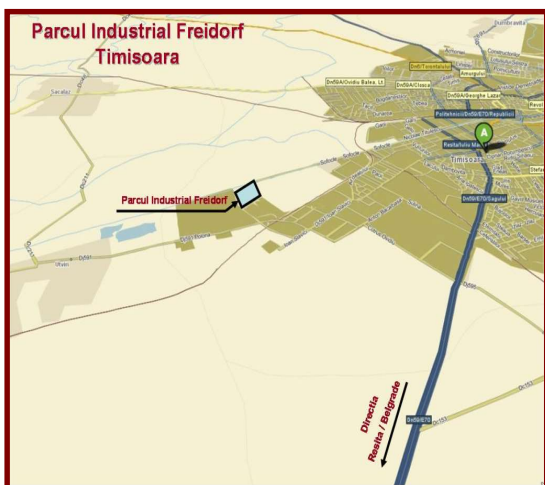
Este o structură de sprijinire a afacerilor localizată pe teritoriul Comunei Dumbrăvița, în apropierea șoselei ocolitoare a Timișoarei. Înființarea acestui incubator de afaceri are ca scop încurajarea inițiativei antreprenoriale locale ce vizează conservarea meșteșugurilor tradiționale, în vederea dezvoltării durabile a mediului de afaceri din zona Polului de Creștere Timișoara. Pentru a obține fondurile necesare creării unei astfel de structuri de afaceri, Municipiul Timișoara și Comuna Dumbrăvița au depus în parteneriat o cerere de finanțare în cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013, Axa prioritară 1, la sfârșitul anului 2011 fiind semnat contractul de finanțare. Imobilul, cu o suprafață construită de 1.393,54 mp este format din două corpuri adiacente cu funcțiuni diferite: corpul A - clădire în regim P+2E, destinat incubării firmelor din domeniul serviciilor și corpul B - clădire tip hală, pentru incubarea firmelor productive. Incubatorul asigura, în luna octombrie 2019 găzduire pentru un număr de 17 IMM-uri în perioada de incubare.

Parcul Industrial Freidorf

În vederea atragerii investițiilor străine, în zona de sud-vest a orașului, la o distanță de 7,2 km de centru a fost dezvoltat Parcul Industrial Freidorf, pe o suprafață de teren de 63 ha și 3600 mp, proprietate privată a Municipiului Timișoara. Având în vedere cadrul legal național, municipalitatea concesionează parcele (părți) din terenul corespunzător acestui parc, având suprafețe cuprinse între 1 ha, 4ha, 5ha și 6 ha care pot fi redimensionate/dezmembrate în funcție de intenția și specificul afacerii respective.

Terenul se concesionează pe o perioadă de 49 de ani cu posibilitate de prelungire pentru încă 24,5 ani, adică în total 73,5 ani. Obținerea terenului este posibilă prin licitație, prețul de pornire fiind stabilit printr-un raport de evaluare al terenului.

6. INVESTIȚII STRĂINE

Din punct de vedere al investițiilor străine atrase, Timișoara reprezintă un important pol de atracție pentru investitorii străini, atât în cadrul județului Timiș, cât și la nivel național. Nivelul înalt al productivității și calității muncii, disciplina, precum și costurile salariale mici au permis în continuare atragerea de firme importante de pe plan internațional, această stare de fapt fiind susținută și de situația relativ bună a climatului investițional din Timișoara.

Începând cu anul 2016 și până în anul 2019, în Timișoara au fost înregistrate un număr de 1273 societăți cu participare străină, reprezentând 70,45 % din firmele înregistrate în județul Timiș.

Situația societăților cu participare străină înmatriculate la Oficiul Registrul Comerțului în perioada 2016 - 2019 din județul Timiș și în Timișoara

-valori-

An	Nr. societăți cu participare străină înmatriculate		Total aport capital străin pentru societățile înmatriculate -EURO-	
	Timiș	Timișoara	Timiș	Timișoara
2016	438	319	4.733.554	2.656.876
2017	460	300	6.382.936	5.710.725,15
2018	469	322	14.902.926,18	4.899.340,38
2019	440	332	12.376.730,87	2.252.802,50
Total	1807	1273	38.396.147,05	15.519.744,03

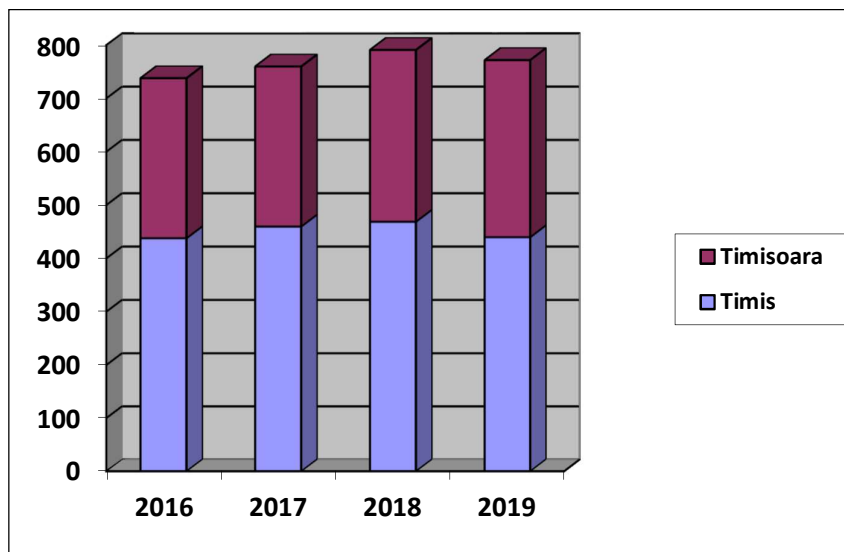
Sursa: Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Timiș

- procente -

An	Nr. societăți cu participare străină înmatriculate Timișoara/ Timiș	Aport capital străin pentru societățile înmatriculate Timișoara/ Timiș
2016	73%	56%
2017	65,22%	89,5%
2018	68,66%	32,88%
2019	75,46 %	18,20 %
Total	70,45%	40,42%

Sursa: Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Timiș

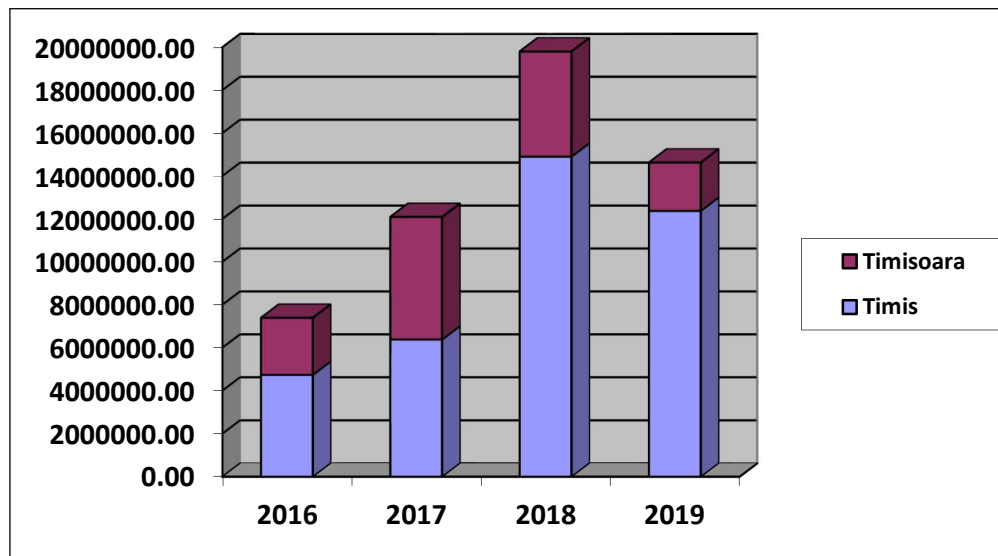
Evoluția societăților comerciale cu participare străină la capital înmatriculate în perioada 2016-2019 din județul Timiș și Timișoara

Sursa: Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Timiș

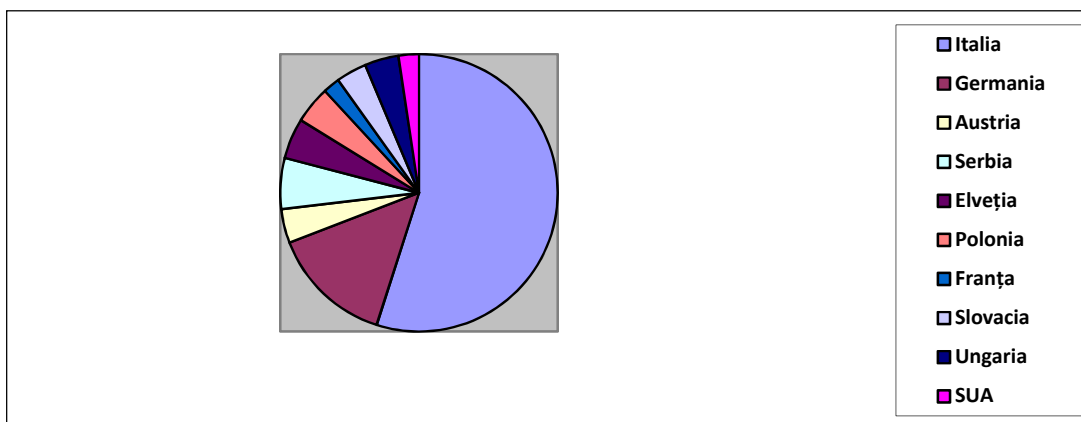
În Timișoara, în perioada 2016-2019, aportul de capital străin reprezintă 40,42% din aport de capital străin din județul Timiș.

Aport de capital străin în Timiș și Timișoara, în perioada 2016-2019

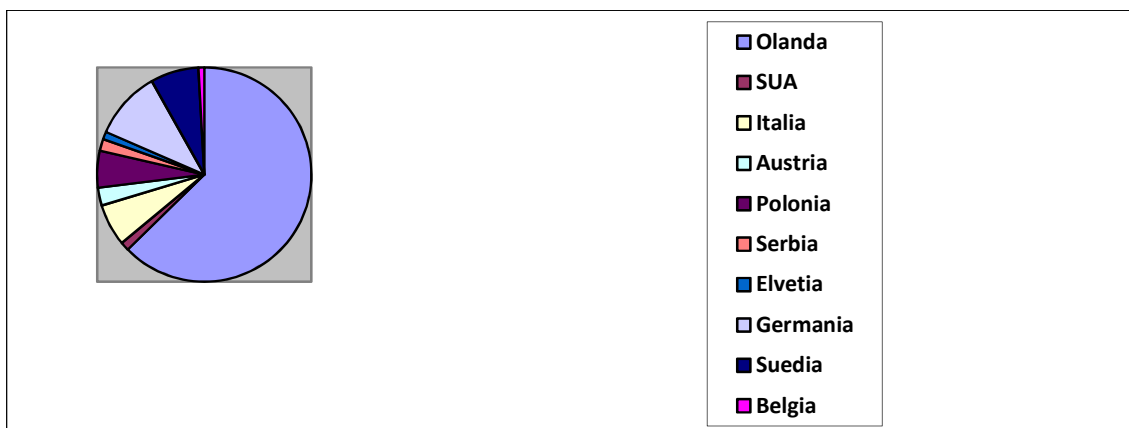
Sursa: Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Timiș

Statistica primelor 10 țări după numărul de firme care au investit capital străin în Timișoara, în anul 2019, este redată grafic mai jos:

Clasamentul primelor 10 țări după numărul de societăți cu participare înmatriculate în anul 2019 în Timișoara

Sursa: Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Timiș

Statistica primelor 10 țări în funcție de valoarea capitalului străin pentru societățile înmatriculate în 2019 Timișoara:

Clasamentul primelor 10 țări după valoarea capitalului străin investit în Timișoara în anul 2019

Sursa: Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Timiș

Atragerea investitorilor străini este rezultatul condițiilor geo-politice favorabile, al infrastructurii tehnice și de comunicații dezvoltate, al existenței forței de muncă bine calificate și al mediului social coeziv, al relațiilor inter-umane și inter-etnice agreabile, al atractivității mediului de afaceri și nu în ultimul rând al deschiderii și preocupării constante a autorităților publice locale de atragere a investițiilor străine, de încurajare a afacerilor. Altfel nu s-ar explica de ce Timișoara a surmontat mari orașe cu condiții geopolitice, sociale și culturale similare.

VI. SITUAȚIA ECONOMICĂ**1. EVOLUȚIA SITUAȚIEI ECONOMICE A SOCIETĂȚILOR ÎN MUNICIPIUL TIMIȘOARA ÎN PERIOADA 2015-2018****1.1. EVOLUȚIA NUMĂRULUI SOCIETĂȚILOR PE RAMURI DE ACTIVITATE ÎN PERIOADA 2015-2018**

Datele au fost prelucrate de pe site-ul ListaFirme.

În conformitate cu precizarea ListaFirme: "Statistica este realizată pe baza de date ListaFirme și ia în calcul companiile, asociații și acționarii acestora cu cota de participare în companii și informațiile de bilanț (cifra, profit, active, angajați, Caen) pe anul 2018. Statisticile selecțiilor sunt limitate la firmele care au depus bilanț întrucât criteriile se referă la raportările din acesta". În acest sens, informațiile furnizate sunt cele disponibile, anumite date având caracter provizoriu. Municipiul Timișoara nu poate fi ținut responsabil de eventualele erori ce pot apărea datorită caracterului provizoriu al datelor utilizate.

Evoluția numărului societăților pe ramuri de activitate din Timișoara, în intervalul de timp 2015-2018 este redată în tabelul de mai jos:

Evoluția numărului societăților din Timișoara pe ramuri de activitate în perioada 2015 - 2018

Ramură/An	2015	2016	2017	2018
Agricultură	381	380	293	302
Industrie	1.605	1.515	1.218	1.274
Construcții	1.738	1.754	1.456	1.569
Servicii	13.940	13.998	11.485	12.372
Total	17.664	17.647	14.452	15.517

Sursa: date prelucrate - ListaFirme

Din analiza datelor statistice prezentate în tabelul de mai sus, rezultă faptul că în anul 2018 față de anul 2017, se înregistrează o creștere a numărului de firme din Timișoara pentru toate cele patru ramuri de activitate analizate.

Un număr 12.372 de societăți – reprezentând un procent de cca.79,73% își desfășoară activitatea în sectorul serviciilor. Ponderea societăților în sectoarele industrie, construcții și agricultură cumulat, în anul 2018 a fost de cca. 20,27%.

Societățile active în sectorul serviciilor dețin în continuare cea mai însemnată pondere în economia Timișoarei, urmate de societățile din sectorul construcțiilor, industrie și agricultură.

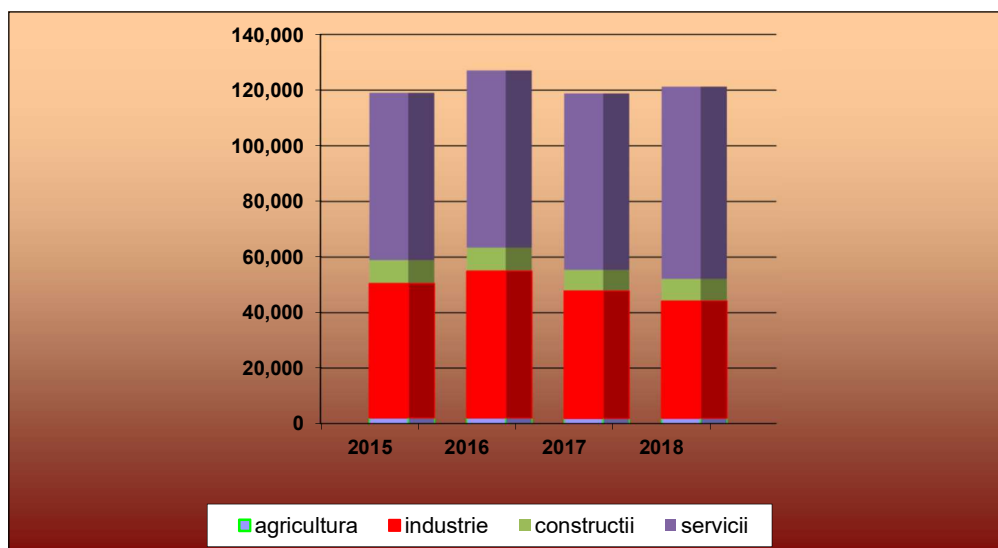
1.2. EVOLUȚIA NUMĂRULUI MEDIU DE SALARIAȚI PE RAMURI DE ACTIVITATE ÎN PERIOADA 2015-2018***Evoluția numărului total de angajați din Timișoara în perioada 2015 - 2018***

Ramură/An	2015	2016	2017	2018
Agricultură	1.943	1.897	1.765	1.802
Industrie	48.597	53.112	46.075	42.448
Construcții	8.365	8.373	7.567	7.925
Servicii	60.155	63.675	63.400	69.071
Total	119.060	127.057	118.807	121.246

Sursa: date prelucrate- ListaFirme

Din datele prezentate mai sus, în anul 2018, numărul total de angajați din domeniul serviciilor a înregistrat cea mai mare creștere din perioada 2015-2018, asigurând cca.56,96 % din numărul total de angajați.

Față de anul 2017, în anul 2018, atât în agricultură, cât și în sectorul construcțiilor s-au înregistrat creșteri ale numărului total de angajați.

Evoluția numărului de angajați pe sectoare de activitate

Sursa: date prelucrate- ListaFirme

1.3. CIFRA DE AFACERI ȘI PONDEREA SECTOARELOR ECONOMIEI LA REALIZAREA CIFREI DE AFACERI

Cifra de afaceri totală reprezintă suma totală a veniturilor obținute din activități comerciale derulate de societățile care își desfășoară activitatea în municipiul Timișoara, evaluate la prețurile pieței și exprimată în mii euro, pentru ultimii patru ani pentru care sunt disponibile bilanțurile contabile ale acestora.

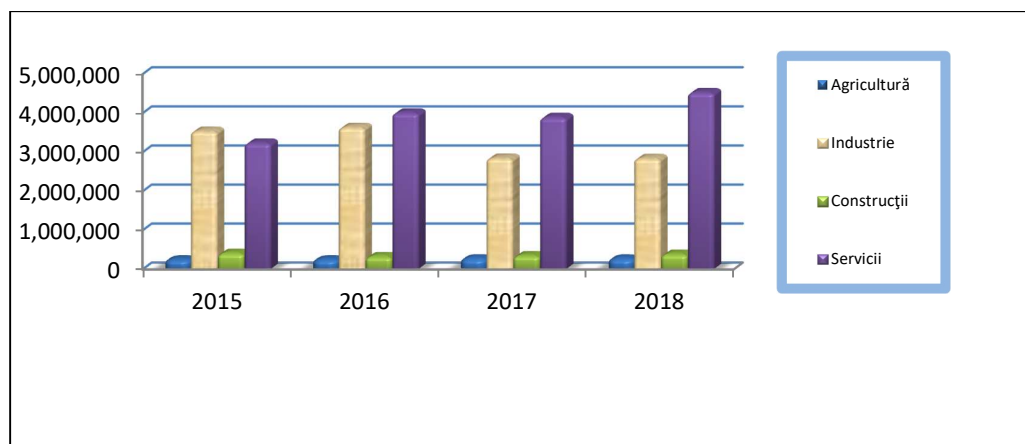
Analiza evoluției în timp a cifrei de afaceri reală a fost efectuată cu ajutorul mărimilor absolute, fiind evidențiat inclusiv ritmul mediu anual de creștere sau scădere.

Cifra de afaceri în perioada 2015-2018

- mii euro -

Ramură/ An	2015	2016	2017	2018	Total
Agricultură	250.377	250.361	279.283	275.912	1.055.933
Industrie	3.544.265	3.640.524	2.854.512	2.846.968	12.886.269
Construcții	412.950	329.991	351.945	389.971	1.484.857
Servicii	3.240.240	4.010.731	3.896.483	4.532.098	15.679.552
Total	7.447.832	8.231.607	7.382.223	8.044.949	31.106.611

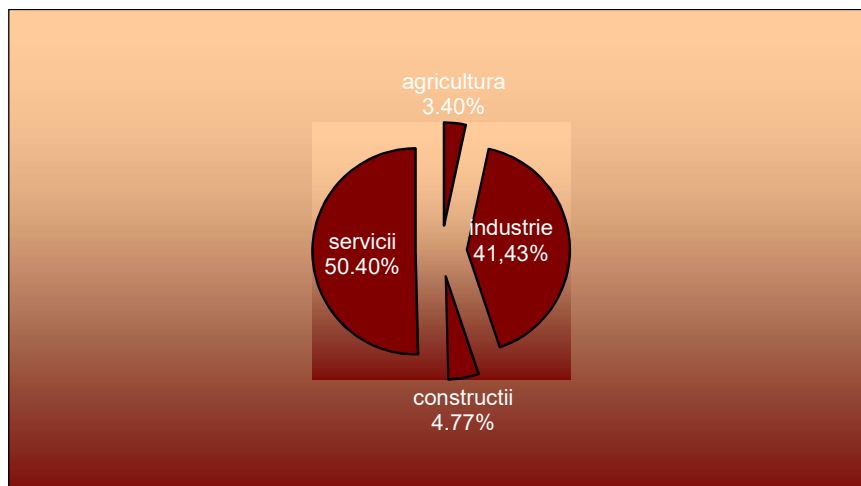
Sursa: date prelucrate - ListaFirme

Evoluția cifrei de afaceri în perioada 2015-2018

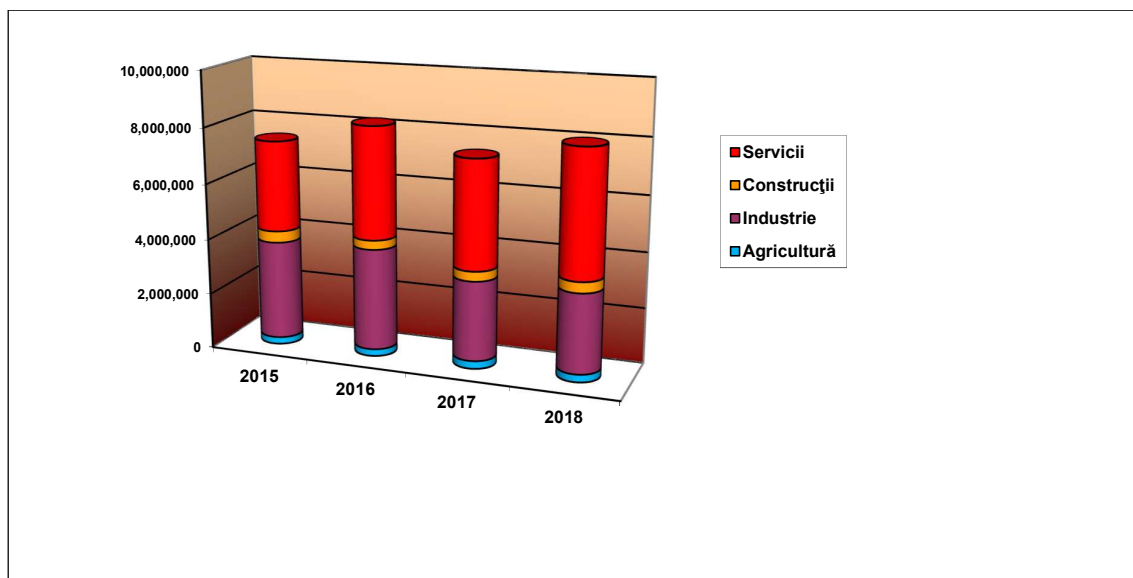
Sursa: date prelucrate- ListaFirme

O analiză a ponderii sectoarelor economiei în realizarea cifrei de afaceri în perioada 2015 – 2018 evidențiază o dezvoltare a două sectoare în economia Timișoarei, respectiv serviciile cu cca. 50,40% și industria cu cca. 41,43%.

În aceeași perioadă, sectorul construcțiilor a contribuit la realizarea cifrei de afaceri în Timișoara în medie cu cca. 4,77%, iar sectorul agricol cu doar 3,40%.

Ponderea cifrei de afaceri a sectoarelor economiei municipiului Timișoara cumulat 2015 – 2018

Sursa: date prelucrate- ListaFirme

Contribuția sectoarelor economiei la realizarea cifrei de afaceri în perioada 2015 – 2018

Sursa: date prelucrate- ListaFirme

Se poate observa că pe toată perioada 2015 - 2018, sectorul serviciilor are cea mai mare contribuție la cifra de afaceri, urmat de sectorul industriei, de sectorul construcțiilor și de sectorul agricol.

2. SITUAȚIA ECONOMICĂ PE RAMURI DE ACTIVITATE

Beneficiind de o serie de avantaje competitive față de alte orașe – localizarea, piață de desfacere însemnată, capital uman bine pregătit – Timișoara este unul din cele mai dezvoltate orașe ale României din punct de vedere economic. În anul 2018, în Timișoara activau un număr de 15.517 firme, conform datelor prelucrate de pe site-ul ListaFirme, (doar firme care au depus bilanțul) din care 12.372 în sectorul serviciilor, 1.569 în sectorul construcțiilor, 1.274 în industrie, 302 în agricultură și care ofereau peste 121.246 locuri de muncă.

Sectorul serviciilor este cel mai bine reprezentat în ceea ce privește numărul firmelor și este totodată cel mai bun angajator din economia Timișoarei; sectorul industrial contribuie și el într-o mare măsură la realizarea cifrei de afaceri totală în Timișoara.

Potrivit unui studiu realizat de Banca Mondială, după anul 2000, Timișoara a devenit orașul cu cea mai mare creștere economică din Uniunea Europeană, PIB-ul pe cap de locuitor crescând de aproape patru ori.

2.1. INDUSTRIA

Industria și pionieratele tehnice au reprezentat dintotdeauna un punct forte al economiei din Timișoara. După anul 1989, anul trecerii României de la regimul comunist către un regim democrat, au avut loc schimbări majore în structura activităților industriale din Timișoara datorită proceselor de restructurare și re tehnologizare, producția industrială incluzând în prezent atât subramuri cu tradiție cât și unele noi, moderne și dinamice.

Principalele ramuri industriale care au cunoscut o dezvoltare deosebită în ultimii ani în Timișoara au fost industria componentelor auto, industria electronică și electrotehnică, precum și industria chimică și petrochimică.

Industria componentelor auto a înregistrat o dezvoltare puternică în ultimii ani, ca o consecință a necesității dezvoltării tehnologice în cadrul unităților industriale existente, în zona Timișoarei concentrându-se firme de renume în acest domeniu (Lisa Dräxelmaier, Mahle, Continental, Hella România etc.).

Cea mai însemnată contribuție – ca cifră de afaceri – o are domeniul componentelor auto respectiv CAEN 2211 și CAEN 2932 - Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule.

Industria electronică și electrotehnică este o ramură de succes în industria orașului Timișoara, mai ales datorită investițiilor marilor întreprinderi cu activități în producția „high-tech” (Flextronics, Luxten Lighting, ELBA, etc.), ceea ce a determinat și o dezvoltare a societăților autohtone, furnizori sau sub-contractori ai acestora.

Industria chimică și petrochimică, tradițională la Timișoara, s-a dezvoltat în special prin investițiile efectuate de Continental Automotive Products, Dalli Production România, Linde Gas și Azur, etc.

Alături de marii actori din industriile de vârf menționate anterior, în Timișoara sunt concentrate numeroase alte firme, mai ales întreprinderi mici și mijlocii, în domenii tradiționale – cum sunt industria textilă și a confecțiilor, fabricarea articolelor de îmbrăcăminte și industria pielăriei și încălțăminte - investitorii străini fiind interesați de aceste sectoare, datorită costurilor de producție scăzute, comparativ cu țările lor de origine. De remarcat că aceste domenii s-au dezvoltat inclusiv datorită societăților locale, tradiționale în Timișoara. Deși unele din aceste unități tradiționale au intrat în declin ori au dispărut, în acest sector s-au dezvoltat alte investiții locale, care au preluat forța de muncă bine calificată și spiritul de întreprindere consacrat în ramurile respective.

Organizarea teritorială a industriei ilustrează rolul motor al aglomerației centrale urbane și difuzarea implantărilor industriale, în mod radial, dinspre zonele industriale mai vechi sau mai noi ale Timișoarei, în lungul marilor axe de penetrație (rutiere și feroviare), spre localitățile din zona periurbană. Privilegiate au fost, în acest sens, comunele aflate în imediata vecinătate a municipiului, care au atras un număr mai mare de investitori și întreprinderi mai productive. Se remarcă totodată tendința grupării unităților pe profile industriale.

Zonele industriale centrale, care afectau coeziunea structurii urbane, sunt în prezent în reconversie, aici dezvoltându-se în special spații comerciale, de servicii și spații rezidențiale. Continuă să existe, însă, unele unități industriale dispersate pe întreaga suprafață a municipiului Timișoara, ceea ce permite circulația facilă a forței de muncă, dar determină și disfuncționalități urbane: incompatibilitatea activității industriale cu habitatul din apropiere, schimbul de produse dintre unitățile industriale pe infrastructura stradală din interiorul orașului, aglomerarea căilor de acces, poluarea.

Principalele zone industriale și de antrepozite din Timișoara, în care se concentrează adesea și unități de servicii pentru întreprinderi, chiar unități comerciale cu ridicata sau cu amănuntul, sunt: zona industrială calea Buziașului (sud-est) care concentrează întreprinderi din industria chimică, producția de componente auto și electrotehnică, zona industrială Calea Șagului (sud) ce cuprinde depozite de materiale de construcții, precum și un număr însemnat de showroom-uri și dealeri auto, Parcul Industrial Freidorf (sud-vest) constituie o importantă zonă de atracție a investițiilor străine, de încurajare a dezvoltării întreprinderilor și creării de noi locuri de muncă, zona industrială UMT (nord-est) unde s-au localizat preponderent unități din industria chimică și automotive, zona de activități economice Calea Aradului (nord) în care se dezvoltă mai ales servicii și depozite devenind un important pol comercial, aici fiind localizate hypermarket-uri. O altă zonă industrială și de servicii este Calea Lugoșului (est), conturată după 1990, aflată în prelungirea vechiului nucleu industrial Modern, s-a extins mai ales pe teritoriul comunelor Ghiroda și Giarmata, la ieșirea spre Lugoj și către conexiunea cu aeroportul internațional Timișoara, potențată mai recent și de conexiunea cu autostrada spre Lugoj–București, care concentrează numeroase showroom-uri și IMM-uri specializate în distribuție de produse industriale, servicii pentru întreprinderi, industrie textilă, hotelieră etc.

O importantă zonă industrială și de depozitare pericentrală, care s-a dezvoltat în lungul căii ferate ce traversează orașul, cu un profil tradițional diversificat (construcții, confecții metalice, industrie alimentară, antrepozite) și care se află în plin proces de reconversie, înspre statutul de zonă de afaceri, cu dezvoltarea preponderentă de unități comerciale și de servicii, cum ar fi: Openville, Kaufland, Carrefour, Galeria 1, Brico Depot, Kappa, Dedeman.

În aceasta zonă se găsește proiectul mixt Openville care reprezintă „cea mai mare investiție într-un proiect de profil din vestul țării, de peste 220 milioane de euro, 120.000 mp în cea mai mare zonă de retail din vestul țării”(sursa: <http://unitedbusinesscenter.ro/ubc-in-timisoara/>).

„În data de 15 mai 2019, companiile IULIUS și Atterbury Europe anunță că Openville Timișoara, primul proiect cu destinație mixtă din vestul României, devine Iulius Town, nume inspirat de atașamentul timișorenilor față de brandul Iulius. Ideea extinderii brandului, de la Openville la Iulius Town, a fost insuflată de aprecierea deosebită pe care o au timișorenii față de Iulius Mall, care s-a impus, încă de la inaugurarea sa din 2005, drept lider al ofertei de shopping din regiune, un reper al orașului și unul dintre locurile preferate de petrecere a timpului liber. Iulius Town- „Orasul din centrul Timișoarei, un proiect de regenerare urbană gândit pentru a coagula comunitatea și a-i aduce laolaltă pe timișoreni, pe locuitorii din regiune dar și pe cei din țările limitrofe, indiferent dacă vin la birou, cumpărături, să facă sport sau să se relaxeze(sursa: www.unitedbusinesscenter.ro).

De amintit în această zonă, complexul de birouri City Business Centre, care plasează oferta de spații pentru birouri la un nivel ridicat.

Timișoara dispune de o forță de muncă specializată, cu înaltă calificare și experiență în diverse activități industriale, universitățile din Timișoara asigurând un potențial ridicat de formare profesională. Existența programelor de colaborare între sectoarele de cercetare - dezvoltare și cel al producției industriale, apariția pe plan local a societăților multinaționale au dus la diminuarea fenomenului de emigrare a specialiștilor de înaltă performanță. Se constată o creștere a numărului personalului specializat în domenii de vârf (automatizări, informatică, calculatoare, telecomunicații, electronică și electrotehnică etc.). Calitatea resurselor umane din Timișoara este, de altfel, unul din motivele principale pentru care investitorii străini aleg Timișoara pentru localizarea investițiilor lor în România.

În industria timișoreană există o bună experiență tehnică și tehnologică și ponderea utilizării proceselor tehnologice performante, marile companii internaționale stabilite în zona Timișoarei investind aici în echipamente și tehnologii de ultimă oră.

Creșterea competitivității întreprinderilor locale se datorează și implementării proceselor tehnologice performante de către corporațiile multinaționale prezente în zonă, ceea ce a determinat sporirea interesului producătorilor autohtoni în achiziția de tehnologii moderne și în creșterea productivității muncii în cadrul întreprinderilor mici și mijlocii.

Un rol important în atragerea investițiilor străine și în crearea de noi locuri de muncă îl au parcurile industriale, științifice și tehnologice și incubatoarele de afaceri.

2.2. SERVICII

Municipiul Timișoara a cunoscut în ultimul timp o dezvoltare impresionantă a sectorului serviciilor, în special a serviciilor de cunoaștere intensivă.

Principalele activități care au cunoscut o dezvoltare spectaculoasă în economia Timișoarei sunt telecomunicațiile, tehnologia informației, precum și activități conexe cum ar fi activități profesionale, științifice și tehnice (management și consultanță în management, cercetare-dezvoltare, arhitectură și inginerie, analiză tehnică, activități juridice, etc.) și alte activități de servicii administrative.

Sectorul tehnologiei informațiilor și a comunicațiilor a cunoscut o dezvoltare spectaculoasă ca urmare a investițiilor străine atrase și localizate în zonă și a dezvoltării societăților autohtone.

Evoluția favorabilă a acestor domenii demonstrează tranziția economiei timișorene către un tip de economie dezvoltată, sectorul serviciilor fiind majoritar din punct de vedere al populației ocupate (56,97% din totalul populației ocupate) și având în același timp o contribuție însemnată la realizarea cifrei de afaceri (50,40%).

Alte două domenii importante în sectorul serviciilor o reprezintă *comerțul* (Timișoara fiind recunoscută ca și pol comercial) și *serviciile de transport și depozitare*. Acest fapt este justificat de infrastructura bine dezvoltată, de puterea mare de cumpărare și de existența și deschiderea către o piață mare de consum. În zona Timișoarei există un număr mare de firme de transport marfă și persoane, depozitare și curierat, localizarea în apropierea granițelor (Ungaria și Serbia), Timișoara devenind astfel „centru logistic”.

Sectorul serviciilor prestate către întreprinderi și cel al serviciilor prestate către populație a cunoscut o amploare deosebită în ultimii ani. Se remarcă o intervenție masivă pe piața internă a firmelor internaționale cu renume în domeniul prestării de servicii, ceea ce a determinat o creștere semnificativă a calității produselor oferite, multe dintre aceste firme acționând în special pentru a-și proteja și păstra clienții – mari concerne internaționale – care investesc în zonă.

Factorul principal de creștere este dat de dinamica mare a *serviciilor către întreprinderi* (servicii de cunoaștere intensivă, cu o valoare adăugată mare), o evoluție interesantă având sectorul serviciilor de consultanță (juridice, audit, contabilitate și consultanță fiscală, servicii de sondaje, consultanță fiscală, managerială și tehnologică, cercetare-dezvoltare, alte activități științifice și tehnice), dar și servicii suport pentru întreprinderi (peisagistică, servicii pentru clădiri, recrutare și plasare a forței de muncă, servicii administrative și de secretariat). În acest domeniu serviciile sunt oferite de către firme naționale și internaționale, dar și de organizațiile locale specializate.

O importanță deosebită pentru dezvoltarea economică o au *serviciile de cunoaștere intensivă* (KIBS – Knowledge intensive business services). KIBS reprezintă acele servicii care se bazează în mare măsură pe cunoștințele profesionale, fiind un factor decisiv în analiza competitivității la nivelul Uniunii Europene din anul 2000 (Raportul privind Competitivitatea Europeană, 2000).

În anul 1994, un director al Centrului pentru Cercetare în Inovare și Competitivitate (Miles) a efectuat o analiză a acestor servicii. Astfel, sectorul serviciilor de cunoaștere intensivă cuprinde părți însemnate din ramuri ca: marketing și publicitate; rețele informatice; servicii noi de telecomunicații; software; alte activități informatice; design; servicii financiare; servicii administrative; servicii pentru clădiri (arhitectură, inginerie, proiectare); consultanță în management; contabilitate; servicii juridice; inginerie tehnică; servicii de mediu; cercetare-dezvoltare etc.

Municipiul Timișoara reprezintă o zonă importantă de atracție pentru investițiile comerciale datorită proximității cu statele vecine, capacității mari de atracție a investitorilor, puterii mari de cumpărare a populației, numărului mare de turiști etc, confirmându-și în continuare tradiția de târg comercial.

Din punct de vedere al repartizării teritoriale, se constată o dezvoltare a investițiilor comerciale în special în zonele active și centrale ale orașului precum și la periferii, în partea de Est (direcția spre Lugoj – București) sau pe axa Nord – Sud (direcția Arad și respectiv Șag – Moravița).

Alături de magazinele specializate existente în zona centrală, au fost deschise noi supermarket-uri de către concerne internaționale precum Lidl, Kaufland, Mega Image, Carrefour, Auchan, Profi; în octombrie 2005 a fost inaugurat cel mai mare mall din partea de vest a țării, Iulius Mall, situat pe amplasamentul fostelor antene (după ce acestea au fost mutate în afara orașului), în anul 2015 fiind demarate lucrările de extindere a acestui mall (proiectul Openville- Iulius Town începând cu 15 mai 2019), lucrări care au continuat și pe parcursul anilor 2016, 2017 și 2018, 2019.

În august 2019, la Timișoara, a fost inaugurat proiectul mixt Iulius Town, "cea mai mare investiție din regiune, în valoare totală de 442 milioane de euro. Iulius Town a presupus integrarea Iulius Mall Timișoara într-un proiect amplu de regenerare urbană, completându-l cu funcțiuni de retail, office și entertainment. Iulius Town reprezintă primul ansamblu de tip mixt realizat în vestul țării și cel de-al doilea din portofoliul companiei IULIUS, după Palas Iași.

Situat în centrul Timișoarei, Iulius Town reprezintă cel mai important proiect de real estate inaugurat în anul 2019, presupunând o sumă de recorduri: cea mai mare suprafață de retail din afara Bucureștiului – 120.000 mp, 450 de magazine - și cea mai mare ofertă de spații de birouri clasa A din regiune – peste 100.000 mp.

Branduri internaționale în premieră, cele mai frumoase și mai noi concepte de magazine disponibile în Europa, precum și o varietate de cafenele și restaurante tematice, cu terase și priveliște spre zona verde confirmă Iulius Town drept destinația numărul 1 din vestul țării pentru shopping, petrecerea timpului liber și socializare.

Punctul central al proiectului mixt l-a constituit parcul suspendat, care integrează 10.000 de arbuști și 1.400 de arbori de talie mare, din pepiniere din Italia. Iulius Gardens mai include un lac, pe o suprafață de 800 mp, un carusel venețian etajat pentru copii, un foisor, alei de promenadă și piațete pentru evenimente și târguri în aer liber.

Iulius Town dispune și de un centru ultramodern de conferințe, cu trei săli elegante și o capacitate de până la 1.000 de persoane, care vor găzdui evenimente business și private.

Iulius Town a presupus investiții semnificative în infrastructură, în valoare totală de 13 milioane de euro. Străzile din proximitatea proiectului au fost lărgite și modernizate, iar un tunel auto cu două benzi pe sens, care traversează ansamblul, contribuie la fluidizarea traficului din zonă. Pe lângă rolul său funcțional, tunelul este o veritabilă galerie de artă murală de dimensiuni impresionante, datorită lucrărilor realizate de 30 dintre cei mai buni grafferi din lume. Acest proiect s-a desfășurat pe o suprafață de 2.000 mp și a beneficiat de participarea unor artiști din Venezuela, Peru, Brazilia, Mexic, Spania, Italia, Republica Moldova și România.

Tot la capitolul infrastructură, alte 40,7 milioane de euro au fost investite în spații de parcare (într-o parcare supraetajată și una subterană) numărul locurilor disponibile depășind 4.000. La acestea se adaugă cele 800 de spații pentru parcare a bicicletelor din întregul ansamblu".(sursa:adevărul.ro)

Se observă o mai bună corelare a unităților comerciale cu numărul populației și volumul desfacerilor. Au apărut noi zone comerciale și s-au deschis noi supermarketuri în preajma cartierelor și zonelor de locuințe. Diversitatea mărfurilor vândute și calitatea acestora asigură aprovizionarea diferitelor segmente de cumpărători, resimțindu-se influențele mediului concurențial creat prin intrarea pe piața locală a investitorilor străini strategici, reprezentanți ai firmelor de renume.

La sfârșitul anului 2014 au demarat lucrările de construcții ale celui de-al doilea mall, în zona Calea Șagului, Shopping City Timișoara, dezvoltat de grupul Nepi, care a fost finalizat în anul 2016.

În nordul și respectiv sudul orașului, în apropierea arterelor de comunicații, se concentrează în prezent două mari zone comerciale, aici fiind reprezentate unele dintre cele mai importante companii în sectorul comercial: Metro Cash and Carry, Auchan, Hornbach, Leroy Merlin, Selgros, Brico Depot, etc.

Este evidentă preponderența comerțului în cadrul sectorului serviciilor, observându-se orientarea cumpărătorilor către magazinele de tip supermarket și hypermarket prin practicarea „comerțului de weekend” (spre sfârșitul săptămânii înregistrându-se un număr mult mai mare de cumpărători).

Serviciile de transport și depozitare ocupă un loc secund după cifra de afaceri realizată de firmele din domeniul comerțului: informațiile și comunicațiile precum și activitățile profesionale, științifice și tehnice, servicii de cunoaștere intensivă cu o valoare adăugată ridicată, se situează pe următoarele două locuri, dar cifra de afaceri realizată de firmele din aceste domenii este cu mult mai mică decât cea realizată de firmele active în domeniul comercial.

Sectorul financiar-bancar s-a dezvoltat în ultimii ani datorită acțiunii conjugate a mai mulți factori, cum ar fi dezvoltarea de noi instrumente de creditare și economisire, scăderea dobânzilor la credite în lei, dar și în valută, respectiv scăderea diferențelor dintre acestea, creșterea investițiilor în sectorul bancar și creșterea înclinației spre investiții a agenților economici, etc. În Timișoara funcționează mai multe instituții de credit care oferă diverse produse/servicii financiar bancare, respectiv: credite, depozite, fonduri de investiții, conturi curente, carduri de credit și debit; asigurări de bunuri și persoane, finanțare exporturi, operațiuni cu efecte de comerț, servicii multi-cash, etc.

Un alt domeniu care a înregistrat o creștere în anii precedenți în Timișoara este cel al imobiliarelor, o arie de activitate care s-a remarcat, până anul trecut, în special prin segmentele rezidențial și office.

Cel mai cunoscut ansamblu de clădiri de birouri din Timișoara, City Business Centre (CBC), a fost deschizătorul de drumuri în privința segmentului de clădiri de birouri moderne.

Piața clădirilor de birouri din Timișoara și-a continuat ascensiunea și în anul 2019, astfel cea mai mare investiție în domeniul imobiliar din Vestul țării, proiectul Iulius Town a furnizat în prima etapă cea mai mare ofertă de birouri clasa A (UBC 1, UBC 2 și UBC 3) din regiune, care s-au impus drept pol de business al regiunii, printre chiriași numărându-se companii multinaționale din IT, automotive și customer support.

Alături de Iulius Town, un alt proiect multifuncțional care contribuie la schimbarea la față a Timișoarei îl constituie ISHO, alternativă contemporană la ceea ce înseamnă a locui în oraș, o redefinire a spațiului urban, ce îmbină armonie, modernitate și lifestyle. ISHO a fost conceput pentru a deveni un reper al Timișoarei de mâine. ISHO aduce aproape servicii și funcționalități unice, de la restaurant și cafenele, la gym și pistă de alergat, spațiu cultural și propriul debarcader.

De asemenea, „clădirea Vox Technology Park este amplasată pe Calea Torontalului, aproape de numeroase puncte cheie din oraș și este ușor accesibilă, indiferent de mijlocul de transport utilizat. Construit pe o suprafață totală de 35.136 mp, Vox Technology Park este format dintr-o clădire de birouri dispusă pe două corpuri de înălțimi diferite. Pe lângă spațiile destinate birourilor, clădirea încorporează:

- ✓ spații comerciale și servicii bancare, în suprafață de 2.750 mp;
- ✓ restaurant (corp A, parter) și bistro (corp B, etajul șapte);
- ✓ sală de conferințe pentru întâlniri de afaceri sau evenimente business;
- ✓ cafenele;
- ✓ terasă suspendată, pentru relaxare în aer liber;
- ✓ sală de fitness complet echipată;
- ✓ parcare terană și subterană, supravegheată video;
- ✓ spații pentru biciclete în parcare subterană;

Cu o suprafață utilă de 26.000 mp, Vox Technology Park pune la dispoziție birouri clasa A spațioase și ultra-moderne. Având etaje cu suprafețe diferite – de la 1.100 mp și până la 3.500 mp – clădirea se adaptează nevoilor unui spectru larg de companii, fie că sunt mici, medii sau mari. Proiectul este conceput conform normelor de sustenabilitate BREEAM și a obținut certificarea BREEAM Excellent cu un scor de 85,6%, cel mai mare scor din România pentru o clădire comercială. Terasa suspendată de aproximativ 750 mp oferă, pe lângă caracteristicile sale estetice, un loc perfect pentru pauze relaxante sau networking în aer liber”(sursa: <https://www.voxtechnologypark.ro/birouri/>).

2.3. CONSTRUCȚII

În anul 2018 în sectorul construcțiilor activau 1.569 societăți comerciale, peste 7.925 salariați și o cifră de afaceri de 389.971 mii euro.

Cea mai însemnată contribuție – atât ca număr de societăți, cât și ca cifră de afaceri – o are domeniul construcțiilor de clădiri, respectiv CAEN 4120 *Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale*.

Următorul domeniu ca importanță ținând cont de cifra de afaceri realizată este CAEN 4322 *Lucrări de instalații sanitare, încălzire și aer condiționat*, al treilea domeniu fiind Lucrările de construcții de drumuri și autostrăzi – CAEN 4211.

2.4. AGRICULTURA

Învelișul de sol din Timișoara este de o mare diversitate, din clasele cernisoluri cambice, lăcoviști și soluri gleice, soluri brune eumezobazice, bălți și gropi de împrumut, cernoziomurile. Capacitatea solurilor de susținere a producției agricole este medie datorită ponderii ridicate a unor tipuri de soluri cu fertilitate

scăzută sau afectate de umezeală în exces, compensată însă de prezența cernoziomurilor și preluvisurilor molice, soluri calitative pentru dezvoltarea agriculturii.

Condițiile pedoclimatice sunt în general favorabile agriculturii, Timișoara încadrându-se în climatul temperat continental moderat cu influențe sud-mediteraneene. În perioada propice culturilor agricole cad aproape 80% din precipitații, ceea ce constituie o condiție favorabilă dezvoltării plantelor și legumelor autohtone, însă regimul precipitațiilor este neregulat, remarcând alternanța anilor secetoși și a celor excesiv de umezi. Teritoriul zonei Timișoara dispune de o bogată rețea hidrografică, pânza freatică se situează la o adâncime ce variază între 0,5 și 4 m, ceea ce generează bălțiri în condițiile unor precipitații excesive.

Datorită suprafețelor agricole întinse și a solurilor de calitate, potențialul agricol al județului Timiș este ridicat. Comparativ cu alte regiuni rezultatele obținute în agricultură au fost bune, în ciuda faptului că beneficia într-o măsură insuficientă de servicii adecvate. O contribuție importantă la dezvoltarea sectorului agricol o au mecanizarea agriculturii și creșterea semnificativă a facilităților acordate în acest domeniu. Majoritatea societăților agricole, cât și asociațiile familiale dețin propriile utilaje în funcție de suprafața pe care o exploatează.

Deși în municipiul Timișoara activitățile agricole sunt slab dezvoltate, totuși la nivelul județului Timiș agricultura reprezintă una din cele mai atractive oferte de investiții, observându-se o creștere remarcabilă a interesului investitorilor străini față de sectorul agricol. Existența materiilor prime necesare agriculturii, piața de desfacere semnificativă pe care o deține, condițiile climatice favorabile și creșterea investițiilor străine fac din județul Timiș o zonă cu un potențial agricol ridicat.

În ceea ce privește profilul producției agricole, aparent paradoxală pentru zona Timișoara – dominată de un oraș mare, cu nevoi ridicate de consum zilnic de produse agricole proaspete – este slaba dezvoltare a horticulturii și a producției legumicole, în favoarea extinderii marilor culturi de câmp (cereale și unele plante tehnice). De altfel, în mod tradițional, cel puțin începând cu anii 60 ai sec. XX, zona Timișoara s-a afirmat ca importator de produse legumicole și horticole, aduse de la distanțe variate, fie din spații apropiate, din județ fie de la distanțe mai mari, din bazinele legumicole ale Aradului sau ale Olteniei.

Cauza principală o constituie preabilitatea redusă a solurilor pentru astfel de culturi, dar și lipsa amenajărilor pentru irigații în spațiile cu soluri fertile, la care se adaugă orientarea forței de muncă rurale spre alte tipuri de activități. În ultimii ani, expansiunea spațiilor construite și îmbătrânirea forței de muncă specializate în agricultură, din categoria micilor producători, au făcut ca sursele de aprovizionare cotidiană cu legume proaspete să depășească granițele țării. Produsele locale sunt din ce în ce mai rare în rețeaua comercială din Timișoara.

VII. MEDIUL SOCIO – CULTURAL**1. EDUCAȚIA ȘI ÎNVĂȚĂMÂNTUL****1.1. ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR**

Conform datelor furnizate de Inspectoratul Școlar Județean Timiș, în anul școlar 2019/2020 situația privind învățământul preuniversitar timișorean este prezentată în tabelul de mai jos.

**ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR ÎN TIMIȘOARA
ANUL ȘCOLAR 2019/2020**

Forma de învățământ	Nr. unități școlare	Nr. elevi (preșcolari)	Nr. cadre didactice
Învățământ preșcolar de stat	46 (14 PJ + 32 AR)	6864	502
Învățământ preșcolar particular	12	828	85
Învățământ primar și gimnazial de stat	19 (17 PJ + 2 AR)	22957	1287
Învățământ primar și gimnazial particular	5	501	59
Învățământ liceal de stat	30	12658	1002
Învățământ liceal particular	5	1069	91
Învățământ postliceal de stat	0	658	37
Învățământ postliceal particular	2	2120	93
Învățământ profesional de stat	0	1416	221
Învățământ profesional particular	0	326	35
Învățământ special	6	933	431
Total învățământ de stat	101 (67 PJ + 34 AR)	45486	3480
Total învățământ particular	24	4844	363
TOTAL GENERAL	125 (91 PJ + 34 AR)	50330	3843

PJ – unitate de învățământ cu personalitate juridică;

AR - unitate de învățământ arondată unei școli cu personalitate juridică

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Timiș

În anul școlar 2019/2020, în cele 125 unități de învățământ preuniversitar din municipiul Timișoara (101 de stat și 24 particulare), activează un număr total de 50.330 preșcolari și elevi, din care 45.486 preșcolari și elevi activează în unitățile de învățământ de stat și 4.844 preșcolari și elevi activează în unitățile de învățământ particulare. Raportat la anul școlar 2018/2019, se constată o ușoară creștere a numărului de preșcolari și elevi, de la 50.122 la 50.330.

Din cele 125 de unități de învățământ preuniversitar de stat din municipiul Timișoara, 91 sunt unități de învățământ cu personalitate juridică, iar 34 sunt unități de învățământ structură arondată.

Numărul total de cadre didactice care își desfășoară activitatea în unitățile de învățământ preuniversitar din Timișoara este de 3.843, din care 3.480 în unitățile de învățământ de stat și 328 în unitățile de învățământ particulare. Raportul preșcolar, elev/ cadru didactic este de 13,10 în anul școlar 2019-2020, față de 13,33 în anul școlar 2018-2019.

Limbile de predare în unitățile de învățământ preuniversitar existente în Municipiul Timișoara sunt: limba română, limba maghiară, limba germană, limba sârbă.

Învățământul în limbile minorităților naționale din municipiul Timișoara în anul școlar 2019/2020 se desfășoară astfel:

SITUAȚIA UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT CU PREDARE ÎN LIMBILE MINORITĂȚILOR NAȚIONALE
AN ȘCOLAR 2019-2020

Limba de predare/Forma de proprietate/ Denumire unitate învățământ	Număr preșcolari/elevi pe nivele de învățământ				
	Preșcolar	Primar	Gimnazial	Liceal	Total unitate
Limba germană	617	987	675	415	2694
Privată	90	87	20		197
ȘCOALA GIMNAZIALĂ MONTESSORI HAUS TIMIȘOARA	90	87	20	-	197
Publică de interes național și local	527	900	655	415	2497
COLEGIUL NAȚIONAL BĂNĂȚEAN TIMIȘOARA	-	187	123	50	360
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT "FRANZ LUKAS" TIMIȘOARA	119	-	-	-	119
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT "NIKOLAUS LENAU" TIMIȘOARA	209	-	-	-	209
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT C.F.R. TIMIȘOARA	11	-	-	-	11
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.14 TIMIȘOARA	25	-	-	-	25
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.16 TIMIȘOARA	17	-	-	-	17
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.2 TIMIȘOARA	15	-	-	-	15
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.23 TIMIȘOARA	13	-	-	-	13
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.30 TIMIȘOARA	23	-	-	-	23
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.33 TIMIȘOARA	42	-	-	-	42
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.9 "CARLA PELZ" TIMIȘOARA	53	-	-	-	53
LICEUL TEORETIC "NIKOLAUS LENAU" TIMIȘOARA		713	532	365	1610
Limba maghiară	214	282	160	201	857
Privată	22				22
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT "NOTRE DAME" TIMIȘOARA	22	-	-	-	22
Publică de interes național și local	192	282	160	201	835
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.10 TIMIȘOARA	50	-	-	-	50

GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.11 TIMIȘOARA	14	-	-	-	14
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.12 TIMIȘOARA	19	-	-	-	19
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.16 TIMIȘOARA	16	-	-	-	16
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.2 TIMIȘOARA	16	-	-	-	16
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.26 TIMIȘOARA	40	-	-	-	40
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.8 TIMIȘOARA	13	-	-	-	13
LICEUL TEOLOGIC ROMANO-CATOLIC "GERHARDINUM" TIMIȘOARA	24	49	0	47	120
LICEUL TEORETIC "BARTOK BELA" TIMIȘOARA	-	233	160	154	547
Limba sârbă	49	62	45	71	227
Publică de interes național și local	49	62	45	71	227
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.14 TIMIȘOARA	26	-	-	-	26
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.9 "CARLA PELZ" TIMIȘOARA	23	-	-	-	23
LICEUL TEORETIC "DOSITEI OBRADOVICI" TIMIȘOARA	-	62	45	71	178
Total	880	1331	880	687	3778

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Timiș

În unitățile de învățământ liceal activează un număr total de 13.727 elevi, din care 12.658 elevi în învățământul liceal de stat și 1.069 elevi în învățământul liceal particular.

Învățământul liceal în municipiul Timișoara cuprinde filierele teoretică, vocațională și tehnologică, și dispune de cadre didactice calificate cu ajutorul unui sistem de formare continuă a cadrelor didactice, conform standardelor europene. De asemenea, învățământul liceal timișorean deservește și comunele din vecinătatea municipiului.

În unitățile de învățământ postliceal și profesional activează un număr total de 4.520 elevi, din care: 658 elevi în învățământul postliceal de stat, 2.120 elevi în învățământul postliceal particular, 1.416 elevi în învățământul profesional de stat și 326 elevi în învățământul profesional particular. Comparativ cu anul școlar 2018/2019, se observă o scădere a numărului de elevi care activează în învățământul postliceal de stat, de la 799 la 658.

Învățământul Profesional și Tehnic pregătește elevii astfel:

SITUAȚIE FILIERE, PROFILE, SPECIALIZĂRI DE PREGĂTIRE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL ȘI
PROFESIONAL AN ȘCOLAR 2019-2020

Tip de învățământ/Nivel învățământ/Formă proprietate/Filieră/ Profil/ Domeniu/Specializare	Număr elevi pe forma de învățământ			
	Zi	Seral	Frecvență redușă	Total
Total	12.562	2.602	305	15.469
Liceal	10.820	2.602	305	13.727
Privată	286	634	149	1.069
Tehnologică	206	634		840
Servicii	206	634		840
Economic	206	634		840
Tehnician în activități economice	206	634		840
Teoretică	80		149	229
Real	13		21	34
Real	13		21	34
Matematică - informatică	13		21	34
Umanist	67		128	195
Umanist	67		128	195
Filologie	67		128	195
Publică de interes național și local	10.534	1.968	156	12.658
Tehnologică	3.772	1.968		5.740
Resurse naturale și protecția mediului	622	331		953
Agricultură	12	212		224
Tehnician agronom	12	212		224
Industria alimentară	362			362
Tehnician analize produse alimentare	362			362
Protecția mediului	157	119		276
Tehnician ecolog și protecția calității mediului	157	119		276
Silvicultură	91			91
Tehnician în silvicultură și exploatarea forestiere	91			91
Servicii	1.789	18		1.807
Alimentație	303			303
Organizator banqueting	227			227
Tehnician în gastronomie	76			76
Comerț	47	0		47
Tehnician în activități de comerț	47	0		47
Economic	1.114			1.114
Tehnician în activități economice	790			790
Tehnician în administrație	324			324
Estetica și igiena corpului omenesc	95			95
Coafor stilist	95			95

Turism	230	18		248
Tehnician în industria hotelieră	0	18		18
Tehnician în turism	230			230
Tehnic	1.361	1619		2.980
Chimie industrială	0	285		285
Tehnician chimist de laborator	0	160		160
Tehnician în chimie industrială		125		125
Electric	239	432		671
Tehnician electrician electronist auto	16			16
Tehnician electrotehnist	21	62		83
Tehnician energetician		103		103
Tehnician în instalații electrice	202	267		469
Electromecanică mașini, utilaje, instalații	16	137		153
Tehnician electromecanic	16	137		153
Electronică automatizări	603	57		660
Tehnician de telecomunicații	167			167
Tehnician în automatizări	156	57		213
Tehnician operator tehnică de calcul	280			280
Fabricarea produselor din lemn	14			14
Tehnician designer mobila și amenajări interioare	14			14
Finisaje pentru construcții		50		50
Tehnician în construcții și lucrări publice		50		50
Industria textilă și pielărie	27	68		95
Tehnician designer vestimentar	13			13
Tehnician în industria textilă	14	68		82
Instalații pentru construcții	113	140		253
Tehnician desenator pentru construcții și instalații	113	140		253
Lăcătușărie mecanică structuri		49		49
Tehnician mecatronist		49		49
Mecanică de montaj, întreținere și reparații	67	240		307
Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații	11	240		251
Tehnician mecatronist	56			56
Mecanică de motoare	89	161		250
Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații		46		46
Tehnician mecatronist		85		85
Tehnician transporturi	89	30		119
Mecanică fină	99			99
Tehnician mecatronist	99			99
Producție media	94			94
Tehnician operator procesare text/imagine	94			94
Teoretică	5.058		156	5.214
Real	3.182			3.182
Real	3.182			3.182
Matematică - informatică	1.947			1.947

Științe ale naturii	1.128			1128
Teoretic real spec.germana	107			107
Umanist	1.876	156		2.032
Umanist	1.876	156		2.032
Filologie	941	156		1.097
Științe sociale	909			909
Teoretic uman spec. germană	26			26
Vocațională	1.704			1.704
Arte vizuale	450			450
Arhitectura, arte ambientale si design	339			339
Desenator tehnic pentru arhitectură și design	339			339
Arte plastice, arte decorative	111			111
Tehnician pentru tehnici artistice	111			111
Coregrafie	34			34
Coregrafie	34			34
Balerin/Dansator	34			34
Muzică	203			203
Muzică	203			203
Corist	96			96
Instrumentist	107			107
Pedagogic	111			111
Pedagogic	111			111
Învățător - educatoare	111			111
Sportiv	410			410
Sportiv	410			410
Instructor sportiv	410			410
Teatru	49			49
Arta actorului	49			49
Instructor de teatru	49			49
Teologic	447			447
Teologic baptist	116			116
Teologie baptistă	116			116
Teologic ortodox	95			95
Teologie ortodoxă	95			95
Teologic penticostal	106			106
Teologie penticostală	106			106
Teologic romano-catolic	130			130
Teologie romano-catolică	130			130

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Timiș

SITUAȚIE ÎNVĂȚĂMÂNT POSTLICEAL AN ȘCOLAR 2019-2020

Nivel învățământ/Formă proprietate/Formă finanțare/Specializare	Număr elevi
Maiștri	104
Publică de interes național și local	104
BUGET	104

Maistru electrician centrale, stații și rețele electrice	53
Maistru electromecanic auto	51
Postliceal	2.674
Privată	2.120
TAXĂ	2.120
Asistent manager unități hoteliere	25
Asistent medical balneo-fiziokinetoterapie și recuperare	89
Asistent medical de farmacie	209
Asistent medical de radiologic	154
Asistent medical generalist	1.622
Tehnician electronist telecomunicații	21
Publică de interes național și local	554
TAXĂ	554
Asistent medical de farmacie	20
Asistent medical generalist	534

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Timiș

Practicarea *alternativelor educaționale* – Step by Step, Waldorf, Freinet, Montessori, la nivelul municipiului și al județului, ilustrează respectarea pluralismului educațional promovat de legea învățământului. Alternativele educaționale respectă curriculumul național sau funcționează după planuri - cadru aprobate de Ministerul Educației Naționale, constituind o ofertă educațională recunoscută și promovată de minister.

SITUAȚIA UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT CU ALTERNATIVE EDUCAȚIONALE AN ȘCOLAR 2019-2020

Forma de proprietate/Alternativa educațională/ Denumire unitate invatamant	Numar preșcolari/elevi pe nivele de învățământ				
	Preșcolar	Primar	Gimnazial	Liceal	Total unitate
Privată	90	87	0		177
Montessori	90	87	0		177
ȘCOALA GIMNAZIALĂ MONTESSORI HAUS TIMIȘOARA	90	87	0		177
Publică de interes național și local	154	594	115	108	971
Freinet	24				24
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.14 TIMIȘOARA	24				24
Step by Step		347			347
LICEUL TEHNOLOGIC TRANSPORTURI AUTO TIMIȘOARA		65			65
LICEUL TEORETIC "BARTOK BELA" TIMIȘOARA		119			119
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.19 "AVRAM IANCU" TIMIȘOARA		44			44
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.20 TIMIȘOARA		119			119
Waldorf	130	247	115	108	600
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.29 TIMIȘOARA	30				30

LICEUL WALDORF TIMIȘOARA	100	247	115	108	570
Total	244	681	115	108	1.148

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Timiș

În Municipiul Timișoara, programul „Școală după școală” funcționează, în anul școlar 2019/2020, în 18 unități de învățământ.

Perfecționarea cadrelor didactice preuniversitare în anul 2019 s-a efectuat prin intermediul următoarelor programe de formare:

Programe de formare continuă a cadrelor didactice preuniversitare, avizate de către Ministerul Educației și Cercetării și derulate prin Casa Corpului Didactic Timiș

Nr.	Denumirea programului	Nr. ore	Număr total participanți
1	Program de pregătire pentru învățământul preșcolar în vederea susținerii examenului de definitivare/titularizare	40	34
2	Program de pregătire pentru învățământul primar în vederea susținerii examenului de definitivare/ titularizare	40	30
3	Elemente de pedagogie – suport în elaborarea portofoliului profesional al profesorilor debutanți/suplinitori pentru examenul de definitivare/ titularizare	16	47
4	Elemente de pedagogie: Pregătire pentru examenul național pentru ocuparea posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în învățământul preuniversitar	24	60
5	Sprijin pentru unitățile din învățământ în vederea pregătirii activităților de evaluare externă	24	176
6	Didactica predării istoriei	32	18
7	Gestionarea eficientă a conflictelor interpersonale	24	49
8	Intervenții psihopedagogice la copiii cu surdocecitate/deficiențe senzoriale multiple	24	20
9	Folosirea utilă, creativă și sigură a Internetului	24	20
10	Prevenirea și combaterea violenței în școli	24	27
11	Fenomenul Bullying - o realitate prezentă la toate nivelurile în sistemul educațional - strategii de prevenire și combatere	24	34
12	Masterclass de pian. Cursuri de perfecționare instrumentală	24	18
13	Masterclass de canto clasic. Cursuri de perfecționare vocală	24	13
14	Masterclass de chitară clasică. Cursuri de perfecționare instrumentală	24	3
15	Abilitarea curriculară a cadrelor didactice din învățământul primar pentru clasa pregătitoare	16	71
TOTAL PARTICIPANȚI: 620			

Programe de formare derulate prin furnizori de programe acreditate de către Ministerul Educației și Cercetării - Direcția Generală Învățământ Secundar Superior și Educație Permanentă

Nr.	Denumirea programului	Furnizor	Nr. credite	Nr. ore	Număr total participanți
1	Inovații curriculare în învățământul primar	Asociația "Start pentru formare" Craiova	22	91	20
2	Pedagogia Freinet – o pedagogie colectivă pentru fiecare	CCD Timiș	12	50	25
3	Comunicare și interactivitate în procesul de predare-învățare	CCD Timiș	10	40	76
4	Educație pentru Democrație	CCD Timiș	15	60	25

5	Școala incluzivă – școală pentru toți	CCD București	15	60	25
6	JOBS– Formarea pentru orientare și consiliere în carieră a elevilor	Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic	12	48	50
7	Managementul implementării și dezvoltării sistemului de control intern în unitățile subordonate Ministerului Educației Naționale	CCD Timiș	25	100	24
8	Dezvoltarea abilităților de implicare activă a școlii în domeniul siguranței apei și a sistemelor de sanitație	CCD Timiș	10	40	44
9	Educație nonformală în școala contemporană	CCD Timiș	20	80	25
10	CRED – Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți. Formare nivel II – învățământ primar	CCD Timiș	30	120	34
11	CRED – Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți. Formare nivel II – învățământ gimnazial – Limba și literatura română	CCD Timiș	30	120	20
TOTAL PARTICIPANȚI: 368					

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Timiș

Atât Inspectoratul Școlar Județean Timiș cât și conducerile unităților de învățământ, susțin și promovează alternativele educaționale prin: întâlniri de lucru ale cadrelor didactice cu teme punctuale; constituirea cercului metodic al cadrelor didactice din alternative; constituirea colectivului de metodiști în alternative educaționale cu avizul Comisiei Naționale pentru Alternative Educaționale (CNAE); realizarea unor acțiuni interjudețene cu sprijinul inspectoratelor școlare interesate; acțiuni de informare și sensibilizarea părinților; organizarea unor activități în parteneriat școală-grădiniță; diversificarea acțiunilor de promovare a alternativelor în vederea recrutării elevilor.

În ceea ce privește implicarea și alinierea la nivel european a educației, în anul 2019 se aflau în implementare 25 de proiecte (din care 23 proiecte finanțate prin programul Erasmus+/KA1/KA2, un proiect finanțat prin Programul Interreg V-A România-Ungaria și un proiect finanțat prin Programul Interreg IPA de Cooperare Transfrontalieră România – Serbia) beneficiarii fiind licee, colegii și școli din Municipiul Timișoara.

Starea clădirilor unităților de învățământ preuniversitar de stat din municipiul Timișoara este în general bună, fiind totuși necesară reabilitarea unora dintre ele. Conform situației furnizate de Serviciul Școli Spitale Baze Sportive din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara, au fost efectuate lucrări de reparații pentru următoarele clădiri ale unităților de învățământ preuniversitar de stat: Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva”, Colegiul Tehnic „Emanuil Ungureanu”, Liceul de Arte Plastice, Liceul de Artă „Ion Vidu”, Liceul Teoretic „Nikolaus Lenau”, Liceul Teoretic „William Shakespeare”, Liceul Tehnologic Energetic Regele Ferdinand I, Grădinița cu Program Prelungit nr. 53, Grădinița cu Program Prelungit nr. 29, Școala Gimnazială nr. 30, fosta Școala Gimnazială nr. 26 (pentru Școala Gimnazială nr. 24), Școala Gimnazială nr. 4.

1.2. ÎNVĂȚĂMÂNTUL UNIVERSITAR

În Municipiul Timișoara, învățământul universitar se desfășoară, în prezent, în 7 instituții, dintre care 4 sunt de stat - Universitatea Politehnica Timișoara, Universitatea de Vest, Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” și Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României”, iar alte 3 sunt particulare - Universitatea „Tibiscus”, Universitatea „Ioan Slavici” și Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” - Facultatea de Management Turistic și Comercial.

Timișoara reprezintă unul din cele mai importante centre universitare din țară, fiind caracterizat prin marea diversificare a disciplinelor de studiu, cele șapte universități având în structura lor 37 de facultăți. Se remarcă, atât diversitatea formelor de organizare a programelor de studii universitare oferite în Timișoara (învățământ cu frecvență, învățământ cu frecvență redusă și învățământ la distanță), cât și

diversitatea programelor de studii universitare, organizate pe cicluri de studiu (studii universitare de licență, de masterat, de doctorat).

Potențialul ridicat de pregătire profesională pe care îl oferă acestea, datorită calității cadrelor didactice și a colaborărilor permanente cu alte instituții din țară și din străinătate, determină atragerea studenților atât din Timișoara și de pe raza județului Timiș, cât și din alte județe.

**Învățământul superior (universitar) în Timișoara
în anul universitar 2019/2020**

Nr. crt.	Denumirea Universității	Forma de învățământ stat/particular	Număr facultăți	Număr total studenți	Număr cadre didactice
1.	Universitatea de Vest	stat	11	15.032	941
2.	Universitatea Politehnica Timișoara	stat	10	12.909	628
3.	Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș”	stat	3	7.328	831
4.	Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României”	stat	6	5.530	276
5.	Universitatea „Tibiscus”	particular	4	672	49
6.	Universitatea „Ioan Slavici”	particular	2	775	35
7.	Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” din București - Facultatea de Management Turistic și Comercial Timișoara	particular	1	182	6
TOTAL			37	42.428	2.766

Sursa: date furnizate de instituțiile de învățământ superior

În anul universitar 2019/2020 în universități au fost înscriși, pe cele trei cicluri de studii universitare (licență, master și doctorat), 42.428 studenți, din care 40.799 studenți frecventează cursurile facultăților din cadrul universităților de stat, iar 1.629 studenți frecventează cursurile facultăților din cadrul universităților particulare. Din totalul de studenți, care frecventează cursurile facultăților din cadrul universităților de pe raza municipiului Timișoara, 32.090 studenți sunt înscriși la ciclul de studii universitare de licență, 8.016 studenți sunt înscriși la ciclul de studii universitare de master și 2.322 studenți sunt înscriși la ciclul de studii universitare de doctorat. Raportat la anul universitar 2018/2019, se observă o ușoară creștere a numărului total de studenți, de la 41.505 la 42.428.

Numărul total de cadre didactice universitare, care își desfășoară activitatea în cadrul universităților din municipiul Timișoara, este de 2.766, din care 2.676 în cadrul universităților de stat și 90 în cadrul universităților particulare.

În anul universitar 2019/2020 un număr de 347 studenți, din cadrul a 4 universități, beneficiază, prin programul Erasmus+ și prin alte programe internaționale, de bursă de studiu în străinătate, astfel: Universitatea Politehnica Timișoara – 92 studenți; Universitatea de Vest – 182 studenți; Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” – 37 studenți; Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României” – 36 studenți.

Perfecționarea cadrelor didactice universitare s-a făcut prin: programul de formare psihopedagogică postuniversitar nivel I și nivel II, în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică; programele postuniversitare acreditate de Ministerul Educației Naționale „Didactică și psihopedagogie universitară” și „Cercetare științifică avansată”; mobilități ale unor cadre didactice, derulate prin Programul ERASMUS; programe de scurtă durată de tip workshop; training-uri organizate în cadrul proiectelor finanțate din fonduri europene, implementate de universități, etc.

În cadrul universităților existente în Municipiul Timișoara funcționează peste 80 de centre/institute de cercetare, pe primele trei locuri clasându-se Universitatea de Vest, în cadrul căreia funcționează 39 centre/institute/structuri de cercetare, urmată de Universitatea Politehnica Timișoara, care are 26 centre de cercetare și Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș”, cu 40 centre de cercetare. În anul 2019, la nivelul universităților au fost implementate numeroase proiecte, care au avut drept scop promovarea și susținerea activității de cercetare.

Universitatea de Vest și Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” fac parte din categoria universităților de educație și cercetare științifică, iar Universitatea „Tibiscus” și Universitatea „Ioan Slavici” fac parte din categoria universităților centrate pe educație.

Universitatea de Vest este un centru principal de cunoaștere în regiunea de Vest a țării. Universitatea se profilează pe piața educațională globală ca un lider regional deschis înspre comunitatea academică internațională, atât din perspectiva cercetării științifice cât și a programelor de studii.

Universitatea „Politehnica” din Timișoara, una dintre cele mai mari și renumite universități tehnice din Europa Centrală și de Est, face parte din categoria universităților de cercetare avansată și educație. Activitatea de cercetare științifică din Universitatea „Politehnica” din Timișoara se bazează pe strategia de promovare a cercetării multidisciplinare și pe prioritățile noilor tehnologii, având rezultate remarcabile atât pe plan național cât și internațional. Un număr important de centre de cercetare, respectiv de echipe de cercetători constituite ad-hoc, pe diverse teme, pun în practică strategia de cercetare a universității, în cadrul a numeroase granturi și contracte de cercetare câștigate prin competiție, rezultatele cercetării fiind materializate în lucrări științifice, brevete de invenție și produse realizate.

Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” are colaborări științifice cu importante instituții medicale din Europa în domeniile: cardiologie, chimie laparoscopică ginecologică, farmacologie, chirurgie vasculară, etc. Dintre valoroasele realizări din ultimii ani fac parte: înființarea Centrului de Training în Chirurgie Laparoscopică, primul cu acest profil din Europa de Est, care colaborează cu centre similare din Franța și Germania; întemeierea Centrului de Microchirurgie, cu ample colaborări în Germania, Grecia, Turcia, Serbia; organizarea primului Congres de Anatomie din estul Europei.

Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României” este recunoscută pe plan național și internațional în unele domenii de cercetare agricolă precum: genetică, biotehnologii în agricultură, în ameliorarea plantelor, managementul sistemelor de agricultură bioecologică etc.

Ofertele educaționale se încearcă să fie racordate cât mai concret la cerințele pieței de muncă și ale avansului tehnologic în domeniile studiate, se dorește intensificarea cooperării cu potențialii beneficiari în vederea aplicării rezultatelor cercetărilor universitare, deși capacitatea de cercetare științifică nu este încă folosită în ritmul necesar pentru evoluția societății. Bazate pe folosirea noilor tehnologii și pe valorile cunoașterii - se constată o creștere cantitativă și calitativă a lucrărilor de cercetare universitară, deși cu o relativ slabă integrare a studenților în acest tip de activitate.

Starea spațiilor de învățământ din universități și a celor de cazare a studenților este corespunzătoare. Sălile de predare/ seminarizare dispun de echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare, care facilitează activitatea cadrului didactic și receptivitatea studentului și sunt dotate cu mobilier adecvat, table și flipchart-uri, iar amfiteatrele dispun și de sisteme alternative de proiecție și film. Laboratoarele didactice și de cercetare dispun de echipamente și mijloace de funcționare corespunzătoare stadiului actual de dezvoltare a cunoașterii științifice, fiind comparabile cu cele utilizate în universitățile dezvoltate din Europa și cu bunele practici internaționale. Căminele studențești sunt dotate cu internet, cablu TV, instalații de supraveghere și control acces cămine, spații pentru pregătirea hranei și săli de lectură. De asemenea, există spații destinate pentru activități sociale, culturale și sportive ale studenților.

În ceea ce privește fondul de carte pus la dispoziția studenților, se remarcă un volum important de carte de specialitate, încercând să corespundă cât mai bine nevoilor de informare oferite de tehnica actuală. A crescut numărul de abonamente la publicații externe de specialitate. În ultimii ani se observă o dezvoltare accelerată a bibliotecilor digitale, ca urmare a scăderii numărului de documente împrumutate la domiciliu și a documentelor consultate în sălile de lectură și a migrării utilizatorilor către informația în format electronic, accesibilă oricând și în afara spațiului fizic al bibliotecii.

2. CULTURA

Bogata tradiție culturală acumulată conferă orașului o identitate proprie și un grad de civilizație ce face ca acesta să aparțină nemijlocit spațiului cultural european.

Din punct de vedere istoric, tradiția culturală a orașului a evoluat astfel:

- 1753 – primele mărturii legate de existența teatrului la Timișoara;
- 1758 – prima sală de teatru amenajată din fonduri publice, trupe ambulante din Berlin, Viena, Pesta susțin spectacole în limba germană și mai apoi maghiară ;
- 1792 – aflăm din „Calendarul teatral din Gotha” titlurile concertelor ce au avut loc în Timișoara;
- 1814 – premiera piesei „Viața și faptele lui Faust” de Joseph Strauss stabilit aici pentru scurt timp ca „Musikdirektor”;
- 1828 – prima revistă de profil teatral „THALIA” scrisă în limba germană;
- 1831 – apare bisăptămânalul în limba sârbă „Albina din Sud”;
- 1846 – concertează Franz Liszt, Johann Strauss – fiul, cu orchestra sa, Cornelia Crețu Hollosy; în această perioadă se stabilesc la Timișoara muzicieni de valoare;
- 1867 – se înființează Societatea Sârbească pentru Cântec;
- 1868 – Trupa Pascaly și Mihai Eminescu joacă la Timișoara;
- 1869 – se înființează „Casina Română” din Cetate și Fabric - societate de lectură în limba română;
- 1870 – primul spectacol de teatru în limba română, viața teatrală asigurată de trupe de amatori din oraș și de turneele unor renumite trupe profesioniste. De-a lungul timpului au jucat aici mari actori ai teatrului românesc precum: I.C. Nottara, Lucia Sturdza Bulandra, Maria Ventura, Vasile Maximilian, Maria Filotti, Ștefan Braborescu, Elvira Godeanu;
- 1871 – se constituie „Societatea Filarmonică Timișoara” cu bogată activitate concertistică în plan local și internațional (turnee în zonă, precum și la Bratislava, Budapesta, Florența, Haga, Madrid, New York, Petersburg, Praga, Viena, Vrșac). Concertează la Timișoara personalități muzicale de renume precum: Johannes Brahms, Anton Door, Pablo de Sarasate, Béla Bartók, Pablo Casals, George Enescu, Traian Grozăvescu, Arthur Rubinstein și mulți alții;
- 1872 – înființarea „Societății de Istorie și Arheologie”, moment deosebit de important în cercetarea istorică a zonei Tisa – Mureș - Dunăre;
- 1873 – înființarea „Societății de Științe Naturale”;
- 1875 – se înființează teatrul în limba germană „Franz Joseph”, având sală proprie, actuala sală de spectacol a Operei și a Teatrului Național;
- 1877 – apare revista de specialitate a Societății de Științe ale Naturii;
- 1880 – apare „Luminătorul”, publicație bisăptămânală în limba română, de informare politică, socială și culturală, condusă de Pavel Rotariu;
- 1882 – se înființează „Asociația Muzeală”, ca instituție specializată și primește primul sediu stabil atribuit muzeului;
- 1885 – prin unirea Societății de Istorie și Arheologie și a Asociației Muzeale se formează „Societatea Muzeului de Istorie și Arheologie”. Personalități marcante precum: Sigismund Ormos, Ioachim Miloia, Dionisie Lințea, Marius Moga, au sprijinit și dezvoltat activitatea muzeală;
- 1900 – apare cinematografia prin spectacole cu pelicule de scurt metraj realizate în aer liber sau în săli improvizate;
- 1904 – este înființată „Biblioteca publică cu caracter științific” a orașului;
- 1920 – ia ființă asociația „Amicii muzicii” având o orchestră simfonică la care aderă instrumentiști din Societatea Filarmonică Timișoara, finanțată și de Primăria orașului;
- 1920 – apare „Țara”, Ziar Popular Independent, cotidian ce-l are ca director pe Camil Petrescu;
- 1920 – apare „Limba Română” - Foaie pentru limbă, artă și literatură în Timișoara, avându-l ca director pe Camil Petrescu;
- 1923 – ia ființă „Asociația Artiștilor Plastici Bănățeni”;
- 1923 – apare revista literară bilunară „Vrerea” ce publică și numeroase traduceri din literatura universală;
- 1926 – apare revista de cultură „Banatul” redactată de Aron Cotruș;
- 1929 – apare publicația „Analele Banatului” periodic artistic-istoric, redactat de Ioachim Miloia;
- 1933 – apare prima revistă de sociologie din țară „Revista Institutului Social Banat-Crișana”;
- 1934 – apare bilunarul artistic „Viața artistică”;
- 1935 – „Luceafărul” în Timișoara, condus de Aurel Cosma jr., ediție lunară, devine, în 1943 „Revista Banatului”;
- 1936 – se constituie Asociația Scriitorilor Români din Banat.

Remarcăm contribuția adusă, de-a lungul timpului, de revistele de specialitate: literare, teatrale, istorice, de sociologie și de științe ale naturii, precum și numeroasele publicații, procesului de informare a tuturor locuitorilor acestui oraș. În perioada interbelică, memoria culturală a orașului Timișoara este înnobilită

de prezența unor mari personalități literare ale țării: Camil Petrescu, Lucian Blaga, George Călinescu, Cezar Petrescu, Ion Minulescu, Zaharia Stancu, personalități care au dăruit orașului câte ceva din harul și din dragostea lor.

Colonizarea Banatului face din Timișoara un adevărat centru multicultural și multiconfesional, iar amplasarea geografică la confluența dintre civilizațiile occidentale și cele orientale vor impune un model de conviețuire armonioasă între numeroasele grupuri culturale ce o compun, supusă inevitabil înrâuririi cu acestea, dobândind astfel un important caracter multicultural, ce face din orașul de pe Bega, unul din cele mai importante centre culturale din țară din punct de vedere al mărimii și diversității ofertei culturale. Prin moștenirea culturală și prin manifestările actuale, orașul asigură locuitorilor săi o ofertă culturală diversificată, activitatea celor 12 instituții culturale profesioniste venind să întregască statutul de puternic centru cultural național.

Viața culturală timișoreană se remarcă prin numeroasele sale puncte de referință cum sunt prestigioasele instituții culturale: Filarmonica Banatul Timișoara, Opera Națională Română, Teatrul Național „Mihai Eminescu” Timișoara, Teatrul German de Stat, Teatrul Maghiar de Stat Csiky Gergely, Teatrul pentru Copii și Tineret „Merlin”, Muzeul de Artă, Muzeul Satului Bănățean, Muzeul Banatului, Biblioteca Județeană, Casa de Cultură a Municipiului Timișoara, Casa de Cultură a Studenților, Centrul de Cultură și Artă al Județului Timiș, Direcția Județeană pentru Cultură Timiș.

Timișoarei îi revine privilegiul unic în estul Europei de a găzdui, în aceeași veche și impozantă clădire, patru instituții culturale: Opera Națională Română, Teatrul Național „Mihai Eminescu” Timișoara, Teatrul German de Stat și Teatrul Maghiar de Stat Csiky Gergely, care oferă spectacole în trei limbi: română, germană și maghiară.

Actului creației îi sunt închinete spații diverse precum cele ale uniunilor de creație și diferitelor ateliere de gen, care pun astfel în valoare activitatea și renumele oamenilor de cultură timișoreni.

În acest sens, Uniunea Scriitorilor, filiala Timișoara, este un punct vital al vieții culturale din Timișoara care susține și stimulează viața literară a Banatului. Publicarea a mai mult de 3.000 de lucrări distinse cu numeroase premii, activitatea celor peste 200 de membrii, relevă calitatea de netăgăduit a vieții literare ale acestui spațiu cultural, iar revista editată de Uniune, „Orizont”, este un reper în viața literară națională, cu un tiraj de 5000 exemplare.

Uniunea Artiștilor Plastici filiala Timișoara are peste 200 de membri, artiști plastici profesioniști (pictori, sculptori, graficieni, designeri, artiști decoratori, scenografi, critici de artă, restauratori, artiști multimedia) cu notabile expoziții realizate în țară și în străinătate.

Artiștii își fac cunoscute lucrările în galeria de artă a Uniunii, „Helios”, la Muzeul de Artă, în galeriile private tot mai numeroase: Galeria Triade, Jecza Gallery, Galeria Calina, Calpe Gallery, Galleria 28, Galeria Pygmalion a Direcției Județene pentru Cultura Timiș, în Spațiul expozițional al Municipiului Timișoara, cât și prin intermediul fundațiilor și asociațiilor culturale care realizează proiecte și evenimente culturale pe parcursul întregului an.

Peste 100 de evenimente culturale majore sunt realizate anual în orașul nostru. Tinerii artiști, studenți, masteranzi și doctoranzi din cadrul Facultății de Arte și Design a Universității de Vest, au la dispoziție Galeria Mansarda a facultății și Spațiul expozițional al Municipiului Timișoara, aflat în centrul orașului, în Piața Victoriei, nr. 5.

Evenimentele importante desfășurate până la declanșarea celui de-al doilea război mondial stau mărturie tradiției culturale de netăgăduit a orașului. Tradiția multiculturală și multiethnică, formatoare a spațiului de civilizație timișorean, a fost cadrul realizării coeziunii sociale, caracteristică a acestui oraș. Această tradiție conferă orașului o identitate și un grad de civilizație proprii.

Spațiul cultural timișorean a fost și este un spațiu cultural european. Din acest motiv, precum și datorită faptului că Timișoara se poate lăuda cu o vastă istorie culturală, în 20 decembrie 2012 Primăria Municipiului Timișoara și Asociația Timișoara Capitală Culturală, cu sprijinul Consiliului Județean, au lansat oficial candidatura orașului nostru la titlul de Capitală Europeană a Culturii pentru anul 2021.

În data de 16.09.2016, Timișoara a reușit să convingă juriul internațional și să câștige competiția internă care a desemnat orașul care este, în 2021, din partea României, Capitală Culturală Europeană. Orașul de pe Bega a marcat cu această ocazie o nouă premieră: aceea de a fi primul care obține acest titlu în urma unui concurs la care contracandidații au fost: București, Baia Mare și Cluj. Timișoara se ghidează după mesajul „**Shine your light – Light up your city!**” („**Luminează orașul prin tine!**”).

2.1. PATRIMONIUL ISTORIC ȘI CULTURAL AL TIMIȘOAREI

Orașul are o moștenire vastă de monumente istorice, arealul de protecție arhitecturală fiind totodată cel mai mare din țară. Ansamblul de clădiri din centrul orașului, Cetate, și cele din cartierele Iosefin și Fabric sunt considerate monumente istorice.

Astfel, Timișoara este orașul cu cea mai întinsă arie protejată de monumente istorice din România, având peste 14 000 de clădiri de patrimoniu, care formează un spațiu unic, ce găzduiește o moștenire arhitecturală impresionantă, clădirile istorice de trei veacuri fiind ridicate de arhitecți valoroși, după modelul capodoperelor arhitectonice vieneze.

Datorită unei tradiții bine încheiate de planificare urbanistică modernă, ce a început încă din secolul al XVIII-lea, cartierul Cetate, amplasat în vechea Cetate, a fost reconstruit, cu piețe și străzi drepte. Construcțiile erau bine aliniate, iar clădirile de la colțurile străzilor trebuiau să aibă elemente arhitecturale în plus. Predominant a fost stilul baroc de influență vieneză, care a adus Timișoarei numele de „Mica Viena”.

Structura urbanistică a Timișoarei a suferit un proces amplu de modernizare la sfârșitul secolului al XIX-lea prin remodelarea și introducerea stilurilor Art Nouveau, secession și eclectic. Acest lucru a fost posibil datorită arhitectului șef al orașului, strălucitul arhitect László Székely, care a transformat mai multe clădiri, cum ar fi: Abatorul Comunal, Liceul Piarist, Statuia Sfânta Maria din Piața Maria, Palatul Dauerbach, Fabrica de Ciorapi, Uzina de apă (1910), Palatul Neuhausz, Banca Generală Maghiară de Credit (Piața Libertății), Biserica ortodoxă română din Fabric, Camera de Comerț și Industrie.

Dintre cartierele timișorene, Fabric și Iosefin sunt cele care mențin încă vie dovada atâtor etnii prezente de-a lungul timpului în oraș și care le-au ridicat. Clădirile sunt foarte bogat ornate, păstrând astfel influența șvabilor bănățeni, care aveau case mari cu front stradal, frumos împodobite și cu spații verzi în fața caselor.

Odată cu trecerea sub administrația românească a Timișoarei, au început construcțiile având stilul arhitectural tradițional românesc, cum ar fi Catedrala Mitropolitană, apoi în perioada interbelică se construiesc și noi cartiere de vile în jurul centrului, unde se resimte influența stilului modern interbelic, a stilului brâncovenesc sau chiar francez.

De asemenea, în perioada interbelică apar clădiri construite în stil neo-românesc sau cubist. Clădiri precum: Institutul de Medicină și căminul, Palatul Ciobanu, Casa de Cultură a Studenților, Liceul Comercial (actuala clădire a Primăriei Timișoara), Școala Politehnică - cu căminele și cantina, etc.

Predominant este și stilul baroc de influență vieneză, ce caracterizează clădiri precum: Domul romano-catolic, Palatul Guvernatorilor, Primăria Veche, Palatul Episcopal din str. Rodnei, Palatul Mercy, casele din frontul de nord al Pieței Unirii. Monumentele Sf. Treime din Piața Unirii și Sf. Maria din Piața Libertății au fost sculptate la Viena și transportate pe canalul navigabil Bega.

La mijlocul sec. XIX majoritatea construcțiilor realizate au fost în stil neo-clasic, dar se face simțită și prezența curentelor de factură romantică. Activitatea de construcții civile cunoaște un mare avânt, astfel se fac remarcate stilurile arhitectonice ale anilor 1900. Clădirile rămase fac parte din zestrea cea mai valoroasă a orașului: imobilele din str. 3 August 1919, clădirile din Piața Plevnei, Camera de Comerț din Piața Victoriei, Palatul Dauerbach, aripa veche a Hotelului Timișoara, Clădirea Băilor Neptun, Liceul Piarist, clădirea Regionalei CFR, etc.

Amplul patrimoniu compus din valoroase bunuri mobile și imobile, conferă un farmec aparte orașului, sporindu-i atractivitatea, atât din punct de vedere cultural, cât și turistic.

2.2. OFERTA CULTURALĂ

Oferta culturală este una foarte variată. În Timișoara există numeroase instituții culturale publice: teatre, muzee, operă, biblioteci, orchestra filarmonică etc. Orașul de pe Bega dispune de biblioteci, cinematografe, săli de conferință, galerii de artă contemporană, galerii independente, teatre, muzee, Filarmonică și Operă, spații culturale, situri de patrimoniu, școli, centre ale industriei culturale și creative, piețe și curți interioare, clădiri publice, centre de tranzit pentru refugiați. Interculturalitatea și multiconfesionalitatea de aici sunt dovedite de coexistența pașnică a peste 30 de grupuri etnice și 18 confesiuni religioase.

Principalele instituții, ce definesc conținutul vieții culturale timișorene, sunt:

1) **Opera Națională Română Timișoara**, înființată în 1946, dezvoltă un repertoriu liric clasic, adresându-se unui public specializat. Prin turneele realizate an de an în străinătate ea devine un purtător al imaginii culturale a orașului Timișoara.

2) **Filarmonica „Banatul” Timișoara**, înființată în 1947, instituție culturală de prestigiu, continuatoare a tradiției muzicale locale, devine un mesager al culturii timișorene utilizând, în acest demers, limbajul comun al muzicii. Acțiuni precum: Festivalul Timișoara Muzicală, Festivalul de muzică veche, Săptămâna Muzicii Sacre, sunt câteva mărturii ale dimensiunii ofertei culturale a acestei instituții.

3) **Teatrul Național „Mihai Eminescu” Timișoara**, creat în 1947, devenit un punct de reper în viața culturală locală prin repertoriul bogat și prin numele sonore care au activat pe scena sa. Această instituție se bucură de o rată ridicată a participării locuitorilor la oferta culturală pusă la dispoziție, prin Festivalul Dramaturgiei Românești Teatrul creează un spațiu de afirmare a valorilor dramaturgiei românești, oferind publicului posibilitatea cunoașterii și încurajării creației dramaturgice românești și internaționale.

4) **Teatrul de Stat „Csiky Gergely” din Timișoara**, fondat în 1953, ca formă de exprimare a culturii minorității maghiare, oferind accesul neîngrădit la cultură a acestui segment de populație. Teatrul Maghiar de Stat a devenit o instituție din ce în ce mai dinamică, adresându-se și populației de limbă română, cu o trupă de actori tot mai performantă.

5) **Teatrul German de Stat Timișoara**, funcționează sub forma actuală din 1953, fiind continuatorul tradiției teatrale în limba germană. Oferta sa culturală cunoscută pe plan local, zonal și internațional, este menită a satisface nevoile culturale, nu numai ale minorității germane, dar și ale multor iubitori ai culturii și civilizației germane.

Ultimele trei instituții enumerate mai sus formează un ansamblu cultural unic în Estul Europei ce demonstrează apartenența spațiului cultural timișorean la valorile culturii și civilizației europene.

6) **Teatrul pentru Copii și Tineret „Merlin”** - fostul Teatru de Păpuși - înființat în 1949, aduce zâmbetul pe buzele și în sufletele celor mai mici spectatori. Teatrul se bucură de un public potențial ridicat, care trebuie atras spre actul cultural, crescut și educat în dragoste pentru frumos.

7) **Centrul de Cultură și Artă al Județului Timiș** a fost înființat la 1 ianuarie 2000, în ideea realizării unui program coerent de cercetare și valorificare prin diferite mijloace a culturii populare. Centrul a structurat pe trei departamente fostele instituții de sine stătătoare:

- **Ansamblul Banatul**, înființat în anul 1970 și reînființat în 1992, pune în valoare zestrea folclorică a Banatului prin ținuta artistică și autenticitatea spectacolelor sale.

- **Centrul Județean de Conservare și Valorificare a Tradiției și Creației Populare Timiș**, instituție înființată în 1957, a preluat și continuat preocupările de cunoaștere, cercetare și valorificare a culturii și artei populare din acest spațiu, inițiate de Institutul Social Banat-Crișana. Realizarea unei bănci de date (filme, benzi magnetice, documente, fotografii) a unor spectacole de înaltă ținută artistică, a publicațiilor de specialitate și a revistelor trimestriale „Timisensis”, „Lada cu zestre”, sunt direcțiile majore de acțiune a acestei instituții culturale în Timișoara și în întreg județul Timiș.

- **Școala Populară de Artă**, apărută în 1962, poate fi considerată ca o continuare a tradiției de învățământ adresată unor persoane de vârste și profesii diferite. Procesul de învățământ este structurat pe 4 secții: muzicală (vocală, instrumentală), artă plastică, actorie, coreografie.

8) **Biblioteca Județeană Timiș** s-a dezvoltat pe fondul de publicații al „Bibliotecii publice cu caracter științific a orașului Timișoara”, înființată în 1904. Biblioteca Județeană, prin sfera ei, pune la dispoziția cititorilor, pe lângă cartea apărută recent, ce poate acoperi multiple exigențe ale cititorilor; colecții specializate apărute în spațiul central-european și balcanic în sec. XVIII - XIX; carte de patrimoniu în ediții rare apărută în sec. XV - XIX. Biblioteca deservește în primul rând cititorii orașului Timișoara, dar veghează și asupra activității bibliotecilor publice comunale și orășenești din județ. În condițiile actuale, când prețul cărții face din ea un produs cultural greu accesibil pentru anumite categorii sociale, Biblioteca cunoaște o creștere constantă a numărului cititorilor, fiind cea mai frecventată instituție culturală a orașului Timișoara.

9) **Muzeul Banatului**, dezvoltat după înființarea în 1872 a „Societății de Istorie și Arheologie”, reprezintă un reper bine definit în viața culturală a orașului Timișoara și o instituție culturală de tradiție. Prin secțiile sale: de Artă, de Științe ale Naturii, de Etnografie, de Istorie, această instituție oferă vizitatorilor posibilitatea lărgirii orizontului de cunoaștere a realității trecute a acestei zone, iar oamenilor de știință un cadru organizat de cercetare și publicare a rezultatelor muncii lor.

10) Din 1 ianuarie 2006, Secția de Artă a Muzeului Banatului s-a transformat în **Muzeul de Artă**, instituție găzduită de Palatul Vechii Prefecturi, denumit și Palatul Baroc, unul dintre cele mai valoroase monumente istorice ale Timișoarei. Muzeul deține colecții diverse: artă bănățeană veche, pictură bănățeană sec. XIX, artă decorativă, colecția Baba, artă europeană, artă contemporană și altele.

11) **Muzeul Satului Bănățean**, s-a deschis publicului în 1971 ca secție a Muzeului Banatului din Timișoara. De la 1 ianuarie 2000 devine instituție separată. Muzeul Satului Bănățean este astăzi locul preferat de petrecere a timpului liber pentru numeroși timișoreni. Important obiectiv turistic, care dispune de o zestre patrimonială de 52 monumente de arhitectură populară într-un spațiu generos de 17 ha,

prilejuiește frecvente evenimente culturale care în zilele de vară, atrage din ce în ce mai mult populația orașului Timișoara și nu numai.

12) **Casa de Cultură a Municipiului Timișoara** ocupă un loc aparte prin oferta sa culturală. Formații artistice de amatori, precum Ansamblul Timișul, sau cele ale minorităților naționale au dus faima acestor meleaguri, câștigând un remarcabil prestigiu atât pentru activitatea lor cât și pentru orașul Timișoara. Corala feminină „Carmina Dacica” dar și Fanfara „Timișoara Big Band”, sunt formații reprezentative pentru mișcarea muzicală de amatori. Cenaclul de satiră și umor „Ridendo”, formații de muzică ușoară, de dans clasic și de societate, Cenaclul literar „Pavel Belu” cu revista „Anotimpuri Literare” care apare trimestrial, Asociația artiștilor plastici „Romul Ladea”, reprezintă multiple forme de exprimare, pe care artiștii, le au la dispoziție pentru afirmarea creației lor.

Casa de Cultură a Municipiului Timișoara organizează anual primul festival internațional de folclor înscris în calendarul CIOFF sub patronaj UNESCO, „Festivalul Inimilor”. Festivalul se bucură an de an de prezența numeroaselor formații folclorice atât din Europa cât și din întreaga lume, oferind astfel publicului spectator posibilitatea cunoașterii tradițiilor folclorice ale țărilor participante.

13) **Direcția Județeană pentru Cultură Timiș** are ca obiectiv principal asigurarea condițiilor de exercitare a dreptului la educație și a accesului la cultură pentru toți cetățenii județului Timiș, indiferent de apartenența religioasă, etnică sau sexuală, și în conformitate cu opțiunile lor liber exprimate. Direcția urmărește să imprime un curs reformativ, de substanță, sistemului cultural și să protejeze cultura de influența nefastă a prostului gust, a kitsch-ului și non-valorii. În consecință, Direcția își propune realizarea, pe domenii, a unor programe și proiecte culturale la baza cărora stau următoarele principii enunțate de Ministerul Culturii și Cultelor: autonomia culturii și artei, prioritatea valorii, egalitatea șanselor, protejarea și promovarea identităților culturale specifice. În spațiul Direcției funcționează Galeria Pygmalion și o cafenea dedicată artiștilor și proiectelor culturale.

2.3. ALȚI „ACTORI CULTURALI”

Rolul **uniunilor de creație**, ca spații creative și reprezentative ale oamenilor de cultură timișoreni, este unul major. Astfel:

- **Uniunea Artiștilor Plastici din România** - Filiala Timișoara, înființată la începutul anilor '50, continuatoare a tradiției „Asociației Artiștilor Plastici Bănățeni”, fondată în 1923, își îndreaptă activitatea în două direcții majore: apărarea intereselor comunității artiștilor plastici și, promovarea artei plastice bănățene, prin organizarea de expoziții. Cu peste 100 de artiști plastici, având realizări notabile prin expoziții de referință în țară și în străinătate, UAP se străduiește să facă posibilă atât promovarea creației artistice cât și dezvoltarea gustului pentru frumos a locuitorilor orașului. Timișoara ocupă azi locul doi, după București, atât din punct de vedere al numărului de artiști plastici cât și al calității operelor expuse pe simeze.

- **Uniunea Scriitorilor din România - Filiala Timișoara** ia ființă în anul 1949, cu rolul de a susține și stimula viața literară din Banat. Continuând tradiția revistei „Scrisul bănățean”, în anul 1969 a apărut „Orizont”- revistă de cultură prin care scriitorii bănățeni și-au făcut simțită prezența în fenomenul literar național. Au fost publicate peste 2.500 de lucrări distinse cu peste 80 de premii naționale, făcând ca prin activitatea ei să legitimizeze viața literară a orașului în spațiul spiritualității românești.

- **Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România - Filiala Timișoara**, înființată în 1950, a fost un spațiu în care s-au manifestat personalități prestigioase care au prezentat publicului meloman opere în primă audiență create aici. Activitatea uniunii este îndreptată, atât în dezvoltarea domeniului creației componistice, cât și cel al muzicologiei.

Galeriile de artă, loc de expresie a creației plastice, sunt spațiile de contact între artist prin creația sa și publicul cărui i se adresează. Spații publice sau private, de numele cărora se leagă permanente expoziții menite să promoveze creația plastică contemporană cum sunt: Galeria Triade, Jecza Gallery, Galeria „Helios”, Galeria „Calina”, „Axa Art”, „Dure”, „28”, Calpe Gallery, Galeria Mansarda, Spațiul expozițional al Municipiului Timișoara, Galeria Pygmalion, spațiul de expunere al Consiliului Județean Timiș sunt binecunoscute în viața culturală timișoreană. Alături de aceste spații, în librării, cafenele și restaurante, artiștii beneficiază de spații de expunere, care se bucură de succes în rândul publicului tânăr.

Promovarea culturii scrise se realizează de **edituri** care au sediul central în Timișoara cum sunt „Brumar”, „Augusta”, „Hestia”, „Marineasa”, „Mirton”, „Editura de Vest”, „Excelsior”, precum și de **edituri** importante cu sediul în București - „Humanitas”, sau în Iași - „Polirom”. Accesul la carte se face în spații precum Librăriile Cartea de Nisip, Cărturești, „Diverta”, „Esotera” etc.

Un alt mare grup de promotori ai culturii timișorene îl reprezintă **organizațiile neguvernamentale**, prin nume reprezentative precum: Asociația Timișoara Capitală Culturală, Fundația Interart Triade, Fundația Rubin, Asociația Noua Acropolă, Centrul Cultural Plai, Asociația Culturală Ariergarda, Asociația Simultan, Auăleu Teatru de Garaj și Curte, Fundația Culturală Artmedia, Societatea Culturală Banatul,

Fundația pentru Județeană pentru Tineret Timiș, Fundația Culturală „First”, Institutul Intercultural Timișoara, Centrul Cultural German, Institutul Francez din Timișoara și multe altele.

Centrul Cultural German și Institutul Francez sunt două instituții foarte active în domeniul culturii, care desfășoară anual proiecte și evenimente culturale, devenite de tradiție în orașul nostru.

▪ **Asociația Timișoara Capitală Culturală** a luat ființă în anul 2011 și numără astăzi peste 100 de membri: asociații, fundații și instituții culturale, instituții precum: Primăria Municipiului Timișoara, Consiliul Județean, ADR, ADETIM, societăți comerciale, artiști independenți, arhitecți, etc. Reprezentanții acestora, împreună cu un Consiliu Director format din 11 membri, directorul executiv și președintele, împreună cu experți locali, naționali și internaționali, au pregătit dosarul de candidatură al Timișoarei la titlul de Capitală Europeană a Culturii în 2021, titlu câștigat de orașul nostru în data de 16.09.2016.

▪ **Institutul Intercultural Timișoara**, înființat în 1992, este o instituție autonomă, expresie a societății civile, cu activitate culturală, civică, științifică, care acceptă și promovează valorile și principiile Consiliului Europei. Prin programele și activitățile sale, urmărește dezvoltarea dimensiunii interculturale în domeniul educației și culturii. I.I.T. promovează, de asemenea, climatul de toleranță și de comunicare interetnică, specific climatului municipiului Timișoara și zonei Banatului. I.I.T. dispune de un Centru de documentare, creat cu sprijinul Consiliului Europei și al Fundației Kaiser din Lichtenstein, prin care pune la dispoziția publicului peste 5.000 de volume și publicații - în limbile: română, engleză, franceză, maghiară și sârbă - din domeniile: științe sociale și politice, educație, filosofie, cultură și literatură. Acesta se constituie într-unul dintre Centrele Locale de Informare ale Centrului de Informare al Consiliului Europei.

▪ **Fundația Artmedia** este o agenție teatrală, care asigură, pentru publicul timișorean, o selecție a celor mai reprezentative spectacole din țară. Fundația organizează în medie 20 de spectacole, unele și pentru alte localități ale țării: Lugoj, București, Iași sau Craiova. Fundația promovează valorile naționale prin organizarea de turnee ale unor teatre de prestigiu din țară și străinătate. În colaborare cu fundația Augusta, a înființat și patronează o școală de balet destinată tinerilor și copiilor.

▪ **Societatea Culturală Banatul**, înființată în 1994, are drept obiective: păstrarea, cercetarea și valorificarea civilizației tradiționale a Banatului. Societatea are prima revistă digitală de cultură pe internet, „Banat media (<http://inter.banat.vsat.ro/banat.media/>). Societatea este inițiator și organizator a mai multor manifestări culturale anuale, între care mai importante sunt „Ruga Bănățeană” și „Jocul Bănățean”.

▪ **Asociația culturală Ariergarda**, fondată la 27.04.2004, are ca domeniu principal de activitate cultura și media, cu ajutorul cărora membri își propun să scoată la iveală valoarea și importanța crucială pe care o au patrimoniul istoric și cultural, arhitectura și tot ceea ce reprezintă și simbolizează orașul Timișoara.

Un loc aparte în peisajul cultural timișorean îl ocupă **Asociația „Memorialul Revoluției”**, care a îmbogățit spațiul edilitar al orașului nostru cu lucrări de artă plastică monumentală în memoria evenimentelor din Decembrie 1989. Asociația „Memorialul Revoluției 16-22 decembrie 1989”, cu sediul în Timișoara (România), a fost înființată în 26 aprilie 1990, cu scopul statutar de a cinsti memoria victimelor represiunii din timpul Revoluției române din decembrie 1989. Din 1990 și până în 1999, Asociația a realizat un complex memorial în Cimitirul Eroilor din Timișoara și 12 monumente ridicate în zonele represiunii din decembrie 1989 în orașul nostru. Prin Legea nr. 46/2000, „Memorialul Revoluției” a fost declarat obiectiv de interes național. Scopul declarat al Centrului este de a deveni un mijloc operativ de informare referitoare la evenimentele ce au dus la căderea regimului comunist din România, propunându-și să valorifice informația istorică românească circumscrisă evenimentelor anului 1989 din Europa Centrală și de Sud - Est. În spații funcționale și cu tehnici adecvate, sunt concentrate măturii de istorie orală pe suport celulozic, audio, video, digital. Acest lucru se realizează în spațiul Muzeului Revoluției.

Cultura deține un rol esențial în dezvoltarea unei comunități tolerante și creative, fiecare componentă a acesteia putând să-și afirme valori proprii, care prin paleta culturală amplă și diversificată oferită să contribuie la evoluția și vitalizarea unui mediu socio-cultural armonios. Iată de ce Consiliul Local Timișoara s-a implicat în sprijinirea unor evenimente culturale organizate de instituții, fundații și asociații culturale.

Casa de Cultură a Municipiului Timișoara este o instituție de referință în peisajul cultural timișorean, aflată în subordinea Primăriei și Consiliului Local al Municipiului Timișoara, a cărei activitate se concretizează an de an în activități culturale-artistice, distractive și recreative și care se adresează tuturor timișorenilor, și nu numai, indiferent de vârstă, naționalitate, religie sau profesie. Proiectele culturale dezvoltate de către Casa de Cultură a Municipiului Timișoara, ce cuprind festivaluri, spectacole, concerte, târguri, expoziții temporare și permanente, editări și lansări de cărți, de reviste literare, etc., unele de mai mare sau mai mică anvergură, cu impact deosebit asupra publicului, contribuie cu certitudine la promovarea municipiului Timișoara în calitate sa de viitoare Capitală Europeană a Culturii în anul 2021.

Casa de Cultură a Municipiului Timișoara este locul de afirmare al multor artiști, prin diversitatea formelor de exprimare și afirmare artistică pe care le oferă. Astfel, tineri artiști amatori, membri ai Ansamblului folcloric „Timișul”, sau ai formațiilor minorităților naționale au dus și duc faima melegurilor noastre, câștigând un remarcabil prestigiu atât pentru activitatea lor, a instituției cât și pentru orașul nostru. Corala feminină „Carmina Dacica”, Orchestra de tineret a municipiului Timișoara dar și Orchestra „Timișoara Big Band”, sunt formații reprezentative pentru mișcarea muzicală de amatori. Cenaclul de satiră și umor „Ridendo”, formațiile de muzică ușoară, de dans clasic și de societate, Formația de dans sportiv „Mini-Mini Reflex”, Cenaclul literar „Pavel Belu” cu revista trimestrială „Anotimpuri Literare”, Clubul „Helion”, Asociația Artiștilor Plastici „Romul Ladea”, reprezintă o parte din multiplele forme de exprimare, pe care membrii acestor colective artistice le au la dispoziție pentru afirmarea creației lor în cadrul acestei instituții.

Parteneriatele și colaborările avute cu instituții și organizații de cultură și educație din Timișoara sau din județul Timiș, cu instituții de profil din județele limitrofe și chiar cu instituții din străinătate s-au dovedit a fi benefice atât pentru proiectele și programele desfășurate în 2019, cât și pentru mediul cultural, științific și educațional local.

Din rândul acestor instituții amintim: Opera Națională Română din Timișoara, Centrul de Cultură și Artă al județului Timiș, Centrul de Cultură și Artă al județului Caraș-Severin, Centrele de cultură și artă ale orașelor Vrșac și Majdanpek (Serbia), CIOFF, CIOFF România, CIOFF Bulgaria, Societatea Română de Televiziune-Studioul Timișoara, Radio Timișoara, Muzeul de Artă Timișoara, Muzeul Național al Banatului, Muzeul Satului Bănățean, Biblioteca Județeană Timiș, Teatrul Național Timișoara, Teatrul Maghiar de Stat Timișoara, Teatrul German de Stat Timișoara, Filarmonica de Stat „Banatul” Timișoara, Institutul Român de Educație a Adulților de pe lângă Universitatea de Vest din Timișoara, Casa de Cultură a Studenților Timișoara, Asociația Festivalul Baroc Timișoara, Colegiul Național de Artă „Ion Vidu”, Centrul Cultural German Timișoara, Institutul Francez Timișoara, Uniunea Artiștilor Plastici - filiala Timișoara, Uniunea Scriitorilor - filiala Timișoara, Facultatea de Arte și Design Timișoara, Infocentrul Turistic Timișoara, Fundația Județeană pentru Tineret Timiș, Teatrul pentru copii și tineret Merlin, ONG-uri, ISU Banat, etc.

În 2019 viața culturală a orașului s-a aflat sub semnul sărbătoririi Centenarului Timișoarei, a marcării celor 30 de ani de când Timișoara devenea primul oraș liber de comunism din România și mai ales continuarea promovării orașului în calitatea sa de viitoare Capitală Europeană a Culturii în 2021. În acest sens au fost organizate manifestări și evenimente culturale (spectacole, concerte, expoziții, târguri, saloane de artă și literatură, festivaluri, proiecții de filme, concursuri, etc.), de mai mică sau mai mare amploare, de care a beneficiat marea majoritate a populației timișorene, precum și turiștii care au vizitat municipiul de pe Bega cu aceste ocazii.

O serie de proiecte devenite deja tradiționale în urbea noastră s-au regăsit în capitolul Timișoara Tradițională. Târgul de Paști și-a deschis porțile vineri, 5 aprilie 2019, și a adus timișorenilor, prin intermediul celor 50 de căsuțe amplasate pe platoul de vis-à-vis de Catedrala Mitropolitană, o paletă largă de produse: ouă uriașe, artizanat, colaci secuiești, costume tradiționale românești, decorațiuni de sezon, lumânări parfumate, produse de patiserie, vin, icoane și alte produse lucrate manual, dar și un carusel pentru cei mici. Decorarea unui ou uriaș, precum și pelerinajul Floriilor au constituit premeierele Târgului din acest an. Meșteri populari din Timișoara, Arad, Reșița, Caransebeș, Jupânești, Salonta, Ineu, Hunedoara, Sf. Gheorghe, cu ateliere de creație, roata olarului, ouă încondeiate, pictură pe sticlă, ceramică și țesături au fost de asemenea prezenți în cadrul târgului.

Festivalul Internațional de Folclor « **Festivalul Inimilor** », sărbătoarea folclorului mondial, eveniment cuprins în calendarul CIOFF, proiect cu un impact deosebit asupra publicului, care an de an face ca Teatrul de Vară din Parcul Rozelor – Timișoara să devină neîncăpător datorită participării masive a spectatorilor, și-a derulat cea de-a XXX-a ediție, în perioada 3-7 iulie 2019 și s-a bucurat de participarea extraordinară a unor valoroși artiști din: Bulgaria - Professional folk ensemble "Pazardzhik", Columbia - Compañía Artística Manglares, Elveția - Traditional folk dance group "Les Zachéos", Georgia - TSU-Flying Georgians, Indonezia - Universitas Indonesia Krida Budaya, Republica Moldova - Orchestra "Barbu Lăutaru", Serbia - Folklore Ensemble "Branko Radičević", Spania - Grupo Folclórico Alto Aragon, Turcia - Izmir Hancı Folklor ve Müzik Gençlik Kulübü (AegeanFolk), Ungaria - Folkloric Ensemble Szeged Tancegyttes.

România a fost reprezentată de valoroase colective artistice profesioniste: Ansamblul Folcloric Național „Transilvania” din Baia Mare, Ansamblul Artistic Profesionist „Doina Gorjului” din Târgu-Jiu, Ansamblul Folcloric Profesionist „Cindrelul-Junii Sibiului” din Sibiu, Ansamblul Artistic Profesionist "Mureșul" din Tg.Mureș, Ansamblul „Semenicul” din Reșița, Ansamblul „Bihorul” din Oradea, Ansamblul folcloric studentesc „Marțișorul” din Cluj Napoca, Ansamblul Folcloric „Cununița” din Arad, Ansamblul Folcloric „Lugojana” din Lugoj.

Publicul prezent a fost încântat de prestația artistică a ansamblurilor timișorene Ansamblul Profesionist „Banatul”, Ansamblul folcloric „Timișul” și Ansamblul folcloric „Doina Timișului”.

Nu au lipsit nici formațiile așezămintelor culturale: Ansamblul Folcloric „Iorgovanul” din Șimand, jud. Arad, Ansamblul „Cununa Timișului” din Ghiroda, jud. Timiș, Ansamblurile de călușari „Murgulețul” din Potcoava și „Junii Călușari” din Sârbii Măgura – jud.Olt nici cele ale formațiilor naționalităților conlocuitoare: Ansamblul folcloric sârbesc „AKUD Mladost” Timișoara, Ansamblul folcloric maghiar Eszterlanc” din Timișoara, Ansamblul de dansuri germane „Warjascher Spatzen” din Variaș, Ansamblul „Hatzfelder Pipatsche” din Jimbolia Ansamblurile maghiare reunite „Csúrdöngölő” și „Szederinda” din Tormac.

„**Timișoara la Centenar**” s-a intitulat amplul program pregătit de municipalitate prin Biroul de Organizare Evenimente în perioada, 1 – 4 august 2019, de **Ziua Timișoarei**, pentru a marca un moment important al urbei noastre - 100 de ani de la instaurarea administrației românești în Timișoara. Programul a debutat în 1 august când a avut loc deschiderea Târgului național de meșteșugari de la Timișoara și a workshop-ului de caricatură al maestrului Ștefan Popa Popas, urmate de spectacolul, „Fata babei și fata moșneagului” al Companiei Phantasia.

„100 de ani de folclor în Timișoara”, spectacol folcloric susținut de către Ansamblul Timișul și soliștii Carmen Popovici Dumbravă, Dumitru Teleagă, Dana Gruescu, Ion Dragomir, Doriană Talpeș, Anda Sabadoș, în recital Vlăduța Lupău și formația condusă de Armin Nicoară au încheiat prima zi a manifestărilor.

„Timișoara cântă la 100 de ani” a adus în data de 2 august 2019, în Piața Victoriei în fața publicului prezent trupa Timișoara Stage Groove Experience și soliștii Simion Caragia, Maria Avramescu, Maria Hojda, Jennifer Poaty Souami, Izabella Toth și Voicu Dumitraș iar concertele susținute de Pro Musica, Phoenix și Cargo au încheiat seara.

Manifestările din data de 3 august au debutat la ora 8.30, în Piața Petru Maior din Timișoara, cu depunerea de coroane la bustul colonelului Virgil Economu, urmată la 9,45 de ceremonialul militar-religios și reconstituirea momentului istoric de la 3 august 1919 – intrarea trupelor române conduse de colonelul Virgil Economu și instalarea administrației românești: prezentarea onorului și salutarea drapelului de luptă, intonarea imnului național al României iar la 10,00 reconstituirea momentului istoric de la 3 august 1919.

Începând cu ora 13.00, în Sala de Consiliu a Primăriei Municipiului Timișoara a avut loc Ședința Festivă a Consiliului Local al Municipiului Timișoara, menită a marca ziua orașului nostru, ocazie cu care s-au decernat Titlul de Cetățean de Onoare doamnei Adriana Babeți-profesor universitar doctor, doamnei Doina Ioana Popa-secretar literar, domnului Toma Frențescu- maestru coregraf de talie internațională și domnului Szakáts Béla-profesor, sculptor apreciat în țară și peste hotare. Artiștii plastici au cinstit și ei Ziua Timișoarei printr-o expoziție tematică, al cărei vernisaj a avut loc vineri, 3 august, începând cu ora 18.00, în spațiul Casei de Cultură a Municipiului Timișoara din incinta Bastionului Theresia. Începând cu ora 19,00 au concertat în Piața Victoriei formațiile Phaser, Alina Eremia, Vunk și Loredana iar în Piața Unirii artiștii Filarmonicii de Stat Banatul.

Festivalul „Blues pentru Timișoara”, din data de 4 august 2019 a prilejuit întâlnirea cu: Bega Blues Band, Andreea Vlas, Nicu Patoi & Platonic, Ceața Blue, Ana Maria Galea Band, Loup Garou.

« **Ruga Timișoarei** », un proiect mult îndrăgit de timișoreni, a facilitat în perioada 14–15.09.2019, la Teatrul de Vară din Parcul Rozelor întâlnirea, alături de Ansamblul Folcloric „Timișul”, cu valoroși interpreți ai melosului popular: Andreea Voica, Petrică Miulescu Irimică, Ramona Vița, Ghiță Căltun Brancu, Stana Stepanescu, Nicolae Ghebură, Ancuța Fleșariu, Cornel Brici, Alina Radi, Ioan Surdu, Camelia Florea, Larisa Murariu, Denis Bizău. Petrică Moise, Carmen Popovici Dumbravă, Dumitru Stoicanescu, Doriană Talpeș, Ioan Dragomir, Felicia Stoian, Ciprian Pop, Maria Coman, Florin Boita, Maria Borțun Popescu, Alexandra Iacob, Roma Ianăș, Camelia Miutescu, Anda Sabadoș.

Capitolul Timișoara Tradițională a cuprins și Festivalul Cultural „**Zilele Basarabiei**”, ediția a XIX-a, organizat de Organizația Studenților Basarabeni în parteneriat cu Primăria Municipiului Timișoara prin Casa de Cultură a municipiului Timișoara, Consiliul Județean, UVT și UPT. Desfășurat în perioada 27 – 30 martie 2019 sub devizul „Descoperă Basarabia” a cuprins diverse evenimente culturale prin care a fost evidențiată arta, umorul, dansul, muzica, literatura și gastronomia basarabeană. Sâmbătă, 30 martie 2019, începând cu ora 18:30 pe scena amplasată în Piața Libertății din Timișoara, au evoluat Ansamblul « Spicușor », Ansamblul „Timișul” al Casei de Cultură a municipiului Timișoara cu soliștii Doriană Talpeș, Rodica Canțâr, Stoicanescu Dumitru și formațiile de muzică ușoară The Glimpse, Adriana Onceanu, The Wax Road, Mark Stam.

Casa de Cultură a Municipiului Timișoara, în colaborare cu Fundația Politehnica, Facultatea de Muzică, Filarmonica de Stat Banatul, Radio Timișoara și TVR Timișoara a organizat în 2019, în perioada 11-12 Septembrie, cea de-a cincea ediție a **Festivalului Național de Romanțe „Roze pe Bega”**, pe cele două secțiuni: Concurs de interpretare și creație și Concurs de versuri de romanțe. Printre invitați, în acest an s-au regăsit cunoscuți interpreți de romanțe din afara Timișoarei: Zorina Bălan din Craiova, Domnița

Moroșanu din Vaslui și Alexandru Demeter din Ponorel, județul Alba dar și îndrăgiți interpreți locali: Gheorghe Adam, Sonia Vlaicovici Butaș, Dănuț Irimia Bottner și Cristian Ioan Ardelean.

Corală feminină “Carmina Dacica” și-a aniversat cei 50 de ani de activitate în data de 16 noiembrie 2019. Colegiul Național de Artă “Ion Vidu” și-a îmbrăcat straietele de sărbătoare și a găzduit Concertul coral aniversar al “Carminei Dacica” la 50 de ani de activitate dar și la 33 de ani de activitate dirijorală a dnei prof. Flora Toth. În program pe lângă evoluția coralei feminine s-au regăsit și invitați speciali: Corul Avocaților Baroului din Timișoara, dirijor Mihaela Codruța Niculescu și Corală Bărbătească Epifania din Timișoara, dirijor Florin-Nicolae Șincari.

Aniversarea **Semicentenarului Cenaclului de satiră și umor “Ridendo”** a prilejuit în perioada 4 – 7 octombrie 2019 organizarea unor evenimente, la care au participat peste 30 de epigramaști din Timișoara și din țară. Evenimentul moderat de regretatul Ionel Iacob-Bencei a inclus și vernisajul expoziției POPAS, vizitarea Muzeului POPAS, prezentarea volumului aniversar “Ridendo–semicentener”, pelerinaj la locul de veci al maestrului Dimitrie Jega, un recital de umor la Căminul cultural din Topolovațu Mare și festivitatea de premiere.

Spectacolul anual al Ansamblului folcloric “Timișul” a fost găzduit în data de 12 decembrie 2019 de Sala “Capitol” a Filarmonicii de Stat Banatul din Timișoara și a adus în fața spectatorilor cântece și dansuri din zona de câmpie și de munte a Banatului dar și un moment de colinde și obiceiuri de Crăciun, în interpretarea orchestrei și dansatorilor ansamblului folcloric “Timișul”. Publicul s-a bucurat de prezența îndrăgiților soliști vocali: Doriană Talpeș, Dumitru Stoicănescu, Carmen Popovici Dumbravă, Petrică Miulescu Irimică, Andreea Voica. Invitat special Corală bărbătească “Epifania”.

Ansamblul “Timișul” al Casei de Cultură a Municipiului Timișoara a mai fost prezent în Sala Capitol a Filarmonicii “Banatul” – Timișoara, cu un spectacol dedicat zilei internaționale a femeii. Publicul spectator a fost purtat pe liniile melodice ale soliștilor: Camelia Florea, Rodica Canțir Pâslari, Vanesa Jarja, Cornel Brici, Mihaela Petrovici, Petrică Miulescu Irimică.

În ceea ce privește acțiunile de reprezentare pe plan național și internațional la loc de cinste se găsește **Ansamblul Folcloric Timișul**, una dintre cele mai valoroase formații de folclor autentic din țara noastră, a cărui valoare și prestigiu sunt în permanentă ascensiune. Spectacole susținute de acest colectiv artistic s-au bucurat de fiecare dată de un impact excepțional din partea publicului spectator precum și de aprecieri superlative din partea specialiștilor, “Timișul” devenind an de an unul dintre cei mai eficienți ambasadori culturali nu numai ai Timișoarei, ai Banatului, dar și ai României.

În anul 2019 Ansamblul “Timișul” a participat la diferite manifestări atât pe plan local, național, dar și internațional:

- Festivalul Internațional de Folclor de la Reims, Franța 20–26 Iunie 2019;
- Festivalul Cultures Croisees de France “Danses et Musique du Monde”, a VI-a ediție, 27 – 29 iunie 2019, Paris, sediul UNESCO, Franța;
- Festivalul Internațional de Folclor, 23 – 30 iunie 2019, Primorsko, Bulgaria;
- Festivalul Internațional de Folclor The wreath of Vrsac, 10 – 11 iulie 2019, Vârșeț, Serbia;
- Festivalul “One Belt, One Road Cultural Art Exhibition”, 29 septembrie – 9 octombrie 2019 Yue Opera Town - Shenhzhou–China;
- Festival-Concurs Internațional de Folclor “Așa-i jocul pe la noi”, ediția a XXIV-a, 19 mai 2019, Arad;
- Festivalul Internațional de Folclor “Cântecele Munților” 3 – 4 august 2019, Sibiu;
- Festivalul Internațional de Folclor “Acasă la Brâncuși”, 21 – 22 august 2019, Tg Jiu;
- Festivalul Național de Folclor “Tradiții la Români” 17 octombrie 2019, Timișoara;
- principalele evenimente cuprinse în cadrul Agendei culturale 2019: Târgul de Paști, Festivalul Inimilor, Ziua Timișoarei, Ruga Timișoarei, Zilele Basarabiei la Timișoara, 8 martie – ziua femeii, Festivalul Vinului, 1 Decembrie – Ziua Națională a României, Serbările Crăciunului, Revelionul Seniorilor, 1 iunie – Festivalul Copiilor, Festivalul Minorităților Etnice, Ziua Pensionarilor.

Timișoara, a marcat în luna decembrie 2019, 30 de ani de la declanșarea Revoluției și de la momentul în care a devenit primul oraș liber de comunism. Programul **Manifestărilor dedicate Revoluției** a fost propus de asociațiile de revoluționari din oraș: Fundația Națională a Revoluției din Decembrie 1989, A.L.T.A.R. – 1989, Asociația „17 Decembrie a Răniților și Familiiilor Îndoliate în Revoluția din Decembrie 1989”, Asociația „Memorialul Revoluției 16-22 Decembrie 1989”, Frontul Democratic Român, Asociația Revoluționară „Frăție, Egalitate, Colaborare, Cooperare”, Asociația „Victoria” a Luptătorilor în Revoluția din Timișoara, Forumul Revoluției din Decembrie 1989, Asociația „Revoluția 1989 Timișoara”, Asociația pentru Recunoașterea Meritului Revoluționarilor, Asociația „16 Decembrie 1989”, Asociația Luptătorilor din Revoluția Anticomunistă 16-22 decembrie 1989.

Evenimentele organizate cu acest prilej au avut un plus de încărcătură emoțională prin prezența la Timișoara a președintelui României, dl. Klaus Iohannis, care a depus o coroană de flori la Monumentul

Eroilor, a participat la slujba de pomenire a martirilor de la Catedrală și la aprinderea Candelor Nemuririi din fața Operei Române iar seara la Spectacolul Regal de Balet intitulat „Revolta”, care s-a desfășurat la Opera Națională Română. Au participat Maia Morgenstern și Ion Caramitru, coregrafia Vanda Ștefănescu și Gigi Căciuleanu.

Programul acțiunilor comemorative a cuprins simpozioane, ședințe festive, vernisaje, lansări de carte, slujbe de pomenire, marșul libertății, momente de reculegere, depunere de coroane, aprindere de lumânări, expoziții, etc. În data de 20 decembrie, de la ora 20.00, în Piața Victoriei, s-a derulat concertul **Rock for Revolution**, în memoria eroilor care s-au jertfit pentru libertate în decembrie 89. Pe scenă au urcat următoarele trupe: Cargo, Phoenix, Pro Musica, Somatic.

Acțiunile pe tematică europeană derulate în anul 2019

A fost continuată derularea și în anul 2019 a proiectelor pe tematică europeană precum: Ziua Europei, Ziua Internațională a Copilului, Săptămâna Mobilității Europene, Ziua Serviciilor Publice, Festivalul Minorităților Etnice, Ora Pământului.

Ziua Europei a fost sărbătorită la Timișoara printr-un program realizat în parteneriat cu Instituția Prefectului Județul Timiș, Consiliul Județean Timiș, Primăria Municipiului Timișoara, Garnizoana Timișoara, Centrul de Informare Europe Direct Timișoara, Inspectoratul Școlar al Județului Timiș, Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Timiș. Deciderea oficială a manifestării a avut loc la ora 12,00 în Piața Libertății, urmată fiind de degustări ale produselor tradiționale și vizitarea pavilioanelor consulatelor din oraș, prezente la locul manifestării. Programele artistice s-au derulat începând cu ora 13 atât pe scena din Piața Libertății, cât și în amfiteatrul din Piața Sfântul Gheorghe și au antrenat actanți culturali din zona muzicii pop-rock, a muzicii populare, teatrului, cât și sportivi și iubitori ai sportului. Intitulată ” Europa suntem noi ” începând cu ora 17,00 s-a derulat parada formațiilor artistice, urmată de un spectacol folcloric cu Ansamblul Timișul, Doina Timișului și formații ale etniilor din Banat. Seara s-a încheiat în acordurile muzicale ale trupelor Alexandra Mitroi, Voltaj și Kadebostany

Marea petrecere dedicată **Zilei Internaționale a Copilului** și mai ales dedicată celor mai mici dintre timișoreni a avut loc în Parcul Copiilor și în Parcul Rozelor. Au fost organizate activități atragătoare pentru cei mici: parade ale portului popular, teatru pentru copii - Teatrul Merlin și Degetu' Mic, ateliere artistice, concursuri și jocuri interactive, programe artistice susținute de copii, spectacole de folclor susținute de formațiile de copii ale Ansamblului Timișul al Casei de Cultură a Municipiului Timișoara, Ansamblului Hora Timișului, Ansamblului Cununa Timișului, Ansamblului Centrului de Cultură, Ansamblului Mladost și Ansamblului Eszterlanc. De la eveniment nu au lipsit Anne Dance Studio, Școala de balet Alexandra Coca, Magnum și Suzane Dance, Mini Mini Reflex, Școala de balet „Denisse”, Incubatorul de Artă, Ana Moldovan și Andra Gogan. Parcul Copiilor a oferit micuților spectatori plimbări de agrement cu ATV-ul și barca, ateliere de teatru, ateliere de pictură, modelaj, colaje și grafică susținute de Palatul Copiilor, etc.

Ora Pământului s-a desfășurat în data de 30 martie în Piața Unirii, unde au fost montate telescoape astronomice pentru vizitatori. Evenimentul s-a bucurat de prezența corurilor de copii din cadrul programului național Cantus Mundi dar și de spectacolul „lelele nopții ” cu Amaris Agni, un moment artistic ce a îmbinat dansul cu focul.

În 2019 „**Săptămâna mobilității**” s-a desfășurat în perioada 16-22.09.2019 și a fost parte a unei campanii a Uniunii Europene de sensibilizare a cetățenilor cu privire la folosirea transportului în comun, a bicicletelor și a mersului pe jos, în detrimentul transportului auto. Campania are drept scop încurajarea autorităților locale de a introduce și de a găsi soluții de transport ecologice, respectiv, promovarea unei atitudini practice a cetățenilor în încercarea de a obține soluții alternative la utilizarea automobilului.

Cu acest prilej, municipalitatea a organizat o serie de acțiuni tematice care au promovat mișcarea și formele alternative de transport. Mișcarea în aer liber, cu mijloace de transport nepoluante va spori calitatea vieții în orașe, ajutând la reducerea poluării aerului și a celui fonc. În acest sens au fost implicate cluburi sportive școli, asociații (Club Sportiv Asociația Alergotura, Club Sportiv Nautic TM, Direcția Județeană de Sport și Tineret, Smartfitt, SCM Politehnica Timișoara, Baschet Club SCM Timișoara, CSS Bega, MEB Run TM, Saracens Timișoara, LPS “Banatul”).

Ziua Transportului Public, desfășurată în data de 8 iulie 2019 a invitat timișoreni la o paradă a tramvaiului tras de cai. Timișoara a celebrat 150 de ani de la pornirea transportului public și tot atâția ani de la prima cursă a tramvaiului tras de cai pe teritoriul actual al României. Începând cu ora 18 :00 Mircea Baniciu și Nicole Cherry au susținut un concert în Piața Victoriei.

Sâmbătă, 19 octombrie 2019, începând cu ora 10:00 peste 20 de instituții publice au fost invitate în Piața Unirii, începând cu ora 10,00 să participe cu standuri, utilaje, prezentări și demonstrații la **Ziua Serviciilor Publice**. Evenimentul a oferit vizitatorilor spectacole și momente artistice deosebite dar și multe surprize. Participanții au avut parte de numeroase activități desfășurate la standurile instituțiilor participante, concursuri, demonstrații și materiale promoționale.

Împreună cu Consiliul Consultativ al Minorităților Naționale, a fost organizată în data de 22 septembrie 2019 cea de-a VI-a ediție a **Festivalului Minorităților Etnice** din Timișoara. Acțiunea a reunit artiști ce reprezintă etniile din Timișoara (au participat comunitatea bulgară, machedon – armână, maghiară, evreilor, slovacă, ucraineană, germană, sârbă, italiană), valorificând atât folclorul, cât și variate forme de manifestare artistică. Evenimentul a debutat la ora 16,30 cu o paradă a artiștilor prezenți, care a străbătut Piața Victoriei din Timișoara, urmată fiind de deschiderea oficială, de degustarea produselor gastronomice și nu în ultimul rând de programul artistic care s-a încheiat cu concertul formației Mahala Rai Banda. Scopul proiectului demarat în urmă cu 6 ani a fost acela al păstrării și punerii în valoare a tradițiilor și a vieții culturale specifice fiecărei etnii din Timișoara, atât din perspectiva folclorică, multiculturală, cât și a relațiilor interumane specifice acestor vremuri.

Acțiunile cu impact mare la public derulate în 2019 au fost Festivalul Timfloralis, Festivalul Artelor Timișorene, Festivalul Inimilor, Jazz Tm, Ruga Timișoarei, Bega Bulevard, Festivalul de Operă și Operetă, Festivalul Vinului, 1 Decembrie – Ziua Națională a României, proiecte care au atras prin evenimentele organizate un public foarte numeros, nu doar timișoreni ci și mulți turiști care au vizitat municipiul nostru cu aceste ocazii. Au fost derulate, de asemenea, evenimente destinate tinerilor (Ziua Tinerilor Timișoarei, Ziua Studenților) dar și a persoanelor vârstnice - Ziua Pensionarilor. Au fost menținute târgurile tradiționale Târgul de Paști și Târgul de Crăciun, încercându-se îmbunătățirea conceptelor și a programelor artistice. De asemenea, pe Agenda Casei de Cultură s-au regăsit evenimente de amploare precum FEST-FDR, Revolution Festival. Și în acest an Primăria Timișoarei a premiat prin Gala Excelenței elevii performanți, artiștii, scriitorii și oamenii de cultură care s-au făcut remarcăți în 2019.

Festivalul Timfloralis ajuns în 2019 la cea de-a șasea ediție și cu o popularitate în creștere de la an la an a avut ca perioadă de desfășurare 19-21 aprilie. Timișoara a devenit pentru trei zile locul de întâlnire și de expunere a viziunilor artiștilor locali și internaționali, mozaicului cultural armonios îmbinat cu coloristica florală vie conferind un farmec aparte orașului. Mii de flori au inundat Timișoara și au umplut de culoare centrul orașului pentru ca mii de vizitatori să se poată bucura de frumusețea creațiilor floristice. Organizatorii, Primăria Municipiului Timișoara și Casa de Cultură a Municipiului prin Biroul de Organizare Evenimente, au adus împreună pe parcursul celor trei zile designeri, arhitecți, peisagisti, floriști internaționali, ecologiști, studenți, elevi, școli, universități, artiști, firme și comercianți. Principalele piețe timișorene - Piața Victoriei, Piața Libertății și Piața Unirii au fost completate cu forme artistice de structură florală, sub deviza «Floral Happiness». Proiectul a mai cuprins, în afară de expoziții și aranjamente florale, o serie de workshop-uri foarte interesante atât pentru publicul larg, cât și pentru floriști profesioniști, o paradă a modei cu accesorii florale, spectacole inedite de muzică și dans, evenimente cu și pentru copii. Lucrările expuse au fost realizate de experții societății Horticultura SA, floristul Dennis Kneepkens din Olanda, alături de Bianca Negrea, Teunis Veenema, Alina Nagy-Ghinea și Marius Schiell.

Festivalul Artelor Timișorene, ajuns la cea de-a VI-a ediție, s-a derulat în perioada 3 - 9 iunie 2019 în zona Cetate, însumând 4 spații publice - Piața Victoriei, Piața Libertății, Piața Unirii, Piața Sf. Gheorghe dar și locații culturale indoor. Acestea au fost gazdele unor evenimente inedite, spectacole, concerte, ateliere de pictură, gravură, arhitectură și design, modă, aranjamente florale, flori de hârtie, bijuterii florale, demonstrații ale meșterilor populari, împletituri din lână și de cusătură manuală, tehnică fotografică și expoziții cu titlu gratuit, caricaturi și portrete semnate Ștefan Popa-Popas & Popas Academy, atelier de caricatură, concurs de caricatură. Pe lângă activitățile cultural-artistice cuprinse în program, evenimentul a inclus și concursul Bega Music Festival, adresat interpreților și compozitorilor. Nume cu rezonanță în peisajul artistic timișorean: Pragu de Sus, Sanctuar, Peregrinii, Vest Phoenix Cover, Vest, Skywalkers, Axis, Maryliss, Dragoș Moldovan, Ana Kui, Duality, Malvina, Remember, Dincolo de ziduri s-au regăsit pe lista artiștilor ce au interpretat piesele de la secțiunea creație. Duminică, 9 iunie, a avut loc Gala „Bega Music Festival” care a încheiat Festivalul Artelor Timișorene și a prilejuit publicului spectator întâlnirea cu Bella Santiago, Jukebox și Maria Hojda și Tm Groove. Un program extrem de variat a fost asigurat de artiști de la Teatrul Național, Teatrul Maghiar, Teatrul German de Stat, Teatrul Auăleu, Teatrul Merlin, Teatrul Degetu Mic, Opera Română Timișoara, Facultatea de Arte, Filarmonica de Stat Banatul, Facultatea de Muzică și Teatru Timișoara, Compania Phantasia, Cromatik Voice, Incubatorul de Artă, Melopolis, Școală de Arte, etc.

Cea de-a XV-a ediție a ministagiunii în aer liber a **Festivalului de Operă și Operetă**, s-a desfășurat în perioada 29-30-31 august și 1 septembrie, de la ora 20,30, în Piața Victoriei. Fiind una dintre cele mai îndrăgite și așteptate manifestări, festivalul a adunat ca de fiecare dată un public numeros, care a urmărit seară de seară programul propus și pus în scenă de artiștii Operei Naționale Române din Timișoara. Dacă în data de 29 august spectatorii au avut prilejul să urmărească o frumoasă Gală de Operetă în data de 1 septembrie s-au bucurat de o Gală de Operă. Programul a mai cuprins My Fair Lady de Frederick Loewe în data de 30 august 2019 și Voievodul Țiganilor de Johann Strauss 31 august 2019.

Târgul de Crăciun din acest an și-a deschis porțile de **Ziua Națională a României** - 1 Decembrie 2019 cu un program artistic variat, care a avut drept arie de desfășurare atât Piața Victoriei, cât și Piața Libertății unde artiștii plastici și meșteșugarii locali au întregit tabloul unui spațiu dedicat cu precădere copiilor. Dacă cele 100 de căsuțe din Piața Victoriei, ornate în spiritul Sărbătorilor de iarnă, au îmbiat vizitatorii cu produse specifice sezonului, zona Modex a găzduit standurile cu mâncare. Un public numeros a urmărit spectacolul folcloric susținut de către ansamblurile "Ghiocelul" din Giroc cu soliștii Mariana Zota, Mona-Lisa și Radu Sufan, Bogdan Firu și Loredana Sur și "Timișul" cu soliștii vocali Petrică Miulescu Irimică, Stana Stepanescu, Doriana Talpeș, Dumitru Stoicănescu, Olguța Berbec, Robert Târnaveanu dar și concerte susținute de Dragoș Moldovan, Mira și Holograf au încheiat seara.

O atenție sporită a fost acordată și în acest an proiecțiilor de film. Menționăm în acest sens finanțarea și coorganizarea Les Films de Cannes precum și premiera filmului "Între chin și amin" acțiuni ce s-au bucurat de o largă apreciere.

Bega Boulevard, Ziua Tinerilor Timișoarei, Ziua Studenților și Ziua Pensionarilor sunt alte proiecte care s-au bucurat și în 2019 de aprecierea publicului timișorean, atât a celui tânăr, cât și adult.

Între 6 și 8 septembrie, pe parcursul a trei zile, **Festivalul Bega Boulevard**, ajuns la cea de-a 12-a ediție, a adus, din nou, în fața timișorenilor o serie de concerte, spectacole de teatru, activități pentru copii, ateliere de pictură, standuri de informare, activități interactive, culturale și artistice. Sărbătoarea a pus în centrul atenției canalul Bega, care este un adevărat bulevard viu al orașului și care deține un semnificativ potențial turistic, oferind timișorenilor o varietate de posibilități de recreere, de agrement și de divertisment. Evenimentul a adus la start o serie de ambarcațiuni care au defilat în paradă, pentru prima dată alăturându-se și vaporasele. Pentru toți cei care nu au reușit să viziteze până acum Parcul Alpinet, recent reabilitat, Bega Boulevard, a fost, cu siguranță, momentul oportun pentru a se familiariza cu un cadru natural minunat. Aici s-au derulat numeroase ateliere pentru copii în concordanță cu natura evenimentului. De asemenea, SALVO a desfășurat numeroase demonstrații care au făcut deliciul celor prezenți. Au concertat numeroși artiști naționali, cât și locali printre care: DJ Mr. Pit, Pepe, Amaris Agni, Sore, Jinx, Jazz a la Jais, Minelli, Peregrinii & Deep6Project, What s Up, BegArt, JazzyBIT. Ca în fiecare an, mii de timișoreni au participat la concursul tradițional de răzuște de plastic care s-au întrecut pe Bega. Partenerii acestei ediții au fost: Poliția Locală Timișoara, CS Municipal, Club Nautic Banat, Club Sportiv Școlar nr. 1, Formațiunea SALVO, ISU Banat, STPT, Rotary Club Timișoara.

Parcul Poporului a fost gazda celei de-a patra ediții a evenimentului **Ziua Tinerilor Timișoarei**, desfășurat în data de 20 iulie 2019. Publicul prezent a avut ocazia să se întâlnească cu Ioana Ignat, Dragoș Moldovan, Chromatik Voice și Dj Sniper. Alături de concerte susținute de artiștii mai sus menționați au mai avut loc ateliere creative, jocuri, expoziții, dar și activități sportive inedite.

Primăria Municipiului Timișoara, prin Casa de Cultură a Municipiului, a organizat **Ziua Studenților Timișoarei**, în Complexul Studentesc, în perioada 15 - 16 mai 2019. În Complexul Studentesc din Timișoara locuiesc aproximativ 15.000 studenți, de la toate universitățile din oraș. Evenimentul are ca scop animarea campusului din Timișoara prin diverse activități inedite și concerte.

Programul a cuprins activități sportive în Parcul din Complexul Studentesc, proiecții de film, concurs de cultură generală, iar după orele 19:30 cunoscutele trupe muzicale AllOver, ADDA, Maximilian, Warm-up cu DJ Kuky, EL NINO, CTC, DJ Shiver au întreținut atmosfera pe parcursul celor două zile.

Din dorința de a marca și la Timișoara Ziua persoanelor vârstnice, Primăria Timișoara a continuat organizarea în 2019 a manifestării adresate pensionarilor timișoreni. Intitulat generic **Ziua Pensionarilor**, evenimentul s-a derulat duminică, 6 octombrie 2019, în sala Capitol a Filarmonicii Banatul din Timișoara, de la ora 17:00 și a adus pe scenă atât artiștii Asociației Seniorilor din Timișoara (corul Tinerețe fără bătrânețe, Dans de Societate Mary&Vicky), cât și nume consacrate ale scenei: Corina Chiriac, Veta Biriș, Carmen Popovici Dumbravă, Mariana Susca, Anda Sabadoș, Ana Maria Moldovan, Vlad Văcaru, Sandy Tatarici și Ansamblul Timișul.

Manifestările deja tradiționale, care îmbină latura culturală cu cea comercială în contextul sărbătorilor creștine, organizate de Primăria Municipiului Timișoara, prin Casa de Cultură a Municipiului, au fost cele două târguri din Piața Victoriei: **Târgul de Paște**, **Festivalul Vinului** și **Târgul de Crăciun**.

Cea de-a XIX-a ediție a **Festivalului Vinului** s-a desfășurat în Piața Victoriei în perioada 25–27 octombrie 2019, aducând în fața timișoenilor și nu numai, pe lângă degustare de vinuri și de produse gastronomice românești și internaționale, muzica și voia bună alături de îndrăgiți artiști, de diferite genuri muzicale. Pe parcursul celor trei zile pe scena din Piața Victoriei au urcat pe rând Ansamblul "Pusta Banatului" cu Dolores Dongea, Ansamblul "Timișul" alături de îndrăgiții soliști: Mihaela Petrovici, Nicu Novac, Adrian Stanca, Carmen Popovici Dumbravă, Stana Stepanescu, Dumitru Teleagă, Maria Bortun-Popescu, Dumitru Stoicanescu, Anda Sabados, Ana Maria Moldovan, Ancuța Flesariu, Ianăș Roma, Cornel Brici, Denis Bizău, Vlad Văcaru și Aurel Tâmaș, DJ Sniper, Incubatorul de Artă, Hazard, Dincolo de Ziduri, Feli, Vest Phoenix Cover, R.U.A și Elena Gheorghe.

Târgul de Crăciun din acest an a antrenat, în perioada 1 decembrie 2019 – 5 ianuarie 2020 din nou artiștii Timișoarei, tineri sau consacrați, grupuri corale, colindători. Deschiderea târgului a coincis cu Ziua Națională a României care a antrenat o mobilizare extraordinară în plan organizatoric, inclusiv în crearea decorațiunilor specifice sărbătorilor.

Prin organizarea acestui eveniment se urmărește creșterea numărului potențialilor vizitatori din țară și din străinătate, o intensificare a turismului cultural, precum și punerea în valoare a potențialului Municipiului Timișoara, din perspectiva economică, socială și multiculturală.

Și în acest an, având în vedere ecurile pozitive înregistrate în anii precedenți, Târgul de Crăciun din acest an a avut, din nou, drept arie de desfășurare atât Piața Victoriei, cât și Piața Libertății.

Dacă Piața Victoriei a fost gazda celor 100 de căsuțe ornate în spiritul Sărbătorilor de iarnă, ce au îmbiat vizitatorii cu produse specifice sezonului, zona Modex a găzduit standurile cu mâncare iar în Piața Libertății au fost amplasate patinoarul, Căsuța lui Moș Crăciun cu atelierelor pentru copii, căsuțele meșterilor populari, un carusel, mașinuțe și diverse jocuri pentru copii.

Moș Crăciun a oferit și în 2019 cadouri copiilor care i-au scris scrisori într-o acțiune construită special pentru acest eveniment.

Programul întocmit și derulat pe perioada sărbătorilor de iarnă a fost vast și diversificat (spectacole de folclor, concerte de colinde, concerte pop, concerte folk, etc), aducând pe scena din Piața Victoriei școli private, fanfare și band-uri, artiști și formații de renume.

Retro Revelion 2020, desfășurat în data de 31 decembrie 2019 a făcut posibilă întâlnirea celor prezenți în Piața Victoriei cu trupele Phaser, Akcent, Sandra N și Rednex.

Dintre manifestările importante, înscrise în Agenda Culturală a Casei de Cultură a municipiului Timișoara și care s-au bucurat de aprecieri deosebite trebuie menționate: **JazzTm**, **Revolution Festival**, **Festivalul Plai**.

În perioada 5 – 7 iulie Timișoara a găzduit artiști de renume, invitați să participe la cea de-a VII-a ediție a **Jazz TM**. Ediția din 2019 a festivalului a adus cu sine o serie de modificări în ceea ce privește locațiile de desfășurare ale evenimentului. Concertele nu au mai avut loc în Parcul Castelului și Parcul Civic ci pe străzile pietonale: Strada Dimitrie Cantemir, Strada Victor Vlad Delamarina, Strada Fără Nume, iar spațiile de la: Aethernativ, Café Klapka și Garage Café au fost gazdele unor jam session-uri. Festivalul din acest an s-a extins cu Junior Jams - sesiuni de muzică improvizată pentru copii și tineri talentați. Timp de trei zile, Timișoara a devenit punctul de referință pentru jazz-ul internațional și național aducând în Piața Victoriei nume sonore din jazzul mondial. Astfel publicul s-a bucurat de prezența unor proiecte noi: Ineffable, Frankiez Experiment & Tereza Catarov, Beats Remedy, Dumitrio, Groove Garden, Zimbru, Dov Meraki și Twisted Blue dar și a celor de talie internațională precum Tank and The Bangas, Zara McFarlane, Aron Ottignon și Jazzmeia Horn.

A cincea ediție a **Timișoara International Music Festival** – Get EXITed! REVOLUTION Festival s-a derulat în perioada 8 - 10 august la Liceul Silvic din Timișoara. Cele 10 zone și scene ale festivalului au adus și în 2019 mulți artiști și interpreți de talie internațională și națională. În data de 8 august 2019 pe scena principală a festivalului a urcat Kosheen, celebra formație electronică din Bristol. Electric Apex a găzduit cea mai bună selecție de DJ români și reprezentații live: Amorf live, Atipic showcase (Arapu, Mihigh, Vincentiulian, Priku), Livio & Robi și Prăslea iar Gaia Trance Zone a oferit celor prezenți combinația perfectă dintre artiști sârbi și români: Imaginarium live, Latam, Moca, Psylev, Stole, Vlada, Xoa, Zarma and Zenesis a avut loc în perioada 31 mai–2 iunie, la Muzeul Satului Bănățean. Revolution Festival, unul dintre cele mai mari evenimente muzicale din Timișoara a avut ca line-up nume ca: Gogol Bordello, Dub FX, Wilkinson, 1000Mods, Armageddon, Avven, Bombarder, Dishumanity, Downstroy, Fast As We Go Far, Groteska, Hill, Nemesis, Sator Junk, Sputnik, Dordeduh, The Hellfreaks, The Moon and Nihjtspirit, Transceatla, Trash Union, Umbra, Wolfram, Words That Burn, The Qemists, Pythius, Zardonic, Kuenta i Tambu, Graham Vandy, Filatov & Karas, Raresh, Barac B2B Gescu.

Evenimentul, la care au participat peste 300 de artiști locali și internaționali a cuprins o paletă largă de genuri muzicale: de la dubstep și electric rock, până la heavy metal, electro și latino. De asemenea, au avut loc workshop-uri, discuții, show-uri moderne, a fost amenajată o zonă de joacă, afterparty-uri și, desigur, cele mai tari show-uri muzicale, care s-au desfășurat pe șapte scene.

Festivalul PLAI, un eveniment pentru toate vârstele, caracterizat prin diversitate, organizat de voluntarii Centrului Cultural PLAI din Timișoara, în parteneriat cu Primăria Municipiului Timișoara prin Casa de Cultură a Municipiului Timișoara, s-a derulat în perioada 13–15 septembrie 2019 la Muzeul Satului Bănățean. Timp de trei zile magice, în cadrul oferit de Muzeul Satului Bănățean timișorenii au avut parte de proiecte noi și vechi. Pe scenă au urcat Sonido Tupinamba, Nubyan Twist, Bebel Gilberto și Panjabi MC. Programul festivalului a mai cuprins o serie de ateliere și activități pentru toate vârstele: ateliere de inginerie genetică, de ilustrație, de cioplit în lemn, de făcut coronițe din flori, de făcut cosmetice naturale dar și de introducerea către primii pași de kizomba. Nu au lipsit nici degustările de vin, cafea și ciocolată, mâncare tradițională.

Gala Excelenței Timișorene este un eveniment tradițional anual, dedicat timișorenilor care s-au evidențiat prin rezultate deosebite în diferite domenii de activitate, fiind organizat de Primăria Municipiului Timișoara și finanțat de Consiliul Local Timișoara.

A fost premiată performanța obținută în cele mai importante domenii ale vieții sociale, reprezentate ca în fiecare an de cel al educației, învățământului, cercetării, culturii și artei și menită să recompenseze activități care s-au dovedit determinante pentru viața comunității noastre în anul 2019. Alături de cei peste 600 de elevii premiați pentru rezultatele deosebite obținute la învățătură s-au regăsit scriitori, actori și artiști recompensați pentru excelență în activitatea desfășurată.

3. SĂNĂTATEA

NOTĂ: Datele utilizate în acest subcapitol sunt furnizate de către Direcția de Sănătate Publică Județeană Timiș prin adresa nr. 5415/01.03.2020, înregistrată la Municipiul Timișoara cu nr. CDD2020—212/03.03.2020. Conform adresei sus-menționate, datele furnizate sunt cele proprii Direcției de Sănătate Publică Județeană Timiș, disponibile la data de 01.03.2020, și au un caracter provizoriu/preliminar, datele definitive urmând a fi validate de către CNSSIP București la sfârșitul trimestrului III al anului 2020, după redistribuția și centralizarea națională a acestora. Municipiul Timișoara nu este responsabil de eventualele erori ce pot apărea datorită caracterului preliminar/provizoriu al datelor primite

În Timișoara ocrotirea sănătății este asigurată printr-o rețea alcătuită din unități sanitare care activează în sistem public și unități sanitare care activează în sistem privat. Municipiul Timișoara concentrează cea mai importantă parte a dotărilor pentru sănătate și asistență socială a județului (peste 50%) și oferă servicii foarte diversificate. În Timișoara funcționează instituții de resort importante în gestionarea și îndrumarea problemelor de sănătate, cum sunt: Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Timiș, Direcția de Sănătate Publică Județeană Timiș, precum și un număr mare de unități sanitare.

Din evidențele Direcției de Sănătate Publică Județeană Timiș, rezultă că în Timișoara funcționează la ora actuală 20 de spitale, din care 7 spitale publice și 13 private. Paleta largă de specialități acoperite de cele 23 unități sanitare cu paturi conferă Municipiului Timișoara rolul de pol regional din perspectiva infrastructurii de sănătate.

Unități sanitare cu paturi publice în Timișoara

Nr. crt.	Denumire spital	Subordonare	Profil	Categoria de clasificare
1	Spitalul Clinic Județean de Urgență „Pius Brînzeu” Timișoara	Unitate publică în subordinea Ministerului Sănătății (situată pe Str. Prof.Dr. Pius Brânzeu, nr. 156)	general	I (1.174 paturi)
2	Spitalul Clinic Municipal de Urgență Timișoara	Unitate publică în subordinea Primăriei Municipiului Timișoara (situată pe str. Hector nr. 1)	general	II (1.018 paturi)
3	Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Louis Țurcanu” Timișoara	Unitate publică în subordinea Primăriei Municipiului Timișoara (situată pe str. Iosif Nemoianu nr. 2)	pediatrie	II M (501 paturi)
4	Spitalul Clinic de Boli Infecțioase și Pneumoftiziologie „Dr. Victor Babeș” Timișoara	Unitate publică în subordinea Primăriei Municipiului Timișoara (situată pe str. Gheorghe Adam nr. 13)	specific	II M (295 paturi)
5	Institutul de Boli Cardiovasculare Timișoara	Unitate publică în subordinea Ministerului Sănătății (situată pe str. Gheorghe Adam nr. 13 A)	monospecialitate boli cardiovasculare	I M (182 paturi)
6	CFR Spitalul Clinic Universitar	Unitate publică în subordinea Ministerului Transporturilor (situată pe str. Tudor Vladimirescu nr. 13-15)	general	IV (212 paturi)
7	Spitalul Militar Timișoara	Unitate publică în subordinea Ministerului Apărării Naționale (situată pe str. Gheorghe Lazăr nr. 7)	general	II (175 paturi)

Sursa: Direcția de Sănătate Publică Județeană Timiș

Rata de utilizare a paturilor a unităților sanitare publice din Municipiul Timișoara este cuprinsă în anul 2019, conform raportărilor transmise de acestea, în intervalul 209,14 – 254, trend descrescător față de anul precedent, curba stabilizată fiind calculată la numărul de paturi de tip spitalizare continuă.

Sistemul public continuă să asigure rezolvarea tuturor situațiilor critice care apar la nivelul subsistemului privat și se constituie ca actor major de asistență medicală cu caracter regional și chiar național, o contribuție consistentă fiind legată de aportul masiv al Centrului Universitar Timișoara.

Platformele tehnologice ale unităților sanitare, derularea programelor naționale, activitățile complexe de susținere ale autorităților publice locale promovate și susținute consecvent, în speță Primăria Municipiului Timișoara, precum și Consiliul Județean Timiș, au asigurat dezvoltarea sistemului public și creșterea calității îngrijirilor medicale în anul 2019 și asigură viitorul sistemului.

Astfel, Primăria Municipiului Timișoara a asigurat dezvoltarea infrastructurii și întreținerea patrimoniului unităților sanitare din rețeaua Municipiului Timișoara prin: finalizarea lucrărilor de construcții noi, lucrări de reparații fațade, tâmplării, înlocuire elemente de tinichigerie, construire scări secundare de evacuare, lucrări de reparații interioare, igienizări, înlocuirea pardoselilor vechi, lucrări de extindere a imobilelor și de modernizare a celor existente. Au fost efectuate reparații și igienizări interioare în secțiile de ATI; au fost alocate sumele necesare de la bugetul local pentru diverse dotări în unele unități spitalicești.

Crearea condițiilor de siguranță și de securitate a pacienților și aparținătorilor în conformitate cu prevederile legale, prin alocarea sumelor necesare de la bugetul local pentru unitățile spitalicești, s-a constituit de asemenea ca preocupare majoră.

Direcția de Sănătate Publică Județeană Timiș, conform Planului de Acțiuni în vederea realizării Programului de Guvernare 2014-2020, s-a preocupat de asigurarea de resurse financiare suplimentare, inclusiv prin PPP, aferente cadrului financiar multianual 2014-2020, cu planificare multianuală, astfel: Institutul de Oncologie Timișoara; dezvoltarea Spitalului Județean de Urgență Timișoara și creșterea competenței acestuia; reabilitarea și dezvoltarea platformei de investigații radiologice, laborator, activitate de cercetare; reabilitarea și extinderea Spitalului Clinic de Urgență pentru Copii „Louis Turcanu” Timișoara; sprijinirea reabilitării și dotării ambulatoriilor de specialitate din spitale, alte programe comunitare; programul cu Banca Mondială sau prin finanțare de la Ministerul Sănătății; sprijinirea procesului de dotare cu echipamente performante a unor domenii prioritare și de înaltă performanță.

Subsistemul județean de ambulanță cuprinde la nivelul orașului Timișoara următoarele:

1. Serviciul Județean de Ambulanță Timiș: în 2019 a continuat dotarea parcului mobil cu 20 de unități mobile, astfel: 7 unități de tip B (5 Renault Master și 2 VW Transporter), 3 unități de tip C (Renault Master), 7 unități de tip B (VW Transporter), 5 unități de tip A (Renault Transporter).

2. Subsistemul SMURD - de asistență mobilă, cu două substații - una în partea de sud a orașului și cealaltă substație de lucru în partea de nord a orașului, ambele fiind în subordinea Ministerului Afacerilor Interne și asigurând interoperabilitatea cu sistemul civil de ambulanță.

Unități sanitare cu paturi private în Timișoara

Nr. crt.	Denumire unitate sanitară	Tip spitalizare	Nr. paturi
1	Centrul de îngrijiri paleative „Casa Milostivirii Divine” (Federația Caritas a Diecezei Timișoara)	continuă	10
2	SC Centrul de Oncologie „Oncohelp” SRL	continuă/zi	132/29
3	SC Centrul Medical „Sfânta Maria” SRL	continuă/zi	9/5
4	SC Materna Care SRL	continuă/zi	122/12
5	SC Cordismed SRL	zi	11
6	SC Broll Medical Center SRL	continuă	6
7	SC Centrul Medical „Sfântul Ștefan” SRL	zi	7
8	SC Cabinet Particular Policlinic „Algomed” SRL	zi	7
9	SC CBS Medcom Hospital SRL	continuă	5
10	SC Centrul Medical Urologica SRL	zi	6
11	SC MedLife SA București (Timișoara)	zi	10
12	SC M-Profilaxis SRL	zi	11
13	Clinica „JOSE SILVA”	continuă	10
14	SC Nefromed SRL	dializă	37 aparate
15	SC Avitum SRL	dializă	24 aparate
16	SC Nefrocenter SRL	dializă	14 aparate

Subsistemul municipal privat al unităților sanitare autorizate să furnizeze servicii medicale de tip spitalizare continuă și/sau de zi, cuprinde 13 unități localizate în Timișoara, care contribuie la un nivel consistent, în mod complementar, dar semnificativ, la asigurarea serviciilor de asistență medicală specializată (pe pat și/sau ambulatorie), având un capital de intervenție total de 357 de paturi, din care 248 pentru spitalizare continuă; 7 entități medico-sanitare furnizează servicii de spitalizare de zi, punând la dispoziție 109 paturi pentru spitalizare de zi.

Rata de utilizare a paturilor în unitățile sanitare private din Municipiul Timișoara este cuprinsă, conform raportărilor transmise de acestea, în intervalul de normalitate, în palier față de anul precedent, calculată la numărul de paturi de tip spitalizare continuă.

Polarizarea urbană a serviciilor se explică prin modelul tradițional autentificat de resursele umane disponibile, mediul și facilitățile de servicii de suport urban, dezvoltarea economico-socială accelerată și cu amprentă urbană și nu în ultimul rând de nevoia resimțită de servicii medicale și îngrijiri cu grad înalt de diferențiere și calificare. Nivelul calității este vizibil pentru facilitățile de cazare și de îngrijire.

Specializările asistenței medicale și intervenția sistemului privat se remarcă în principal pe 4 direcții principale: terapie și îngrijire oncologică; asistența medicală în domeniul chirurgiei generale, ortopedie, obstetrică-ginecologie, urologie; asistența medicală foarte consistentă în programul național de dializă, în care sistemul privat ocupă o pondere de peste 95 %; servicii medicale și îngrijiri în domeniul programelor de sănătate, și anume în specialitatea de ortopedie, acolo unde capacitatea sistemului public este insuficientă și excede capacitatea de intervenție.

Vulnerabilitatea sistemului privat constă în insuficiența resurselor umane, atât cu studii superioare cât și cu pregătire medie, mai puțin la nivelul personalului auxiliar și de îngrijire. Cross-overul și balansul acestora între sistemul public și cel privat este încă semnificativ și produce un efect de drenaj în ambele direcții, cu consecințe directe la nivelul satisfacției beneficiarilor; gradientul de calitate a serviciilor este în creștere, prin preocuparea întreprinzătorilor și, nu în ultimul rând, prin contribuția continuă a Direcției de Sănătate Publică Județeană Timiș în domeniul autorizării, monitorizării și controlului facilităților medicale, precum și prin activitatea de clasificare în funcție de competență a acestor unități.

Interoperabilitatea celor două sisteme funcționează, deocamdată, într-o singură direcție, sistemul public asigurând și reasigurând sistemul privat în condițiile critice și nu numai.

Dezvoltarea și specializarea platformelor de tehnologie medicală, proprie deja sistemului privat, asigură progresiv nevoia de diagnostic precoce, diagnostic de etapă și înalt, specializat la nivel de vârf, investițiile întreprinzătorilor în domeniu fiind masive.

Pe raza municipiului Timișoara mai funcționează, de asemenea: 8 ambulatorii de specialitate integrate ale spitalelor (4 ambulatorii publice și 4 ambulatorii integrate private); 4 servicii de ambulanță (1 public și 2 private + SMURD Timiș); 17 centre de permanență (din totalul de 48 de centre operaționale la nivel județean); 224 cabinete de medicină de familie; 166 cabinete de specialitate; 11 cabinete de expertiză medicală și 29 de cabinete de recuperare medicală; 39 dispensare școlare; 11 dispensare studențești; 1 dispensar sportiv; 73 de farmacii și 9 depozite pentru medicamente.

Personalul medical care își desfășoară activitatea în unitățile medicale din Timișoara se compune din: 2.398 medici angajați în spitale cu normă întreagă (inclusiv medici rezidenți aflați la specializare), 28 medici școlari, 248 medici de familie, peste 1.300 de medici stomatologi și peste 4.000 de asistenți medicali. În municipiul Timișoara își desfășoară activitatea un număr de 375 farmaciști, această cifră incluzând și asistenții de farmacie (inclusiv în spitale, depozite farmaceutice, etc).

Analiza stării de sănătate a populației

Viziunea principală în domeniul sănătății este construită în jurul cetățeanului și nu a sistemului medical, scopul final fiind acela ca serviciile de sănătate să fie cât mai aproape de cetățean.

Speranța de viață la naștere rămâne încă scăzută comparativ cu restul UE; gradul de acoperire nu este universal, iar inegalitățile socio-economice în materie de sănătate persistă.

Reforma sistemului sanitar a fost constantă, dar ineficientă în mod frecvent, și s-a axat pe introducerea unor măsuri de reducere a costurilor și de îmbunătățire a accesului la servicii medicale și eficienței acestora.

Cheltuielile pentru sănătate sunt în scădere din anul 2010, în prezent reprezentând 4,9% din PIB (media UE este 9,9% din PIB – aproximativ 800 euro/locuitor). Tendința actuală este de creștere, astfel veniturile profesioniștilor din sănătate au înregistrat o creștere semnificativă începând cu primul trimestru al anului 2019.

Performanța sistemului sanitar

Cu toate că sistemul este mai eficient, iar mortalitatea evitabilă a scăzut în ultima decadă, în prezent încă sunt întâzieri la trecerea de la serviciile de îngrijire medicală cu internare și asistența spitalicească, la asistența medicală ambulatorie și asistența medicală primară. Deși asistența medicală primară se consolidează, serviciile de asistență medicală primară și comunitară sunt încă insuficiente și sub-utilizate. Finanțarea este încă scăzută, resursele publice sunt utilizate ineficient, există o legătură slabă între deciziile de planificare și nevoile de sănătate ale populației, din cauza lipsei de sisteme de informare adecvate.

Starea de sănătate a populației este evaluată prin nivelul indicatorilor specifici, respectiv indicatorii de morbiditate – incidența și prevalența, cât și prin indicatorii demografici natalitate, mortalitate generală, mortalitate infantilă, decese pe cauze, spor natural, calculați trimestrial și anual prin date colectate de la furnizorii de servicii medicale din toate nivelele de asistență medicală: medici de familie, medici din ambulatoriul de specialitate clinic și paraclinic, unitățile sanitare cu paturi - spitale. Analiza datelor în serii permite prognoza pe categorii de afecțiuni, bazele de date anuale existente la nivelul județului permit o analiză longitudinală de calitate a stării de sănătate a populației și aprecierea performanței sistemului sanitar pe coordonatele esențiale: eficiența, accesibilitatea și reziliența.

Natalitate

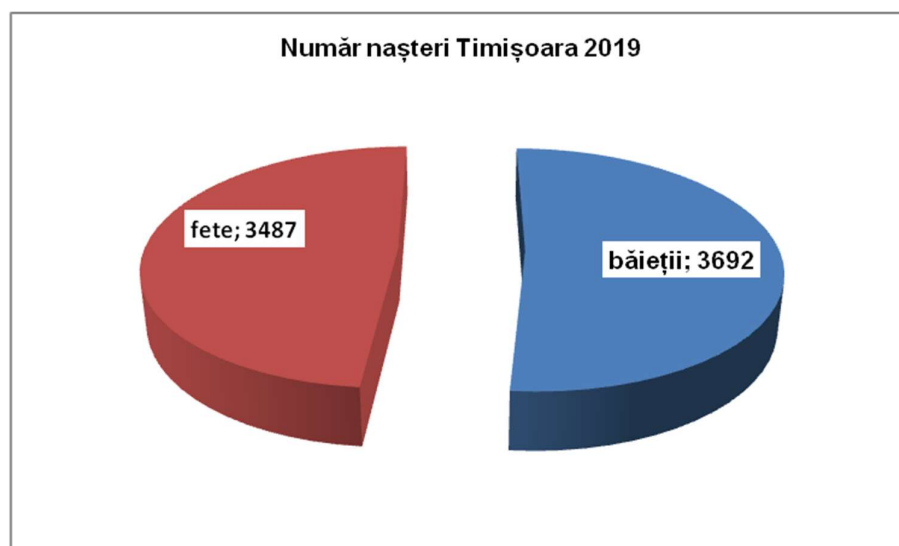
În anul 2019 în municipiul Timișoara a fost înregistrat un număr de 7.731 de nașteri (date provizorii după locul întâmplării fenomenului). Dintre acestea, **7.179 de nașteri au avut loc în anul 2019**, restul de nașteri fiind înregistrări tardive și nașteri din decembrie 2018 înregistrate în termenul legal, respectiv în luna ianuarie 2019. Din totalul nașterilor din Timișoara, doar 36,99 % din mame aveau domiciliul în municipiu.

S-a manifestat o tendință de dinamică în palier a ratei de natalitate în ultimii ani dar, utilizând metoda regresiei liniare, pe baza evoluțiilor din ultimii 10 ani se relevă o tendință generală de creștere a natalității.

Cu toate acestea, nivelul constant mai mic al natalității în Timișoara față de media pe țară, este influențat pe de o parte de persistența și preluarea modelului demografic tradițional, de structura pe vârste a populației, de modelul cultural specific unei zone de mozaic etnic și confesional și pe de altă parte de existența semnificativă a migrației externe.

Aceste elemente se suprapun condițiilor generale, comune tuturor zonelor țării: nivel de trai, percepția de securitate socială, politica demografică, nivelul așteptării sociale, politicile de intervenție suport promovate de autoritățile locale.

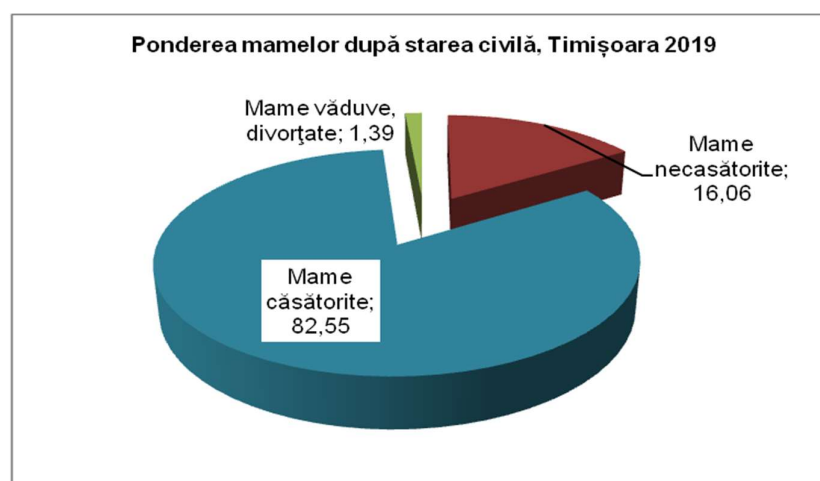
Din totalul de nașteri vii, **3.692** au fost băieți și **3.487** fete, respectându-se raportul de masculinitate la naștere.

Sursa: Direcția de Sănătate Publică Județeană Timiș

Vârsta medie a mamelor care au născut în anul 2019 a fost de **29,89 de ani**.

Starea civilă a mamelor	Ponderea nașterilor	Vârsta medie	Număr nașteri
Mame necăsătorite	16,06	26,62	1,75
Mame căsătorite	82,55	30,46	1,58
Mame văduve, divorțate	1,39	34,17	2,06

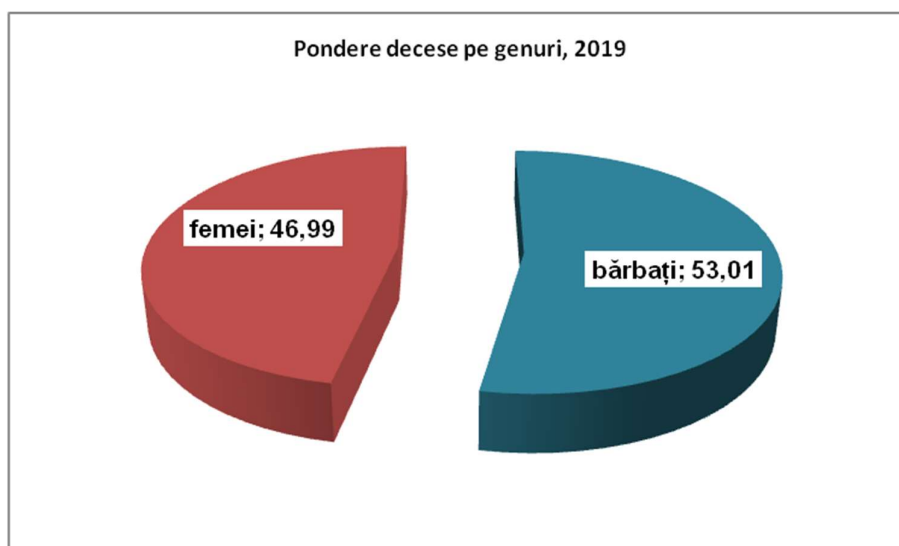

Sursa: Direcția de Sănătate Publică Județeană Timiș

Îngrijorător este fenomenul din ce în ce mai răspândit al nașterilor la adolescente. Astfel, în anul 2019, vârsta minimă la naștere a fost de 13 ani.

Mortalitate generală – principalele cauze medicale de deces:

În anul 2019 s-au înregistrat 5.090 de decese (date provizorii după locul întâmplării fenomenului); dintre acestea, **5.007 decese au avut loc în 2019**, celelalte 83 reprezentând înregistrări tardive; mai mult de jumătate dintre decedați aveau domiciliul în municipiul Timișoara. Au decedat mai mulți bărbați decât femei (2.654 bărbați și 2.353 femei), bărbații având și o vârstă medie mai mică la deces.

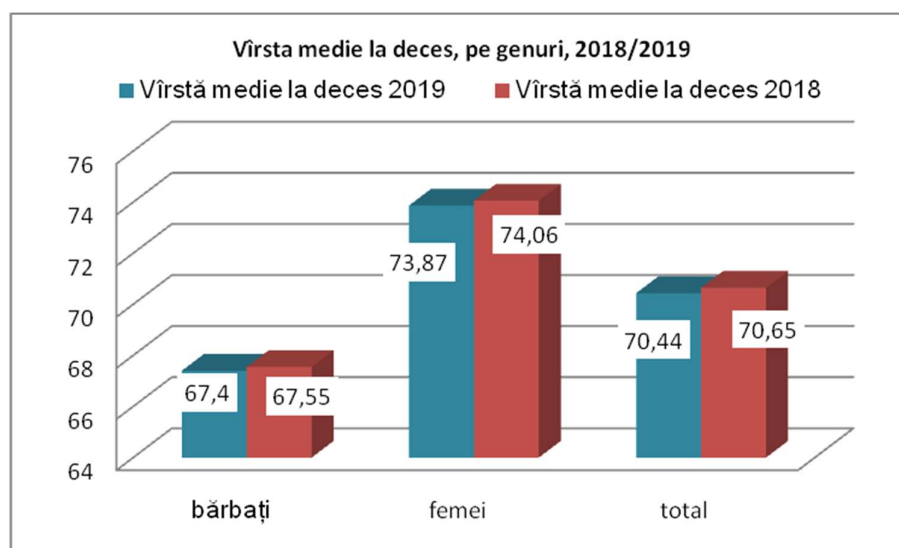

Sursa: Direcția de Sănătate Publică Județeană Timiș

Nivelul mortalității este influențat, în principal de structura pe grupe de vârstă a populației, stilul de viață, modele comportamentale.

Vârsta medie la deces pentru populația municipiului Timișoara reiterează modelul general cu o diferență de 6,51 ani între vârstele medii la deces la femei și bărbați.

Vârsta medie la deces pentru populația totală a fost în anul 2019 de **70,44 ani**.

Sursa: Direcția de Sănătate Publică Județeană Timiș

Analizând **cauzele de deces** în municipiul Timișoara în anul 2019 se observă că pe primul loc se situează decesele cauzate de boli cardiovasculare, la fel ca în anul precedent.

	Număr decese	Vârsta medie la deces (ani)
Boli infecțioase și parazitare	113	63,29
Tumori	1.278	67,09
Tumori benigne	1	23,08
Boli de sânge și organe hematopoetice	2	72,63
Boli psihice	3	70,31
Bolile sistemului nervos	215	78,66

Bolile sistemului circulator	1.899	76,5
Bolile sistemului respirator	535	67,91
Bolile sistemului digestiv	314	65,89
Bolile sistemului renal	260	73,78
Perioada neonatală	41	5,44 zile
Cauză necunoscută	119	62,07
Malformații	3	45 zile
Accidente, traumatisme, otrăviri	208	59,98
Necodificate	16	72,27
TOTAL	5.007	70,44

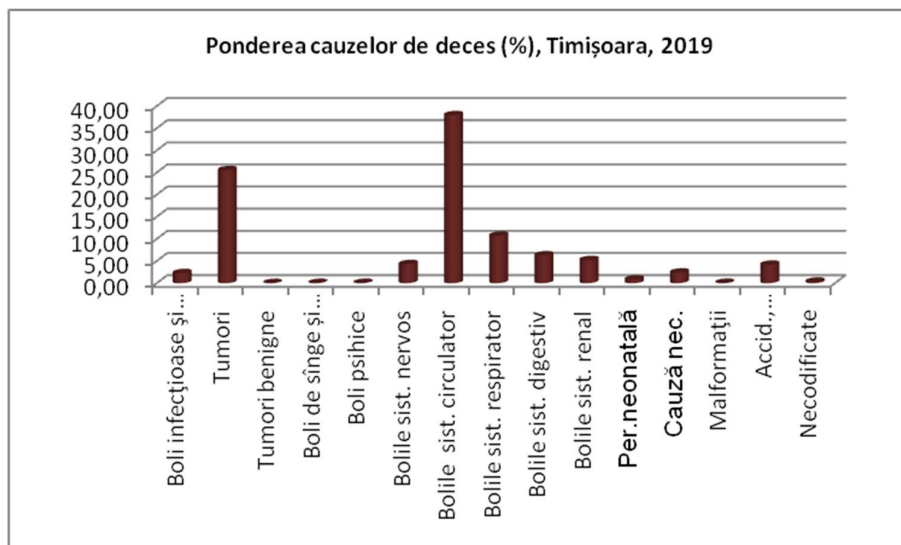
Sursa: Direcția de Sănătate Publică Județeană Timiș

Se poate discuta aici și despre **morțile evitabile**, în special despre decesele prin accidente și traumatisme, ca și cele din cauză necunoscută.

	ponderi total	ponderi bărbați	ponderi femei	difer.	Rang M	Rang F	Rang total
Boli infecțioase și	2,26	2,56	1,91	0,65	8	8	9
Tumori	25,52	27,62	23,16	4,46	2	2	2
Tumori benigne	0,02	0,04	0,00	0,04	13	13	14
Boli de sânge și	0,04	0,04	0,04	0,00	13	12	13
Boli psihice	0,06	0,04	0,08	-0,05	13	11	12
Bolile sistemului	4,29	3,28	5,44	-2,16	7	5	6
Bolile sistemului	37,93	33,91	42,46	-8,55	1	1	1
Bolile sistemului	10,69	11,15	10,16	1,00	3	3	3
Bolile sistemului	6,27	6,78	5,69	1,09	4	4	4
Bolile sistemului	5,19	5,31	5,06	0,26	6	6	5
Perioada neonatală	0,82	0,87	0,76	0,10	10	9	10
Cauză necunoscută	2,38	2,37	2,38	-0,01	9	7	8
Malformații	0,06	0,11	0,00	0,11	12	13	12
Accidente,	4,15	5,73	2,38	3,35	5	7	7
Necodificate	0,32	0,19	0,47	-0,28	11	10	11

Sursa: Direcția de Sănătate Publică Județeană Timiș

Coeficientul de corelația rangurilor arată o corelație pozitivă, foarte puternică și semnificativă statistic ($p < 0,05$) între ponderea cauzelor de deces la bărbați și la femei (0,985) cu puține diferențe de ponderi.

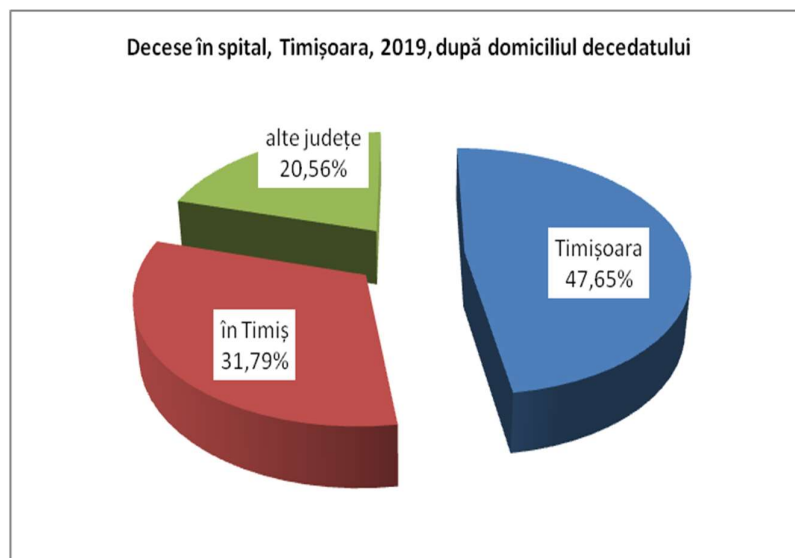

După locul producerii decesului, în anul 2019 74,02% au fost decese în spital.

	număr decese	pondere decese (%)
în spital	3706	74,02
acasă	972	19,41
altele	329	6,57
total	5.007	100,00

Din totalul de **3.706** decese înregistrate în spital doar **47,65 %** au fost decedați cu domiciliul în Timișoara.

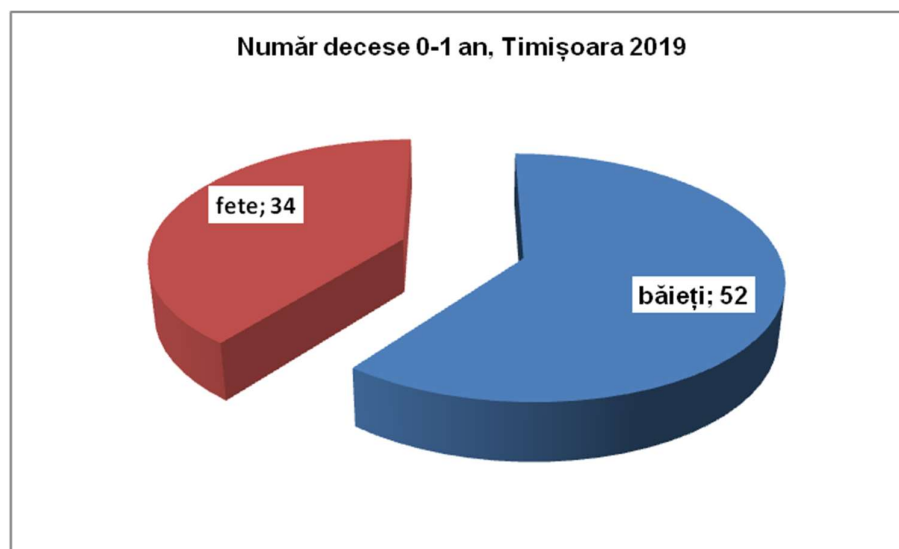
	Timișoara	în județul Timiș	alte județe	Total
Decese în spital	1.766	1.178	762	3.06
Ponderi (%)	47,65	31,79	20,56	100

Influențarea pozitivă a ratei brute de mortalitate generală presupune dezvoltarea programelor naționale de sănătate pentru: boli cardiovasculare, TBC, diabet zaharat, afecțiuni neoplazice. De asemenea, ameliorarea asistenței medicale de urgență este o prioritate, nu doar medicală, ci și de dorit, comunitară. În același timp este necesară elaborarea programelor de educație pentru sănătate și promovarea sănătății specifice pe categorii de vârstă, implicarea activă și, mai ales continuă a rețelelor de asistență medicală școlară și studențească.

Mortalitatea infantilă

În anul 2019 s-au înregistrat 86 de decese 0-1 an, date provizorii după locul întâmplării fenomenului: 52 de băieți și 34 de fete. Este cunoscut fenomenul de **supramortalitate masculină** în primul an de viață.

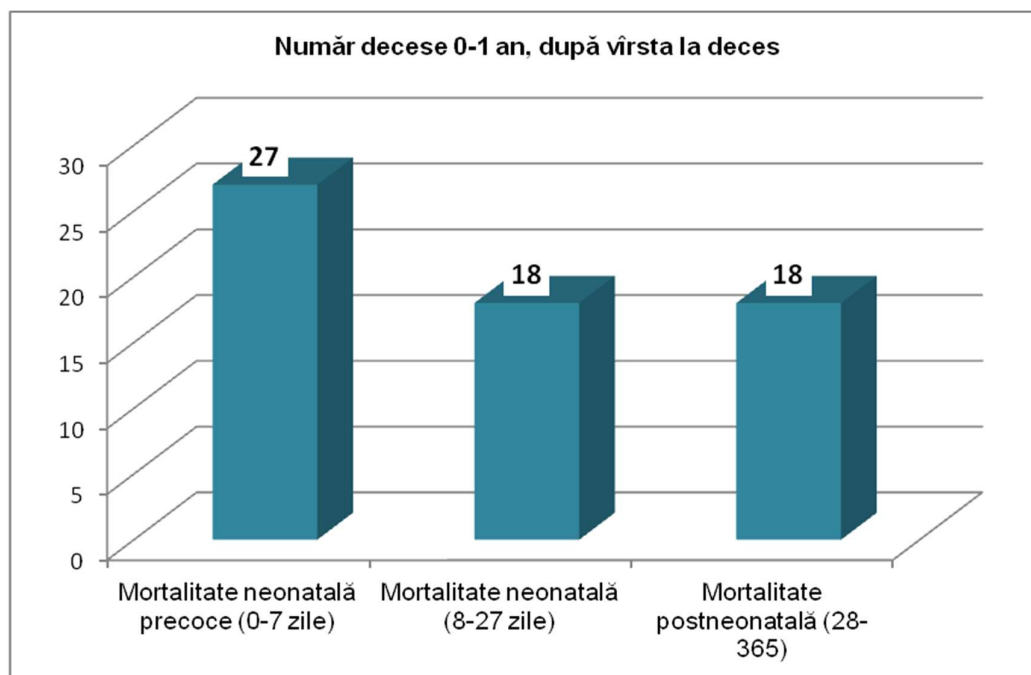
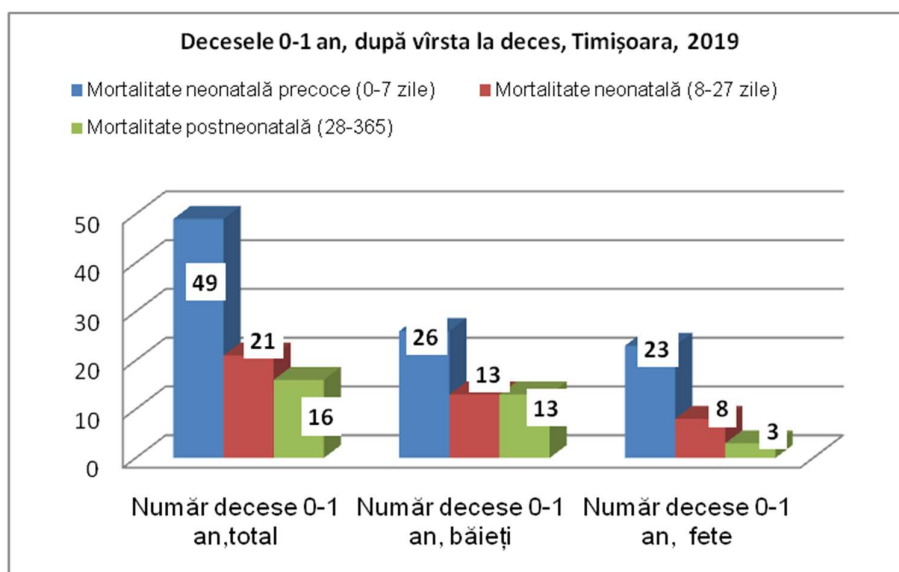

Sursa: Direcția de Sănătate Publică Județeană Timiș

Din totalul de decese 0-1 an, doar 12 cazuri aveau domiciliul în Timișoara. După vârsta la deces observăm o distribuție a deceselor în care perioada de vârstă 0-7 zile este, în mod firesc, cea mai vulnerabilă.

Cele mai frecvente cauze de deces în perioada 0 – 1 an au fost afecțiunile care își au originea în perioada perinatală, urmate de bolile sistemului respirator și de malformații congenitale, deformații și anomalii cromozomiale. În perioada 0-7 zile mor mai multe fete decât băieți, pentru ca în perioada postneonatală raportul să fie inversat.

	Număr decese 0-1 an, după vârsta la deces, total	Număr decese 0-1 an, după vârsta la deces, băieți	Număr decese 0-1 an, după vârsta la deces, fete
Mortalitate neonatală precoce (0-7 zile)	49	26	23
Mortalitate neonatală (8-27 zile)	21	13	8
Mortalitate postneonatală (28-365)	16	13	3
Total	86	52	34

Sursa: Direcția de Sănătate Publică Județeană Timiș

	Număr decese 0-1 an pe cauze, total	Număr decese 0-1 an pe cauze, total, băieți	Număr decese 0-1 an pe cauze, total, fete
Boli infecțioase și parazitare	4	1	3
Tumori	1	1	
Boli ale sistemului nervos	2	2	
Boli ale sistemului circulator	1		1
Boli ale sistemului respirator	28	19	9
Boli ale sistemului digestiv	4	2	2
Cauze în perioadă neonatală	41	23	18

Malformații	3	3	
Cauză necunoscută	2	1	1
Total	86	52	34

Sursa: Direcția de Sănătate Publică Județeană Timiș

Există un factor care definește starea de sănătate a copilului și măsoară, într-un mod destul de fiabil, nivelul de dezvoltare socio-economică a populației. În afara cauzelor medicale, mortalitatea infantilă are o cauzalitate deosebit de complexă, rezultată din interacțiunea factorilor socio-economici, de mediu și educaționali.

Chiar dacă nu intervin în mod direct, există o serie de condiții care influențează pozitiv sau negativ acest fenomen: standardul de viață al familiilor, eficiența serviciilor medicale și a măsurilor generale de ocrotire a copiilor, malnutriția, nașterea prematură, multiparitatea, educația deficitară a mamei, sexul masculin (băieții au un risc mai mare de deces în primul an de viață), sărăcia, vârsta avansată a mamei, condițiile de locuit, accesibilitatea serviciilor medicale și sociale, dezvoltarea unor servicii specifice de intervenție în cazuri dificile, mentalitatea, modelele culturale.

Sporul natural al populației

În anul **2019** a fost înregistrat un din nou un **spor natural negativ** (date provizorii după locul întâmplării fenomenului). Sporul natural al populației reprezintă diferența între natalitate și mortalitatea generală, cu alte cuvinte reprezintă (în valori absolute și relative) dinamica naturală a populației. Volumul populației este determinat de mișcarea naturală la care se adaugă (sau se scade) mișcarea migratorie.

Analiza morbidității – ponderea principalelor boli

Primul loc în grupa afecțiunilor cronice îl ocupă **bolile hipertensive**, urmate de **cardiopatie ischemică, diabet zaharat, tumori maligne, boli pulmonare cronice obstructive** etc. Diferențele între valorile înregistrate în municipiul Timișoara și cele la nivel național nu sunt semnificative, ele descriind același model global pentru afecțiunile respective. Datele provin de la nivelul medicinei primare. Morbiditatea prin boli hipertensive și cardiopatie ischemică (afecțiuni raportate trimestrial) a avut o dinamică constant ascendentă. În ceea ce privește patologia spitalicească, trebuie menționat faptul că municipiul Timișoara este un pol important de interes medical, în consecință datele nu sunt relevante pentru populația municipiului Timișoara, ci pentru statutul unităților sanitare spitalicești.

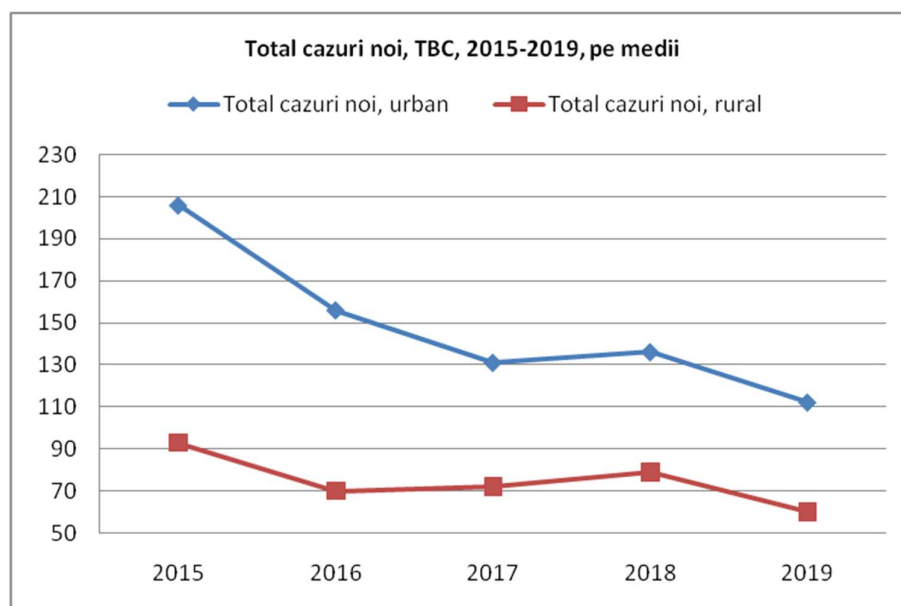
Din totalul de **131.796** de persoane externate din spitalele municipiului Timișoara, 38,08% erau pacienți din **mediul rural**. Este evidentă nevoia de planificare financiară, dar și aceea privind managementul pacienților, a transferurilor interspitalicești, a dinamicii ambulatoriului de specialitate.

Interesantă este variația în timp a afecțiunilor, coeficientul de variație, calculat pentru ultimii 5 ani relevând modelul specific al zonei. Depistarea precoce, tratamentul instituit cât mai aproape de debutul bolii, sunt factori care ameliorează starea de sănătate.

Efortul financiar și organizatoric la nivelul municipiului Timișoara este evidențiat foarte bine dacă analizăm datele ultimilor cinci ani pentru TBC, tumori și diabet zaharat, afecțiuni pentru care diagnosticul și tratamentul se realizează în spitalele/ambulatoriile de specialitate din Timișoara.

Incidența prin TBC

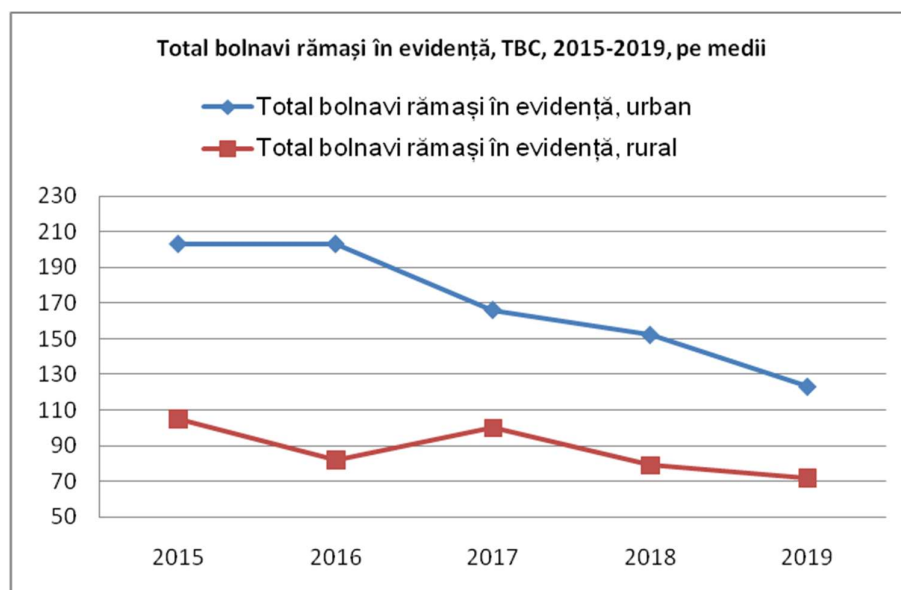
	2015	2016	2017	2018	2019	Coeficientul de variație
Total cazuri noi, urban	206	156	131	136	112	21,67
Total cazuri noi, rural	93	70	72	79	60	14,63

Sursa: Direcția de Sănătate Publică Județeană Timiș

Bolnavi rămași în evidență prin TBC

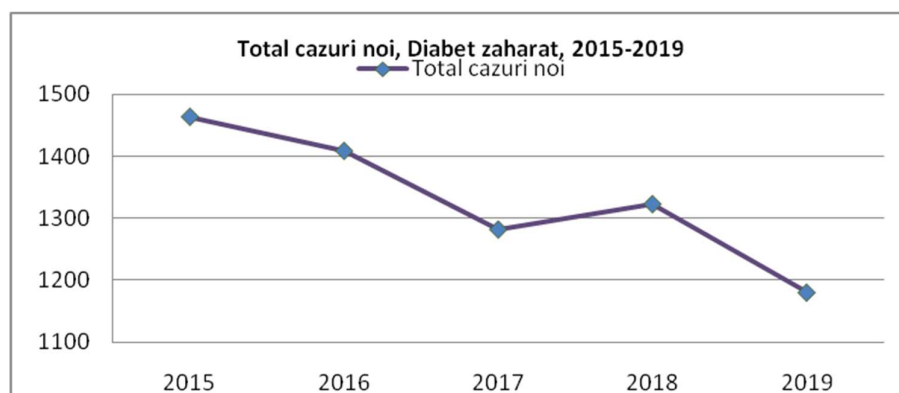
	2015	2016	2017	2018	2019	Coef. variație
Total bolnavi rămași în evidență, urban	203	203	166	152	123	18,14
Total bolnavi rămași în evidență, rural	105	82	100	79	72	14,48

Sursa: Direcția de Sănătate Publică Județeană Timiș

Incidența prin diabet zaharat

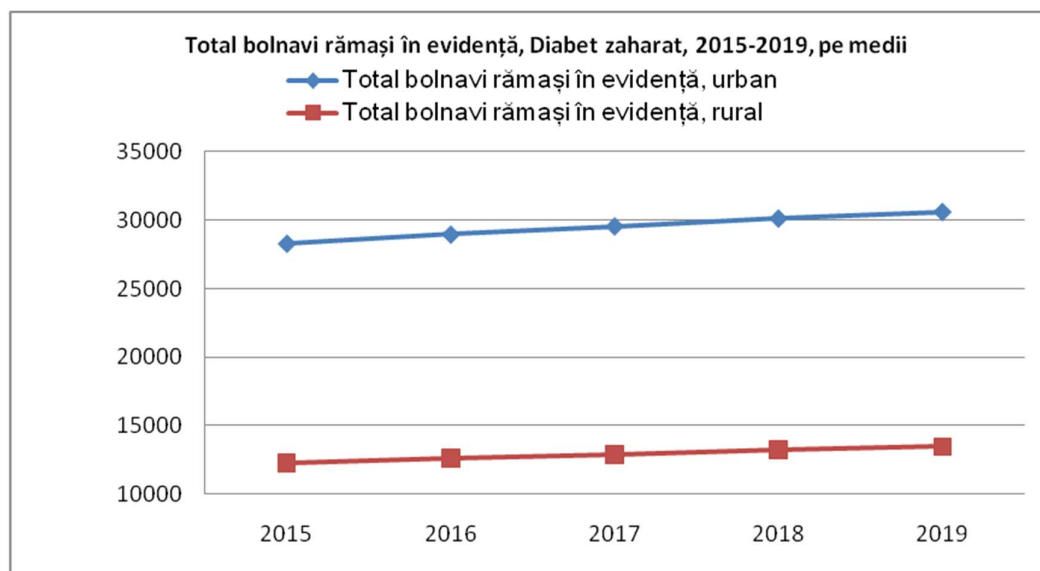
	2015	2016	2017	2018	2019	Coeficientul de variație
Total cazuri noi	1464	1409	1282	1323	1180	7,43

Sursa: Direcția de Sănătate Publică Județeană Timiș

Bolnavi rămași în evidență, diabet zaharat

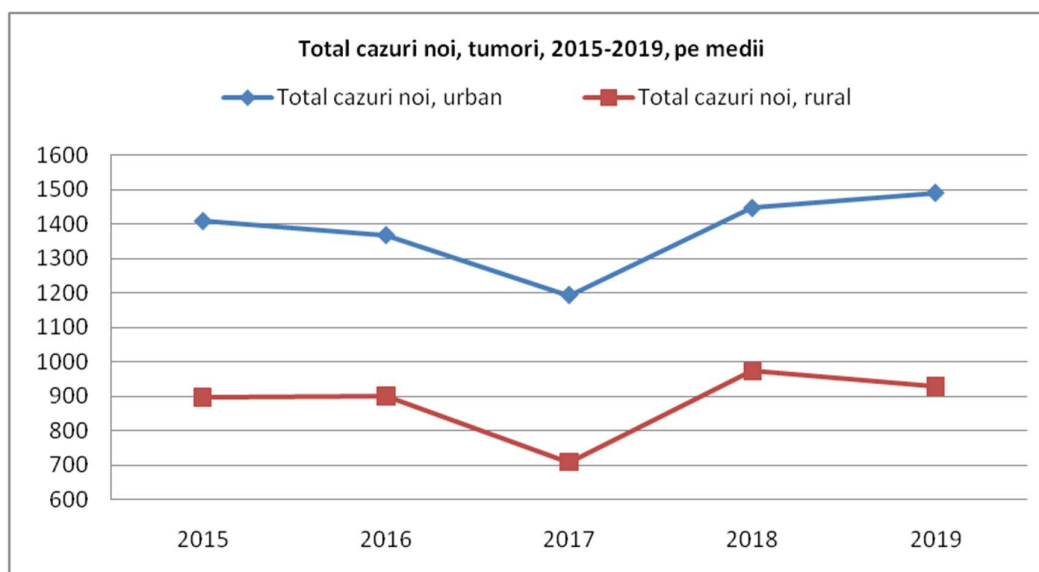
	2015	2016	2017	2018	2019	Coef.variație
Total bolnavi rămași în evidență, urban	28306	28956	29558	30124	30598	2,76
Total bolnavi rămași în evidență, rural	12242	12596	12868	13212	13465	3,36

Sursa: Direcția de Sănătate Publică Județeană Timiș

Incidență prin tumori

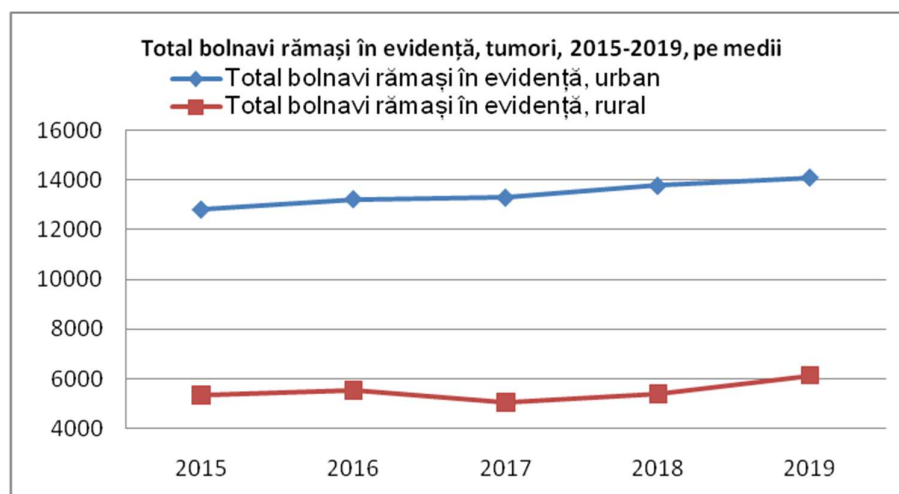
	2015	2016	2017	2018	2019	Coeficient de variație
Total cazuri noi, urban	1408	1367	1193	1446	1490	7,41
Total cazuri noi, rural	898	900	709	973	928	10,26

Sursa: Direcția de Sănătate Publică Județeană Timiș

Bolnavi rămași în evidență, tumori

	2015	2016	2017	2018	2019	coeficient variație
Total bolnavi rămași în evidență, urban	12812	13235	13297	13772	14107	3,35
Total bolnavi rămași în evidență, rural	5332	5543	5043	5389	6136	6,59

Sursa: Direcția de Sănătate Publică Județeană Timiș

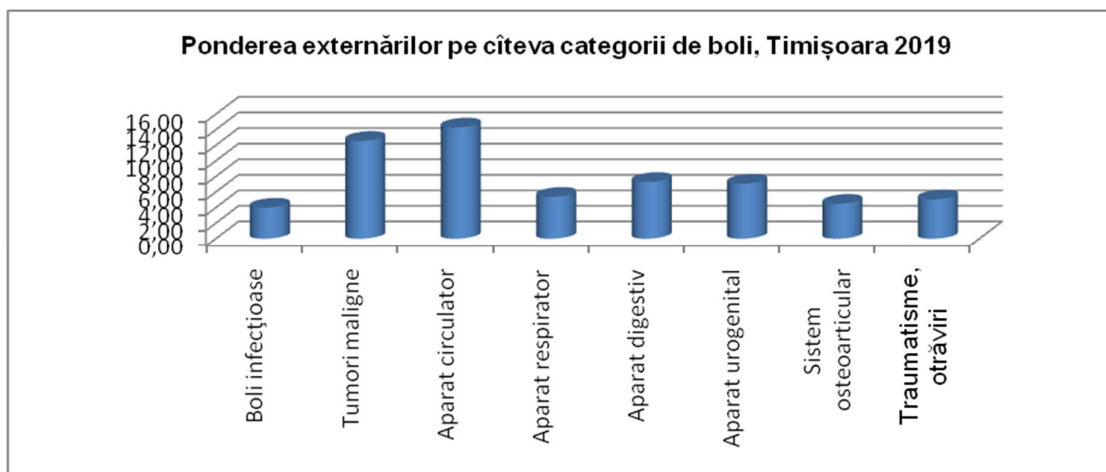
În situația menținerii structurii sistemului de diagnostic și tratament coeficienții de variație mici pentru bolnavii rămași în evidență – diabet zaharat și tumori - pot fi utilizați la planificarea fondurilor, a resurselor umane. Este bine cunoscut faptul că aceste două afecțiuni sunt mari și constante consumatoare de fonduri.

	Ponderea externărilor pe câteva categorii de boli Timișoara, anul 2019 (%)
Boli infecțioase	3,99
Tumori maligne	12,57
Aparat circulator	14,29

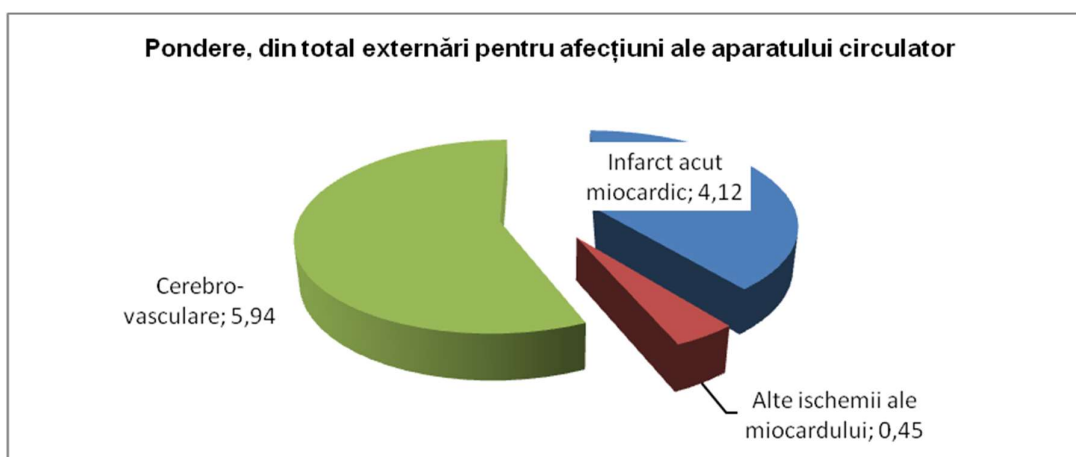
Aparat respirator	5,38
Aparat digestiv	7,29
Aparat urogenital	7,06
Sistem osteoarticular	4,48
Traumatisme, otrăviri	5,05

Sursa: Direcția de Sănătate Publică Județeană Timiș

Este evidentă similitudinea ierarhiei pentru afecțiunile de pe primele două locuri, la mare diferență față de următoarele, cu ierarhia principalelor cauze de deces.

	Pondere, din total externări pentru afecțiuni ale aparatului circulator (%)
Infarct acut miocardic	4,12
Alte ischemii ale miocardului	0,45
Cerebro-vasculare	5,94

Sursa: Direcția de Sănătate Publică Județeană Timiș

4. ASISTENȚA SOCIALĂ

Activitatea de asistență socială se desfășoară în baza Legii nr. 292/ 2011 – legea asistenței sociale și a altor acte normative specifice și are drept rezultat acordarea de beneficii și de servicii sociale, în scopul promovării incluziunii sociale a persoanelor aflate în situație de vulnerabilitate, care locuiesc pe raza Municipiului Timișoara.

Serviciile sociale se acordă la nivelul comunităților locale, pentru a răspunde cât mai adecvat nevoilor sociale identificate, tipologiei potențialilor beneficiari și condițiilor particulare în care aceștia se află. Beneficiile de asistență socială se acordă persoanelor sau familiilor aflate în dificultate și ale căror venituri sunt insuficiente pentru acoperirea nevoilor minime de viață și în vederea favorizării incluziunii sociale și asigurării unei vieți autonome.

DIRECȚIA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ A MUNICIPIULUI TIMIȘOARA este serviciul public de interes local, înființat prin HCLMT nr. 218/27.06.2017, cu personalitate juridică, care funcționează sub autoritatea Consiliului Local al Municipiului Timișoara și are sediul administrativ pe str. Ioan Plavoșin, nr. 21.

Misiunea Direcției de Asistență Socială a Municipiului Timișoara este de a servi interesul comunității prin realizarea, la nivelul municipiului, a măsurilor de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap și a altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială.

Obiectul de activitate îl constituie aplicarea legislației care reglementează domeniul asistenței sociale și realizarea ansamblului de măsuri, programe, activități profesionalizate, servicii specializate pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea efectelor temporare ori permanente ale situațiilor care pot genera marginalizarea sau excluderea socială a persoanei, familiei, grupurilor sau comunităților.

Direcția de Asistență Socială a Municipiului Timișoara este furnizor public de servicii sociale, acreditat în baza Certificatului de acreditare seria AF nr. 003748/27.08.2017, prin care este autorizată să acorde servicii sociale pe perioadă nedeterminată, emis în conformitate cu prevederile Legii nr. 197/2012, privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările ulterioare.

În anul 2019 s-au acordat servicii sociale prin intermediul Direcției de Asistență Socială a municipiului Timișoara, după cum urmează:

COMPLEX DE SERVICII PENTRU COPII "SF. NICOLAE"

- **Centrul de zi "Sf. Nicolae"** (tip serviciu social: 8891 CZ-C-II, Centrul de zi pentru copii aflați în situații de risc de separare de părinți) are ca obiect de activitate prevenirea abandonului și instituționalizării copiilor care se află în situație de risc de separare de familia lor, urmărind menținerea, refacerea și dezvoltarea capacităților copilului și ale părinților săi pentru depășirea situațiilor care ar putea determina separarea copilului de familie. Activități de bază pe timpul zilei: îngrijire, educație, recreere-socializare, consiliere, dezvoltare a deprinderilor de viață independentă, orientare școlară și profesională pentru copii, activități de sprijin, consiliere, educare pentru părinți sau reprezentanții legali, precum și pentru alte persoane care au în îngrijire copii. Totodată, derulează activități de informare și de promovare în comunitate a serviciilor oferite de centrul de zi. Beneficiarii serviciului social de zi sunt copiii cu vârste între 5-18 ani din familiile aflate în dificultate (stare care limitează temporar sau definitiv capacitatea familiei de a-și îndeplini funcțiile și responsabilitățile ce-i revin față de copil) cu domiciliu stabil sau reședința în municipiul Timișoara. De serviciile sociale acordate în cadrul Centrului de zi "Sf. Nicolae" **au beneficiat în anul 2019 un număr de 62 de copii.**

- **Centrul de Consiliere și Sprijin pentru Părinți și Copii** (tip serviciu social: 8899 CZ-F-I, Centrul de zi pentru consiliere și sprijin pentru părinți și copii) are ca obiect de activitate sprijinirea și asistarea părinților pentru a face față dificultăților psihosociale (divorț, pierderea locului de muncă, conflicte intrafamiliale, boli cronice, decesul unuia dintre soți etc.) care afectează relațiile familiale, pentru dezvoltarea competențelor parentale, pentru prevenirea separării copilului de familia sa și sprijinirea copiilor atunci când apar probleme în dezvoltarea acestora. Centrul desfășoară următoarele activități: informare și sensibilizare privind problematica copilului și a familiei, promovare în comunitate a serviciilor oferite de centrul de consiliere; activități de evaluare inițială și detaliată/planificare/reevaluare și monitorizare, monitorizare postintervenție pe o perioadă de minim 3 luni și elaborare/implementare a programului personalizat de intervenție și a planului personalizat de consiliere; activități de consiliere și informare realizate de asistentul social (asistență juridico-administrativă; asistență pentru obținerea prestațiilor; acompanierea pentru găsirea sau păstrarea unei locuințe, susținerea demersurilor de (re)integrare școlară și profesională; asistarea mamelor în cadrul maternităților și spitalelor de pediatrie; asistarea clienților cu dificultăți psiho-sociale, consilierea premaritală pentru adolescenții/tinerii aflați la

vârsta minimă legală pentru căsătorie); activități de consiliere psihologică realizată de psiholog. De serviciile sociale acordate în cadrul Centrului de Consiliere și Sprijin pentru Părinți și Copii **au beneficiat în anul 2019 un număr de 59 de copii.**

• **Centrul de zi pentru copiii străzii** (tip serviciu social: 8891 CZ-C-V, Centrul de zi de coordonare și informare pentru copiii străzii), al cărui scop este asigurarea de șanse egale pentru copiii străzii prin asigurarea pe timpul zilei de activități de îngrijire, educație, recreere-socializare, formarea deprinderilor de viață independentă, consiliere, orientare școlară și profesională, activități de sprijin, consiliere și educare pentru părinți sau reprezentanții legali, precum și activități în comunitate pentru copiii care trăiesc în stradă. Activități de bază: activități de informare și relaționare cu comunitatea, relații de colaborare activă cu familiile copiilor care frecventează centrul de zi pentru copiii străzii, activități care vizează întocmirea Programului personalizat de intervenție, programul zilnic al copiilor, activități educaționale, activități recreative și de socializare, activități de orientare școlară și profesională și consiliere psihologică, activități de consiliere și sprijin pentru părinți, activități de administrare și management. În cursul anului 2019, în cadrul Centrului de zi pentru copiii străzii, au fost integrați 14 copii în situație de risc. Copiii fie au locuit pe stradă și au fost integrați în familie, fie locuiesc/ își petrec timpul pe stradă datorită unor probleme de natură psiho-socială. De serviciile sociale acordate în cadrul Centrului de zi pentru copiii străzii **au beneficiat în anul 2019 un număr de 14 de copii.**

CENTRUL DE RECUPERARE PENTRU COPII CU DIZABILITĂȚI "PODUL LUNG"(tip serviciu social: 8891 CZ-C-III, Centrul de zi de recuperare pentru copii cu dizabilități) are ca obiect de activitate prevenirea abandonului și a instituționalizării copiilor cu dizabilități, prin asigurarea pe timpul zilei a unor activități de îngrijire, educație, abilitare-reabilitare, recreere-socializare, consiliere, dezvoltare a deprinderilor de viață independentă, orientare școlară și profesională pentru copii cu dizabilități, cât și a unor activități de sprijin, consiliere, educare pentru părinți sau reprezentanții legali, precum și pentru alte persoane care au în îngrijire copii cu dizabilități. Beneficiarii centrului sunt copii cu dizabilități cu vârste cuprinse între 3 și 18 ani; De serviciile sociale acordate în cadrul Centrului de Recuperare pentru Copii cu Dizabilități "Podul Lung" **au beneficiat în anul 2019 un număr de 74 de copii.**

COMPLEX DE SERVICII PENTRU PERSOANE ADULTE CU DIZABILITĂȚI: are ca obiect de activitate acordarea de servicii sociale menite să asigure prevenirea, limitarea situațiilor de risc pentru persoanele încadrate în grad de handicap cu domiciliul sau reședința în Municipiul Timișoara. Serviciile oferite sunt următoarele:

• **Servicii la domiciliu destinat persoanelor adulte cu dizabilități prin asistent personal** (tip serviciu social: 8810 ID IV- Servicii la domiciliu destinate persoanelor adulte cu dizabilități prin asistent personal). Scopul serviciului îl reprezintă prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități în centre rezidențiale publice de îngrijire și asistență, prin acordarea de asistență și îngrijire personală la domiciliul beneficiarilor. Activități desfășurate: anchete sociale la domiciliul copilului/adultului cu handicap grav urmărind stabilirea compatibilității dintre persoana care solicită angajarea ca asistent personal și persoana cu handicap, iar pe baza celor constatate, se propune aprobarea sau respingerea cererii de angajare a asistentului personal al acesteia; consiliere și evaluare psihologică pentru asistenții personali și persoanele cu handicap grav aflate în grija asistenților personali; anchete sociale în vederea monitorizării activității asistenților personali ai persoanelor cu handicap grav; anchetele sociale/referatele cu propuneri de continuare, modificare sau încetare a contractului individual de muncă al asistentului personal; se anunță conducerea instituției, ori de câte ori se constată că asistenții personali nu își îndeplinesc corespunzător obligațiile prevăzute de lege cu privire la îngrijirea persoanei cu handicap, cât și obligațiile asumate prin contractul de muncă încheiat cu Direcția de Asistență Socială a Municipiului Timișoara, ori se prezintă un referat detaliat șefului direct, care, în funcție de caz, face propuneri cu privire la sancționarea acestora; se întocmește semestrial un raport de activitate, cu referire la obiectivele programului individual de recuperare și integrare socială, în cazul existenței unui astfel de program. Raportul va fi adus la cunoștință adultului cu handicap grav, sub semnătură acestuia sau, după caz, a reprezentantului legal, respectiv părintelui, tutorelui, reprezentantului legal al copilului cu handicap grav. De serviciile sociale acordate prin asistent personal **au beneficiat în anul 2019 un număr de 749 persoane.**

• **Management de caz persoane adulte cu dizabilități**, al cărui **scop principal** îl reprezintă evaluarea și reevaluarea persoanelor cu dizabilități, cu domiciliul sau reședința pe raza Municipiului Timișoara, în vederea încadrării în grad de handicap sau stabilirii dreptului la anumite beneficii sociale destinate persoanelor cu dizabilități. **Activități desfășurate:** evaluarea și reevaluarea nevoilor individuale și specifice ale persoanelor adulte cu dizabilități; acordarea pe loc a serviciilor de informare, consiliere și documentare a persoanelor din comunitate care se adresează centrului; elaborarea planului de intervenție pentru persoanele adulte cu dizabilități care sunt lipsite de sprijinul familiei sau a aparținătorilor; evaluarea statusului psiho-social în care trăiesc persoanele din comunitate prin anchetă

socială în vederea încadrării în grad de handicap/revizuirii certificatului de încadrare în grad de handicap/ admitere în centre rezidențiale și eliberare dovadă, solicitare din alte județe etc; îndrumarea, consilierea și informarea necesară întocmirii dosarului persoanei cu dizabilitate și/sau a familiei acesteia pentru încadrarea în grad de handicap; informarea persoanei cu dizabilitate și/sau a familiei acesteia despre condițiile de obținere a gradului de handicap, actele necesare și traseul de urmat până la intrarea în drepturi. De serviciile sociale acordate de *Management de caz persoane adulte cu dizabilități* **au beneficiat în anul 2019 un număr de 2116 persoane.**

• **Servicii specializate la domiciliu destinate persoanelor adulte cu dizabilități** - scopul principal al serviciului social furnizat la domiciliu este prevenirea instituționalizării persoanelor cu dizabilități prin asigurarea de servicii de îngrijire personală în concordanță cu gradul de dependență, cu nevoile individuale de ajutor, în funcție de situația familială, veniturile de care dispun persoanele cu dizabilități și de gradul de handicap. Serviciul social „Servicii Specializate la Domiciliu Destinate Persoanelor Adulte cu Dizabilități” oferă sprijin și suport pentru persoanele adulte cu dizabilități izolate la domiciliu, prevenind marginalizarea/excluderea lor socială. Activități desfășurate: acordarea serviciilor de îngrijire personală la domiciliul beneficiarilor în funcție de intensitatea deficienței funcționale, prevenind marginalizarea și excluderea lor socială; ajutor pentru activitățile de bază ale vieții zilnice: igienă corporală, îmbrăcare și dezbrăcare, igiena eliminărilor, hrănire și hidratare, mobilizare și transfer, deplasarea în interior, comunicare; ajutor pentru activități instrumentale ale vieții zilnice: prepararea hranei sau livrarea acesteia, efectuarea de cumpărături, activități de menaj, însoțirea în mijloacele de transport, facilitarea deplasării în exterior, companie, activități de administrare și gestionare a bunurilor; informarea beneficiarilor, potențialilor beneficiari, autorităților publice și publicului larg despre domeniul său de activitate; promovarea drepturilor beneficiarilor și a unei imagini pozitive a acestora, precum și de prevenirea situațiilor de dificultate în care pot intra grupurile vulnerabile care fac parte din categoria de persoane beneficiare, potrivit scopului acestuia.

Ca urmare a Hotărârii Consiliului Local al Municipiului Timișoara nr. 433 din 09.09.2019 privind modificarea și aprobarea Organigramei, Statului de Funcții și a Regulamentului de Organizare și funcționare al Direcției de Asistență Socială a Municipiului Timișoara, s-a desființat Serviciul Social “Servicii specializate la domiciliu destinate persoanelor adulte cu dizabilități”, cod serviciu social – cod 8810 ID – III. De serviciile sociale acordate prin *Servicii specializate la domiciliu destinate persoanelor adulte cu dizabilități* **au beneficiat în anul 2019 un număr de 15 persoane** (serviciul a funcționat din 01.01.2019 - 09.09.2019).

CENTRUL DE ASISTENȚĂ ȘI RECUPERARE PENTRU PERSOANE AFLATE ÎN DIFICULTATE (tip serviciu social: 8899 CZ-PN-IV, centrul de zi de integrare/reintegrare socială) are ca obiect de activitate acordarea de servicii sociale de zi următoarelor categorii de beneficiari: persoane suferind de boala Alzheimer, de boala Parkinson, persoane care se recuperează în urma unui accident vascular cerebral, persoane cu hemipareză, persoane cu dizabilități). Prin intermediul serviciilor acordate, care au drept scop integrarea/reintegrarea socială a beneficiarilor, recuperarea/reabilitarea unor funcții, supravegherea și menținerea sănătății, se vine în sprijinul beneficiarilor direcți cât și a familiilor acestora. De serviciile sociale acordate în cadrul Centrului de Asistență și Recuperare pentru Persoane Aflate în Dificultate au beneficiat **în anul 2019 un număr de 106 persoane.**

COMPLEX DE SERVICII PENTRU PERSOANE VÂRSTNICE „SF. ARH. MIHAIL ȘI GAVRIL” acordă servicii sociale persoanelor vârstnice, peste 65 de ani, cu domiciliul/reședința în municipiul Timișoara prin intermediul următoarelor două centre:

• **Centrul de Zi pentru Bătrâni** (tip serviciu social: 8810 CZ-V-I, Centrul de zi de asistență și recuperare). Scopul principal al serviciului social este de prevenire și/sau limitare a unor situații de dificultate și vulnerabilitate, care pot duce la marginalizare sau excludere socială, promovând participarea persoanelor vârstnice la viața socială și cultivarea relațiilor interumane. Asigură suport și sprijin persoanelor vârstnice aflate în condiții de dificultate sau în risc de excludere socială prin activitățile centrului de zi. Activități oferite beneficiarilor: programe de asistență pentru integrare/reintegrare socială, programe de recuperare/reabilitare funcțională și program de supraveghere și menținere a sănătății funcționale. Începând cu luna decembrie 2019 s-a demarat implementarea Proiectului GERAS. De serviciile sociale acordate în cadrul Centrului de Zi pentru Bătrâni **au beneficiat în anul 2019 un număr de 63 de persoane.**

• **Compartimentul de Îngrijire la Domiciliu** (tip serviciu social: 8810 ID-I, Unități de îngrijire la domiciliu). Scopul principal al serviciului social furnizat la domiciliu este prevenirea instituționalizării persoanelor vârstnice în centre rezidențiale de îngrijire și asistență, cămine pentru persoane vârstnice, prin asigurarea de servicii de îngrijire personală în concordanță cu gradul de dependență, cu nevoile individuale de ajutor, de situația familială și veniturile de care dispune. Serviciul social furnizat la domiciliu oferă sprijin și suport pentru persoanele vârstnice izolate la domiciliu, prevenind

marginalizarea/excluderea lor socială. Activități oferite beneficiarilor: servicii de îngrijire personală la domiciliul beneficiarilor; servicii de consiliere, informare socială și îndrumare socio-administrativă; servicii de consiliere psihologică (recuperare/reabilitare psihică) la domiciliul beneficiarilor; servicii de readaptare a capacităților fizice kinetoterapie; servicii de supraveghere și monitorizare medicală/asistență medicală primară. De serviciile sociale acordate în cadrul Compartimentul de Îngrijire la Domiciliu **au beneficiat în anul 2019 un număr de 111 persoane.**

În cadrul Compartimentului de Îngrijire la Domiciliu se oferă și **servicii de supraveghere și intervenție de tip Teleasistență asigurate în anul 2019 pentru 29 beneficiari** (servicii de supraveghere și monitorizare socio-medicală primară și servicii de intervenție cu Ambulanța Socială) și Telefonul de urgență 0356-981- 110 apeluri din comunitate.

CENTRUL DE SOCIALIZARE ȘI PETRECEREA TIMPULUI LIBER „CLUBUL PENSIONARILOR” (tip serviciu social 8810 CZ-V-II Centre de zi de socializare și petrecere a timpului liber - tip club). Acordă servicii sociale persoanelor vârstnice care au împlinit vârsta legală de pensionare în vederea prevenirii și/sau limitării unor situații de dificultate și vulnerabilitate, care pot duce la marginalizare sau excludere socială, promovând participarea acestora la viața socială și la cultivarea relațiilor interumane. Beneficiarii centrului sunt persoane vârstnice care au împlinit vârsta de pensionare stabilită de lege, cu domiciliul/reședința în Municipiul Timișoara. De serviciile sociale acordate în cadrul Centrului de socializare și petrecerea timpului liber – Clubul pensionarilor **au beneficiat în anul 2019 un număr de 182 de persoane.**

CĂMINUL PENTRU PERSOANELE VÂRSTNICE „INOCENȚIU M. KLEIN” (tip serviciu social: 8730 CR-V-I, Cămin pentru persoane vârstnice) are ca obiect de activitate îngrijirea persoanelor vârstnice în concordanță cu gradul de dependență în care se află, a nevoilor individuale de ajutor, a situației familiale precum și în funcție de situația lor personală de natură socio-economică. Serviciile sociale de îngrijire în sistem rezidențial se acordă în vederea prevenirii, limitării sau înlăturării efectelor temporare sau permanente ale unor situații ce pot afecta viața persoanei vârstnice sau pot genera riscul de excludere socială. Servicii furnizate beneficiarilor: găzduire pe perioadă nedeterminată/determinată; îngrijire personală; asistență pentru sănătate; recuperare/reabilitare funcțională; viață activă și contacte sociale; integrare/reintegrare socială; asistență în caz de deces; pază; condiții corespunzătoare de găzduire; hrană; igienă corporală; asistență medicală; activități de ergoterapie; activități de petrecerea timpului liber; asistență socială și asistență psihologică. De serviciile sociale acordate în cadrul Căminului pentru persoane vârstnice Inocențiu M. Klein **au beneficiat în anul 2019 un număr mediu de 72 de persoane.**

COMPLEX DE SERVICII „ SF. FRANCISC” oferă următoarele servicii sociale:

• **Centrul pentru Persoane fără Adăpost** (tip serviciu social: 8790 CR-PFA-I, Centre rezidențiale de asistență și reintegrare socială pentru persoane fără adăpost) oferă servicii sociale cu cazare pentru persoanele fără adăpost. În cadrul acestei componente sunt oferite următoarele servicii: informare și consiliere socială, îngrijire personală (igienizare, deparazitare, echipare), evaluare medicală și asistență medicală primară, consiliere psihologică și suport emoțional. Serviciile de informare și consiliere socială sunt oferite pentru beneficiari de către specialiștii instituției noastre în colaborare cu specialiștii Centrului de Suport pentru Situații de Urgență/Criza. **În anul 2019, în cadrul Centrului pentru Persoane fără Adăpost au avut loc 3155 de intervenții**, din care: 3155 persoane s-au prezentat sau au fost aduse la sediul instituției unde au beneficiat de informare și consiliere socială cu privire la serviciile oferite de către centru; 1653 persoane au beneficiat de igienizare/deparazitare și echipare; 233 cazuri au beneficiat de servicii în cadrul Componentei de urgență prin decizie de admitere și 79 cazuri au beneficiat de servicii în cadrul Componentei de tip rezidențial prin hotărâre de comisie.

De asemenea, pe perioada sezonului rece 2019-2020, Complexul de Servicii „Sfântul Francisc”, în colaborare cu **Centrul de primire în regim de urgență** (serviciu aflat tot în subordinea Direcției de Asistență Socială), coordonează activitatea desfășurată la Adăpostul de urgență pe timp de iarnă situat pe strada Învățătorului nr. 2. Adăpostul de urgență pe timp de iarnă oferă servicii de cazare persoanelor fără adăpost și a celor din spații neîncălzite în scopul prevenirii deceselor prin hipotermie.

• **Cantina Socială** (tip serviciu social 8899 CPDH – I, Cantine Sociale) oferă servicii sociale gratuite sau contra cost persoanelor aflate în situații economico-sociale precare sau medicale deosebite, în scopul prevenirii și limitării unor situații de dificultate care pot genera marginalizarea sau excluderea lor socială (criteriile de eligibilitate fiind prevăzute de Legea nr. 208 din 1997- Legea cantinelor sociale), prin activități de pregătire și distribuire a hranei. De asemenea, beneficiarii serviciului social Cantină Socială primesc și servicii de informare și consiliere socială. **Un număr mediu de 650 de persoane au beneficiat în anul 2019 de serviciile cantinei sociale.**

SERVICII DE ASISTENȚĂ COMUNITARĂ - CENTRUL DE INCLUZIUNE SOCIALĂ ȘI RELAȚIA CU MINORITĂȚILE (tip serviciu social: 8899 CZ-PN-V - Servicii de asistență comunitară) furnizează servicii

comunitare integrate socio-psiho-medicale-educaționale și de facilitare a integrării pe piața muncii prin dezvoltarea de parteneriate locale cu actorii implicați în vederea sprijinirii persoanelor vulnerabile pentru depășirea situațiilor de dificultate, prevenirea și combaterea riscului de excludere socială, creșterea calității vieții, promovarea incluziunii sociale și relația cu minoritățile din comunitate. Principalele activități sunt: activități de evaluare /reevaluare a nevoilor individuale /a situației de dificultate în care se află beneficiarul; activități de sprijin și consiliere pentru persoanele ce aparțin minorităților; de informare a comunității/beneficiarilor cu privire la promovarea incluziunii sociale a persoanelor defavorizate; activități de informare, sprijin și consiliere pentru persoanele ce aparțin minorităților; activități de planificare/monitorizare a planului de intervenție. **În anul 2019, un număr de 858 de persoane au beneficiat de servicii** de comunitare integrate socio-psiho-medicale, educaționale și de facilitare a integrării pe piața muncii.

CENTRUL DE SUPT PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ/CRIZĂ (tip serviciu social: 8899 CZ-PN-II, Centrul de suport pentru situații de urgență/de criză) are scopul de a furniza servicii sociale pentru prevenirea situațiilor de risc, a unor situații de dificultate, vulnerabilitate ori dependență, generatoare de marginalizare sau excludere socială, în scopul menținerii, refacerii sau dezvoltării capacităților individuale, pentru depășirea unei situații de nevoie socială și a creșterii calității vieții și promovării integrării sociale a persoanelor adulte aflate în situație de urgență/criză. Pe perioada sezonului rece, Centrul de Suport pentru Situații de Urgență/Criză în colaborare cu Complexul de Servicii "Sf. Francisc" coordonează activitatea desfășurată la Adăpostul de urgență pe timp de iarnă situat pe strada Învățătorului nr.2. Activitățile desfășurate de Centrul de Suport pentru Situații de Urgență/Criză sunt următoarele: consiliere și informare socială, sprijin în obținerea documentelor de identitate și a altor documente de stare civilă, consiliere și informare psihologică și suport emoțional, mediere socială în vederea facilitării accesului la alte tipuri de servicii funcție de nevoile identificate, identificarea de urgență a unui spațiu locativ temporar atunci când situația impune acest lucru, intervenție în stradă, etc. Serviciile oferite la Adăpostul de urgență pe timp de iarnă situat pe strada Învățătorului, nr. 2, sunt următoarele: servicii medicale; servicii medicale; igienizarea săptămânală a spațiului; schimbarea săptămânală a lenjeriilor de pat; evacuarea gunoiului; asigurarea cu articole de îmbrăcăminte și încălțăminte; asigurarea transportului săptămânal pentru toate persoanele nedepasabile sau cu probleme de sănătate la sediu Complexului de Servicii Sfântul Francisc, unde se efectuează pentru aceștia servicii de îngrijire personală (tuns, bărbierit, deparazitat, aplicarea tratamentelor necesare la nevoie, echipat). Angajații Centrului de suport pentru situații de urgență/criză împreună cu cei ai Centrului pentru persoane fără adăpost **au înregistrat în perioada 01.01.2019 -15.03.2019 un număr de 2715 cazuri, iar în perioada 05.12.2019-31.12.2019 au înregistrat un număr de 922 de cazuri.**

SERVICIILE DE MANAGEMENT DE CAZ PENTRU COPIL ȘI FAMILIE oferă următoarele servicii sociale:

- **Evaluarea și monitorizarea copilului cu dizabilități** – desfășoară următoarele activități: evaluarea inițială a copiilor cu dizabilități la prima încadrare și informarea obligatorie a părinților cu privire la drepturi și identificarea situațiilor de urgență; evaluarea inițială a copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) la prima încadrare și informarea obligatorie a părinților cu privire la drepturi și identificarea situațiilor de urgență; evaluarea socială a copiilor cu dizabilități documentată în ancheta socială și anexa cu factorii de mediu, evaluarea riscurilor, necesară încadrării în grad de handicap; evaluarea socială a orientării școlare și profesionale a copiilor cu cerințe educaționale speciale, documentată în ancheta socială și anexa cu factorii de mediu, evaluarea riscurilor, necesară obținerii de drepturi și servicii educaționale speciale; informare și sprijin acordat părinților cu privire la modalitatea obținerii certificatului de încadrare în grad de handicap/orientare școlară, a drepturilor, facilităților și a serviciilor, precum și sprijinirea părinților pentru înscriere la medicul de familie (după caz); monitorizarea Planului de Abilitare/Reabilitare pentru copiii cu dizabilități din familii, precum și efectuarea semestrială a vizitelor de monitorizare la domiciliul copilului la solicitarea managerului de caz; programarea și reprezentarea copiilor din familii cu venituri insuficiente la Serviciul de Evaluare Complexă a Copilului cu Dizabilități din cadrul DGASPC Timiș; transmiterea rapoartelor de monitorizare și a situațiilor solicitate/intervenite către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului; efectuarea anchetelor sociale la cerere pentru burse sociale; activități de conștientizare și informare a cetățenilor prin diverse campanii. De serviciile sociale acordate în cadrul Serviciului de evaluare și monitorizarea copilului cu dizabilități **au beneficiat în anul 2019 un număr de 919 persoane.**

- **Compartiment asistență integrată a adicțiilor** este un serviciu nou înființat, conform HCLMT nr.433/09.09.2019, care desfășoară următoarele activități: informare și consiliere privind drepturile sociale, prevenirea și combaterea unor comportamente care pot conduce la creșterea riscului de excludere socială: violența în familie, traficul de persoane, delincvență ș.a., precum și măsurile de sprijin în vederea facilitării integrării/reintegrării sociale a categoriilor de persoane defavorizate; evaluare și consiliere psihologică și, după caz, terapii de specialitate oferite prin personalul de specialitate; acordarea serviciilor medicale de bază, prin asistentul medical, care colaborează cu unități medicale în

care se desfășoară programe terapeutice specifice pentru tratamentul dependenței de tutun, alcool și droguri; educație extracurriculară: educație pentru sănătate, educație privind prevenirea și combaterea bolilor transmisibile, educație pentru prevenirea și combaterea consumului de droguri, alcool, tutun, educație civică, educație pentru dezvoltarea abilităților pentru o viață independentă, educație pentru prevenirea și combaterea comportamentelor anti-sociale; promovarea unui stil de viață sănătos și activ în vederea prevenirii recăderii în consum și menținerea motivației: facilitarea accesului la servicii medicale, organizarea acțiunilor și/sau promovarea participării la activități de educație fizică sau sportive, organizarea evenimentelor și/sau facilitarea accesului la activități culturale și artistice, promovarea activităților de voluntariat, etc.; îndrumare/informare și, după caz, acompaniere în scopul prevenirii și combaterii izolării sociale, activități de sprijin, consiliere, educare pentru grupul țintă; alte activități de promovare a incluziunii sociale a persoanelor defavorizate: conștientizare și sensibilizare a publicului privind riscul de excluziune socială, respectarea drepturilor sociale și promovarea măsurilor de asistență socială, mediere socială, campanii de informare, educare și conștientizare a populației în scopul prevenirii consumului de tutun, alcool și droguri în școală, familie și comunitate; activități de conștientizare și informare a cetățenilor prin diverse campanii. De serviciile sociale acordate în cadrul Compartimentului asistență integrată a adicțiilor **au beneficiat în anul 2019 un număr de 15 persoane.**

• **Prevenirea separării copilului de familie** – desfășoară următoarele activități: identificarea și evaluarea situațiilor care impun acordarea de servicii și/sau prestații pentru prevenirea separării copilului de familia sa, prin instrumente specifice prevăzute de legislația specifică; întocmirea și implementarea planului de servicii pentru familiile aflate în situație de risc, cf. Legii 272/2004 coroborată cu legislația secundară; avizarea și monitorizarea implementării planurilor de servicii pentru copiii aflați în evidența furnizorilor de servicii sociale acreditate, conform legii; asigurarea consilierii și informării familiilor cu copii în întreținere asupra drepturilor și obligațiilor acestora, asupra drepturilor copilului și asupra serviciilor disponibile pe plan local; monitorizarea și analiza situației copiilor din unitatea administrativ-teritorială, precum și modul de respectare a drepturilor copiilor; înaintare de propuneri primarului/directorului general în cazul în care este necesară luarea unei măsuri de protecție specială, în condițiile legii; monitorizarea modului de implementare a planului de servicii trimestrial sau ori de câte ori situația o impune; sprijin și acompaniere acordată în demersurile pentru înregistrarea tardivă a nașterii copilului precum și înregistrarea nașterii copilului abandonat în unitățile spitalicești; realizarea anchetelor sociale la solicitarea instanței judecătorești privind protecția și promovarea drepturilor copilului; urmărirea evoluției dezvoltării copilului și a modului în care părinții își exercită drepturile și își îndeplinesc obligațiile față de copilul care a fost reintegrat în familia sa; realizarea activităților de identificare, evaluare și monitorizare a copiilor ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate; monitorizarea relațiilor personale a copiilor cu părintele cu care nu locuiește în mod statornic; asigurarea și urmărirea aplicării măsurilor de prevenire și combatere a violenței în familie în privința copiilor; realizarea bazei de date cu copiii care desfășoară activități remunerate în domeniul artistic, sportiv, publicitar și de modeling de pe raza municipiului și activități de conștientizare și informare a cetățenilor prin diverse campanii. De serviciile sociale acordate în cadrul Serviciului prevenirea separării copilului de familie **au beneficiat în anul 2019 un număr de 434 persoane.**

COMPLEX DE SERVICII PENTRU VICTIMELE VIOLENȚEI DOMESTICE ȘI AGRESORI

Serviciile oferite în cadrul Complexului de Servicii pentru Victimele Violentei domestice și Agresori sunt finanțate ca urmare a implementării proiectului „SEVA- Stop! Eliminam violența și agresivitatea” COD SMIS 127586, proiect contractat în cadrul apelului POCU/467/4/4 Reducerea numărului de persoane aparținând grupurilor vulnerabile prin furnizarea unor servicii sociale/ medicale/ socio-profesionale/ de formare profesională adecvate nevoilor specifice în vederea integrării socio-profesionale. Proiectul „SEVA –Stop! Eliminăm violența și agresivitatea” se derulează în perioada 01.04.2019 – 30.09.2021. Obiectivul general al proiectului îl reprezintă reducerea fenomenului violenței domestice și a numărului victimelor acestuia în Municipiul Timișoara, prin dezvoltarea a două tipuri de servicii sociale de tip integrat, fără cazare, furnizarea acestor servicii către 200 de victime ale violenței domestice, adulți și copii și către 55 de agresori, dar și informarea și educarea opiniei publice privind prevenirea și combaterea violenței în familie. Complexul de servicii pentru victimele violenței domestice are următoarea structură:

• **Centrul de consiliere pentru prevenirea și combaterea violenței în familie** (tip serviciu social – 8899 CZ-VD-I – Centre de consiliere pentru prevenirea și combaterea violenței în familie) oferă servicii sociale gratuite; victimele violenței domestice, fie ei adulți sau copii, vor beneficia de servicii de consiliere socială și de asistență juridică, servicii de consiliere psihologică și de psihoterapie destinate adulților și copiilor, servicii de integrare pe piața muncii, inclusiv acordarea unor subvenții pentru a urma cursuri de calificare, sprijin în decontarea unor cheltuieli necesare depășirii situației de dificultate (cheltuieli notariale, cheltuieli necesare pentru obținerea certificatelor medico-legale, cheltuieli cu asistența medicală). De serviciile sociale acordate în cadrul Centrului de consiliere pentru prevenirea și combaterea violenței în familie **au beneficiat în anul 2019 un număr de 22 persoane.**

• **Centrul de asistență destinat agresorilor** (tip serviciu social – 8899 CZ-VD-III – Centre de asistență destinate agresorilor) oferă servicii sociale gratuite agresorilor din cazurile de violență domestică; aceștia vor participa la activități de consiliere socială și psihologică, vor fi sprijiniți să depășească situațiile de dependență (de substanțe) în care se pot găsi, prin programele individuale sau de grup, vor participa la diverse activități în comunitate și la cursuri de calificare profesională. De serviciile sociale acordate **au beneficiat în anul 2019 un număr de 6 persoane.**

• **Echipa mobilă pentru realizarea intervenției de urgență (EMIU) în cazurile de violență domestică**
La nivelul Direcției de Asistență Socială a Municipiului Timișoara a fost înființată o echipă mobilă de intervenție pentru cazurile de violență domestică de pe raza Municipiului Timișoara, conform Hotărârii Consiliului Local al Municipiului Timișoara nr. 334 din 14.06.2019. Din echipă fac parte specialiști asistenți sociali și psihologi din cadrul tuturor structurilor sociale, fiind implicate un număr de 70 de persoane. Specialiștii sunt împărțiți în echipe de două persoane (asistent social și psiholog) pentru o mai bună capacitate de instrumentare a cazurilor cu care intră în contact. Echipa mobilă de intervenție pentru cazurile de violență domestică funcționează după o programare lunară întocmită de către specialiștii Complexului de Servicii pentru Victimele Violentei Domestice și agresori. De serviciile sociale acordate **au beneficiat în anul 2019 un număr de 17 persoane.**

SERVICIUL STRATEGII PROGRAME

• **Obiectul de activitate al serviciului:** evaluează nevoile sociale la nivelul municipiului și propune soluții pentru rezolvarea problemelor identificate, elaborează proiecte pentru accesarea de fonduri în vederea dezvoltării/inființării de noi servicii destinate copiilor, persoanelor adulte cu dizabilități, persoanelor fără adăpost, persoanelor vârstnice și altor categorii de beneficiari aflați în dificultate, întocmește materiale de prezentare a Direcției/ diverselor servicii/proiectelor; colaborează cu organizațiile neguvernamentale care desfășoară activități în domeniul asistenței sociale, oferă consultanță în crearea de noi servicii, înființare de fundații sau asociații, de accesare a unor fonduri nerambursabile, colaborează permanent cu organizațiile societății civile și alți actori sociali care reprezintă interesele diferitelor categorii de persoane aflate în nevoie socială; realizează demersurile legale în vederea acordării de finanțare publică pentru furnizori privați de servicii sociale; monitorizează din punct de vedere tehnic respectarea condițiilor de finanțare în cazul furnizorilor privați care au primit fonduri publice pentru acordarea de servicii sociale, identifică problematica socială cu care se confruntă persoane, grupuri, comunități defavorizate, în scopul ameliorării situației sociale a acestora; acordă sprijin beneficiarilor, respectiv persoanelor din grupul țintă, pentru ameliorarea capacității de integrare a acestora; acționează pentru a păstra legătura dintre autoritățile locale și beneficiari și urmărește aplanarea posibilelor conflicte, ținând seama de obiceiuri și de tradiții etnice.

• **Finanțare și monitorizare a organizațiilor nonguvernamentale în vederea acordării subvențiilor de la bugetul local,** în temeiul Legii nr. 34/1998 privind acordarea unor subvenții asociațiilor și fundațiilor române cu personalitate juridică. În anul 2019 s-au acordat subvenții din bugetul local în baza Legii 34/1998 pentru unitățile de asistență socială administrate de asociații și fundații; acestea au primit subvenții de la bugetul local în sumă totală de 6.528.807,07 lei pentru un număr mediu lunar **de 710 beneficiari.**

• **Studii, cercetări** - în perioada 25.02-05.03.2019, Direcția de Asistență Socială a Municipiului Timișoara în colaborare cu Universitatea de Vest Timișoara, a realizat acțiuni de colectare de date în teren prin care s-a urmărit pe de o parte obținerea de date privind indicatorii de sărăcie așa cum sunt definiți în Anexa Zone urbane marginalizate la Ghidul Solicitantului din cadrul Programului Operațional Regional (AP4, PI 4.3.I), și pe de altă parte determinarea tipurilor de servicii sociale necesare a fi dezvoltate în zonă. Au fost colectate date de la **935 persoane** situate pe următoarele străzi: Ion Creangă, Piața Traian, Ștefan cel Mare, Zăvoi, C. Negruzzi, I. Mihalache, Anton Pann, Petre Ispirescu, Ecaterina Teodoroiu, Dacilor, Piața Petru Rareș.

• **Consultări** - în vederea elaborării unui proiect finanțat prin Granturi Norvegiene în cadrul Apelului de proiecte "Reducerea sărăciei", DAS TM a realizat o serie de **4 consultări** cu:

- **30 de actori** locali, profesioniști activând în diverse organizații publice și private din domeniul social, cum ar fi DGASPC Timiș, AJOFM Timiș, DSP Timiș, Inspectoratului de Poliție al Județului Timiș, Inspectoratului Școlar Județean Timiș, Organizației Salvați Copiii – filiala Timișoara, Asociației Isus Speranța României, Fundației United Way România, Fundației Județene pentru Tineret Timiș, Institutului Intercultural, Arhiepiscopiei Timișoarei. Consultarea a fost realizată în 31.01.2019.
- **9 părinți ai copiilor beneficiari de servicii sociale** în cadrul unui centru de zi aflat în structura Direcției de Asistență Socială a Municipiului Timișoara. Consultarea a fost realizată în 13.02.2019.
- **21 de părinți ai copiilor** beneficiind de activități de tip școală după școală acordate de un furnizor privat. Consultarea a fost realizată în 14.02.2019.

- **14 reprezentanți ai școlilor** situate în zone urbane marginalizate/în proximitatea acestor zone și ai comunității roma. Consultarea a fost realizată în 15.02.2019.
- **Bursa locurilor de muncă pentru persoane aflate în dificultate:** în data de 21 iunie 2019 Direcția de Asistență Socială în colaborare cu Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Timiș a organizat, la sediul Complexului de Servicii Sociale "Sf. Francisc", Bursa locurilor de muncă pentru persoanele aflate în dificultate. Această acțiune a avut ca scop facilitarea recrutării de personal necalificat sau slab calificat pentru locurile de muncă vacante ale angajatorilor din Municipiul Timișoara. Evenimentul a suscitât interes în rândul persoanelor vizate, fiind înregistrați **peste 90 de participanți și un număr de 14 angajatori.**

BENEFICIILE DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ ACORDATE ȘI NUMĂRUL DE BENEFICIARI

În cadrul DASMT beneficiile de asistență socială sunt oferite de Serviciul Beneficii Sociale. Obiectul de activitate al serviciului: aplicarea unor legi și acte normative privind beneficiile sociale, și anume: Legea nr. 416/2001, privind venitul minim garantat, actualizată, potrivit căreia se acordă ajutorul social; Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, actualizată; Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 70/2011 privind măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece, actualizată; Legea 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și actualizările ulterioare, alte acte normative care reglementează acordarea beneficiilor sociale.

Situația pe anul 2019 privind beneficiile sociale este următoarea:

- 525 persoane beneficiare de ajutor social (plățile se fac din bugetul de stat);
- 423 copii beneficiari de alocația pentru susținerea familiei (plățile se fac din bugetul de stat).
- Ajutoare pentru încălzirea locuinței:
 - 569 dosare pentru ajutor de încălzire cu energie termică;
 - 91 dosare pentru ajutor încălzire cu gaze naturale;
 - 12 dosare pentru ajutor încălzire cu energie electrică;
 - 20 dosare pentru ajutor încălzire cu combustibili solizi sau petrolieri.
- Stimulent educațional pentru copii preșcolari:
 - 12 beneficiari pentru anul școlar 2018 – 2019;
 - 6 beneficiari pentru anul școlar 2019 – 2020.
- Protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, în luna decembrie 2019:
 - 1926 persoane în plată cu indemnizația lunară acordată persoanelor cu handicap grav;
 - 749 asistenți personali în plată.

SERVICII / CENTRE NOU ÎNFIINȚATE

- **COMPLEX DE SERVICII PENTRU VICTIMELE VIOLENȚEI DOMESTICE ȘI AGRESORI**

În anul 2019 s-a înființat Complexul de Servicii pentru Victimele Violenței Domestice și Agresori, prin HCL. nr. 257 / 07.05.2019, ca urmare a aprobării proiectului cu titlul „Seva-Stop! Eliminăm violența și agresivitatea”, cod SMIS 127586. Complexul de Servicii pentru Victimele Violenței Domestice și Agresori are în subordine două servicii sociale:

- Centrul de consiliere pentru prevenirea și combaterea violenței în familie
- Centrul de asistență destinat agresorilor

COLABORĂRI ȘI PARTENERIATE

Direcția de Asistență Socială a municipiului Timișoara are relații de colaborare și/sau parteneriat cu următoarele instituții publice și organizații neguvernamentale: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș, Inspectoratul Școlar Județean Timiș, Fundația Umanitară Chosen România/Centrul de zi "Casa Olarului", Societatea de Transport Public Timișoara, Motivation SRL, Centrul de Evaluare, Prevenire și Consiliere Antidrog, Serviciul de Probațiune Timiș, Centrul Regional de Transfuzie Sangvină, S.C. Nico Promedic SRL, L.Y.M PIS SRL- salon de înfrumusetare, Școala Gimnazială Dumbrăvița, Școlile Generale nr.7, nr. 24, nr.30, Grădinițele nr.48, nr.25, Grădinița Lady Bird, Liceul W.Shakespeare, Asociația Diaconia - Pogorârea Duhului Sfânt Timiș, Asociația CARP Timișoara, Universitatea de Vest Timișoara, Facultatea de Sociologie și Psihologie - Secția Asistență Socială, Fundația de Ajutor medical Profilaxis, Genessa Dum SRL Timișoara, Școala Gimnazială nr.12, Timișoara – Grădinița PP, Opera Națională Română din Timișoara, Grădinița PP nr. 26, Timișoara, Asociația Creștină For Help, Școala gimnazială nr.6, Asociația "Gladiatorii Albaștri" Timișoara, Școala gimnazială nr.27, Școala gimnazială nr.15, Liceul Teoretic Bartók Béla Timișoara, Creative Fan Sport, Sala de sport "No limits", SC ADMA TEAM PRO SRL – Logischool, SC EARLY CHILDHOOD EDUCATION SRL, "Librarul cu papion", Parohia Ortodoxă Giroc, Fundația Timișoara 89, Societatea pentru Copii și Părinți, Asociația Edu Nova Timișoara – grădiniță de masă, Parohia Ortodoxă Română Timișoara – Iosefin, Unitatea de învățământ medical Școala Postliceală "Henri Coandă", Asociația HorsEmotion, Inspectoratul de Poliție Județeană Timiș, Federația Caritas a Diacezei Timișoara, Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Timiș, Direcția Poliției Locale, GAL Asociația Banatul de Nord, Fundația Filantropia

Timișoara, Arhiepiscopia Timișoarei, Spitalul Municipal Clinic de Urgență Timișoara, Asociația Enable Timișoara, Spitalul Județean Timiș, Spitalul de Psihiatrie Gătaia, Policlinica de Psihiatrie Văcărescu, Secția de Poliție Nr. 4 Timișoara, Poliția Județeană Timiș, Direcția de Evidență a Populației a Municipiului Timișoara, Casa Județeană de Pensii Timiș, Casa de Sănătate a județului Timiș, Serviciul de Ajutor Maltez Timișoara, Biserica Ortodoxă Sf. Ilie.

PROIECTE

Proiecte în implementare

URB Inclusion

Conform Hotărârii Consiliului Local nr. 378/17.10.2017, Direcția de Asistență Socială a Municipiului Timișoara a fost implicată în implementarea fazei a II a Proiectului URB-Inclusion din cadrul Programului de Cooperare URBACT III al Comisiei Europene. Obiectivul proiectului este co-crearea unor noi soluții care vor duce la reducerea sărăciei în mediul urban, iar orașul Timișoara este unul dintre cele 9 orașe europene partenere în acest proiect, alături de orașele Barcelona, Napoli, Lyon, Torino, Copenhaga, Trikala, Cracovia și Glasgow.

Printre activitățile întreprinse în anul 2019 în scopul implementării proiectului s-au numărat:

- Implementarea Planului de acțiune "Creșterea gradului de incluziune socială în cartierul Kuncz prin intermediul unor intervenții destinate regenerării fizice, economice și sociale a acestei zone".
- Participare la activități transnaționale: în perioada 6-9 februarie 2019 întâlnire de lucru de tip Workshop în orașul partener Trikala (Grecia); în perioada 26-29 martie 2019 cea de-a 4-a Întâlnire Transnațională și Conferința finală a proiectului.
- Constituirea unui Grup Local URBACT la nivelul municipiului Timișoara care a cooperat în scopul punerii în practică a acțiunilor propuse în Planul de acțiune. Din acest grup fac parte reprezentanți ai unor organizații publice sau private dar și reprezentanți ai locuitorilor.
- Realizarea unui video privind activitatea de integrare pe piața muncii a grupurilor vulnerabile din comunitățile marginalizate și implicarea locuitorilor în activitățile proiectului. Video-ul a fost prezentat la Conferința Finală a proiectului și poate fi vizionat pe pagina web a Direcției de Asistență Socială a Municipiului Timișoara: <http://socialtm.ro/>
- Realizarea documentului Operational Implementation Framework (OIF) pe parcursul căruia echipa de implementare a proiectului a descris contextul local, planul local de acțiune, barierele întâmpinate în implementarea acestuia, cum a răspuns echipa locală provocărilor, lecții învățate și cum vom acționa pe viitor în scopul combaterii sărăciei în zonele urbane marginalizate.

ROOF

Prin Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Timișoara nr. 378/15.07.2019 s-a aprobat derularea proiectului ROOF finanțat prin Programul de Cooperare URBACT III al Comisiei Europene și participarea Direcției de Asistență Socială a Municipiului Timișoara la implementarea proiectului. Parteneri în proiectul ROOF sunt: orașul Ghent (Belgia) leader de proiect, orașul Napoli (Italia), orașul Salonic (Grecia), orașul Braga (Portugalia), Direcția de Asistență Socială a Municipiului Timișoara (România), orașul Glasgow (Regatul Unit al Marii Britanii), orașul Gothenburg (Suedia), Zona Metropolitană Toulouse (Franța). Obiectivul general al proiectului ROOF este promovarea incluziunii sociale, iar obiectivul specific este eliminarea problema lipsei de adăpost în orașe. Obiectivul specific va fi atins, în principal, prin următoarele metode:

- colectarea și evaluarea metodologiilor folosite pentru înregistrarea, colectarea și analizarea datelor cantitative și calitative despre persoanele fără adăpost;
- colectarea și evaluarea metodologiilor folosite pentru a face trecerea de la managementul simptomatic al fenomenului lipsei de adăpost înspre eliminarea acestui fenomen folosind concepte inovative de tip "housing first";
- ghidarea fiecăruia dintre orașele participante în elaborarea de planuri locale de acțiune de tip integrat legate de obiectivul strategic de eradicare a fenomenului lipsei de adăpost. Fiecare plan va conține soluții și inițiative care să ducă la acest rezultat, ținând cont de diverse grupuri de persoane fără adăpost și de persoanele în risc de a deveni fără adăpost;
- împărtășirea cunoștințelor acumulate cu partenerii din rețea, alte națiuni/orașe europene, din sectorul locuințelor și al serviciilor pentru persoane fără adăpost și cu factori de decizie de la nivel european pentru a impulsiona dezvoltarea de politici europene în ceea ce privește lipsa de adăpost.

SEVA – Stop! Eliminăm violența și agresivitatea

Prin HCLMT nr. 116/19.03.2019 s-a aprobat derularea proiectului "SEVA – Stop! Eliminăm violența și agresivitatea". În data de 29.03.2019 Direcția de Asistență Socială a Municipiului Timișoara a semnat contractul de finanțare pentru proiectul "SEVA – Stop! Eliminăm violența și agresivitatea", cod MySMIS 127586. Proiectul este contractat în cadrul apelului POCU/467/4/4 Reducerea numărului de persoane aparținând grupurilor vulnerabile prin furnizarea unor servicii sociale/ medicale/ socio-profesionale/ de

formare profesională adecvate nevoilor specifice în vederea integrării socio-profesionale și se va derula în perioada 01.04.2019 – 30.09.2021. Obiectivul general al proiectului îl reprezintă reducerea fenomenului violenței domestice și a numărului victimelor acestuia în Municipiul Timișoara prin dezvoltarea a doua tipuri de servicii sociale de tip integrat, fără cazare, furnizarea acestor servicii către 200 de victime ale violenței domestice, adulți și copii, și către 55 de agresori, cu respectarea condiției ca atât victimele cât și agresorii să locuiască în municipiul Timișoara, precum și depășirea situației de vulnerabilitate pentru minim 141 de persoane ca urmare a sprijinului primit prin proiect, dar și informarea și educarea opiniei publice privind prevenirea și combaterea violenței în familie prin organizarea la nivel local de campanii. Rezultatele așteptate/finale în urma implementării proiectului vor fi: 255 de persoane care aparțin grupurilor vulnerabile (victimele violenței domestice și agresorii acestora) vor beneficia de servicii integrate, dintre care minim 141 de persoane vor depăși situația de vulnerabilitate ca urmare a sprijinului primit.

GERAS – Generăm eficient, rapid, activ, sustenabil servicii integrate pentru vârstnici

Obiectivul general al proiectului îl reprezintă creșterea accesului la servicii sociale prin dezvoltarea de servicii sociale integrate fără cazare și furnizarea acestora persoanelor vârstnice din Municipiul Timișoara aflate în situații de dependență și/sau risc de excludere socială. Prin intermediul proiectului se dorește dezvoltarea a patru servicii sociale pentru 165 de persoane vârstnice, după cum urmează:

- cantină socială prin extinderea componentei de transport hrana la domiciliu pentru 40 persoane;
- centru de zi de socializare și petrecere a timpului liber pentru 60 persoane;
- centru de asistență și recuperare pentru 45 persoane;
- îngrijire la domiciliu pentru 20 persoane.

Bugetul proiectului este de 2.780.725,50 lei. Proiectul este implementat în perioada 03.06.2019-04.04.2022 și este finanțat prin Programul Operațional Capital Uman. În cursul anului 2019 a fost finalizată etapa de dezvoltare a celor 4 servicii prin dotare materială; totodată, 15 persoane, personal al DAS MT implicat în furnizarea de servicii pentru vârstnici, au participat la cursuri de specializare.

Dezvoltarea serviciului de cantină socială prin adăugarea componentei de transport hrană la domiciliu pentru persoane vârstnice cu deficiențe locomotorii: s-au achiziționat echipamente specifice pentru prepararea hranei; s-a achiziționat o autoutilitară ce va fi utilizată la livrarea zilnică a hranei pentru 40 beneficiari.

Dezvoltarea centrului de zi – Clubul Pensionarilor: s-au achiziționat echipamente specifice pentru dotarea centrului: calculatoare, tablete, smartboard, echipamente de gimnastică și diagnosticare medicală; a fost reamenajat spațiul pentru desfășurarea activităților;

Dezvoltarea centrului de zi de asistență și recuperare– Sf Arhangheli Mihail și Gavril: Cu sprijinul Primăriei Municipiului Timișoara și al Consiliului Local Timișoara, prin alocarea unui nou spațiu a putut fi extinsă suprafața de desfășurarea serviciilor centrului de zi; au fost achiziționate echipamente specifice pentru dotarea centrului: calculatoare, tablete, echipamente de gimnastică și diagnosticare medicală, mobilier; s-a achiziționat un microbuz pentru transportul beneficiarilor

Dezvoltarea serviciului de îngrijire bătrâni la domiciliu: au fost achiziționate materiale consumabile necesare în activitatea de îngrijire la domiciliu și au fost angajate 4 noi îngrijitoare bătrâni la domiciliu.

Pentru toate cele 4 servicii sociale pentru vârstnici au fost selectați beneficiari. Începând cu data de 03.12.2019 a fost demarată etapa de furnizare a serviciilor sociale integrate către vârstnicii aflați în risc de excludere socială.

Proiecte selectate pentru finanțare și aflate în implementare în cursul anului 2019 în cadrul cărora DAS MT are rolul de partener:

1. „Regenerare fizică, economică și socială a zonei urbane marginalizate din cartierul Ronaț Timișoara – Construire centru multifuncțional” – Proiectul este elaborat de Municipiul Timișoara în parteneriat cu DAS MT, având ca obiectiv general îmbunătățirea regenerării fizice, economice și sociale a comunității marginalizate Ronaț din municipiul Timișoara, în scopul reducerii numărului populației aflate în risc de sărăcie și marginalizare socială din comunitatea urbană marginalizată. Obiectivul va fi atins prin folosirea unei abordări integrate și participative și prin promovarea unor măsuri adaptate la nevoile comunității. Intervențiile propuse prin proiect vizează investiții în construirea unei clădiri destinate utilizării publice pentru activități educative, culturale și recreative, socio-culturale, de tip centru de zi (categoria servicii sociale fără cazare). Astfel, va fi construit un Centru multifuncțional ce va fi situat în Timișoara, pe Calea Bogdăneștilor și va cuprinde: o clădire pe două nivele supraterane cu toate echipamentele și dotările necesare, amenajarea unui părculeț, amenajarea unui loc de joacă, amenajarea unui teren de sport, realizarea de locuri de parcare și realizarea împrejmuirii terenului, inclusiv crearea acceselor. Proiectul vizează zona urbană marginalizată – Ronaț, cu o populație de 508 persoane, descrisă în Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Polului de Creștere Timișoara, aceasta fiind selectată și inclusă pe lista prioritară de proiecte aferentă Axei prioritare 4 a POR 2014-2020 din Documentul Justificativ pentru finanțarea din fonduri europene structurale și de investiții 2014-2020 a Municipiului Timișoara. Total buget proiect: 5.729.005,05 lei, deșus spre finanțare prin Programul Operațional Regional.

2. „Regenerare fizică, economică și socială a zonei marginalizate str. Polonă din cartierul Freidorf – Construire centru multifuncțional de tip servicii sociale fără cazare” – Proiectul este elaborat de Municipiul Timișoara în parteneriat cu DAS MT. Obiectivul general al proiectului îl reprezintă îmbunătățirea regenerării fizice, economice și sociale a comunității marginalizate din str. Polonă din cartierul Freidorf al municipiului Timișoara în scopul reducerii numărului populației aflate în risc de sărăcie și marginalizare socială din comunitate urbană marginalizată. Obiectivul va fi atins prin folosirea unei abordări integrate și participative și prin promovarea unor măsuri adaptate cauzelor specifice care conduc la marginalizarea comunității. Intervențiile propuse prin proiect vizează investiții în construirea unei clădiri destinate utilizării publice pentru activități educative, culturale și recreative, socio-culturale de tip centru de zi (categoria servicii sociale fără cazare). Astfel, va fi construit un Centru multifuncțional ce va fi situat în Timișoara, pe str. Polonă nr. 17, și va cuprinde: o clădire pe două nivele supraterane cu toate echipamentele și dotările necesare, amenajarea unui parculeț, amenajarea unui loc de joacă, amenajarea unui teren de sport, realizarea de locuri de parcare și realizarea împrejmuirii terenului, inclusiv crearea acceselor. Proiectul vizează aproximativ 575 persoane din zona urbană marginalizată Polonă. Bugetul total al proiectului este 4.312.961,51 lei. Proiectul a fost depus spre finanțare prin Programul Operațional Regional.

Proiecte pentru care s-a solicitat finanțare în cursul anului 2019 (aflate în curs de evaluare) în cadrul cărora DAS MT are rolul de lider de proiect:

TIM INTEGRA- Servicii integrate și parteneriat activ pentru incluziune socială

Obiectivele specifice ale proiectului sunt:

(1).Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială prin furnizarea a două tipuri de servicii sociale de zi, în cadrul a două centre comunitare multi-funcționale situate în proximitatea unor zone urbane marginalizate din municipiul Timișoara, folosind o intervenție de tip integrat și desfășurarea de acțiuni în comunitate, ținând un număr de 3160 persoane (copii, tineri și adulți) aflate în risc de sărăcie și excluziune socială

(2).Creșterea implicării comunității locale și a profesioniștilor în activități de combatere a sărăciei la nivel local prin intermediul parteneriatului local și bilateral româno-norvegian, activități de schimb de experiență și training, activități în comunitate, voluntariat, formare profesională, creare de metodologii de lucru și baze de date, ținând un număr de 180 persoane. Parteneri proiect: Fundația United Way România, Fundația Județeană pentru Tineret Timiș și Primăria Oslo. Total buget proiect 4.202.283,33 Lei, depus spre finanțare prin Programul “Dezvoltare locală, reducerea sărăciei și creșterea incluziunii romilor” finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021.

Proiecte aflate în fază de SF+PT:

Centru Multifuncțional Kuncz – prin Program Operațional Regional (AP9 „Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban; Prioritatea de investiții 9.1”; Măsura 3) GAL Timișoara. DAS Timișoara este partener, iar liderul de proiect este Municipiul Timișoara. Obiectivul proiectului îl reprezintă reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială prin măsuri integrate pentru teritoriul SDL GAL Timișoara (zonele Plopi- Kuncz, Soarelui, Modern, Ciarda Roșie, Fabric, Ghiroda Noua, Crișan). În cadrul proiectului se vor realiza investiții în construcția/reabilitarea/modernizarea dotarea clădirilor pentru a găzdui diferite activități sociale, comunitare, culturale, agrement și sport, cu un buget estimat de 500.000 EUR.

VIII. HABITATUL

1. MEDIUL ÎNCONJURĂTOR

Mediul înconjurător este ansamblul de condiții și elemente naturale ale Terrei: aerul, apa, solul și subsolul, toate straturile atmosferei, toate materiile organice și anorganice, precum și ființele vii, sistemele naturale în interacțiune, cuprinzând elementele enumerate anterior, inclusiv, valorile materiale și spirituale.

Sensul dat noțiunii de mediu înconjurător de către Uniunea Europeană este cel al unui ansamblu de elemente care, în complexitatea relațiilor lor, constituie cadrul, mijlocul și condițiile de viață ale omului, cele care sunt sau cele care nu sunt resimțite.

„Mediul înconjurător” acoperă o sferă mai largă, cuprinzând și mediul transformat de om. Mediului natural i se adaugă, în acest caz, mediul artificial sau antropizat. Mediul creat de om cuprinde: fondul de locuințe, căile de comunicații, instalațiile industriale și agricole, mijloacele de transport, îmbrăcămintea, hrana, etc, precum și deșeurile și reziduurile rezultate din producție și consum. În această concepție, mediul înconjurător este o rezultată a combinării unor întrepătrunderi între complexe de relații, și anume „relațiile între elementele abiotice, relațiile de natură biotică și relațiile om - natură”.

Punerea în practică a obiectivelor „Conceptului de dezvoltare strategică a zonei Timișoara” din anul 2000 a creat premisele apariției unui efect sinergic pentru programul economico-social al zonei. Noul concept de evoluție a societății, dezvoltarea durabilă, permite prezervarea pe termen lung a mediului, astfel ca dezvoltarea socio-economică să rămână posibilă, concomitent cu menținerea calității mediului. De asemenea, aplicarea măsurilor de protecție, conservare și reabilitare a mediului a determinat păstrarea ecosistemului, eliminarea factorilor ce afectează sănătatea și crează disconfort, permițând valorificarea potențialului natural.

1.1. RESURSE NATURALE REGENERABILE

În categoria resurselor naturale regenerabile sunt cuprinse: solul, fauna, flora, pădurile, energia solară și eoliană, resursele de apă, constituite din apele de suprafață – râuri, lacuri și apele subterane. O categorie aparte de resurse o reprezintă apele minerale și apele geotermale. Aceste resurse pot fi folosite pe termen nelimitat, dacă sunt folosite rațional. Exploatarea acestora într-un regim care depășește regimul lor natural de regenerare duce la diminuarea și, în cele din urmă, la epuizarea lor.

Pe teritoriul orașului Timișoara se găsesc și numeroase ape stagnante de suprafață, lacuri, fie naturale, formate în locul vechilor meandre sau în arealele detașate (cum sunt cele de lângă colonia Kuncz, de lângă Giroc, Lacul Șerpilor din Pădurea Verde), fie de origine antropică (spre Fratelia, Freidorf, Moșnița, Mehala, Ștrandul Tineretului), notabile prin situarea lor pe linia de contact cu localitățile periurbane și care prin amenajarea malurilor și ecologizarea apelor pot deveni veritabile locuri de agrement.

1.1.1. Calitatea apelor

În conformitate cu prevederile legislației europene în domeniul apelor (Directivei Cadru Apă 2000/60/CEE), obiectivele principale pentru calitatea apelor sunt:

- ❖ prevenirea deteriorării, protecția și îmbunătățirea stării ecosistemelor acvatice, avându-se în vedere cerințele de apă ale acestora, permanentele interacțiuni între ecosistemele acvatice și ecosistemele terestre adiacente și zonele umede;
- ❖ promovarea folosirii durabile a apei bazată pe protecția pe termen lung a resurselor de apă;
- ❖ intensificarea protecției și îmbunătățirii stării mediului acvatic prin măsuri specifice de reducere progresivă a emisiilor și pierderilor de substanțe prioritare și de închidere totală sau etapizată a emisiilor și pierderilor de substanțe prioritare periculoase în apă;
- ❖ prevenirea poluării apelor subterane și reducerea progresivă a poluării acestora;
- reducerea efectelor negative ale fenomenelor hidrometeorologice periculoase – inundații și secete.

Apele de suprafață

Pe tronsonul de râu aferent municipiului Timișoara, calitatea apei râului Bega, este monitorizată în secțiunea Amonte Localitatea Timișoara, situată pe corpul de apă (BEGA - cf.Chizdia - cf.Behela).

Corpul de apă s-a încadrat în potențialul ecologic bun în anul 2019, conform cerințelor Directivei Cadru Apei 2000/60/CEE privind sistemul de calificare și evaluare globală a stării apelor de suprafață, stabilită pe baza elementelor biologice, chimice și hidromorfologice.

Întrucât secțiunea de supraveghere a calității apei este situată în amonte de Timișoara și pe sectorul de râu până la stația de epurare orășănească nu intervine nici o sursă de poluare importantă, putem considera potențialul ecologic bun pe toată lungimea municipiului Timișoara.

Față de calitatea actuală a râului Bega pe raza municipiului Timișoara, evoluția previzionată este staționară.

Apele subterane

Din punct de vedere al apelor subterane, se poate constata că pânza freatică a Timișoarei se găsește la o adâncime ce variază între 0,5 - 4 m. Pânzele de adâncime cresc numeric, de la nord la sud, de la 4 - 9 m până la 80 m adâncime și conțin apă potabilă, asigurând astfel o parte din cerințele necesare consumului urban. Apar, de asemenea, ape de mare adâncime, captate în Piața Unirii (hipotermale), apoi la sud de Cetate și în Cartierul Fabric (mezotermale), cu valoare terapeutică, utilizate în scop balnear.

Alimentarea cu apă potabilă

Municipiul Timișoara este alimentat cu apă din două surse:

- 24 % provine din foraje. Apa subterană este captată prin foraje de mare adâncime, situate în partea de est, sud-est și vest a orașului, tratarea și distribuția fiind asigurate de stația de tratare a apei Urseni și stația de tratare a apei Ronaț.
- 76 % provine din sursa de apă de suprafață captată din râul Bega, tratată și distribuită de stația de tratare a apei Bega.

Monitorizarea calității apei potabile:

- Monitorizare automată în timpul procesului de tratare, verificarea zilnică, în laborator, a 20 de parametri de calitate înainte de pomparea în rețeaua orașului.
- Monitorizarea săptămânală a rețelei de distribuție prin prelevarea probelor de apă potabilă de la 33 de puncte de control din oraș (15 parametri de calitate) stabilite de comun acord cu Direcția de Sănătate Publică Timiș.

Valorile medii lunare în anul 2019 ale principalilor parametri de calitate ai apei potabile în rețeaua de distribuție:

Calitatea apei potabile în rețeaua de distribuție, Timișoara

Parametru chimic și microbiologic	Valoare admisă reglementată	UM	Valoare medie 2019
Aluminiu	200	μg/l	37
Amoniu	0,50	mg/l	0,15
Clor rezidual liber	0,1÷0,5	mg/l	0,3
Conductivitate	2.500	μS/cm	357
Duritate totală	minim 5	°G	7
Fier	200	μg/l	19
Mangan	50	μg/l	3
Carbon Organic Total	*8	mgO ₂ /l	2
Nitrați	50	mg/l	2
Nitriți	0,50	mg/l	0,01
pH	6,5÷9,5	unități de pH	7,4
Turbiditate	5	UNT	1
Bacterii coliforme	0	nr./100 ml	0
Esterococi	0	nr./100 ml	0
Escherichia coli	0	nr./100 ml	0

Sursa: S.C Aquatim S.A

Epurarea apei uzate

Prin sistemul de canalizare se colectează și transportă apa uzată și cea provenită din precipitații, denumită și apă pluvială sau meteorică.

⁸ * nici o modificare anormală

În cadrul programului de monitorizare a deversărilor de ape uzate în rețeaua de canalizare de către operatorii economici din Timișoara, în anul 2019 s-au realizat următoarele:

- 32 de probe de apă uzată (în medie) prelevate și testate lunar;
- Au fost identificați 17 operatori ale căror deversări au prezentat depășiri ale parametrilor de calitate față de limitele maxime admise, prevăzute în normativul NTPA 002/2005;
- Au fost transmise 77 de notificări și aplicate 32 de penalități.

Stația de epurare a apelor uzate a Timișoarei a fost complet re tehnologizată printr-un proiect în valoare de circa 30 de milioane de Euro, finanțat prin programul ISPA al Uniunii Europene.

Parametrii de funcționare a stației de epurare și valorile medii ale principalilor indicatori sunt prezentate alăturat:

- 440.000 locuitori echivalenți,
- debit zilnic mediu 2.400 l/s,
- debit zilnic maxim 3.000 l/s.

În tabelul de mai jos, se prezintă eficiența stației de epurare:

Indicator	Valoare influent, mg/l	Valoare efluent, mg/l	Valoare impusă de NTPA 001/2005, mg/l	Eficiența stației de epurare, %
CBO5	120,49	3,96	25	96,71
CCO-Cr	327,83	22,58	125	93,11
MS	115,29	3,96	35	96,56
Azot total	27,96	5,33	10	80,93
Fosfor total	2,81	0,56	1	80,07

Sursa: S.C Aquatim S.A

1.1.2. Calitatea aerului la nivelul aglomerării Timișoara

Starea mediului înconjurător afectează în mod direct viața și sănătatea populației.

Aerul reprezintă, prin compoziția sa, o componentă indispensabilă a existenței vieții pe planeta noastră. Echilibrul natural al gazelor atmosferice care s-a menținut timp de milioane de ani este amenințat acum de activitatea omului. Pericolele iminente ar fi: efectul de seră și încălzirea globală, poluarea aerului și ploile acide.

Impactul poluanților atmosferici dăunează sănătății pe termen lung și scurt, de cele mai multe ori afectează ecosistemele și duce la corodarea și impurificarea materialelor.

Problemele cele mai importante privind poluarea aerului sunt generate de emisiile poluante. Ele produc acidifierea atmosferei, generează producția de ozon troposferic, măresc concentrația în atmosferă a particulelor în suspensie, a particulelor cu conținut de metale grele și a gazelor cu efect de seră, epuizează stratul de ozon, produc schimbări climatice. În prezent, particulele în suspensie, O₃ și NO₂ sunt principalii poluanți care pun probleme din punct de vedere al sănătății.

Calitatea aerului în municipiul Timișoara este monitorizată permanent, prin intermediul Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului (RNMCA), iar valorile înregistrate se raportează la valorile limită prevăzute în Legea nr.104/15.06.2011 privind calitatea aerului înconjurător. Pentru determinarea particulelor în suspensie (praf) PM₁₀, care constituie fracția dimensională de interes toxicologic din aerosuspensia urbană se aplică două metode, respectiv metoda automată (nefelometrie) și metoda gravimetrică, care de altfel este metoda de referință.

Evoluția calității aerului pentru aglomerarea Timișoara se urmărește cu ajutorul următoarelor stații automate, clasificate astfel:

- Stații de trafic (TM - 1 și TM - 5) – amplasate în două zone cu trafic intens, respectiv Calea Șagului și Calea Aradului. Poluanții monitorizați: SO₂, NO, NO₂, NO_x, CO, metale (Pb, Ni, Cd, As - din PM₁₀ gravimetric), PM₁₀ nefelometric și gravimetric, compuși organici volatili (benzen, toluen, etilbenzen, o, m, p – xilen).
- Stație industrială (TM - 4) – amplasată în apropierea zonei industriale din sud-estul aglomerării Timișoara, pe str. Iosif Bulbuca (Zona Soarelui). Poluanții monitorizați: SO₂, NO, NO₂, NO_x, CO,

O₃, PM₁₀ nefelometric, compuși organici volatili (benzen, toluen, etilbenzen, o, m, p – xilen). Stația este dotată și cu senzori de măsurare a parametrilor meteorologici.

- Stație de fond urban (TM - 2) - amplasată în zona centrală a orașului, respectiv B-dul C.D. Loga, la distanță de surse de emisii locale, pentru a evidenția gradul de expunere a populației la nivelul de poluare urbană. Poluanții monitorizați sunt: SO₂, NO, NO₂, NO_x, CO, O₃, PM₁₀ nefelometric și gravimetric, PM_{2,5} gravimetric, compuși organici volatili (benzen, toluen, etilbenzen, o, m, p – xilen) și parametri meteorologici.

Evaluarea calității aerului în anii 2016 – 2018 în Timișoara

Stația	Tipul stației	Tip poluant	Număr valori validate		U.M.	Conc. medie anuală		Captură de date validate %	
			2016	2017		2016	2017	2016	2017
TM-1 Calea Șagului	trafic	SO ₂ , valori orare	7727	8208	μg/m ³	13,74	7,24	87,97	93,70
		NO ₂ , valori orare	7622	8212	μg/m ³	25,44	21,44	86,77	93,74
		CO, valori orare	2652	6029	mg/m ³	0,55	0,20	30,19	68,82
		benzen, valori orare	3173	1294	μg/m ³	1,41	4,03	36,12	14,77
		PM ₁₀ nefelometric valori medii zilnice	131	290	μg/m ³	30,77	29,14	35,79	79,45
		PM ₁₀ gravimetric valori medii zilnice	164	262	μg/m ³	28,97	30,87	44,81	71,78
		Pb, din PM ₁₀ grav.	136	262	μg/m ³	0,0181	0,0176	37,16	71,78
		Ni, din PM ₁₀ grav.	136	262	ng/m ³	13,7213	4,1366	37,16	71,78
		Cd, din PM ₁₀ grav.	136	262	ng/m ³	0,8848	0,8861	37,16	71,78
		As, din PM ₁₀ grav.	136	262	ng/m ³	1,1986	1,4524	37,16	71,78
TM-2 la b-ul CD Loga	fond urban	SO ₂ , valori orare	6139	8314	μg/m ³	14,22	6,82	69,89	94,91
		NO ₂ , valori orare	1975	8349	μg/m ³	22,44	12,39	22,48	95,31
		CO, valori orare	6837	8405	mg/m ³	0,31	0,22	77,83	95,95
		O ₃ , valori orare	7469	8139	μg/m ³	35,50	37,24	85,03	92,91
		benzen, valori orare	-	764	μg/m ³	-	2,77	-	8,72
		PM _{2,5} nefelometric valori medii zilnice	51	-	μg/m ³	16,64	-	13,93	-
		PM _{2,5} gravimetric, valori medii zilnice	197	235	μg/m ³	21,50	17,53	53,83	64,38
		PM ₁₀ nefelometric valori medii zilnice	134	359	μg/m ³	22,59	25,91	36,61	98,36
		PM ₁₀ gravimetric valori medii zilnice	116	301	μg/m ³	25,11	27,74	31,69	82,47
		Pb, din PM ₁₀ grav.	96	301	μg/m ³	0,0177	0,0186	26,23	82,47
		Ni, din PM ₁₀ grav.	96	301	ng/m ³	11,3180	3,3580	26,23	82,47
		Cd, din PM ₁₀ grav.	96	294	ng/m ³	0,9683	0,9793	26,23	80,55
		As, din PM ₁₀ grav.	96	301	ng/m ³	0,8817	1,1715	26,23	82,47
SO ₂ , valori orare	766	7134	μg/m ³	14,80	7,73	8,72	81,44		

		NO ₂ , valori orare	1127	7808	μg/m ³	33,86	13,24	12,83	89,13
		CO, valori orare	8144	8184	mg/m ³	0,43	0,44	92,71	93,42
		O ₃ , valori orare	7271	7965	μg/m ³	32,20	39,53	82,78	90,92
		benzen, valori orare	-	1384	μg/m ³	-	4,37	-	15,80
		PM ₁₀ nefelometric, valori medii zilnice	8	267	μg/m ³	23,64	17,17	2,19	73,15
TM-5 Calea Aradului	trafic	SO ₂ , valori orare	7624	8151	μg/m ³	14,19	7,34	86,79	93,05
		NO ₂ , valori orare	4608	7051	μg/m ³	22,82	17,34	52,46	80,49
		CO, valori orare	7971	8326	mg/m ³	0,28	0,17	90,74	95,05
		benzen, valori orare	759	-	μg/m ³	1,31	-	8,64	-
		PM ₁₀ nefelometric, valori medii zilnice	191	204	μg/m ³	29,98	23,83	52,19	55,89
		PM ₁₀ gravimetric, valori medii zilnice	276	267	μg/m ³	33,17	34,48	75,41	73,15
		Pb, din PM ₁₀ grav.	247	267	μg/m ³	0,0154	0,0170	67,49	73,15
		Ni, din PM ₁₀ grav.	247	267	ng/m ³	11,5929	3,7706	67,49	73,15
		Cd, din PM ₁₀ grav.	247	267	ng/m ³	0,8513	0,8908	67,49	73,15
		As, din PM ₁₀ grav.	247	267	ng/m ³	1,0178	1,6033	67,49	73,15

Sursa: APM Timiș

Stația	Tipul stației	Tip poluant	Număr valori validate	U.M.	Conc. medie anuală	Captură de date validate %
			2018		2018	2018
TM-1 Calea Șagului	trafic	SO ₂ , valori orare	8326	μg/m ³	8,56	95,05
		NO ₂ , valori orare	8361	μg/m ³	45,23	95,45
		CO, valori orare	5746	mg/m ³	0,38	65,59
		benzen, valori orare	8601	μg/m ³	2,83	98,18
		PM ₁₀ nefelometric valori medii zilnice	278	μg/m ³	31,22	76,16
		PM ₁₀ gravimetric valori medii zilnice	245	μg/m ³	33,86	67,12
		Pb, din PM ₁₀ grav.	245	μg/m ³	0,0125	67,12
		Ni, din PM ₁₀ grav.	245	ng/m ³	3,3413	67,12
		Cd, din PM ₁₀ grav.	245	ng/m ³	0,4771	67,12
		As, din PM ₁₀ grav.	245	ng/m ³	0,3499	67,12
TM-2 b-uf CD Loga	fond urban	SO ₂ , valori orare	8384	μg/m ³	8,23	95,71
		NO ₂ , valori orare	7897	μg/m ³	20,43	91,40
		CO, valori orare	8369	mg/m ³	0,20	95,54
		O ₃ , valori orare	8275	μg/m ³	41,90	94,46
		benzen, valori orare	6628	μg/m ³	1,79	75,66
		PM _{2,5} gravimetric, valori medii zilnice	296	μg/m ³	18,57	81,10
		PM ₁₀ nefelometric valori medii zilnice	315	μg/m ³	28,44	86,30
		PM ₁₀ gravimetric valori medii zilnice	299	μg/m ³	29,67	81,92
Pb, din PM ₁₀ grav.	299	μg/m ³	0,0118	81,92		

		Ni, din PM ₁₀ grav.	299	ng/m ³	2,0249	81,92
		Cd, din PM ₁₀ grav.	299	ng/m ³	0,4803	81,92
		As, din PM ₁₀ grav.	299	ng/m ³	0,3902	81,92
TM-4 Zona Soarelui	industrial	SO ₂ , valori orare	8235	μg/m ³	7,74	94,01
		NO ₂ , valori orare	8319	μg/m ³	28,48	94,97
		CO, valori orare	7948	mg/m ³	0,29	90,73
		O ₃ , valori orare	8177	μg/m ³	41,52	93,34
		benzen, valori orare	8457	μg/m ³	2,30	96,54
		PM ₁₀ nefelometric, valori medii zilnice	-	μg/m ³	-	-
		SO ₂ , valori orare	8380	μg/m ³	7,74	95,66
		NO ₂ , valori orare	7497	μg/m ³	41,18	85,58
TM-5 Calea Aradului	trafic	CO, valori orare	8393	mg/m ³	0,11	95,81
		benzen, valori orare	6479	μg/m ³	2,32	73,96
		PM ₁₀ nefelometric, valori medii zilnice	282	μg/m ³	27,83	77,26
		PM ₁₀ gravimetric, valori medii zilnice	261	μg/m ³	32,18	71,51
		Pb, din PM ₁₀ grav.	261	μg/m ³	0,0115	71,51
		Ni, din PM ₁₀ grav.	261	ng/m ³	2,7981	71,51
		Cd, din PM ₁₀ grav.	261	ng/m ³	0,3670	71,51
		As, din PM ₁₀ grav.	261	ng/m ³	0,3483	71,51

Sursa: APM Timiș

Situația generală a depășirilor înregistrate la stațiile de monitorizare a calității aerului din Timișoara în decursul anilor 2016 - 2018

Poluant	2016			
	TM-1	TM-2	TM-4	TM-5
PM ₁₀ grav. nr. depășiri medie zilnică (VL = 50 μg/m ³)	10	2	-	23
PM ₁₀ grav. medie anuală (μg/m ³) (VL = 40 μg/m ³)	-	-	-	-
O ₃ nr. depășiri prag de informare (180 μg/m ³ , medie orară)	-	-	-	-
O ₃ nr. depășiri valoare țintă (120 μg/m ³ , maxima zilnică a mediilor pe 8 ore)	-	-	-	-

Sursa: APM Timiș

Poluant	2017				2018			
	TM-1	TM-2	TM-4	TM-5	TM-1	TM-2	TM-4	TM-5

PM ₁₀ grav. nr. depășiri medie zilnică (VL = 50 μg/m ³)	26	25	-	33	31	22	-	21
PM ₁₀ grav. medie anuală (μg/m ³) (VL = 40 μg/m ³)	-	-	-	-	-	-	-	-
O ₃ nr. depășiri prag de informare (180 μg/m ³ , medie orară)	-	-	-	-	-	-	-	-
O ₃ nr. depășiri valoare țintă (120 μg/m ³ , maxima zilnică a mediilor pe 8 ore)	-	1	-	-	-	-	2	-
NO ₂ nr. depășiri valoare limită orară (200 μg/m ³ , medie orară)	-	-	-	-	5	-	-	2
NO ₂ medie anuală (μg/m ³) (VL = 40 μg/m ³)	-	-	-	-	45,23	-	-	41,18

Sursa: APM Timiș

Concluzii :

În conformitate cu Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, sunt prevăzute pentru ozon și pentru dioxid de azot- NO₂ și pentru particule în suspensie – PM10 grav, următoarele valori ținte:

Ozon:

Obiectiv de calitate	Perioada de mediere	Valoare țintă	Comentarii
Protecția sănătății	Valoarea maximă zilnică a mediilor pe 8 ore	120 μg/m ³	a nu se depăși de mai mult de 25 de ori într-un an calendaristic

Dioxidul de azot:

Obiectiv de calitate	Perioada de mediere	Valoare limită	Comentarii
Protecția sănătății	o oră	200 μg/m ³	a nu se depăși de mai mult de 18 ori într-un an calendaristic
	An calendaristic	40 μg/m ³	-

Particule în suspensie – PM10 grav:

Obiectiv de calitate	Perioada de mediere	Valoare limită	Comentarii
Protecția sănătății	o zi	50 μg/m ³	a nu se depăși de mai mult de 35 de ori într-un an calendaristic

Ozon – valoare țintă – În anul 2018 s-au înregistrat 2 depășiri ale valorii țintă (maximă zilnică a mediilor pe 8 ore) la TM-4.

Dioxid de azot – NO₂ – În anul 2018 s-au înregistrat 5 depășiri ale valorii limită orare la TM-1 și 2 depășiri ale valorii limită orare la TM-5, respectiv s-a înregistrat depășirea mediei anuale la TM-1 și TM-5.

Particule în suspensie – PM10 grav - În anul 2016 s-au înregistrat 10 depășiri ale valorii limită la TM – 1, 2 depășiri ale valorii limită la TM – 2 și 23 depășiri ale valorii limită la TM – 5, în anul 2017 s-au înregistrat 26 depășiri ale valorii limită la TM-1, 25 depășiri ale valorii limită la TM-2 și 33 depășiri ale

valorii limită la TM-5, iar în anul 2018 s-au înregistrat 31 depășiri ale valorii limită la TM-1, 22 depășiri ale valorii limită la TM-2 și 21 depășiri ale valorii limită la TM-5.

Cauze posibile: activitatea industrială, centralele termoelectrice, sistemul de încălzire a populației, traficul rutier, traficul rutier greu, șantierele de construcții, lucrări de reabilitare a drumurilor, condițiile meteorologice defavorabile dispersiei emisiilor (calmul atmosferic, condițiile de ceață).

Aglomerarea Timișoara este una dintre zonele pentru care au fost raportate depășiri ale valorilor de PM₁₀ (particule în suspensie cu un diametru mai mic de 10 microni), de aceea APM Timiș a inițiat la începutul anului 2010 elaborarea *Programului Integrat de Gestionare a Calității Aerului în județul Timiș*, Program ce a fost aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean Timiș nr. 55/31.05.2010. Prin măsurile cuprinse în program s-a urmărit reducerea nivelului particulelor în suspensie PM₁₀ din atmosferă și respectarea condițiilor de calitate a aerului, având în vedere angajamentele asumate de România în calitate de stat membru al Uniunii Europene.

În conformitate cu prevederile HG nr. 257/15.04.2015 privind aprobarea Metodologiei de elaborare a planurilor de calitate a aerului, a planurilor de acțiune pe termen scurt și a planurilor de menținere a calității aerului, au fost aprobate prin OMMAP nr. 1206/2015, listele cu unitățile administrativ - teritoriale întocmite în urma încadrării în regimuri de gestionare a ariilor din zonele și aglomerările prevăzute în Anexa 2 din Legea nr. 104/15.06.2011 privind calitatea aerului înconjurător.

A fost constituită comisia tehnică pentru elaborarea Planului de menținere a calității aerului prin dispoziția președintelui Consiliului Județean Timiș nr. 137/03.11.2015.

În data de 10.11.2015, a fost postat, atât pe pagina web a C.J.Timiș cât și a APM Timiș, anunțul public asupra inițierii procesului de elaborare a Planului de menținere a calității aerului.

În anul 2018, a fost publicat Ordinul M.M. nr. 598 din 20 iunie 2018 privind aprobarea listelor cu unitățile administrativ-teritoriale întocmite în urma încadrării în regimuri de gestionare a ariilor din zonele și aglomerările prevăzute în anexa nr. 2 la Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

În conformitate cu adresa nr. SC 2020-391/10.02.2020 primită de la Direcția de Mediu din cadrul PMT, sunt prezentate datele de mai jos:

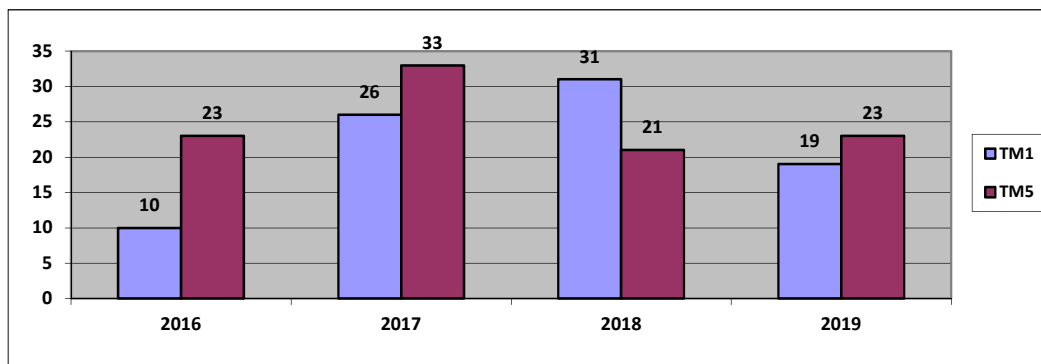
- Conform Ordinului nr. 598 din 20 iunie 2018 privind aprobarea listelor cu unitățile administrativ-teritoriale întocmite în urma încadrării în regimuri de gestionare a ariilor din zonele și aglomerările prevăzute în anexa nr.1 la Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, Municipiul Timișoara se încadrează în regimul de gestionare I, pentru indicatorul particule în suspensie PM₁₀, iar Municipiul Timișoara este autoritatea administrației publice competentă să inițieze elaborarea unui Plan de calitate a aerului, conform prevederilor art.22 din Legea nr. 104/15.06.2011, precum și ale art.13, (2) din HG nr. 257/15.04.2015.

Situația depășirilor la indicatorul particule în suspensie – PM₁₀ înregistrate la cele două stații amplasate în două zone cu trafic intens, respectiv Calea Șagului (TM - 1) și Calea Aradului (TM - 5) pe parcursul anilor 2016-2019 este redată în tabelul și în graficul de mai jos:

Situație comparativă a depășirilor la PM₁₀ la stația TM-1 și la stația TM-5 în perioada 2016- 2019

Anul	Număr depășiri PM ₁₀	
	Stația TM-1 din Calea Șagului	Stația TM-5 din Calea Aradului
2016	10	23
2017	26	33
2018	31	21
2019	19	23

Sursa: Direcția de Mediu din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara

Sursa: Direcția de Mediu din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara

Principalele măsuri și acțiuni concrete întreprinse în anul 2019

În cursul anului 2019 au fost verificate 266 avize cu risc scăzut, mediu și ridicat și au fost verificate 43 de locații/sanctiare cu posibil impact poluator asupra mediului. În urma acestor verificări au fost încheiate note de constatare prin care au fost dispuse măsuri de diminuare a prafului în aerul atmosferic și au fost aplicate 16 sancțiuni contravenționale pentru nerespectarea condițiilor impuse prin avizele de principiu mediu urban și gestiune deșeuri, distrugerii de material dendrofloricol.

Totodată, în cadrul întâlnirilor organizate de către Instituția Prefectului Timiș, au fost discutate propunerile și sugestiile pentru întocmirea Planului de Menținere a Calității Aerului și a Planului de Calitate a Aerului de către un evaluator acreditat de către Ministerul Mediului. Planul de Menținere a Calității Aerului este în procedură de avizare la Ministerul Mediului.

La nivelul Primăriei Municipiului Timișoara, s-a demarat procedura de elaborare a planului de calitate aer, cu stabilirea componenței Comisiei tehnice, iar coordonatorul acesteia a convocat membrii comisiei în data de 29.10.2018 și a inițiat planul de calitate a aerului. A fost anunțată autoritatea publică locală pentru protecția mediului și autoritatea publică pentru inspecție și control în domeniul protecției mediului, asupra inițierii planului de calitate a aerului, prin publicarea anunțului public pe pagina de internet proprie și pe pagina de internet a APM Timiș și într-un ziar de circulație locală.

În paralel s-au solicitat și s-au primit oferte de preț, în vederea estimării corecte a viitoarei achiziții, pentru Elaborarea studiului privind calitatea aerului în aglomerarea Timișoara, pentru indicatorul PM10. În cursul lunii iulie, a fost semnat contractul cu un evaluator acreditat de către Ministerul Mediului, în vederea realizării Planului de Calitate Aer pentru indicatorul PM10. În luna decembrie a fost depus Studiul privind Calitatea Aerului pentru indicatorul PM10 în aglomerarea Timișoara, precum și propunerea privind Planul de Calitate a Aerului pentru indicatorul PM10.

Poluarea fonică în Municipiul Timișoara

În conformitate cu obligațiile legale prevăzute de Hotărârea Guvernului nr.321/2005 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambient, republicată și actualizată, prin care s-a transpus în legislația românească Directiva 2002/49/EC, autoritățile administrației publice locale realizează cartarea zgomotului și elaborează hărțile strategice de zgomot și planurile de acțiune pentru aglomerările principale aflate în administrarea lor și implementează măsurile de reducere și gestionare a zgomotului. Potrivit actului normativ enunțat anterior, hărțile strategice de zgomot și planurile de acțiune se refac și dacă este cazul se revizuiesc cel puțin la fiecare 5 ani de la data elaborării acestora.

În vederea identificării și monitorizării periodice a surselor de zgomot poluante din peisajul sonor urban al municipiului Timișoara, precum și a îndeplinirii obligației ce incumbă autorității administrației publice locale de evaluare și gestionare a zgomotului ambiental la care este supusă populația, în anul 2018 a fost actualizată harta strategică de zgomot a municipiului Timișoara de către SC Institutul de Cercetări în Transporturi INCERTRANS SA București, în baza contractului de prestări servicii nr.93/31.07.2018.

Pe baza datelor rezultate din harta strategică de zgomot întocmită de SC Institutul de Cercetări în Transporturi INCERTRANS SA București, se vor identifica punctele "fierbinți" din punct de vedere al poluării fonice pe teritoriul municipiului Timișoara și se vor trage concluzii privind conținutul planurilor de acțiune. Planurile de acțiune se realizează în scopul diminuării nivelurilor de zgomot și a reducerii numărului de persoane expuse la zgomot.

Studiul „Actualizarea Hărții Strategice de Zgomot în Municipiul Timișoara” a fost avizat în cursul anului 2019 de către Agenția pentru Protecția Mediului Timiș și aprobat de către Consiliul Local al Municipiului Timișoara prin hotărârea nr.100 din 12.03.2019.

Pe baza rezultatelor din harta strategică de zgomot actualizată, au fost întocmite planurile de acțiune, în scopul diminuării nivelurilor de zgomot și a reducerii numărului de persoane expuse la zgomot.

Studiul „Revizuirea Planurilor de Acțiune pentru Prevenirea și Reducerea Zgomotului Ambiant în Municipiul Timișoara” a fost realizat de către SC Institutul de Cercetări în Transporturi - INCERTRANS S.A. București. Planurile de acțiune au fost transmise către Agenția pentru Protecția Mediului Timiș în vederea avizării, în conformitate cu legislația în vigoare.

1.1.3. Poluarea solurilor

Accelerarea dezvoltării economice locale presupune existența de terenuri disponibile pentru localizarea noilor companii. Utilizarea cât mai rațională a teritoriului presupune ameliorarea și refacerea ecologică a terenurilor folosite anterior pentru activități industriale.

Activități care generează sau pot genera poluarea solului sunt:

- ✓ Depozitarea deșeurilor urbane;
- ✓ Practicile de depozitare neorganizată a deșeurilor (surse punctiforme);
- ✓ Activitățile industriale, prin emisiile atmosferice sau prin depozitarea deșeurilor și a nămolurilor rezultate.

Prin Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Timișoara nr.214/27.05.2016 s-a aprobat colaborarea cu Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Ecologie Industrială – ECOIND București și s-a încheiat Acordul de colaborare nr.SC2016-15751/30.06.2016, în cadrul Proiectului „Studiu privind nivelul de poluare al solurilor în principalele orașe din România”, având acronimul „URBASOL”, finanțat în cadrul Programului Nucleu, în baza Contractului nr. 38N/2016, încheiat între Ministerul Educației Naționale - Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică și Inovare, Direcția Politici și Programe de CDI, și Institutul Național de Cercetare – Dezvoltare pentru Ecologie Industrială ECOIND București.

În cursul lunii mai 2016 au fost prelevate un număr de 29 probe de sol de la suprafața învelișului edafic (0-10 cm) din mediul urban, localizate precis prin intermediul GPS – domeniul public al Municipiului Timișoara, care au fost supuse analizelor de laborator, prin utilizarea metodelor de analiză standardizate și a unor echipamente de înaltă performanță, pentru un număr de 11 indicatori de calitate a solurilor: pH, Substanță uscată, Humus, Azot Kjeldahl, Sulfat, Cloruri, Fier, Cupru, Plumb, Zinc și Crom total și suplimentar pentru un număr de 5 probe de sol și pentru indicatorul de calitate Total Hidrocarburi Petroliere.

Raportul proiectului „URBASOL”, disponibil pe portalul primăriei, prezintă într-o formă accesibilă tuturor cetățenilor interesați, starea de poluare actuală a solurilor din Municipiul Timișoara, prin prezentarea punctelor de prelevare, investigațiilor, metodelor utilizate, analizei și interpretării rezultatelor analizelor de laborator pentru fiecare punct de prelevare a solului, reprezentate sugestiv și prin grafice ale valorilor pentru fiecare indicator de calitate.

Concluziile studiului încadrează solurile Municipiului Timișoara în categoria solurilor antropizate în perioade îndelungate de timp, cu caracteristici specifice, marcate de un regim al pH-ului neutru – slab alcalin, cu valori reduse a conținutului de materie organică .

Prin distribuția geografică dispersată a activităților industriale pe teritoriul municipiului Timișoara, manifestarea surselor de poluare potențiale în limitele industriale nu au indus solului schimbări calitative notabile. Au fost identificate izolat zone poluate, cum ar fi zona degradată situată în cartierul Kuncz, unde au fost depozitate necontrolat deșeuri, dar și în zona din proximitatea Uzinei vechi de apă Aquatim unde solul natural este amestecat cu un material de umplură a cărei proveniență nu este cunoscută.

Direcția de Mediu va da curs recomandărilor formulate de experți și va face demersurile pentru continuarea și lărgirea câmpului experimental al studiului realizat, în vederea monitorizării evoluției calității solurilor urbane în Municipiul Timișoara.

Un element important pentru asigurarea calității mediului înconjurător este gestionarea deșeurilor de toate tipurile. Prin depozitarea neecologică a deșeurilor se poluează puternic solul.

1.2. GESTIONAREA DEȘEURILOR

Municipiul Timișoara, în calitate de autoritate contractantă, asigură gestionarea serviciului de salubritate a domeniului public pe criterii de transparență, competitivitate și eficiență, prin operatorii de salubritate contractați, în vederea satisfacerii nevoilor comunității locale prin îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației și protecția mediului înconjurător.

Ținând cont de faptul că oglinda igienei urbane a unei localități reflectă, pe lângă nivelul de salubritate menajeră și pe cel al salubrității stradale, municipalitatea este preocupată de sporirea măsurilor de menținere a curățeniei domeniului public, în vederea ridicării gradului de confort atât al cetățenilor orașului, cât și al fluxului mare de turiști care vin în număr din ce în ce mai mare.

Prestarea serviciului de Salubritate stradală - măturatul, spălatul, stropirea și întreținerea căilor publice în Municipiul Timișoara se realizează de către operatorul de salubritate S.C.Brantner Servicii Ecologice SRL.

În vederea asigurării unui aspect salubru al domeniului public, în perioada 18.06.2019-12.10.2019, s-au luat măsuri speciale de salubritate stradală, intervenindu-se pe toate străzile, după un program bine stabilit, măturat manual și mecanizat, curățare și răzuire a rigolelor, spălare manual și mecanizat a căilor publice din toate cartierele municipiului. S-au achiziționat și amplasat, cu prioritate în zona centrală pietonală a municipiului Timișoara, coșuri de gunoi stradale, pentru o mai bună întreținere a străzilor și totodată un aspect estetic al domeniului public.

În baza contractului de delegare a gestiunii prin concesiune a serviciilor de colectare - transport a deșeurilor municipale din cele 5 zone ale Județului Timiș - Lotul 2 - Servicii de colectare și transport deșeurilor din Zona 1 Timișoara, încheiat între operatorul RETIM Ecologic Service SA și Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Deșeurilor - ADID TIMIȘ, s-au colectat și transportat deșeurile depozitate/abandonate pe domeniul public, constituite în rampe clandestine de deșeurilor, la cererea autorității contractante (membru ADID Timiș). Prin intermediul firmei de salubritate RETIM Ecologic Service SA, s-au colectat și transportat deșeurilor depozitate/abandonate pe domeniul public al municipiului Timișoara, în cantitate totală de 13.911,20 tone (sursa: Raport lunar SC RETIM SA).

În anul 2019 a fost colectată, de către operatorul de salubritate, o cantitate de 108.222 tone deșeurilor municipale, deșeurilor reciclabile/valorificate în cantitate de 41.131 tone, iar deșeurilor valorificate energetic în cantitate de 3.230 tone.

Urmare a faptului că există un număr important de locații în care se repetă fenomenul de abandonare de deșeurilor, Municipiul Timișoara prin compartimentul de specialitate a luat măsuri în vederea asigurării unui grad de curățenie și igienizare corespunzător a domeniului public.

Prin Hotărârea de Consiliu Local nr. 405/25.07.2019, s-a aprobat Planul de prevenire și măsuri privind evitarea și reducerea cantităților de deșeurilor abandonate pe domeniul public de pe raza Municipiului Timișoara, cu scopul de creștere, păstrare și menținere a gradului de salubritate a Municipiului Timișoara prin reducerea și chiar evitarea abandonării deșeurilor pe domeniul public.

În baza HCLMT nr. 405/2019 s-au creat și pus în funcțiune patru puncte de colectare deșeurilor, în următoarele locații: Calea Torontalului nr. 94; strada Torac nr. 2-4; strada Avram Imbroane nr. 70; parcare pod Calea Șagului. În cadrul acestor puncte de colectare, supravegheate de către operatorul de salubritate, deșeurilor sunt colectate separat, pe categorii de deșeurilor, după cum urmează:

- deșeurilor vegetale;
- deșeurilor voluminoase și de uz casnic;
- deșeurilor provenite din locuințe, generate de activități de reamenajare interioară/exterioară a acestora.

Fiecare cetățean are dreptul să depună gratuit, prin aport voluntar următoarele cantități maxime de deșeurilor: 3 mc/lună - deșeurilor vegetale; 5 mc/lună - deșeurilor voluminoase; 1 mc/lună - deșeurilor provenite din locuințe, generate de activități de reamenajare interioară/exterioară a acestora.

În anul 2019, Municipiul Timișoara a luat măsuri suplimentare de diminuare a fenomenului de abandon de deșeurilor prin achiziționarea și instalarea de camere de supraveghere video pe domeniul public, în vederea identificării persoanelor, care abandonează deșeurilor pe domeniul public de pe raza Municipiului Timișoara.

În cadrul „Sistemului Integrat de Management al Deșeurilor în Județul Timiș” funcționează Stația de sortare deșeurilor din Municipiul Timișoara, care deservește Municipiul Timișoara și 9 comune periurbane (Dumbrăvița, Ghiroda, Giarmata, Giroc, Moșnița Nouă, Orțișoara, Remetea Mare, Șag, Sânmihaiu Român), începând cu data de 01 noiembrie 2018.

Prin contractul încheiat între Municipiul Timișoara și SC Compania Locală de Termoficare Colterm SA, s-a atribuit delegarea de gestiune a serviciului de sortare a deșeurilor – Operare și întreținere a Stației de sortare deșeurilor din Municipiul Timișoara.

Prin intermediul Stației de Sortare Deșeurilor – SSDM sunt gestionate următoarele categorii de deșeurilor: deșeurilor reziduale și deșeurilor reciclabile: hârtie/carton, plastic, sticlă, metal, colectate de pe raza municipiului Timișoara.

În luna noiembrie 2019, Primăria Municipiului Timișoara a demarat procedura de licitație deschisă în vederea desemnării unui prestator de servicii de Colectare, transport, depozitare/valorificare a deșeurilor vegetale și a deșeurilor din construcții provenite din demolări, din activități de reamenajare și reabilitare, abandonate pe domeniul public al Municipiului Timișoara.

Pentru colectarea deșeurilor din sticlă de la populație sunt amplasate pe domeniul public un număr de 350 de recipiente tip clopot (verzi), în mai multe locații pe raza Municipiului Timișoara, locațiile de amplasare a containerelor s-au stabilit astfel încât să nu afecteze circulația pietonilor și vizibilitatea, acțiunea de colectare având atât scop caritabil, pentru a veni în întâmpinarea persoanelor nevoiașe, cât și scop ecologic.

Prin Acordul de parteneriat încheiat între Municipiul Timișoara și Federația Caritas a Diacezei Timișoara, au fost amplasate 30 de containere speciale destinate colectării articolelor de îmbrăcăminte uzate și altor produse textile uzate în rândul populației.

În vederea colectării deșeurilor vegetale au fost realizate acțiuni de colectare a acestora de pe domeniul public cu sprijinul SC Brantner SRL și a societăților subordonate Primăriei Municipiului Timișoara, fiind transportate spre valorificare energetică la SC Colterm S.A. Timișoara.

Controlul generării deșeurilor la nivelul Municipiului Timișoara

Primăria Municipiului Timișoara, prin operatorii de salubritate Brantner Servicii Ecologice SRL, Retim Ecologic Service SA și societățile comerciale subordonate, au desfășurat o acțiune de curățenie de primăvară denumită „Timișoara Curată”, în perioada 16.04.2019-25.04.2019, privind colectarea și transportul deșeurilor existente pe domeniul public al municipiului Timișoara. De asemenea, s-au desfășurat acțiuni comune cu Poliția Locală Timișoara și operatorii de salubritate în vederea salubrității zonelor, terenurilor, imobilelor unde au fost evacuate persoane fără adăpost și/sau au fost depozitate cantități semnificative de deșeuri care s-au constituit în rampe clandestine de deșeuri cu posibil impact asupra mediului înconjurător.

Întrucât gestionarea deșeurilor municipale reprezintă un sector cheie în implementarea dezvoltării durabile a oricărei localități, municipalitatea prin serviciile de specialitate își propune, în anul 2020, următoarele obiective în domeniul salubrității:

- ❖ Asigurarea implementării la nivel local a obligațiilor privind gestionarea deșeurilor asumate prin Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană – obiectiv general în calitate de stat membru al Uniunii Europene;
- ❖ Realizarea măsurilor privind salubritatea stradală cuprinse în Planul de menținere a calității aerului;
- ❖ Elaborare documentație pentru modernizare, re tehnologizare Stație de sortare a deșeurilor Timișoara;
- ❖ Actualizarea suprafețelor căilor de circulație (carosabil, trotuare, parcări) pe care se efectuează serviciul de salubritate stradală.

1.3. PROTECȚIA ȘI CONSERVAREA BIODIVERSITĂȚII

Dezvoltarea durabilă se bazează pe menținerea și reabilitarea capitalului natural prin conservarea biodiversității și utilizarea durabilă a componentelor biologice.

În municipiul Timișoara există preocupări și potențial ridicat de pregătire profesională în domeniul protecției mediului, atât în domeniul universitar (Universitatea Politehnică Timișoara – prin Facultatea de Chimie Industrială și Ingineria Mediului, Facultatea de Mecanică, Facultatea de Hidrotehnică; Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I” din Timișoara; Universitatea de Vest – Timișoara prin Facultatea de Chimie, Biologie și Geografie), cât și în domeniul cercetării (Centrul de Cercetare, Igienă și Patologie Animală; Ingineria Protecției și Depoluării Apei, Analiza de Mediu a Proceselor Industriale). Colaborarea specialiștilor în ultimii zece ani a făcut posibilă monitorizarea stării mediului din zona Timișoara, precum și a evoluției sale în timp, ca urmare a aplicării normelor naționale și europene de mediu.

Studiul de evaluare a biotopurilor urbane din cadrul Pădurii Verzi, a perdelelor forestiere de protecție, a parcurilor, zonelor verzi și a unor cartiere ale municipiului, constituie un inventar și o analiză a situației existente la nivelul biodiversității, în mediul urban tot mai antropizat.

Măsurile implementate de către Direcția de Mediu din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara pentru conservarea și protecția biodiversității au fost:

1. Combaterea populațiilor de plante invazive prin campanii de eradicare și control, în special *Ambrosia artemisiifolia* (care este, în plus, o redutabilă producătoare de polen alergen). În acest context au fost preferate măsurile de combatere mecanică (cosiri) față de combaterea chimică.

Printre speciile invazive au fost monitorizate:

- *Conyza canadensis* (L.) Cronquist (bătrâniș);
- *Echinocystis lobata* (Michx) Torrey & A. Gray (bostănaș spinos);
- *Erigeron annuus* (L.) Pers. (bunghișor american);
- *Ailanthus altissima* (Miller) Swingle (cenușer, oțetar fals)
- *Xanthium italicum* L. (cornuți);
- *Xanthium spinosum* L. (holeră);
- *Helianthus tuberosus* L. (topinambur, napi porcești);
- *Amorpha fruticosa* L. (salcâm albastru);
- *Impatiens glandulifera* Royle (slăbănog himalaian);
- *Reynoutria japonica* Houtt. (troscot mare japonez);
- *Rudbeckia laciniata* L. (mărită-mă-mamă);

2. Cosirea suprafețelor înierbate de pe domeniul public al municipiului în care domină gramineele, înainte de înspicarea acestora, pentru a reduce riscul eliberării de polen alergen;

3. Reglementarea cositului pe anumite suprafețe din parcuri, pe mici suprafețe, în preajma tufărișurilor; eliminarea folosirii insecticidelor și rodenticidelor pe suprafața unor zone din parcuri, pentru a împiedica otrăvirea amfibienilor, reptilelor și păsărilor;
4. Păstrarea unor spații mici cu vegetație înaltă, cvasi - naturală, care este cosită doar la intrarea în sezonul hiemal, în vederea protecției și conservării faunei;
5. Amenajarea de hrănitori și cuiburi artificiale pentru a se încuraja și susține cuibăritul păsărilor în Timișoara;
6. Sensibilizarea cetățenilor pentru formarea unei conștiințe ecologice prin intermediul acțiunilor ecologice, mass - media, comunicate de presă;
7. Derularea unor programe de educație ecologică și de protecție a mediului în parteneriat cu ONG-uri, având drept scop sensibilizarea generației tinere din instituțiile de învățământ, în special cu ocazia evenimentelor din calendarul de mediu: Luna Pădurii (15 Martie - 15 Aprilie), "Ziua Păsărilor și a Arburilor" (10 Mai), "Ziua Internațională a Biodiversității" (22 Mai) "Ziua Europeană a Parcurilor" (24 Mai), "Ziua Internațională a Copilului" (1 Iunie), "Ziua Mondială a Mediului Înconjurător" (5 Iunie).

Un obiectiv important al municipalității în viitor, îl constituie realizarea conservării biodiversității prin abordarea la nivel de peisaj, prin considerarea conectivității, astfel încât arile - cheie să fie legate prin coridoare ecologice. Din acest punct de vedere, toate parcurile și ecosistemele periurbane seminaturale vor fi menținute și protejate. În acest context, atragerea membrilor comunității în acțiunile de conservare a biodiversității implementate de municipalitate este esențială, fiind considerată o condiție a reușitei acțiunilor de conservare a naturii. Acest lucru se poate face și prin stimularea și conștientizarea populației în plantarea/semnarea speciilor dorite de municipalitate cât și prin măsuri de informare, prin oferirea de material biologic gratuit.

Grădina Botanică din Timișoara găzduiește o colecție deosebită de specii (Cercidiphyllum japonicum, Chionantus retusus, Diospyros lotus, Evodia danielii, Kolkwitzia amabilis, Phyllostachys aurea, Quercus macrocarpa, Rhamnus rupestris, Viburnum carlesii, Zanthoxylum piperitum, Zizyphus jujuba, Xanthoceras sorbifolia, Lagerstroemia indica), rolul acesteia fiind de conservare a speciilor și a diversității genetice.

Grădina Botanică a fost proiectată să cuprindă specii de plante grupate în sectoare: Flora Ornamentală, Sectorul Flora și Vegetația României cu Subsectorul Flora Banatului, Sectorul Flora Regiunii Mediteraneene, Sectorul Flora Americii, Flora Asiei cu Subsectorul Grădina Japoneză, Sectorul Sistematic al Plantelor, Sectorul Flora Medicinală și Sectorul Flora Tropicală.

Grădina Zoologică a Municipiului Timișoara desfășoară activități de protecție și bunăstare a animalelor sălbatice aflate în colecție și conservarea biodiversității, prezentării animalelor publicului vizitator, derularea de programe de educație ecologică cu asociații de protecția mediului și unități de învățământ preuniversitar, de programe de conservare *in situ* și *ex situ*, precum și de programe de cercetare, specifice grădinilor zoologice. În cadrul grădinii zoologice, pe lângă activitățile curente de supraveghere etologică și veterinară a animalelor din colecție, asigurarea hranei și a igienei habitatelor, se desfășoară și programe de sensibilizare a publicului vizitator și activități educaționale pentru elevi și preșcolari cum sunt: ore de biologie aplicată, participarea vizitatorilor la hrănirea animalelor, realizarea de desene cu animalele din cadrul colecției grădinii zoologice sau diferite teme inspirate din natură, vizitarea grădinii zoologice cu ghid, alte activități recreative și de divertisment.

La data de 31.12.2019 colecția cuprinde un număr de 52 de specii și peste 283 de indivizi.

Un obiectiv esențial al Grădinii Zoologice a Municipiului Timișoara îl constituie desfășurarea de activități ecologice, de educație, responsabilizare și informare a publicului vizitator.

În cadrul Grădinii Zoologice a Municipiului Timișoara au fost organizate următoarele activități de educație, sensibilizare și conștientizare a publicului cu privire la protecția și conservarea biodiversității:

a) În cadrul programului "Școala Altfel" s-au desfășurat mai multe acțiuni cu participarea publicului.

b) În data de 01.06.2019 Grădina Zoologică Timișoara, prin reprezentanții săi, i-a primit pe vizitatori într-o atmosferă de sărbătoare, așa cum se cuvine, cu ocazia Zilei Internaționale a Copilului.

Sursa: Direcția de Mediu din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara

c) În data de 09.08.2019, cu ocazia Zilei Internaționale a Grădinilor Zoologice și Parcurilor, vizitatorii au beneficiat de acces gratuit la Zoo Timișoara. Cei prezenți în această zi au avut ocazia să hrănească cerbii, urșii și păsările de apă și au avut parte de un program de „animal petting” unde au avut acces direct la animale precum iepuri, suricate, porcușori de Guineea, țestoase de uscat, capre pitice pe care au putut să le mângâie și să se joace într-un mediu foarte sigur sub atenta supraveghere și grijă a personalului Grădinii Zoologice Timișoara.

Sursa: Direcția de Mediu din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara

Sursa: Direcția de Mediu din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara

d) În zilele de sfârșit de săptămână, s-au realizat programe de hrănire a animalelor cu participarea activă a vizitatorilor. La cerere s-a pus la dispoziție un ghid pentru vizitarea grădinii zoo.

Centrul de Salvare, Reabilitare și Îngrijire a Păsărilor Sălbaticice Rănite:

La Centrul de Salvare, Reabilitare și Îngrijire a Păsărilor Sălbaticice Rănite din cadrul Grădinii Zoologice Timișoara au fost primite un număr de 9 păsări rănite din diferite specii sălbaticice. După ce au fost îngrijite și tratate s-a reușit eliberarea a 5 păsări înapoi în natură.

Obiective majore pentru anul 2020:

1. Îmbogățirea colecției de animale cu cel puțin 2 noi specii de animale, precum și dobândirea de indivizi tineri la speciile cu grad ridicat de îmbătrânire din cadrul efectivului existent;
2. Popularea habitatelor libere;
3. Achiziția de materiale de întreținere, reparații și modernizare a habitatelor pentru animale, achiziția de materiale avertizoare, informative și indicatoare, cu reale beneficii din punct de vedere educativ, turistic, de protecție și nu în ultimul rând, estetic;
4. Demararea procedurilor pentru construirea unui adăpost pentru feline mari în cadrul Grădinii Zoologice.

Gestionarea câinilor fără stăpân din Municipiul Timișoara

În baza contractului de concesiune nr. 91/01.07.2016, aflat în vigoare până în data de 12.07.2019, s-a realizat urmărirea activității de gestionare a populației canine fără stăpân de pe domeniul public al Municipiului Timișoara, astfel, în perioada 01.01.2019-12.07.2019, au fost recepționate următoarele activități:

- 239 câini ridicați de pe domeniul public al Municipiului Timișoara;
- 116 câini adoptați;
- 64 mortalități survenite în adăpostul de animale fără stăpân;
- 5 animale eutanasiate;
- în data de 12.07.2019 în adăpostul de animale fără stăpân erau adăpostite un număr de 599 de animale fără stăpân.

În baza contractului nr. 143/23.09.2019, în perioada 01.10.2019 - 31.12.2019 au fost recepționate următoarele activități:

- 128 câini ridicați de pe domeniul public al Municipiului Timișoara;
- 84 de câini adoptați;
- 16 mortalități survenite în adăpostul de animale câinilor fără stăpân;
- în data de 31.12.2019 erau adăpostite un număr de 533 animale fără stăpân.

2. SPAȚIILE VERZI ȘI ZONELE DE AGREMENT

Importanța spațiilor verzi este dovedită științific prin rolul important pe care-l au în menținerea echilibrului psihic și fizic al locuitorilor unei aglomerări urbane tot mai antropizate. Cu toate că spațiile verzi urbane nu pot restabili condițiile naturale într-un oraș, prin funcțiile lor ecologice, sanitar - igienice și recreativ - estetice reprezintă aliatul nostru în lupta cotidiană împotriva agresiunilor vieții moderne, determinând în bună măsură gradul de civilizație și confort urban. Nu trebuie omis faptul că, din perspectiva vizitatorului și locuitorului, deopotrivă, spațiile verzi dau expresivitate peisajelor arhitecturale urbane, calitate a unei localități.

Urbanizarea, un proces continuu, dinamic afectează deopotrivă micile și marile orașe și aglomerări urbane. Fenomenul de restrângere a spațiilor verzi accentuează masiv riscurile ecologice în mediul urban, având un impact negativ imediat asupra viabilității și sustenabilității acestora, asupra calității vieții și stării de sănătate a populației. Creșterea densității locuirii în zonele urbane duce la o nevoie tot mai mare de spațiu. Concomitent cu dezvoltarea aglomerărilor urbane, s-au modificat structura, arhitectura și design - ul, urban în detrimentul spațiilor verzi. În acest cadru general, din care Municipiul Timișoara nu face excepție, principala provocare o reprezintă asigurarea dezvoltării durabile a municipiului, în care spațiile verzi joacă un rol esențial. Spațiile verzi constituie „plămânil verde al orașului”, o componentă vitală în viața orașului.

Din perspectivă ecologică și combatere a efectelor schimbărilor climatice, spațiile verzi contribuie esențial la echilibrarea temperaturii, intensității luminii ambientale, la absorbția zgomotelor și la purificarea aerului – un hectar de vegetație sau pădure generează într-o singură zi 220 kg de oxigen, consumând prin procesul de fotosinteză 280 kg CO₂. Rolul asupra calității aerului, din perspectiva poluării cu pulberi în suspensie și sedimentabile, este dovedit științific, cu implicații serioase asupra sănătății populației.

Din datele deținute, suprafața de spații verzi a municipiului Timișoara la nivelul anului 2019 a fost de 524,62 hectare, care include și Perdeaua forestieră de protecție în suprafață de 25 hectare înființată în partea de nord vest a municipiului Timișoara între șoseaua Timișoara - Jimbolia și Calea Aradului, ceea ce reprezintă un indicator de 15,73 mp/locuitor, calculată la o populație după domiciliu (conform datelor furnizate de Institutul Național Statistică - Direcția Regională de Statistică Timiș), suprafața de spațiu verde mult sub norma de 26 mp/cap de locuitor, conform cerințelor Uniunii Europene.

Spațiile verzi sunt constituite din suprafețele de teren ale căror fond dominant este constituit din vegetație. Acestea le sunt asociate o serie de construcții specifice pentru satisfacerea funcțiilor igienico-sanitare, socio- culturale și estetice. Deosebim trei categorii de spații verzi organizate: parcul (suprafață mai mare de 1 hectar) grădina (teren cultivat cu flori, copaci și arbuști ornamentali care este folosit pentru agrement și recreere, fiind deschis publicului) și scuarul (suprafață până la 1 hectar).

Totodată, în municipiul Timișoara există spații verzi organizate în cadrul ansamblurilor expoziționale cum ar fi: Grădina Botanică, Grădina Zoologică, Parcul Copiilor, Muzeul Satului, precum și în zonele de locuit, în perdele forestiere.

Suprafața spațiilor verzi

Tipuri spații verzi	Suprafață (ha)		mp/locuitor	
	An 2019	An 2009	An 2019	An 2009
Parcuri	92,209	89,59	2,93	2,78
Scuaruri	15,76	12,97	0,51	0,41
Spații verzi zone stradale și blocuri	332,829	328,58	10,566	10,30
Perdea forestieră	30,00	30,00	0,95	0,95
Pădurea Verde	50,70	50,70	1,610	1,61
Locuri de joacă	1,72	–	0,054	–
Parcări ecologice	1,40	–	0,044	–
TOTAL	524,62	509,84	15,73	16,19

Sursa: Direcția de Mediu din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara

Există numeroase zone verzi inclusiv între blocuri, precum și în alineamentele stradale. Suprafața totală a acestora este de 328,58 ha, din care 170,9 ha în aliniamente stradale și 157,68 ha în cartierele de blocuri.

Suprafața spațiilor verzi pe cartiere

Cartierul	Suprafață teren – mp.	Suprafață spații verzi – mp	Procent
Cetate	1.001.848	512.548	51%
Mehala	1.052.783	530.673	50%
Fabric	1.829.186	827.754	45%

Freidorf	240.438	105.237	44%
Ciarda Roșie	219.028	94.305	43%
Fratelia	455.663	176.651	39%
Elisabetin	1.755.884	674.582	38%
Plopi	143.834	52.882	37%
Iosefin	725.412	256.455	35%
Ghiroda Nouă	145.880	46.600	32%

Sursa: Direcția de Mediu din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara

Se poate observa faptul că cea mai mare pondere a suprafață a spațiilor verzi se găsește în cartierul Cetate, iar cea mai mică în Ghiroda Nouă. Acest fapt se datorează inclusiv modului de dezvoltare istorică a celor două cartiere. Primul reprezintă vechiul nucleu civic al orașului Timișoara, pe când cel de al doilea a apărut ca urmare a creșterii pe orizontală a orașului și înglobării localităților limitrofe. Suprafețele ocupate de zonele industriale, comerciale, zonele periferice ale orașului în continuă extindere, canalul Bega nu sunt cuprinse în această situație.

Situația suprafețelor de zone verzi organizate în parcuri

Denumire parc	Suprafața totală – mp	din care – mp.				
		Gazon și arbori	Rabate flori	Alei	Luciu apă	Alte terenuri
Parcul Scudier (Central)	79.127	62.002	170	13.625	470	2.860
Parcul Catedralei	45.399	38.000	20	2.900	–	4.479
Parcul Justiției	32.715	26.420	–	5.239	–	1.056
Parcul Rozelor	37.490	26.290	5.900	2.800	–	2.500
Parcul Copiilor	66.400	59.450	–	3.800	350	2.800
Parcul Mocioni (Ilsa)	21.787	17.987	–	2.400	–	1.400
Centrul Civic	76.000	67.500	–	5.000	–	3.500
Parcul Botanic	84.103	74.533	120	7.500	450	1.500
Parcul Alpinet	20.743	13.193	–	5.250	–	2.300
Parcul Universității	56.205	47.300	70	5.475	–	3.360
Parcul Pârvan	59.896	48.214	300	6.732	–	4.650
Parcul Campus Universitar	89.693	72.528	60	11.025	–	6.080
Parcul Poporului	45.129	37.390	–	5.300	–	2.439
Parcul Stadion	70.905	58.502	–	2.238	–	10.165
Parcul Lidia (Pădurice Giroc)	90.331	84.573	–	4.550	–	1.208
Parcul Adolescenților	17.000	13.700	–	3.200	100	–
Parcul Petofi	12.088	11.020	–	1.068	–	–
Parcul Uzinei	17.080	13.200	–	3.820	60	–
Total parcuri	922.021	771.802	6.640	91.922	1.430	50.297

Sursa: Direcția de Mediu din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara

Situația suprafețelor de zone verzi organizate în scuaruri

Denumire scuar	Suprafața totală (mp.)	din care – mp.				
		Gazon și arbori	Rabate flori	Alei	Luciu apă	Alte terenuri
Scuarul Operei	16.823	2.900	750	11.773	–	1.400
Piața Unirii	13.500	5.000	–	900	–	7.600
Scuarul Bastion	25.300	18.895	–	2.575	–	3.830
Scuarul Muzeului	14.300	11.540	–	560	–	2.200
Piața Bihor	17.050	15.390	–	1550	–	110
Piața Plevnei	5.200	4.160	–	765	100	175
Scuarul Doina	20.350	16.020	–	3.880	–	450
Piața Crucii	9.100	7.960	–	1.090	–	50
Scuarul Arcidava	2.400	2.200	–	198	2	–
Scuarul Arhanghelii Mihail și Gavril	2.830	2.730	–	100	–	–
Scuarul Sf. Nicolae	1.318	1.000	–	318	–	–

(Păun Pincio)						
Scuarul str. Macilor	2.440	2.000	–	440	–	–
Scuarul str. Pompiliu Ștefu	1.440	1.204	–	236	–	–
Parcul Zona Bucovina	8.947	7.606	–	1.281	60	–
Parcul Clăbucet	5.683	4.545	–	1.108	30	–
Parcul Soarelui	6.730	5.800	–	900	30	–
Parcul Triade	2.036	1.737	–	299	–	–
Piața Vasile Adamachi	2.200	2.000	–	200	–	–
Total scuaruri	157.647	112.687	750	28.173	222	15.815

Sursa: Direcția de Mediu din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara

În ceea ce privește vegetația, la nivelul municipiului Timișoara se înregistrează o constantă de 0,5 arbori/locuitor și o producție de oxigen exprimată la 8,8 kg O₂/locuitor. Echilibrul (balanța ecologică) în atmosferă este menținută de către vegetația lemnoasă în primul rând, care consumă bioxid de carbon și produce oxigen. Acest echilibru este o condiție a confortului ambiental și a însăși existenței umane și este foarte instabil în aglomerările umane din zonele lipsite de păduri. Aceasta este situația și în Municipiul Timișoara, oraș de câmpie, situat într-o zonă în care pe o rază de 20–30 km procentul de împădurire este de 2–3%.

Pentru întreținerea spațiilor verzi existente și amenajarea unor spații verzi noi pe raza municipiului Timișoara, anual se alocă fonduri în bugetul local, dedicate lucrărilor de amenajare, reamenajare și întreținere de zone verzi (plantări de arbori, arbuști, conifere, garduri vii și plante floricole). Lucrările de întreținere a spațiilor verzi și a locurilor de agrement au caracter de permanență, fiind prevăzute în programele lunare de lucrări ale societăților prestatoare de lucrări în spațiile verzi ale municipiului Timișoara.

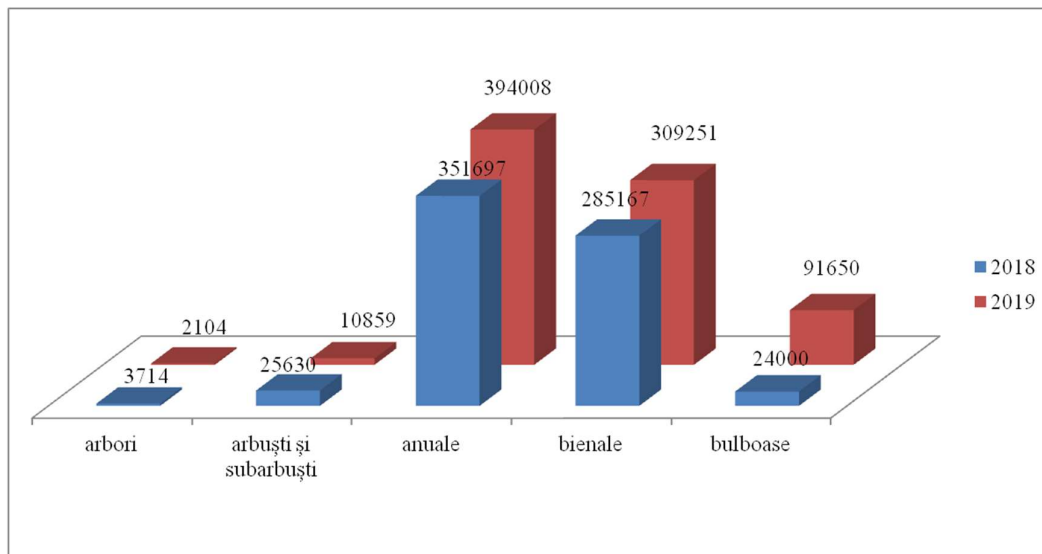
La nivelul anului 2019, întreținerea parcurilor, scuarurilor, spațiilor verzi și sistemelor de irigare, a locurilor de joacă pentru copii, canisitelor, precum și lucrările de tăieri de corecție, defrișare și elagare a arborilor de pe domeniul public al municipiului Timișoara a fost prestată de 3 societăți comerciale, pe baza Acordurilor cadru și a contractelor subsecvente aferente acestora, și anume de către: S.C. „HORTICULTURA” S.A, S.C. „ROGERA PREST COM” S.R.L și S.C. „GREEN CITY ANDLIV” S.R.L.

În sinteză, în anul 2019 s-au efectuat lucrări și activități, după cum urmează:

- Plantarea a 2104 bucăți arbori, 10859 bucăți arbuști (arbuști foioși și rășinoși gard viu și trandafiri și plante perene), 394008 bucăți flori anuale, 309251 bucăți flori bienale, 91650 bulbi lalele, 7690 bucăți mușcate (*Pelargonium sp.*) în jardiniere, pe suporturi metalici și stâlpi de iluminat de-a lungul bulevardelor;
- Lucrări de gazonat pe o suprafață de 198,9 ari;
- Lucrări de cosit manual și mecanic pe o suprafață însumată de 233041 ari în parcuri, scuaruri și pe aliniamente stradale;
- Lucrări de tăieri corecție la 6891 arbori; s-au defrișat 1303 buc. arbori cu diametrul 10-30 cm, 569 buc.arbori cu diametrul 31-60 cm și 199 bucăți arbori cu diametrul peste 60 cm, aceștia fiind arbori bolnavi, uscați, periculoși, răsați spontan sau ruți ca urmare a căderilor masive de zăpadă.

Locurile de joacă au fost întreținute și modernizate prin înlocuirea și suplimentarea echipamentelor de joacă uzate, care nu mai corespundeau cerințelor esențiale de securitate, cu echipamente moderne și mult mai fiabile și prin înlocuirea mobilierului urban uzat (coșuri de gunoi și bănci). Cu caracter de permanență s-au executat lucrări de reparații, planificate și neplanificate, ca urmare a vandalizărilor, furturilor sau sesizărilor cetățenilor.

Analiză comparativă a plantărilor în spațiile verzi ale municipiului Timișoara în perioada 2018 -2019

Sursa: Direcția de Mediu din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara

Obiectivul major al municipalității în domeniul spațiilor verzi îl reprezintă îmbunătățirea calității și cantității acestora, în vederea asigurării balanței ecologice, asigurarea unui mediu urban echilibrat și armonios pentru locuitorii ei și implementarea măsurilor prevăzute în Strategia Dezvoltării Spațiilor Verzi a Municipiului Timișoara 2010 – 2020, aprobată prin Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Timișoara nr.62/28.01.2012.

În anul 2020, printre acțiunile Direcției de Mediu care vor contribui la îndeplinirea acestui obiectiv, enumerăm următoarele:

- Monitorizarea dinamicii spațiilor verzi: plantări, extrageri, corecții de arbori și arbuști și alte lucrări în domeniul hortic/dendrologic;
- Amenajarea terenurilor neamenajate/degradate sau achiziția/ identificarea de teren disponibil, dedicat unor astfel de amenajări;
- Îmbunătățirea cadrului reglementativ local privind protecția, conservarea și îmbunătățirea spațiilor verzi publice și private;
- Îmbunătățirea calității spațiilor verzi urbane din cvartalele de locuințe, prin realizarea de amenajări peisagistice și spații de recreere, în special în zonele din perimetrul blocurilor cu locuințe colective;
- Modernizarea parcurilor istorice din municipiul Timișoara, Parcul Cetății (Civic), și asigurarea facilităților pentru petrecerea timpului liber în natură;
- Plantarea pe domeniul public al Municipiului Timișoara a unui număr de 1.000 de arbori din specii rezistente la secetă, din flora zonei Câmpiei de Vest, precum și a arborilor cu valoare peisagistică și botanică ridicată, pentru creșterea calității spațiilor verzi, asigurarea unor spații verzi prin amenajări peisagistice urbane cu o calitate deosebită.

Vegetația forestieră din municipiul Timișoara

Din suprafața totală a Pădurii Verzi de 735 ha, Primăria Municipiului Timișoara are în administrare, suprafața de 47,44 ha, înființată în anii 1938-1939, prin împădurirea unui teren de la marginea orașului. Pentru această suprafață s-au întocmit studii de Cadastru Verde în perspectiva introducerii în circuitul recreativ al municipiului printr-o sistematizare și structurare corespunzătoare, ceea ce ar putea asigura o încărcare cu vizitatori de cel puțin 20-25 vizitatori/ha.

Luând în considerare elementele primare privitoare la balanța ecologică corelate cu datele relevate de lucrarea „Cercetări preliminare privind fenomenul de uscarea a arborilor și arbuștilor din Timișoara” realizată de ICAS-TM, municipalitatea a trecut pe agenda sa activități prioritare dezvoltării spațiilor verzi, a calității peisagiste, ecologice, botanice a acestora.

Municipiul Timișoara este protejat de 25 hectare de perdea forestieră de protecție (din care 17 hectare între Strada Ovidiu Balea și Calea Torontalului și 8 ha. între Calea Torontalului și Calea Aradului, aflate în proprietatea Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului.

Prin Hotărârea nr. 125 din data de 27.03.2019 s-a aprobat încheierea Contractelor de administrare în regim silvic, a fondului forestier proprietate a Municipiului Timișoara, între Municipiul

Timișoara și Regia Națională a Pădurilor - Romsilva, Direcția Silvică Timiș prin Ocolul Silvic Timișoara, respectiv Ocolul Silvic Ana Lugojana.

În colaborare cu Direcția Silvică și Ocoalele Silvice Timișoara, respectiv Ana-Lugojana ce administrează suprafețele de pădure proprietate a Primăriei Municipiului Timișoara conform contractelor de administrare nr. SC2019-11752/ 14.05.2019, respectiv contract nr. SC2019-11753/ 14.05.2019, s-au verificat următoarele aspecte:

- s-au urmărit activitățile de administrare a pădurilor aflate în proprietatea Municipiului Timișoara situate în jud. Timiș și Caraș-Severin: 731,1 ha, din care în Județul Timiș 47,4 ha la Pădurea Verde și 183,3 ha în Comuna Jdioara, iar în Județul Caraș Severin 500,4 ha, în Comuna Tincova.
- s-a participat la licitațiile derulate pentru valorificarea masei lemnoase rezultate din tăieri;
- împreună cu reprezentanți ai Direcției Silvice Timiș, au avut loc mai multe acțiuni de verificare a fondului forestier aparținând municipalității;
- verificări pe teren în colaborare cu personalul silvic pentru controlul fitosanitar în vederea depistării dăunătorilor;
- verificarea integrității gardului ce delimitează părțile componente ale corpurilor de pădure pentru prevenirea depozitărilor de gunoaie, molozuri etc.;
- s-a participat la inspecțiile de fond anuale prevăzute în contract împreună cu Ocolul Silvic Ana Lugojana și Ocolul Silvic Timișoara.

Principalele puncte de atracție pentru recreere și agrement în jurul Timișoarei, până la distanța de 25 km sunt următoarele:

Denumirea obiectivului agrement	Distanța față de oraș (km)	Suprafața (h)	Capacitate încărcare max. cu vizitatori
Pădurea Verde	0	735	15.000
Pădurea Pișchia (acumulare Murani)	25	100	500
Acumularea Ianova	25	200	2.000
Pădurea Recaș	27	280	1.000
Pădurea Bistra	10	250	700
Parc dendrologic Bazoș	20	60	1.000
Pădurea Chevereș	32	150	500
Lunca Timiș Albina	15	50	1.000
Lunca Pogănișului	27	600	2.000
Lunca Timișului Urseni-Giroc-Șag	14	300	3.000
Pădurea Giroc	12	440	1.000
Pădurea Lighed	23	1.600	2.000
Băile Calacea	25	30	1.000
TOTAL		4.795	29.700

Sursa: Direcția de Mediu din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara

3. LOCUIREA

La sfârșitul anului 2018, în conformitate cu datele prelucrate de pe site-ul INS, în Municipiul Timișoara, numărul de locuințe era de 141.520 (în creștere față de anul 2017), cu o suprafață medie locuibilă de aproximativ 53,81 mp/locuință și 23,32 mp/locuitor. Din totalul de 141.520 locuințe existente în Timișoara în 2018, 99% sunt proprietate privată și 1,00% reprezintă proprietate publică.

Detalii	2015	2016	2017	2018
Locuințe existente Total, din care :	139.060	139.787	140.334	141.520
- proprietate publică	1.492	1.492	1.492	1.492
- proprietate privată	137.568	138.295	138.842	140.028
Suprafața locuibilă Total (m ²), din care:	7.439.252	7.492.895	7.539.222	7.615.756
- proprietate publică	38.829	38.829	38.829	38.829
- proprietate privată	7.400.423	7.454.066	7.500.393	7.576.927

Sursa: Institutul Național de Statistică, date prelucrate

Analiza principalelor aspecte sociale ale locuirii în municipiul Timișoara include evaluarea fondului locativ existent și a caracteristicilor socio-demografice ale populației.

Indicatori sociali și sociologici ai locuirii

Detalii	2015	2016	2017	2018
Nr. de locuințe/1000 locuitori	417,15	420,80	423,80	434
Suprafață medie locuibilă/ locuință (mp)	53,49	53,60	53,73	53,81
Suprafață medie locuibilă/ locuință proprietate privată	53,79	53,90	54,03	54,11
Suprafață medie locuibilă/ locuință proprietate publică	26,02	26,02	26,02	26,02
Suprafață medie locuibilă/ persoană (mp)	22,31	22,55	22,77	23,32
Densitatea locuitor/locuință	2,39	2,37	2,36	2,31

Sursa: Institutul Național de Statistică, date prelucrate

S-au utilizat datele privind populația după domiciliu pentru anul 2018.

În anul 2019, conform evidențelor Direcției Generale de Urbanism, din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara, au fost eliberate 1.740 autorizații de construire/desființare, din care:

- autorizații de construire: 1.704
- autorizații de desființare: 36

Cele mai multe autorizații de construire au fost eliberate pentru rețele edilitare (719) și locuințe colective (230).

Biroul Banca de Date Urbană din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara a eliberat pe parcursul anului 2019:

- 388 certificate de urbanism cu privire la alipiri/dezlipiri/servituți/apartamentări, din care 357 finalizate și 31 în curs de soluționare;
- 714 certificate de atestare a edificării/extinderii/desfintării construcțiilor din care 663 finalizate (636 certificate de atestare a edificării/extinderii/desfintării construcțiilor emise cu număr final) și 51 în curs de soluționare;
- 1572 adeverințe de nomenclator stradal și confirmări de adresă din care 1566 adeverințe de nomenclator stradal și confirmări de adresă eliberate și 6 în curs de soluționare;
- 1015 avize pentru rețele existente;
- 2474 planuri de situație scara 1:500 și planuri de încadrare în zonă scara 1:5000 eliberate în format electronic;
- 1347 cereri diverse; puncte de vedere referitoare la imobile în dosare de instanță și puncte de vedere referitoare la dosare privind Legea 10/2001 și legile fondului funciar (Legea 247/2005), derularea acordului cadru privind prestarea de servicii de cadastru și topografie pentru imobilele (clădiri și terenuri) din domeniul public și privat al municipiului Timișoara, excepție făcând terenurile forestiere. Astfel în 2019 au fost încheiate 2 contracte subsecvente în baza cărora s-au comandat un nr. de 55 de lucrări, din

aceste fiind finalizate 37 (cu proces verbal de recepție) iar restul fiind în stadii avansate de execuție (finalizare). O mare parte din lucrările finalizate au fost solicitate în cadrul proiectelor cu finanțare din fonduri Europene.

Pentru o mai bună analiză a activității desfășurate în anul 2019, se poate face o comparație cu anul 2018, respectiv:

- 396 certificate de urbanism cu privire la alipire/dezlipire/servituți/apartamentări, din care 354 finalizate și 42 în curs de soluționare;
- 729 certificate de atestare a existenței/inexistența construcțiilor, din care 667 finalizate și 62 în curs de soluționare;
- 1609 adeverințe de nomenclator stradal și confirmări de adresă din care 1582 adeverințe de nomenclator stradal și confirmări de adresă eliberate și 27 în curs de soluționare;
- 1146 avize pentru rețele existente ;
- 989 planuri de situație scara 1:500 și planuri de încadrare în zonă scara 1:5000 eliberate în format electronic
- 833 cereri diverse.

Conform inventarului, la data de 31.12.2019, în proprietatea sau administrarea Primăriei Municipiului Timișoara se află 2691 locuințe, din care 253 sunt locuințe sociale.

În anul 2019 au fost redistribuite 27 locuințe, 450 de solicitări de așteptare, respectiv persoane/ familii înscrise pe listele de priorități ale Primăriei Municipiului Timișoara (o scădere de 10%).

În anul 2019 nu au fost construite și date în folosință unități locative construite în cadrul programului ANL. După anul 1990 și până în prezent se constată predilecția în construirea locuințelor individuale, cu o arhitectură încadrată în ansamblul urban tradițional. Confortul asigurat de locuirea la casă este preferat de o mare parte a populației Municipiului Timișoara în principal datorită posibilității imprimării din start asupra imobilului a unui stil mai original sau personalizat, datorită încăperilor mai spațioase, dar și libertății și intimității conferite de existența unui spațiu verde în jurul casei.

Numărul clădirilor, locuințelor și gospodăriilor la recensămintele din 1992, 2002 și 2011

Detalii	7 ianuarie 1992	18 martie 2002	20 oct. 2011	2002 față de 1992:		2011 față de 2002:	
				Date absolute	În procente	Date absolute	În procente
Numărul clădirilor	22.182	23.233	24.469	1.051	104,7%	1.236	105,3 %
Numărul locuințelor	121.260	126.564	131.270	5.304	104,4%	4.706	103,7 %
Numărul camerelor de locuit	277.944	295.762	327.441	17.818	106,4%	31.679	110,71 %
• revin în medie camere/ locuință	2,3	2,3	2,4	-	-	-	-
Suprafața locuibilă - total (m ²)	4.330.394	5.043.804	7.290.884	713.410	116,5%	2.247.080	144,56 %
Suprafața medie (m ²) pe :	-	-	-	-	-	-	-
• o locuință	35,7	39,9	53,1	4,2	111,77%	13,2	133,09 %
• o cameră	15,6	17,1	22,3	1,5	109,62%	5,2	130,41 %
• o persoană	13,0	15,9	22,8	2,9	122,31%	6,9	143,40 %
Numărul gospodăriilor	115.597	117.622	129.874	2.025	101,8%	12.252	110,42 %
Numărul mediu de persoane/ gospodărie	2,7	2,6	2,5	-	-	-	-

Sursa: Institutul Național de Statistică, date prelucrate

Din punct de vedere al caracteristicilor de confort ale imobilelor de locuit, este de menționat că o mare parte dintre clădiri prezintă o stare avansată de uzură necesitând lucrări de reparații, refuncționalizări și modernizări. Locuințele colective realizate până în 1989 necesită lucrări de refacere a izolațiilor termice,

fonice și hidrofuge, lucrări de eliminare a condensului și refacere a fațadelor, precum și de reparații capitale sau înlocuire a instalațiilor tehnico-edilitare, interioare și exterioare.

Principalele aspecte negative constatate referitor la confortul locuirii în Timișoara sunt:

- existența unor spații locuibile neadecvate (subsoluri, locuințe cu anexe utilizate în comun);
- subdimensionarea spațiului interior (ca număr de camere și suprafață locuibilă) și compartimentarea defectuoasă a unor locuințe;
- cheltuielile de întreținere ridicate;
- izolațiile fonice și termice slabe existente la toate blocurile de locuințe colective construite înainte de 1990;
- starea degradată a instalațiilor tehnico-edilitare;
- subdimensionarea sau inexistența spațiilor exterioare aferente locuințelor (platforme gospodărești,
- spații verzi, spații de joacă pentru copii, locuri de parcare și garare a autovehiculelor) și întreținerea necorespunzătoare a acestora;
- lipsa lucrărilor curente de întreținere a clădirilor, datorată situației economice precară cu care se confruntă majoritatea populației și care, în timp, generează degradarea majoră a construcției în ansamblul ei.

Din punct de vedere al zonificării, disfuncționalitățile constatate se referă la:

- insuficienta echipare a unor cartiere cu dotări de învățământ (ex.: cartierele Ion Ionescu de la Brad, Kuncz, zone periferice), sanitare, piețe agro-alimentare (zonele: Ronaț, Blașcovici, Mircea cel Bătrân, Fratelia) sau spații verzi (calea Șagului, Aradului, Circumvalațiunii etc.);
- existența unor funcțiuni incompatibile cu locuirea, dispersate în zona teritoriului locuit (ex.: unități industriale în zonele UMT, Buziașului etc.);
- existența unor grupări de locuințe în imediata vecinătate a unităților de producție (ex: blocurile de locuințe de pe platforma industrială Freidorf sau la UMT), aceste funcțiuni stânenindu-se reciproc;
- amplasarea Zonei industriale U.M.T. între zona de locuit din nord și zona verde de agrement de la Pădurea Verde și Muzeul Satului; întreruperea oricărei comunicări între aceste zone și incompatibilitatea industriei cu funcțiunile învecinate.

Construcția de locuințe în Timișoara s-a relansat în special după anul 2000, când au apărut primii dezvoltatori imobiliari în peisajul construcțiilor din Timișoara. Perioada de după anul 2000 este dominată de extinderea zonei de locuit în zonele limitrofe (periferice) orașului și în zona periurbană, respectiv în comunele și satele din apropierea Timișoarei (Dumbrăvița, Chișoda, Giroc, Urseni, Moșnița, Sânmihaiu Român, Șag, Giarmata, Sânandrei, Săcălaz). Totuși, aspectele referitoare la infrastructura tehnică și accesul în unele din aceste zone rezidențiale rămân problematice.

Zonele rezidențiale de locuire colectivă, construite în timpul regimului comunist, au fost proiectate pentru a asigura infrastructura și utilitățile necesare unei comunități (școli, grădinițe, spații comerciale, poștă etc), însă locuințele sunt de proastă calitate. Din studiile sociologice realizate reiese că oamenii cu venituri reduse locuiesc în condiții de supraocupare, iar bugetul de care dispun nu le permite achiziționarea unui apartament. Datorită acestor inconveniente s-a recurs la soluții de reabilitare a acestor imobile. Datorită costurilor ridicate activitatea de reabilitare este mult încetinită, raportat la numărul mare de imobile care necesită reabilitare. Problemele învelitorilor și-au găsit parțial rezolvare prin mansardarea blocurilor acolo unde structura permitea aceasta, costul lucrărilor fiind suportat de dezvoltator în schimbul spațiului obținut prin mansardare.

Nr. crt.	Detalii	2015	2016	2017	2018
1	Suprafața intravilană (hectare)	7.600	7.600	7.600	7.600
2	Suprafață spații verzi	525	525	525	525
3	Lungime străzi orașenești (km)	655	655	655	655
4	Lungime străzi orașenești modernizate	617	617	617	618
5	Locuințe existente la sfârșitul anului pe forme de proprietate	139.060	139.787	140.334	141.520
	Total, din care:				
	- proprietate publică	1.492	1.492	1492	1.492
	- proprietate privată	137.568	138.295	138.842	140.028

6	Locuințe terminate în cursul anului pe surse de finanțare Total , din care:	608	816	626	1283
	- din fonduri publice	-	-	-	-
	- din fonduri private (fonduri populație)	608	816	626	1283
7	Suprafață locuibilă existentă la sfârșitul anului pe forme de proprietate (mp arie desfășurată) Total , din care:	7.439.252	7.492.895	7.539.222	7.615.756
	- proprietate publică	38.829	38.829	38.829	38.829
	- proprietate privată	7400423	7.454.066	7.500.393	7.576.927
8	Lungime totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile (km)	653,4	654,9	655	705
9	Capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile (mc/zi)	188.352	188.352	188.352	168.825
10	Cantitate de apă potabilă distribuită consumatorilor(mc) Total , din care:	19.972	19.957	20.132	18.697
	- pentru uz casnic	12.778	12.764	12.761	12.682
11	Lungime totală simplă a conductelor de canalizare	565,8	608	566	692
12	Energie termică distribuită (gigacalorii)	514.762	510.760	487.187	420.839
13	Gaze naturale distribuite după destinație (mii mc) Total , din care:	188.158	214.988	199.631	205.508
	- pentru uz casnic	77.902	86.323	86.113	81.249
14	Numărul vehiculelor în inventar pentru transportul public local de pasageri pe tipuri de vehicule Total , din care:	311	301	304	295
	- Tramvaie	153	143	146	146
	- Autobuze și microbuze	108	108	108	99
	- Troleibuze	50	50	50	50

Sursa: Institutul Național de Statistică, date prelucrate

În anul 2019, Biroul Eficientizare Energetică Blocuri din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara a oferit prin corespondență, telefonic și direct, informații, cu privire la modul de aplicare a O.U.G. nr.18/04.03.2009 privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe, actualizată, a Ordinului nr. 163/540/23/2009 privind Normele metodologice de aplicare a O.U.G. nr.18/04.03.2009, din Ghidul solicitantului pentru Programul Operațional Regional (POR) 2014-2020, Axa prioritară 3 – Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon, Prioritatea de investiții 3.1 – Sprijinirea eficienței energetice, a gestionării inteligente a energiei și a utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice, inclusiv în clădirile publice și în sectorul locuințelor, Operațiunea A – Clădiri. În cadrul Biroului au fost soluționate 51 de sesizări și reclamații venite prin corespondență din interiorul și exteriorul instituției, respectiv sesizări prin poșta electronică și serviciul call-center. S-au înregistrat 3 solicitări de la asociațiile de proprietari privind includerea în Programul local multianual privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe.

Au fost semnate cu Agenția pentru Dezvoltare - Regiunea Vest - 18 contracte de finanțare pentru reabilitarea termică a 69 de blocuri de locuințe, ce urmează a fi finanțate în cadrul Programului Operațional Regional 2014-2020.

Până la sfârșitul anului 2019 au fost finalizate 62 proceduri de achiziție publică privind achiziționarea serviciilor și lucrărilor pentru implementarea proiectelor.

Din punct de vedere al echipării tehnico-edilitare și al rețelelor de circulație, situația este următoarea: 99,8% din locuințele Timișoarei sunt dotate cu instalații de alimentare cu apă, 99,8% sunt racordate la sistemul de canalizare, 99,5% au instalație electrică; aproximativ 57000 locuințe au încălzire centrală prin

termoficare, restul locuințelor având centrală termică proprie, sobe sau alte surse de încălzire pe bază de curent electric.

Deficiențele fondului locativ existent în Timișoara, corelate cu veniturile destul de modeste ale populației, impun necesitatea intervenției autorităților locale prin diverse măsuri sociale, precum facilitățile fiscale acordate în scopul încurajării reabilitării clădirilor.

În baza Legii nr. 153/2011 privind măsuri de creștere a calității arhitectural-ambientale a clădirilor, actualizată, Municipiul Timișoara are în derulare Programul de sprijin financiar pentru creșterea calității arhitectural-ambientale a clădirilor din zonele prioritare de intervenție, aprobat prin HCLMT nr. 158/31.10.2016.

Anual sunt alocate în bugetul local de venituri și cheltuieli al Municipiului Timișoara, fondurile destinate dezvoltării și implementării Programului de sprijin financiar pentru creșterea calității arhitectural-ambientale a clădirilor din zonele prioritare de intervenție din Municipiul Timișoara.

Proprietarii/Asociațiile de proprietari care doresc să participe în program, depun dosarele la registratura Primăriei Municipiului Timișoara.

Costurile documentației tehnice necesare obținerii autorizației de construire, precum și documentația tehnico-economică necesară executării lucrărilor, revin proprietarilor și reprezintă contribuția proprie a acestora la acest Program. De asemenea, beneficiarii Programului suportă costul lucrărilor neeligibile (costuri care se vor acoperi din fondul de reparații al asociației de proprietari și/sau din alte surse legal constituite) și cota parte din cheltuielile eligibile conform prevederilor Legii nr. 153/2011, cu modificările ulterioare.

Dosarele depuse, care îndeplinesc cerințele, sunt prezentate Comisiei de Evaluare a Programului de sprijin financiar pentru creșterea calității arhitectural-ambientale a clădirilor din zonele prioritare de intervenție din Municipiul Timișoara. Comisia de Evaluare este numită prin Dispoziția Primarului nr.1394/22.11.2016. Comisia analizează și avizează spre aprobare a finanțării prin hotărâre de consiliu local.

Municipiul Timișoara contribuie la acoperirea cheltuielilor eligibile (conform art. 6 din Legea nr. 153/2011, actualizată) pentru executarea lucrărilor de reabilitare a clădirilor aprobate prin hotărârea Consiliului Local, pentru persoane fizice - proprietari de apartament/apartamente din clădirea ce urmează a se reabilita prin Program, după cum urmează:

- a) 50% din valoarea lucrărilor eligibile, din fonduri aprobate anual cu această destinație în Bugetul local de venituri și cheltuieli al Municipiului Timișoara, sub formă de grant - sprijin financiar nerambursabil acordat de Municipiul Timișoara în cadrul prezentului Program.
- b) maxim 50% din valoarea lucrărilor eligibile, sub formă de contribuție financiară, la cererea de finanțare depusă de către proprietari/asociațiile de proprietari, în baza hotărârii Consiliului Local, și în limita fondurilor aprobate anual cu această destinație, cu recuperarea sumelor în condițiile legii.

În anul 2019 au fost depuse 6 dosare pentru participare în program și anume pentru imobilele din Str. Eremia Grigorescu nr.1, Str. C. Brediceanu nr.4, Piața Victoriei nr. 4, Bd. Regele carol I nr. 1, Piața Mocioni nr.3 și Str. Dr. N. Paulescu nr.1/ Str. Goethe nr.2. Din dosarele care au fost depuse în anul 2018, au fost returnate proprietarilor în vederea efectuării lucrărilor de consolidare prevăzute în expertiza tehnică a clădirii, (lucrări care intră în sarcina proprietarilor), pe parcursul anului 2019, pentru următoarele adrese: Bd. Republicii nr.2, Bd. 16 Decembrie 1989 nr.17, Str.Paul Chinezu nr.1, Str. C. Brediceanu nr.2.

În urma verificării documentațiilor depuse, au fost solicitate, în funcție de situația fiecărui imobil, completări și/sau actualizări în vederea conformării la cadrul legislativ aplicabil. După completare, dosarele declarate complete urmează să fie prezentate Comisiei de Evaluare pentru punctaj și propunere de aprobare a finanțării.

Dosarul depus pentru imobilul din Str. Florimund Mercy nr.1 a fost prezentat Comisiei de Evaluare pentru propunere de aprobare a finanțării. Comisia a avizat favorabil includerea în program; Proprietarii au efectuat pe parcursul anului 2019 lucrările de consolidare a imobilului (care sunt neeligibile prin program, fiind suportate de proprietari), și urmează să comunice finalizarea acestora, după care Comisia de Evaluare va propune aprobarea finanțării prin HCL pentru lucrărilor de reabilitare eligibile prin program.

Totodată, pentru un număr de 38 de clădiri de patrimoniu din zonele prioritare de intervenție, proprietarii au solicitat informații și consultanță privind întocmirea dosarului de înscriere în program, aproximativ pentru jumătate din clădirile menționate mai sus este în derulare etapa de elaborare a documentației tehnice, în conformitate cu cerințele din Anexa 1 la program.

Au fost stabilite 60 de întâlniri cu proprietarii interesați din cele 38 de clădiri din zonele prioritare de intervenție unde a fost acordată consultanță și informații la situațiile specifice prezentate.

În 04.02.2019 și în 11.09.2019 la solicitarea domnului Primar Nicolae Robu, a avut loc câte o întâlnire între reprezentanții Municipiului Timișoara și reprezentanții Asociațiilor de proprietari din clădirile situate în Piața Victoriei, pentru a se discuta stadiul lucrărilor de reabilitare a clădirilor din Piața Victoriei din Municipiul Timișoara.

Pentru stimularea proprietarilor de clădiri neîngrijite/degradate în vederea remedierii problemelor care afectează în mod direct noțiunea de urbanism pe raza Municipiului Timișoara, în anul 2019, a continuat evaluarea și încadrarea imobilelor la categoria neîngrijite/paragină în vederea majorării impozitului pe imobile, conform cu H.C.L.M.T. nr. 314/28.07.2017, privind majorarea impozitului pe clădiri și a impozitului pe teren cu până la 500% pentru clădirile și terenurile neîngrijite, situate în intravilan, din municipiul Timișoara.

Comisia Mixtă de Control privind majorarea impozitului pe clădiri și a impozitului pe teren cu până la 500% pentru clădirile și terenurile neîngrijite situate în intravilan, din Municipiul Timișoara, a desfășurat, în anul 2019, conform sintezei activității prezentate de către secretariatul acesteia, următoarele activități:

- ▶ au fost organizate 4 de ședințe ale Comisiei Mixte de Control, conform convocatoarelor și a proceselor verbale de ședință;
- ▶ au fost primite și puse la dispoziția Comisiei Mixte de Control pentru analiză și evaluare, referatele și materialele fotografice primite de la Direcția Poliției Locale un număr de 258 de imobile neîngrijite/degradate din Municipiul Timișoara;
- ▶ au fost solicitate informații privind identificarea proprietarilor la Direcția Fiscală, conform procedurii, pentru un număr de 81 de imobile neîngrijite/degradate evaluate de către comisie, în vederea pregătirii somațiilor pentru proprietari;
- ▶ au fost pregătite avizele pentru 11 terenuri neîngrijite, care au fost supuse evaluării comisiei în vederea stabilirii cotelor de supraimpozitare, și au fost transmise apoi către compartimentul desemnat în cadrul Direcției de Mediu, în vederea întocmirii de către acesta a proiectelor de hotărâre de consiliu local pentru fiecare teren supraimpozitat;
- ▶ au fost pregătite notele de constatare finale pentru 162 de imobile neîngrijite/degradate pe baza referatului și a materialelor foto depuse de către Direcția Poliției Locale.
- ▶ pentru cele 162 imobile încadrate în cote de supraimpozitare, documentele aferente fiecărui imobil, împreună cu lista cuprinzând proprietarii din fiecare imobil (care sa întocmit prin secretariatul comisiei), au fost transmise apoi către compartimentul desemnat în cadrul Direcției Urbanism în vederea întocmirii de către acesta a proiectelor de hotărâre de consiliu local pentru fiecare imobil supraimpozitat.

În concluzie, se poate afirma că situația locuirii în Timișoara a evoluat pozitiv în ultimii ani, în mare parte și datorită intensificării ritmului construcțiilor de imobile și sporirii considerabile a confortului spațiilor de locuit (la care a contribuit și diversificarea materialelor de construcție, creșterea calității acestora). Cu toate acestea, eforturile privind sporirea confortului locuințelor trebuie continuate, ca o condiție necesară pentru atragerea de forță de muncă suplimentară, pentru asigurarea dezvoltării economice locale.

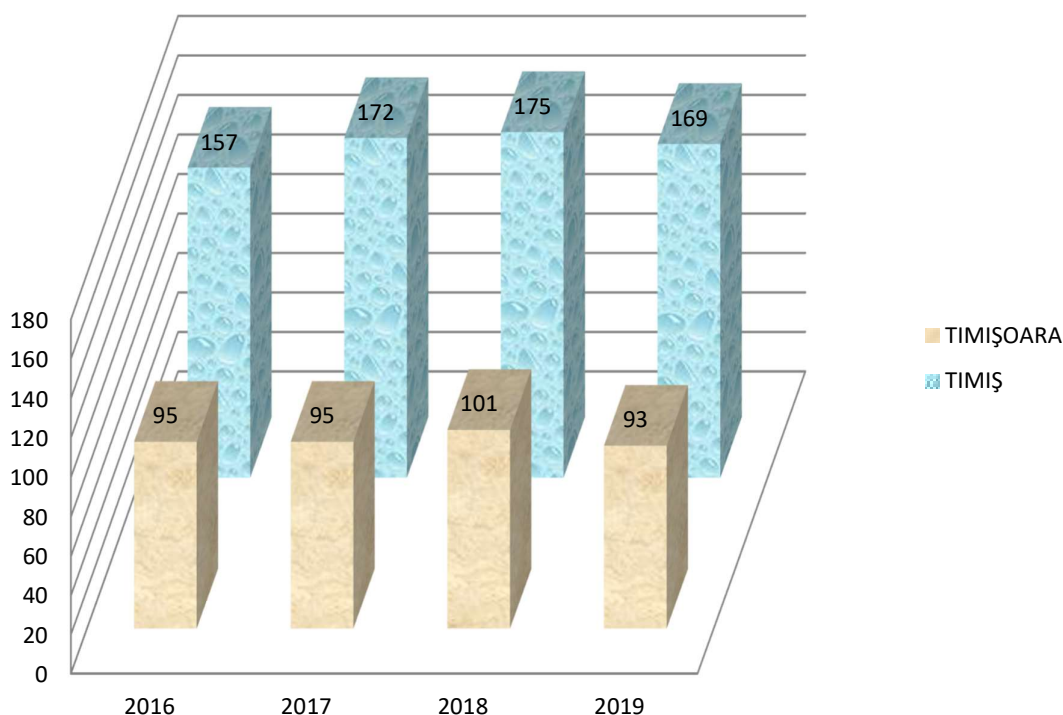
4. INFRASTRUCTURA TURISTICĂ

Timișoara prezintă interes atât pentru turiștii români, cât și pentru cei străini, în special în contextul devenirii Capitală Europeană a Culturii în anul 2021. Orașul este o destinație turistică preferată în special pentru turismul cultural, de business și de tip citybreak. Atracțiile Timișoarei sunt istoria specifică, arhitectura deosebită a clădirilor, în special arhitectura baroc și Art Nouveau, dar și numeroasele construcții moderne, premierele orașului, festivalurile și evenimentele artistice deosebite, valorile culturale și umane, accesibilitatea orașului și distanțele reduse față de alte centre culturale din țară și din Europa.

Amplasată favorabil din punct de vedere geografic, aproape de granița cu Ungaria și cu Serbia, la intersecție de drumuri europene, conectată direct la autostrada A1, Timișoara prezintă o importanță deosebită pentru turismul din partea de vest a României. Datorită gradului ridicat de dezvoltare economică și a existenței în zonă a unui număr mare de companii străine, a universităților, Timișoara are o mare capacitate de atracție a turiștilor pentru turismul de afaceri.

Municipiul Timișoara a dispus în anul 2019 de o infrastructură turistică diversă, compusă din 93 unități de cazare, ce însumează 5075 locuri de cazare, iar județul Timiș a dispus de 169 unități de cazare, cu un total de 7746 locuri de cazare. Rezultă că 65,6% din locurile de cazare din județ sunt în Timișoara, restul de 34,4% fiind în alte localități din județ.

STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ ÎN TIMIȘOARA ȘI ÎN JUDEȚUL TIMIȘ

Sursa: Institutul Național de Statistică, date prelucrate

Situația detaliată a structurilor de primire turistică ale Municipiului Timișoara, în ultimii ani, se poate vedea în tabelul de mai jos:

STRUCTURI/LOCURI DE PRIMIRE TURISTICĂ ÎN TIMIȘOARA ȘI ÎN JUDEȚUL TIMIȘ

	Unitatea administrativ teritorială/ Tipul unității de cazare	2016	2017	2018	2019
1	MUNICIPIUL TIMIȘOARA Total unități/locuri de cazare, din care :	95/5.155	95/5.053	101/5.354	93/5.075
	Hoteluri/locuri -	44/3.517	42/3.406	44/3.575	39/3.337
	- Hoteluri apartament/locuri	1/50	1/50	1/50	1/50
	- Vile turistice/ locuri	2/40	2/48	3/73	3/73
	- Hosteluri(Hoteluri pentru tineret)/ locuri	9/396	10/396	12/495	11/463
	- Campinguri/ locuri	1/260	1/260	1/260	1/260
	- Pensiuni turistice si agroturistice/ locuri	37/861	38/862	39/870	38/892
	- Tabere de elevi și preșcolari/ locuri	1/31	1/31	1/31	0
2	JUDEȚUL TIMIȘ Total unități /locuri de cazare	157/ 7.876	172/8.080	175/7.998	169/7.746

Sursa: Institutul Național de Statistică, date prelucrate

În anul 2018 se constată o ușoară creștere a numărului unităților și a locurilor de cazare în Timișoara față de anul 2017.

CIRCULAȚIA TURISTICĂ ÎN TIMIȘOARA
ÎN ULTIMII PATRU ANI (ANALIZA PE LUNI CALENDARISTICE)

Analizând evoluția circulației turistice, respectiv a numărului de sosiri și de înnoptări ale turiștilor în Timișoara în perioada 2015-2018, se constată o creștere a numărului de turiști.

Situatie turism în Timișoara în perioada 2016-2019 - sosiri și înnoptări

Sosiri	Ianuarie	Februarie	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Septembrie	Octombrie	Noiembrie	Decembrie	Total
2016	17.703	21.673	27.013	24.472	29.346	28.303	26.234	24.745	29.011	29.912	27.227	24.532	310.171
2017	20.700	21.953	25.903	26.341	30.531	31.907	30.502	31.312	34.456	29.680	28.443	21.730	333.458
2018	21.159	21.700	25.087	23.431	28.656	30.850	29.910	30.549	28.606	27.650	25.950	21.851	315.399

2019	20.772	22.762	23.237	23.696	32.275	30.622	30.666	29.731	28.794	29.196	28.443	24.999	325.193
	Januarie	Februarie	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Septembrie	Octombrie	Noiembrie	Decembrie	Total
2016	43.218	48.264	61.239	51.940	61.943	56.706	57.170	50.972	60.908	60.654	58.294	49.699	661.007
2017	45.312	44.373	53.514	53.146	59.431	60.650	61.250	59.986	71.670	64.308	59.471	48.952	682.063
2018	47.860	47.985	54.862	53.676	61.745	67.206	66.867	66.534	63.324	62.770	59.943	49.650	702.422
2019	46.298	52.735	51.499	51.729	65.297	66.020	68.115	63.247	64.427	63.578	62.216	54.465	709.626

Sursa: Institutul Național de Statistică, date prelucrate

Se constată o creștere (aprox. 10.000) a numărului de sosiri ale turiștilor în Timișoara, în anul 2019. Pe ansamblu, numărul înnopțărilor turiștilor a crescut continuu în ultimii cinci ani. Creșterea numărului de înnopțări față de 2018 este de aproximativ 3%. Se observă și creșterea numărului de turiști în noiembrie-decembrie, probabil și datorită notorietății Târgului de Crăciun și a evenimentelor culturale ce au loc la sfârșitul anului.

Circulația turistică - sosiri și înnopțări ale turiștilor în Timișoara, repartizate pe tipuri de structuri turistice

Tipuri de structuri de primire turistică	Număr sosiri în Timișoara			
	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
Hoteluri	240.736	256.402	238.738	246.478
Hosteluri	25.086	26.366	24.195	24.643
Hoteluri apartament	2.354	2.490	2.823	3.576
Vile turistice	2.209	2.420	1912	3.004
Campinguri	-	372	378	309
Tabere elevi	994	1.220	839	0
Pensiuni turistice	38.244	43.721	45.927	46.754
Pensiuni agroturistice	548	467	587	429
TOTAL	310.171	333.458	315.399	325.193

Sursa: Institutul Național de Statistică, date prelucrate

Tipuri de structuri de primire turistică	Număr înnoptări în Timișoara			
	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
Hoteluri	490.572	516.394	515.446	523.898
Hosteluri	80.915	65.860	86.089	81.275
Hoteluri apartament	7.455	7.927	7.972	8.215
Vile turistice	4.357	4.591	3.621	5.384
Campinguri	0	693	1.046	734
Tabere elevi	2.064	2.871	1.891	0
Pensiuni turistice	74.652	83.013	85.540	89.514
Pensiuni agroturistice	992	714	780	606
TOTAL	661.007	682.063	702.422	709.626

Sursa: Institutul Național de Statistică, date prelucrate

Situația pe luni, în municipiul Timișoara și în județul Timiș, în anul 2019 este următoarea:

SOSIRI TURIȘTI 2019													
	Ian.	Feb.	Mart.	Apr.	Mai	Iun.	Iul.	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Total
Timiș	24.803	27.681	28.497	29.034	38.787	36.231	36.956	37.126	35.476	37.433	34.021	30.045	396.090
Timișoara	20.772	22.762	23.237	23.696	32.275	30.622	30.666	29.731	28.794	29.196	28.443	24.999	325.193
ÎNNOPTĂRI TURIȘTI 2019													
	Ian.	Feb.	Mart.	Apr.	Mai	Iun.	Iul.	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Total
Timiș	57.700	64.616	64.502	65.554	83.742	83.109	90.712	88.501	88.990	86.055	75.260	65.468	914.209
Timișoara	46.298	52.735	51.499	51.729	65.297	66.020	68.115	63.247	64.427	63.578	62.216	54.465	709.626

Sursa: Institutul Național de Statistică, date prelucrate

Evoluția sosirilor în anul 2019, pe luni, în Municipiul Timișoara, se prezintă astfel: punctul minim este atins în lunile ianuarie-februarie, (sub 23.000 de turiști), iar un număr ridicat de turiști se înregistrează în perioada mai-noiembrie, cu un maxim în luna mai (32.275 turiști).

La nivelul județului Timiș, numărul total al turiștilor sosiți în 2019 este de 396.090 persoane, ceea ce arată că 82% din turiștii sosiți în județul Timiș se cazează în Timișoara (325.193 turiști) cu 77% din înnoptări.

Analizând numărul de sosiri și înnoptări la nivelul județului Timiș, în funcție de tipul turiștilor (români și străini) situația pe anul 2019 se prezintă astfel:

SOSIRI TURIȘTI 2019 – JUDEȚUL TIMIȘ													
	Jan.	Feb.	Mart.	Apr.	Mai	Iun.	Iul.	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Total
Total turiști	24.803	27.681	28.497	29.034	38.787	36.231	36.956	37.126	35.476	37.433	34.021	30.045	396.090
Români	17.938	20.118	19.731	19.786	27.607	24.589	25.194	25.761	25.124	26.784	23.376	19.445	275.453
Străini	6.865	7.563	8.766	9.248	11.180	11.642	11.762	11.365	10.352	10.649	10.645	10.600	120.637

Sursa: Institutul Național de Statistică, date prelucrate

ÎNNOPTĂRI TURIȘTI 2019 – JUDEȚUL TIMIȘ													
	Jan.	Feb.	Mart.	Apr.	Mai	Iun.	Iul.	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Total
Total turiști	57.700	64.616	64.502	65.554	83.742	83.109	90.712	88.501	88.990	86.055	75.260	65.468	914.209
Români	38.854	44.023	42.690	43.209	57.989	54.373	60.935	61.613	62.192	59.976	48.830	40.232	614.916
Străini	18.846	20.593	21.812	22.345	25.753	28.736	29.777	26.888	26.798	26.079	26.430	25.236	299.293

Sursa: Institutul Național de Statistică, date prelucrate

Există o creștere cu 3% a înnoptărilor pe segmentul turiștilor străini, iar conform sosirilor din totalul turiștilor sosiți în județ, 70% sunt turiști români și 30% sunt turiști străini. În anul 2019 putem observa o creștere a numărului de turiști cu aproximativ 5 procente și o durată a sejurului cu 2 % mai mare (sosiri 2018: 378.797 total, 261.405 români, 117.392 străini; înnoptări 2018: 895.819 total, 589.843 români, 305.976 străini). De menționat că statisticile cuprind doar turiștii care se cazează, nu și pe cei care tranzitează orașul sau care vizitează destinația doar pentru o zi.

TIMIȘOARA - INDICATORI TURISTICI

Indicatorii importanți, care reflectă intensitatea fenomenului turistic, sunt gradul de utilizare a capacității de cazare și durata medie de ședere.

Nr. Crt.	Anul	Nr. unități de cazare	Nr. locuri cazare	Nr. sosiri turiști	Nr. înnoptări turiști	Capacitate de cazare turistică în funcțiune -locuri-zile-	Durata medie a sejurului -zile-	Indicele de utilizare netă a capacității de cazare - %-
1	2016	95	5.155	310.171	661.007	1.852.495	2,13	35,68
2	2017	95	5.053	333.458	682.063	1.887.158	2,04	36,14
3	2018	101	5.354	315.399	702.422	1.829.678	2,23	38,39
4	2019	93	5.075	325.193	709.626	1.699.772	2,18	41,8

Sursa: Institutul Național de Statistică, date prelucrate

Capacitatea de cazare turistică în funcțiune reprezintă numărul de locuri de cazare puse la dispoziția turiștilor de către unitățile de cazare turistică, ținând cont de numărul de zile cât sunt deschise unitățile în perioada considerată. Se observă o creștere a indicelui de utilizare netă a capacității de cazare în perioada 2016-2019, cel mai mare înregistrându-se în anul 2019, de aproape 42%.

De asemenea numărul de înnoptări a crescut în fiecare an. În ultimii cinci ani durata medie de ședere este de aproximativ 2 zile.

Majoritatea hotelurilor din Timișoara oferă și o serie de servicii suplimentare: restaurant, restaurant cu terasă, sală de petreceri, bar, sală de conferință, SPA, wellness, etc. De asemenea, numeroase hoteluri dispun de centre de conferință, unele multifuncționale, cu capacități cuprinse între 15 și 460 de locuri, aceste dotări subliniind orientarea către turismul de afaceri și conferințe.

În ceea ce privește infrastructura de alimentație publică, Timișoara dispune de o ofertă bogată de restaurante, repartizate pe întregul teritoriu al orașului. Piața Unirii, Piața Victoriei și străzile pietonale din centru se populează în sezonul cald, datorită numărului mare de terase deschise aici. Varietatea restaurantelor este mare atât în ceea ce privește meniul, cât și categoriile de preț. Majoritatea restaurantelor au specific internațional, dar sunt și restaurante cu specific: românesc, italian, chinezesc, sârbesc, libanez, spaniol, indian și japonez. Întrucât și la nivel internațional se pune accent pe gastronomia locală, restaurantele cu specific românesc au o largă căutare din partea turiștilor.

Timișoara este orașul cu cea mai întinsă zonă pietonală din România, care cuprinde 27 de străzi, patru piețe și două piațete. În ultimii ani, în centrul istoric au fost deschise numeroase terase și localuri, ceea ce dovedește faptul că centrul orașului prezintă un interes tot mai mare, atât pentru comerț, cât și pentru petrecerea timpului liber.

Referitor la numărul muzeelor din Timișoara, numărul acestora este încă redus: Muzeul de Artă, Muzeul Satului Bănățean, Memorialul Revoluției din Decembrie 1989, Muzeul Consumatorului Comunist, Muzeul Național al Banatului, care este închis pentru renovare dar are la Bastion deschise expoziții temporare, Muzeul Catedralei Ortodoxe Mitropolitane, Colecția Muzeală a Episcopiei Ortodoxe Sârbe, Colecția de Artă Ecleziastică a Episcopiei Romano-Catolice, Muzeul Popa's și două expoziții permanente private, deschise publicului „Premierele Timișoarei” și „Diorama Timișoara Nord”.

O importanță deosebită pentru dezvoltarea turismului o are amenajarea malurilor Canalului Bega în interiorul orașului și existența pistei de biciclete pe malurile Begăi până la granița româno-sârbă.

Din luna august 2018 Societatea de Transport Public Timișoara a pus în funcțiune transportul public de călători cu vaporeșe, pe întregul parcurs al orașului, de la Centrala Hidroelectrică până la Podul Modoș. Transportul cu vaporeșul se desfășoară doar în sezonul cald (este întrerupt iarna). De asemenea, au fost introduse și tururi cu tramvaiul turistic (Tram Tur) în zilele de duminică, cu plecare din Piața Libertății.

Programele artistice în Timișoara sunt oferite de instituțiile culturale pe parcursul întregului an. Festivalurile, precum *Festivalul de Jazz*, *Timfloralis*, *Festivalul Inimilor*, festivalurile de teatru, de muzică și de film, de artă, atrag vizitatori din afara orașului.

În 2019 viața culturală a orașului s-a aflat sub semnul sărbătoririi Centenarului Timișoarei, a marcării celor 30 de ani de când Timișoara devenea primul oraș liber de comunism din România și mai ales continuarea promovării orașului în calitatea sa de viitoare Capitală Europeană a Culturii în 2021. În acest

sens au fost organizate manifestări și evenimente culturale (spectacole, concerte, expoziții, târguri, saloane de artă și literatură, festivaluri, proiecții de filme, concursuri, etc.), de mai mică sau mai mare amploare, de care a beneficiat marea majoritate a populației timișorene, precum și turiștii care au vizitat municipiul de pe Bega cu aceste ocazii.

Festivalul Timfloralis ajuns în 2019 la cea de-a șasea ediție și cu o popularitate în creștere de la an la an a avut ca perioadă de desfășurare 19-21 aprilie.

Festivalul Artelor Timișorene, ajuns la cea de-a VI-a ediție, s-a derulat în perioada 3 - 9 iunie 2019 în zona Cetate, însumând 4 spații publice - Piața Victoriei, Piața Libertății, Piața Unirii, Piața Sf. Gheorghe dar și locații culturale indoor.

În perioada 5 – 7 iulie Timișoara a găzduit artiști de renume, invitați să participe la cea de-a VII-a ediție a Jazz TM.

A cincea ediție a Timișoara International Music Festival – Get EXITed! REVOLUTION Festival s-a derulat în perioada 8 - 10 august. Cele 10 zone și scene ale festivalului au adus și în 2019 mulți artiști și interpreți de talie internațională și națională.

Festivalul PLAI, un eveniment pentru toate vârstele, caracterizat prin diversitate, organizat de voluntarii Centrului Cultural PLAI din Timișoara, în parteneriat cu Primăria Municipiului Timișoara prin Casa de Cultură a Municipiului Timișoara, s-a derulat în perioada 13 – 15 septembrie 2019.

O serie de proiecte devenite deja tradiționale în urbea noastră s-au regăsit în capitolul Timișoara Tradițională.

Festivalul Internațional de Folclor « Festivalul Inimilor », sărbătoarea folclorului mondial, eveniment cuprins în calendarul CIOFF (International Council of Organizations of Folklore Festivals and Folk Arts), și-a derulat cea de-a XXX-a ediție, în perioada 3 - 7 iulie 2019.

„Timișoara la Centenar” s-a intitulat amplul program pregătit de municipalitate prin Biroul de Organizare Evenimente în perioada, 1 – 4 august 2019, de Ziua Timișoarei, pentru a marca un moment important al urbei noastre - 100 de ani de la instaurarea administrației românești în Timișoara. Din program au făcut parte târgul național de meșteșugari de la Timișoara și workshop-ul de caricatură al maestrului Ștefan Popa Popas, „Timișoara cântă la 100 de ani”, ceremonialul militar-religios și reconstituirea momentului istoric de la 3 august 1919 – intrarea trupelor române conduse de colonelul Virgil Economu și instalarea administrației românești, Festivalul „Blues pentru Timișoara”.

Cea de-a XV-a ediție a ministagiunii în aer liber a Festivalului de Operă și Operetă, s-a desfășurat în perioada 29-30-31 august și 1 septembrie, în Piața Victoriei.

Un proiect mult îndrăgit de timișoreni, « Ruga Timișoarei », s-a desfășurat în perioada 14 – 15.09.2019.

Capitolul Timișoara Tradițională a cuprins și Festivalul Cultural „Zilele Basarabiei”, ediția a XIX-a.

În perioada 11-12 Septembrie, a avut loc cea de-a cincea ediție a Festivalului Național de Romanțe „Roze pe Bega” în colaborare cu Fundația Politehnica, Facultatea de Muzică, Filarmonica de Stat Banatul, Radio Timișoara și TVR Timișoara.

Împreună cu Consiliul Consultativ al Minorităților Naționale, a fost organizată în data de 22 septembrie 2019 cea de-a VI-a ediție a Festivalului Minorităților Etnice din Timișoara.

Aniversarea Semicentenarului Cenaclului de satiră și umor "Ridendo" a prilejuit în perioada 4 – 7 octombrie 2019 organizarea unor evenimente, la care au participat peste 30 de epigramaști din Timișoara și din țară.

Timișoara, a marcat în luna decembrie 2019, 30 de ani de la declanșarea Revoluției și de la momentul în care a devenit primul oraș liber de comunism. Programul Manifestărilor dedicate Revoluției a fost propus de asociațiile de revoluționari din oraș: Fundația Națională a Revoluției din Decembrie 1989, A.L.T.A.R. – 1989, Asociația „17 Decembrie a Răniților și Familiilor Îndoliate în Revoluția din Decembrie 1989”, Asociația „Memorialul Revoluției 16-22 Decembrie 1989”, Frontul Democratic Român, Asociația Revoluționară „Frăție, Egalitate, Colaborare, Cooperare”, Asociația „Victoria” a Luptătorilor în Revoluția din Timișoara, Forumul Revoluției din Decembrie 1989, Asociația „Revoluția 1989 Timișoara”, Asociația pentru Recunoașterea Meritului Revoluționarilor, Asociația „16 Decembrie 1989”, Asociația Luptătorilor din Revoluția Anticomunistă 16-22 decembrie 1989.

Evenimentele organizate cu acest prilej au avut un plus de încărcătură emoțională prin prezența la Timișoara a președintelui României, dl.Klaus Iohannis, care a depus o coroană de flori la Monumentul Eroilor, a participat la slujba de pomenire a martirilor de la Catedrală și la aprinderea Candelor Nemuririi din fața Operei Române, iar seara la Spectacolul Regal de Balet intitulat „Revolta”, care s-a desfășurat la Opera Națională Română. Programul acțiunilor comemorative a cuprins simpozioane, ședințe festive, vernisaje, lansări de carte, slujbe de pomenire, marșul libertății, momente de reculegere, depunere de coroane, aprinderi de lumânări, expoziții, etc.

În anul 2019 Municipiul Timișoara a fost prezent în standul Ministerului Turismului în cadrul Târgului Internațional de Turism IMEX Frankfurt, cât și la Târgului Internațional de Turism București, unde a prezentat oferta turistică și culturală a Timișoarei și a zonei Banatului. În cadrul târgurilor a fost prezentată Timișoara ca destinație turistică, au fost promovate evenimentele culturale, atracțiile turistice locale și regionale.

Atât în cadrul acestor târguri, cât și la Centrul de Informare Turistică, sunt distribuite materiale de

informare și promovare turistică - hărți, pliante, broșuri - și turiștii sunt informați asupra atracțiilor turistice ale orașului și ale zonei. Timișoara este cuprinsă în majoritatea ghidurilor internaționale de călătorie. Informațiile turistice ale Timișoarei se regăsesc și pe website-ul Centrului de Informare turistică Timișoara www.timisoara-info.ro.

Participarea României la târgurile de turism atrage numeroși turiști în țară. România este o destinație preferată de turiști datorită valorilor naturale, a autenticității, a valorilor culturale, a siguranței călătoriei, a prețului convenabil și a accesibilității.

În 2019 a continuat colaborarea cu Consiliului Consultativ în domeniul turismului, structură consultativă fără personalitate juridică, pe lângă Primăria Municipiului Timișoara. Au fost discutate diferite teme, în ceea ce privește elaborarea și monitorizarea aplicării politicilor publice în domeniul turismului. Consiliul Consultativ în domeniul Turismului a propus unele măsuri necesare pe termen scurt, mediu și lung pentru încurajarea activităților turistice în Timișoara. Este necesară continuarea acestui dialog.

În anul 2019 au fost amenajate patru locații pentru parcare temporară pentru autocare, unde acestea pot staționa maxim 15 minute și au fost amenajate și locuri pentru parcare pentru un timp mai îndelungat, în estul orașului (str. Ștrandului, în vecinătatea Complexului Arena Aqua Sport).

Oferta turistică actuală nu reține însă decât o parte a fluxurilor turistice din Timișoara, în municipiu și în zona sa de influență existând potențial pentru practicarea turismului cultural, tip city break, de weekend, de tranzit, de afaceri, religios, cicloturism/motociclism, medical, de agrement, gastronomic, intercultural, etnic, de shopping, sportiv, etc.

5. PRINCIPALII FURNIZORI DE SERVICII DE UTILITĂȚI

AQUATIM S.A. - cu sediul în Timișoara, str. Gheorghe Lazăr nr. 11/A, este societate pe acțiuni, capital integral public, la care Municipiul Timișoara deține acțiuni reprezentând 99,1226% din capital. Prin H.C.L. nr. 38 din 13.02.2007 Consiliul Local al Municipiului Timișoara a adoptat reorganizarea Regiei Autonome Apă - Canal Aquatim Timișoara în societate comercială pe acțiuni și asocierea Municipiului Timișoara cu Județul Timiș, Orașul Deta și Orașul Jimbolia, în vederea înființării operatorului regional pentru serviciile publice de alimentare cu apă și de canalizare. La nivelul anului 2019, acționarii sunt Municipiul Timișoara, Județul Timiș, Orașul Deta, Orașul Jimbolia, Orașul Buziaș, Orașul Sânnicolau Mare, Comuna Ghiroda.

Aquatim asigură servicii de alimentare cu apă și de canalizare pe raza județului Timiș, din anul 2007. Aria de operare include 142 de localități din județ și este prezentată pe site-ul societății, în secțiunea dedicată. Sucursalele din orașele Buziaș, Deta, Făget, Jimbolia și Sânnicolau Mare acoperă cea mai mare parte a activității din județ. Din Timișoara sunt coordonate serviciile din localitățile rurale apropiate.

Aquatim deține licență de operare clasa 1 pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, acordată de Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice. În anul 2019 s-a realizat modificarea condițiilor asociate licenței pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, ca urmare a modificării ariei de operare a societății. Societatea are implementat și certificat un sistem de management integrat calitate, mediu, sănătate și securitate ocupațională. În urma auditului de supraveghere efectuat de către Societatea Română pentru Asigurarea Calității, s-a menținut certificarea sistemului de management integrat (calitate, mediu, sănătate și securitate ocupațională).

Tarifele pentru serviciile de alimentare cu apă și de canalizare sunt în vigoare din data de 1 ianuarie 2017 și au fost avizate și aprobate în prealabil de autoritatea națională de reglementare din domeniu și de Consiliul Director al Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Apă-Canal Timiș.

Tarifele pentru serviciile Aquatim, de 3,80 lei/mc (alimentare cu apă potabilă) și 3,79 lei/mc (canalizare), sunt în vigoare din data de 1 aprilie 2019 și sunt în conformitate cu planul anual de evoluție al tarifelor pentru perioada 2018-2023, aprobat de Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Apă-Canal Timiș, în anul 2018, și aprobat în vederea aplicării, de către Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice în data de 22 martie 2019. În clasamentul național al tarifelor, compania timișeană de apă și canalizare ocupă o poziție bună, după cum se poate vedea din tabelul alăturat. Conform legislației fiscale în vigoare (Legea nr. 175/2018), cota TVA aplicabilă pentru apa potabilă și serviciul de canalizare este de 9%.

Apa potabilă distribuită consumatorilor este o apă sigură, verificată prin:

- ✓ monitorizare automată în timpul procesului de tratare;
- ✓ testarea zilnică, în laborator, a 20 parametri de calitate, înainte de pomparea în rețeaua orașului;
- ✓ monitorizarea săptămânală a rețelei de distribuție prin prelevarea probelor de apă potabilă de la 33 de puncte de control din oraș (15 parametri de calitate), stabilite de comun acord cu Direcția de Sănătate Publică Timiș.

În anul 2019, consumul mediu casnic/cap de locuitor a fost de 108 l/zi, volumul de apă facturat fiind de 7.356.777 mc, la data de 30.11.2019.

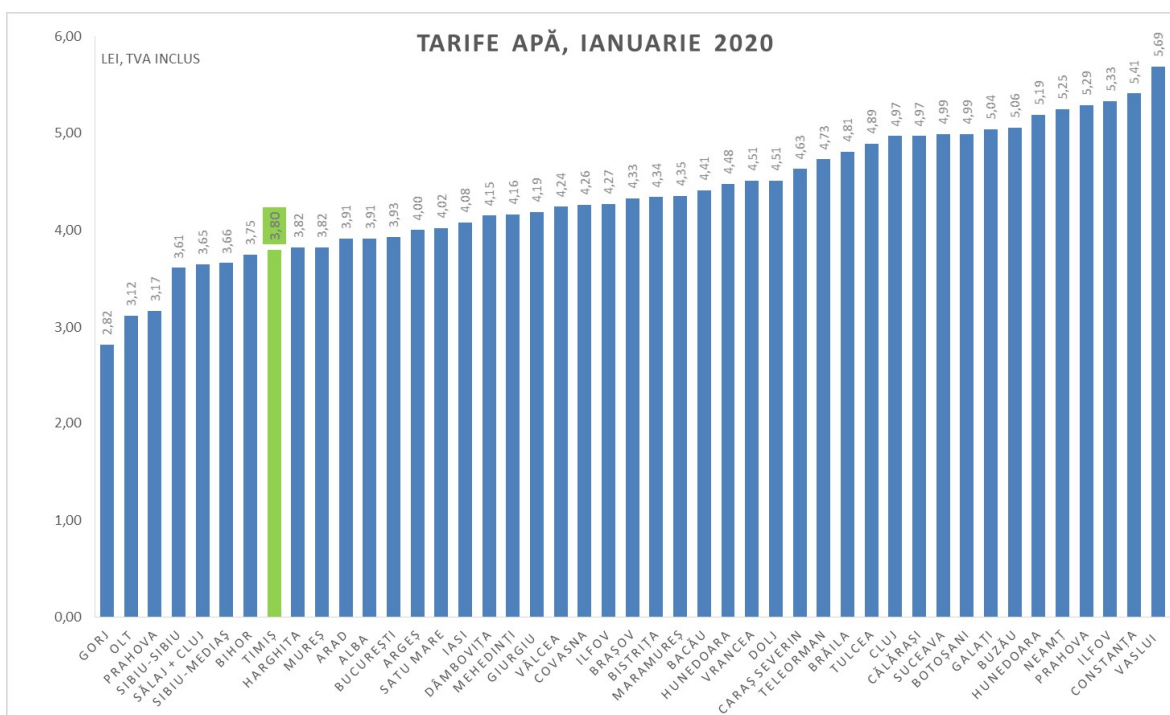
Exploatarea rețelei de alimentare cu apă a Timișoarei în cifre cheie pentru anul 2019:

- lungimea rețelei de distribuție a apei din Timișoara: 694 km
- intervenții pentru remedierea avariilor: 4874
- branșamente înlocuite: 81
- cămine de apometru reamplasate: 41

Peste 99% din branșamentele de apă ale timișorenilor au instalate contoare cu citire la distanță, Aquatim achiziționând și instalând astfel de contoare în Timișoara, începând din anul 2008, în tranșe anuale.

Exploatarea și întreținerea sistemului de canalizare a Timișoarei în cifre cheie pentru anul 2019:

- lungimea sistemului de canalizare din Timișoara: 692 km;
- curățarea sistemului de canalizare: 16 km rețea, 2.073 receptori stradali de colectare a apei meteorice;
- 573 racorduri de canalizare recepționate.

Sursa: AQUATIM S.A.

Prin Programul de monitorizare a deversărilor de ape uzate în rețeaua de canalizare, provenite de la operatorii economici din Timișoara, în anul 2019 au fost:

- prelevate și testate lunar 32 de probe de apă uzată (în medie);
- identificați 17 operatori ale căror deversări au prezentat depășiri ale parametrilor de calitate față de limitele maxime admise, prevăzute în normativul NTPA 002/2005;
- transmise 77 de notificări și aplicate 32 de penalități.

Stația de epurare a apelor uzate a Timișoarei a fost complet re tehnologizată, printr-un proiect în valoare de circa 30 milioane de Euro, finanțat prin programul ISPA al Uniunii Europene.

În luna martie 2019 a fost semnat, la Timișoara, în prezența oficialităților, contractul de finanțare pentru „Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată din județul Timiș, în perioada 2014-2020”, parte a Programului Operațional Infrastructură Mare (POIM). Proiectul regional amintit are ca obiectiv dezvoltarea unor sisteme durabile de alimentare cu apă și apă uzată, în peste 40 de unități administrativ teritoriale din județul Timiș, cu finalizare în anul 2023. Valoarea proiectului este de 180 milioane euro, din care 135,6 milioane euro sunt fonduri nerambursabile de la Uniunea Europeană, 20,7 milioane euro de la bugetul de stat, 3,2 milioane de la bugetul local și 20,5 milioane euro co-finanțare Aquatim. Suma alocată Timișoarei este de 51 milioane de euro.

Alte obiective pentru anul 2020 sunt înființarea Muzeul Apei Timișoara, extinderi ale rețelelor de apă și canal, branșamente apă și racorduri canalizare, execuție stații de pompare ape uzate menajere, reabilitări conducte, branșamente și racorduri.

COMPANIA LOCALĂ DE TERMIFICARE COLTERM SA TIMIȘOARA - cu sediul central în Timișoara, Str. Episcop Joseph Lonovici nr. 4, este o societate comercială, cu acționar unic Consiliul Local al Municipiului Timișoara, care a luat ființă în anul 2004 prin fuzionarea S.C. TERMOCET 2002 S.A. și S.C. CALOR S.A., companii cu o vechime de aproximativ 30 de ani. Obiectul principal de activitate al Companiei Locale de Termoficare COLTERM constă în: producția, transportul, distribuția și furnizarea energiei termice precum și exploatarea, întreținerea, repararea și dezvoltarea rețelelor termice primare și secundare, a instalațiilor din centralele termice de cartier, din CET-uri și din punctele termice urbane. Mai mult, Compania Locală de Termoficare COLTERM S.A. Timișoara este unica societate din zonă care activează în domeniul producerii, transportului și distribuției agentului termic pentru încălzire și apă caldă.

DRUMURI MUNICIPALE S.A. - cu sediul în Timișoara, Str. Eternității nr. 45, este o societate comercială, cu acționar unic Consiliul Local al Municipiului Timișoara, care a luat ființă prin reorganizarea fostei regii locale. Activitățile specifice sunt executarea de lucrări de construcții, întreținere și reparații pentru drumuri, străzi, platforme, terenuri de sport, cu îmbrăcămînți din mixturi asfaltice, betoane de ciment și pavae, precum și lucrări de construcție și de reabilitare a liniilor de tramvai. Din 23 septembrie 2013,

Drumuri Municipale S.A. a fuzionat prin absorbție cu S.C. Administrarea Domeniului Public S.A., cu principalele domenii de activitate: serviciile și construcțiile. În urma încorporării acesteia din urmă, S.C. Drumuri Municipale S.A. a devenit și administratorul sistemului de gestionare a parcărilor din municipiu, TimPark, sistem de reglementare și taxare a staționării autovehiculelor.

PIETE SA - cu sediul în Timișoara, Str. Ovidiu Balea nr. 2, este o societate comercială cu acționar unic Consiliul Local al Municipiului Timișoara, care a luat ființă prin reorganizarea fostei regii locale. Obiectul principal de activitate este administrarea celor 12 piețe agroalimentare publice de pe raza municipiului: Piața Iosefin, Piața Timișoara 700, Piața Badea Cârțan, Piața Giroc, Piața Dacia, Piața Doina, Piața Bălcescu, Piața Lipovei, Piața De Gros, Piața Soarelui, Piața de Producători - Mehala, Piața Volantă - Stadion în care pot comercializa produse doar producătorii particulari, în zilele de miercuri și sâmbătă, cu un număr total de 230 locuri amenajate în parcare.

RETIM ECOLOGIC SERVICE TIMIȘOARA S.A. - este o companie înființată în 1997 în urma asocierii Consiliului Local Timișoara cu firma germană RWE. Ulterior, acțiunile acesteia din urmă au fost preluate de către concernul RER. Strategia RETIM Ecologic Service privind salubritatea înseamnă un alt mod de colectare a deșeurilor menajere, protecția mediului, recuperarea materialelor refolosibile și valorificarea superioară a deșeurilor solide urbane.

BRANTNER SERVICII ECOLOGICE S.R.L. - membră a Brantner Gruppe GmbH, societate austriacă, a preluat din februarie 2019 salubritatea stradală. Salubritatea stradală cuprinde servicii de salubritate manuală și mecanică.

SOCIETATEA DE TRANSPORT PUBLIC TIMIȘOARA S.A. (STPT) - prin Hotărârea nr. 271/28.07.2017, Consiliul Local al Municipiului Timișoara a aprobat reorganizarea, prin transformare, a Regiei Autonome de Transport Timișoara în societate comercială pe acțiuni, cu Acționar Unic, Municipiul Timișoara prin Consiliul Local al Municipiului Timișoara, având denumirea S.C. SOCIETATEA DE TRANSPORT PUBLIC TIMIȘOARA S.A. (abreviat S.T.P.T.). În data de 15.12.2017 s-au finalizat toate procedurile privind transformarea RATT în societate comercială.

Obiectul de activitate al societății:

- Transport rutier, serviciul public de transport local de persoane prin curse regulate pe raza administrativ-teritorială a Municipiului Timișoara și pe raza unităților administrativ-teritoriale membre a Societății Metropolitane de Transport Timișoara (tramvaie - 9 linii, troleibuze - 6 linii, autobuze urban și expres - 17 linii, metropolitan - 11 linii, microbuze transport școlar - 12 linii, transport special);
- Transport de pasageri pe căile navigabile interioare - Vaporetto;
- Serviciul de iluminat public.

S.C. HORTICULTURA S.A. - este o societate comercială pe acțiuni cu acționar unic Consiliul Local al Municipiului Timișoara, care a luat ființă prin reorganizarea fostei regii autonome locale de spații verzi.

Obiectul de activitate al societății constă în:

- Prestări servicii către primărie și populație - proiectare peisagistică, asistență tehnică de specialitate pentru amenajarea și întreținerea spațiilor verzi, lucrări agricole și fito-sanitare;
- Producerea și comercializarea de material dendrologic;
- Producerea și comercializarea materialului floricol: flori tăiate și plante de apartament;
- Confecționarea și montarea de mobilier urban: jocuri pentru copii, bănci, coșuri de gunoi, pergole, jardiniere, etc;
- Închirieri de utilaje: tractoare, microbuze, PRB, autostropitoare, etc.;

Societatea „Horticultura” S.A. este formată din 3 secții de producție, după cum urmează:

- Secția Horticola - Str. Avram Imbroane nr. 70A;
- Secția Spații Verzi - Str. Spiru Haret nr. 1;
- Secția Pepinieră - Calea Urseni nr. 30.

COMPANIA NAȚIONALĂ DE TRANSPORT AL ENERGIEI ELECTRICE „TRANSELECTRICA” S.A.

Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „TRANSELECTRICA” S.A. (societate pe acțiuni aflată în proprietatea statului) a fost înființată prin Ordonanța Guvernului nr. 627/2000, în urma separării structurii integrate vertical a fostei Companii Naționale de Electricitate în entități cu personalitate juridică independentă: - S.C. TERMOELECTRICA S.A. pentru producerea de energie electrică și termică - S.C. HIDROELECTRICA S.A. pentru producerea de energie electrică - S.C. ELECTRICA S.A. pentru distribuția energiei electrice la consumatori - C.N. TRANSELECTRICA S.A. pentru transportul energiei electrice, operator de sistem și dispecer.

Astfel, serviciile de transport și de sistem au fost complet separate de activitățile de producere, distribuție și furnizare. Din punct de vedere tehnic sistemul energetic este unitar, administrat de un singur operator, care este Transelectrica. Transelectrica își desfășoară activitatea în conformitate cu legea Energiei și a legislației secundare, în principal Licențele Operatorului de Transport și de Sistem, Codul Rețelei Electrice de Transport, Codului Comercial și Codul de Metering.

Principalele funcții ale Transelectrica:

- Operatorul de transport și de sistem al SEN;
- Infrastructura rețelei electrice de transport;
- Infrastructura de dispecerizare (EMS/SCADA - Sistemul de Management Energetic/Supraveghere - Control și Achiziții de Date) care se realizează în cadrul Unității Operaționale - Dispecerului Energetic Național (DEN) și a celor 5 Dispeceri Teritoriale (DET);
- Alocarea capacităților pe liniile de interconexiuni;
- Certificatele verzi;
- Operatorul Pieței de Echilibrare - OPE;
- Platforma pieței de echilibrare;
- Operatorul de comercial al pieței de electricitate - OPCOM, filială cu personalitate juridică;
- Platformele de tranzacționare;
- Platforma de tranzacționare a certificatelor verzi;
- Operator de metering al pieței angro de electricitate - Direcția de măsurare OMEPA;
- Sistemul de metering;
- Operator de telecomunicații și IT - TELETRANS, filiala cu personalitate juridică;
- Fibra optică, sistem digital telecom.

SUCURSALA DE TRANSPORT TIMIȘOARA. Str. Piața Romanilor nr. 11, Timișoara - asigură servicii competitive de transport al energiei electrice, îndeplinind standardele de calitate în condiții de siguranță a sistemului energetic național la un cost minim, cu limitarea impactului asupra mediului înconjurător la un nivel admisibil pe plan european. ST Timișoara își desfășoară activitatea pe teritoriul a patru județe: Timiș, Arad, Caraș-Severin și Hunedoara.

Obiective:

- exploatarea în condiții de siguranță și eficiență economică a instalațiilor de transport energie electrică;

- asigurarea necesarului de energie, adecvat unei economii de piață și unui standard de viață civilizată;

- calitate, prețuri accesibile și siguranță în alimentarea consumatorilor/ clienților (participanți la piața en-gros de energie), urmărind:

- evitarea riscurilor pentru viața ori sănătatea acestora;
- evitarea cazurilor de nerespectare a parametrilor energiei electrice transportate

- limitarea impactului asupra mediului înconjurător la nivelul admisibil pe plan european;

- îmbunătățirea calității realizate prin creșterea eficienței proceselor pe întregul flux tehnologic de transport energie electrică, în zona de activitate a Sucursalei;

- optimizarea costurilor totale, prin reducerea costurilor datorate non-calității, cum ar fi:

- costuri de prevenire a defectărilor (testare, examinare, evaluare)
- despăgubiri plătite clienților, penalizări, amenzi,

- stabilirea unui mod unitar de tratare a cerințelor pentru selectarea furnizorilor de produse și servicii;

- crearea relațiilor client - furnizor între entitățile organizatorice ale sucursalei.

E-DISTRIBUȚIE BANAT oferă servicii de:

- racordarea la rețea, adică branșarea clienților la rețeaua de distribuție a energiei electrice;

- distribuție de electricitate pentru clienții racordați la rețea, în funcție de anumite caracteristici (de exemplu, putere și tensiune);

- măsurare, care se referă la instalarea și mentenanța contoarelor, monitorizarea și raportarea de măsurători electrice.

Gestionează și modernizează rețelele electrice din regiune, respectiv în județele Timiș, Arad, Hunedoara, Caraș-Severin; având ca obiectiv principal îmbunătățirea calității serviciului de distribuție.

E.ON ENERGIE ROMÂNIA este compania platformă care susține și coordonează activitatea companiilor operaționale ale grupului E.ON în sectorul energetic din România. Obiectivul este consolidarea poziției E.ON pe piața de energie din România și asigurarea securității furnizării de gaze naturale și de electricitate pentru consumatori.

UPC ROMÂNIA este parte din grupul Liberty Global, plc - liderul industriei mondiale de comunicații prin cablu, cu operațiuni în 10 țări din Europa - prin brand-urile Virgin Media, Unitymedia, Telenet și UPC - peste 21 milioane de clienți.

UPC România este una dintre cele mai mari companii de telecomunicații din România, lideri în domeniul inovației în tehnologie, oferind servicii de televiziune (digitală și analogică), internet în bandă largă și

telefonie fixă digitală prin intermediul unor rețele superioare și prin platforme inovatoare de tehnologie. Premierile pe piața din România includ lansarea televiziunii digitale, a tehnologiilor HD, DVR, 3D, dar și a internetului de mare viteză. Serviciile UPC au devenit în 2014 disponibile și în afara casei, prin lansările UPC Wi-Free și Horizon Go. În data de 31 iulie 2019 a fost finalizat procesul de achiziție al UPC România de către Vodafone România S.A.

RCS & RDS - membru al Grupului Digi | RCS & RDS, este compania mamă a brandului de comunicații electronice Digi, liderul pieței de internet, pay-tv și servicii convergente în România, cu operațiuni și în Ungaria, Spania și Italia. Înființată în urmă cu peste 25 de ani, compania deține aproape în integralitate cea mai modernă (state of the art) și mai extinsă rețea de fibră optică din regiune.

Digi a adus pe piață servicii accesibile de comunicații electronice, atât în domeniul comunicațiilor fixe, cât și al celor mobile. Acest avantaj competitiv s-a transformat, în timp, într-un beneficiu pentru milioane de clienți, care au dobândit, astfel, un acces mai rapid și mai puțin costisitor la servicii de cea mai bună calitate. În oferta de conținuturi trans-media a grupului Digi figurează televiziunile Digi 24, DigiSport 1, 2, 3, 4, FilmNow, Digi World, Digi Animal World, Digi Life, UTV, Music Channel și Hit Music Channel, primul post Ultra HD din România, Digi 4K, posturile Digi FM, ProFM, Dance FM, Chill FM și platformele de comunicare online reunite sub DigiOnline.

ORANGE ROMÂNIA S.A. este brandul sub care France Telecom furnizează servicii de comunicații mobile, Internet și televiziune. Grupul France Telecom este unul dintre liderii mondiali în servicii de telecomunicații, cu peste 183 de milioane de clienți pe cinci continente.

Compania oferă o gamă largă de servicii de comunicații: de la cele de bază până la servicii integrate de voce și date fixe și mobile, remarcându-se printr-o extinsă rețea de distribuție.

Orange România S.A. are cea mai extinsă acoperire pentru rețeaua 4G. 98,13% din populația țării și 100% din populația urbană, în peste 12.300 de localități, au acces la cel mai rapid internet mobil și cele mai performante soluții de comunicare. În plus, rețeaua 4G+ este disponibilă pentru 53% din populația națională și în 214 de orașe. Această evoluție este susținută de vânzările de smartphone-uri și de extinderea rețelei 5G ce vine în contextul creșterii exponențiale a consumului de date mobile, dar și a nevoii clienților pentru conectivitate neîntreruptă. În același timp, Orange continuă investițiile atât în dezvoltarea infrastructurii 5G cât și în continua extindere și îmbunătățire a rețelei 4G/4G+, pentru a oferi unui număr cât mai mare de clienți acces la cele mai performante tehnologii și servicii

VODAFONE ROMÂNIA S.A. este o divizie a Vodafone Group Plc., Vodafone Group Plc. este unul dintre cele mai mari grupuri de telecomunicații mobile din lume, care oferă o gamă de servicii ce include voce, mesaje, date și comunicații fixe. Vodafone are divizii în 26 de țări, 54 de rețele partenere în întreaga lume și operațiuni de broadband fix în 17 țări. La 31 decembrie 2019, Vodafone Group avea 625 milioane de utilizatori ai serviciilor mobile, 27 milioane de utilizatori ai serviciilor broadband fix și 22 milioane de clienți ai serviciilor TV, incluzând toți clienții Vodafone din entitățile create în urma unor fuziuni și asocieri.

TELEKOM ROMÂNIA - Ca urmare a fuzionării, Cosmote România și Romtelecom S.A., companii cu venituri anuale de peste un miliard de euro, au trecut la brandul Telekom România, lansând prima lor ofertă comercială integrată care va combina serviciile de telefonie fixă și mobilă, de internet fix și mobil și servicii de divertisment TV disponibile și pe smartphone, tabletă și PC.

La 30 septembrie 2019, baza totală de clienți a Telekom Romania Mobile era de 4,2 milioane, în scădere cu 9% față de aceeași perioadă a anului trecut, în special ca urmare a corecțiilor de la sfârșitul anului 2018. Cu toate acestea, ponderea segmentului postpaid în baza totală de clienți ai serviciilor mobile a crescut până la 36,5%, ceea ce a dus la creșterea ARPU. Pe portabilitate Telekom Romania a reușit să atragă un număr mai mare de clienți, cu 4%, în T3 2019, față de același trimestru al anului 2018. Segmentul de TV a înregistrat o creștere a ARPU de peste 5% de la un an la altul, ceea ce a compensat scăderea ușoară a bazei de clienți pentru aceste servicii, care a ajuns la 1,35 milioane de utilizatori în T3 2019.